

ISSN 1330-3643

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

PLANOVI RADA

ZA GODINU 2016.

ZAGREB, 2015.

ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM CROATICA

Nakladnik
HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Za nakladnika
akademik Pavao Rudan, glavni tajnik

Urednik
savj. Dobriša Skok

Naklada
300 primjeraka

Tisak
Intergrafika TTŽ, Zagreb

ISSN 1330-3643

Tiskano kao rukopis

U ovoj knjizi prikazani su planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2016. godinu i to: njezinih Razreda, znanstvenoistraživačkih jedinica, znanstvenih vijeća, muzejskih i galerijskih jedinica, kabineta, jedinica u sastavu stručnih službi, odbora i drugih tijela Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U V O D

Nalazimo se u vremenima dezorijentiranosti u društvu, kada Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti treba imati posebnu ulogu, važniju nego ikada.

Akademija kao najveći autoritet nacije mora okupljati, a ne razdvajati, biti konstruktivna, a ne destruktivna. Ona treba usmjeravati procese u društvu i davati svoj doprinos njegovu razvoju te će to činiti i u nadolazećem razdoblju.

Akademija će nastaviti održavati najvišu razinu rada primjerenu najvišoj znanstvenoj i umjetničkoj instituciji u Hrvatskoj te će i nadalje ispunjavati svoju ulogu čuvara najvećih vrijednosti društva.

U sljedećoj godini održat će se skupštinsko zasjedanje za izbor novih članova Akademije na kojem će se birati do 17 redovitih članova, do 9 dopisnih članova i do 12 novih članova suradnika, a za 11 sadašnjih članova suradnika provest će se reizbor.

U sklopu Akademijinih redovnih aktivnosti održavat će se: sjednice Akademijinih razreda kao njezinih temeljnih jedinica, zasjedanja Akademijine Skupštine te sjednice Predsjedništva i Uprave Akademije kako bi se pravodobno ostvarili ciljevi predviđeni Zakonom o HAZU, Statutom Akademije i Strateškim planom rada. Na tematskim sjednicama i nadalje će se među članovima Akademije raspravljati o aktualnim društvenim pitanjima i Akademijinim organizacijskim pitanjima.

Forumi četvrtkom i nadalje će služiti kao javne tribine za dijalog Akademije s javnošću (Akademijski četvrtak).

Koordinacija rada Akademije s visokim tijelima na državnoj razini nastavit će se kroz suradnju s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvom kulture, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom zdravlja, Ministarstvom rada i mirovinskog sustava, Ministarstvom gospodarstva, Ministarstvom zaštite okoliša i prirode te s drugim ministarstvima.

Isto tako nastavit će se dobra suradnja HAZU s državnim tijelima: s Hrvatskim saborom, sa saborskim Odborom za obrazovanje, znanost i kulturu te s drugim tijelima Sabora i Vlade, s Uredom predsjednice Republike, s Gradom Zagrebom i uredima drugih gradova te sa sveučilištima, fakultetima, institutima, znanstvenim i umjetničkim organizacijama, udrugama i medijima.

Blisku suradnju Akademija će i nadalje održavati sa stranim veleposlanstvima.

Umjetničko stvaralaštvo i znanstvena djelatnost Akademije i njezinih članova promicat će se kroz brojna događanja i skupove kao što su kongresi, simpoziji, konferencije, znanstveni skupovi, okrugli stolovi, predavanja, predstavljajući knjige, izložbe i koncerti.

Znanstvena vijeća i odbori Akademije nastaviti će okupljati najrelevantnije znanstvenike i stručnjake za pojedine teme iz Akademije i izvan nje.

Nastavit će se održavati okrugli stolovi Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava i tiskati zbornici u okviru edicije Modernizacija prava.

Izdat će se dva broja »Glasnika HAZU«.

Poseban naglasak i u 2016. staviti će se na »Dane otvorenih vrata Akademije« koji će javnosti dati uvid u rad i postignuća Akademije, njezinih članova te znanstvenoistraživačkih i umjetničko-galerijskih jedinica. U tu već tradicionalnu manifestaciju uključiti će se svih 30 jedinica HAZU u Zagrebu, Cavtatu, Dubrovniku, Trstenom, Splitu, Zadru, Rijeci, Puli, Varaždinu, Bjelovaru, Križevcima, Požezi, Vinkovcima, Osijeku i Vukovaru. Od 2016. Dani otvorenih vrata održavat će se u proljeće.

Medijima i javnosti predstaviti će se nakladnička djelatnost HAZU u 2015. godini te rad Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a organizirati će se i druženje članova Uprave Akademije i tajnikā razredā s predstavnicima medija – urednicima i novinarima.

Akademija će se i sljedeće godine sa svojim muzejsko-galerijskim jedinicama – Strossmayerovom galerijom starih majstora, Kabinetom grafike, Gliptotekom i Hrvatskim muzejom arhitekture te Knjižnicom – uključiti u tradicionalnu manifestaciju Noć muzeja.

Akademija će u 2016. obilježiti i nekoliko važnih obljetnica: 200. obljetnicu rođenja Bogoslava Šuleka i Ivana Kukuljevića Sakcinskog, 220. obljetnicu rođenja Antuna Mihanovića, 170. obljetnicu rođenja Frane Bulića, 160. obljetnicu rođenja Dragutina Gorjanovića Krambergera, 140. obljetnicu rođenja Milana Begovića i Vladimira Nazora, 125. obljetnicu rođenja Tina Ujevića, 120. obljetnicu rođenja Ante Starčevića te 25. obljetnicu proglašenja samostalnosti Hrvatske i početka Domovinskog rata.

Akademija će organiziranjem znanstvenog skupa sudjelovati u obilježavanju 450. obljetnice Sigetske bitke i pogibije Nikole Šubića Zrinskog.

Suradnja Akademije sa studentima i učenicima intenzivirati će se i unaprijediti, jednako kao i suradnja s inovatorima i dobitnicima prestižnih nagrada za znanost na međunarodnim natjecanjima.

Hrvatska akademija uložiti će poseban trud u nastavak programa međunarodne bilateralne suradnje s više od 30 akademija, jednako kao i u svoje aktivno članstvo u asocijacijama: u ESF-u (European Science Foundation) i nasljednici ESF-a, u ALLEA-i (All European Academies), u EMAN-u (Euro-Mediterranean Academic Network), u IAP-u (Inter-Academy Panel), u IAMP-u (Inter-Academy Medical Panel), u DAC-u (Danube Academies Conference), u asocijaciji Science Europe i dr.

Nastojat će se intenzivirati već započeta suradnja s Nacionalnom akademijom znanosti (National Academy of Sciences) iz Washingtona D.C. i akademijom The Royal Society iz Londona.

Veliku pozornost Akademija će posvetiti suradnji s tijelima Europske unije u područjima znanosti, kulture i umjetnosti.

Među prioritetima Akademije bit će prijavljivanje znanstvenih projekata na natječaje u Hrvatskoj i u sklopu strukturnih fondova Europske unije.

Izdavačka djelatnost Akademije obogatit će se brojnim novim vlastitim izdanjima uz pomoć Zaklade Akademije te drugih izvora financiranja.

Nastavit će se ciklus predavanja o dobitnicima Nobelovih nagrada za mir, književnost i ekonomiju.

U palači HAZU održat će se tradicionalni božićni koncert.

Svi objekti u vlasništvu Akademije nastojat će se i nadalje učinkovito koristiti.

Akademija će i nadalje, radi što boljeg promišljanja društvenih zbivanja, nastojati promovirati i unaprjeđivati otvorenost javnosti.

U djelovanju Akademije potrebno je održati kontinuitet uz poštivanje najviših kriterija postojećeg rada, za što je nužna selektivnost događanja.

Odbor za zaštitu dobara od nacionalnog interesa trebao bi završiti s radom, dok bi Odbor za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i umjetničko-galerijskih jedinica trebao ostati aktivan zbog raznih neriješenih situacija, npr. pitanja ingerencije pojedinih razreda nad multidisciplinarnim centrima izvan Zagreba. Povjerenstvo za promicanje znanosti od nacionalnog značenja nastaviti će započeti rad.

Bit će potrebno sustavno evaluirati sva dosadašnja pravila za izbor novih članova i regulirati izbor dopisnih članova Akademije iz Hrvatske. Isto će tako biti nužno provesti reformu broja redovitih članova Hrvatske akademije po razredima već nakon nadolazećih izbora kako bi se is-

pravile moguće neusklađenosti koje su u ovom trenutku eventualno prisutne.

Ako financijske prilike to dopuste, uslijedit će obnova Strossmayerove galerije.

U 2016. godini potrebno je završiti i Akademijinu ediciju »Hrvatska i Europa«. U izdavačkoj djelatnosti trebalo bi se ići ukorak s vremenom te omogućiti elektroničku dostupnost svih Akademijinih izdanja. U planu je i održavanje izložbe knjiga ili časopisa svih akademika (npr. od svakoga po pet djela), na svim razinama palače HAZU, čime bi se javnosti zorno i neposredno predstavila izdavačka produkcija Akademije i njezinih članova.

Potrebno je izboriti se za valoriziranje Akademijinih časopisa pri izboru znanstvenika u znanstveno-nastavna zvanja.

Suradnja unutar i izvan Akademije posebno je važno pitanje, osobito suradnja među znanstvenim vijećima. U tom je smislu potrebno formirati asocijacije srodnih znanstvenih vijeća. Treba povećati suradnju između znanstvenih vijeća i gospodarstva, suradnju među Akademijinim razredima te suradnju između zavoda i odjela. Nužno je ostvariti dijalog između prirodnih i društvenih znanosti te umjetnosti. Važan je nastavak suradnje Akademije sa sveučilištima, Hrvatskom zakladom za znanost i Nacionalnim vijećem za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj.

Iznimno je važna i suradnja Akademije s mladima, posebno sa studentima i učenicima.

Osim foruma četvrtkom predviđa se odabiranje važnih tema koje bi se tijekom nekoliko mjeseci obradile na više tematskih sjednica. Isto tako planira se održavanje tematskih sjednica Skupštine Akademije koje bi uključile sve članove Akademije i koje bi bile posvećene nekoj važnoj temi. Potrebno je započeti velike projekte s dugoročnim značenjem koji bi nas nadživjeli i na neki način trajno obilježili rad Akademije, poput rječnika suvremenog hrvatskog jezika ili projekta iz nekog drugog područja.

Budući da na svim razinama, od državnog proračuna do lokalnih razina, postoje financijske restrikcije, potrebno je racionalizirati cjelokupno poslovanje Akademije. U tom smislu trebat će i reaktivirati Odbor za brigu o dobrima Akademije.

Akademija bi se u svojem djelovanju trebala voditi načelom da treba više preuzimati inicijativu, a što manje reagirati na prilike u društvu.

U svim aktivnostima Akademije potrebno je ostvariti neupitnu razinu znanja i umjetničkog dosega.

Na znanstvenim i stručnim skupovima obradit će se sve relevantne društvene teme (gospodarstvo, pravo, pravna sigurnost, poljoprivreda, okoliš, energetika, povijest, jezik, promet, zdravstvo i dr.) te će se održati vrhunske umjetničke manifestacije u slikarstvu, kiparstvu, glazbi, arhitekturi i književnosti. Na taj način doći će do izražaja multikompetentnost i sinergijske sposobnosti Akademije.

Akademici su oduvijek njegovali kult rada i zato i danas trebaju biti uzor, poticaj i nadahnuće ostalima u društvu. Svaki akademik, a i naša institucija, legitimira se svojim radom.

Dužnost je Akademije da svojim meritornim mišljenjima i stavovima aktivno sudjeluje u svim bitnim temama društva.

Akademija mora postati čvrsto referentno mjesto koje ima dominantnu vjerodostojnost zahvaljujući utemeljenim argumentima za neki stav.

Akademija će, slijedom svojega poslanja, svojim djelovanjem bitno pridonijeti stvaranju nove Hrvatske i usmjeravati procese u društvu.

U Zagrebu 26. studenoga 2015.

Predsjednik Hrvatske akademije
znanosti i umjetnosti

Akademik Zvonko Kusić

RAZREDI

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Razred za društvene znanosti nastavit će u 2016. godini razvijati i koordinirati znanstvenoistraživački rad na području struka koji obuhvaća: demografiju, filozofiju, ekonomske znanosti, politologiju, povijesne znanosti (povijest, arheologiju), pravne znanosti i sociologiju. Putem svojih predstavnika u Akademijinim i drugim vijećima, komisijama i sl., te zajedničkim organiziranjem ili sudjelovanjem na skupovima u Akademiji i izvan nje, Razred će doprinosti razvijanju znanstvene misli i razmatranju aktualne društvene problematike.

Posebnu pažnju Razred će posvetiti međunarodnoj suradnji.

Razred će sudjelovati u znanstvenoistraživačkom radu zavoda, odobravati njihove planove rada, recenzirati rukopise, brinuti se za imprimatur njihovih edicija, te provoditi izborni postupak u znanstvena zvanja njihovih radnika.

U okviru Razreda za društvene znanosti djeluju Zavod za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu (u okviru kojeg djeluju Odsjek za povijesne znanosti, Odsjek za arheologiju, Odsjek za etnologiju i Odsjek za ekonomska istraživanja); Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci; Zavod za povijesne znanosti u Zadru; Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku; Jadranski zavod u Zagrebu i Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti i njihovu primjenu »Juraj Križanić« u Zagrebu.

U okviru tematike kojom se bavi Razred će nastaviti stručni nadzor i rad u zavodima interdisciplinarnog karaktera kao što su Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Bjelovaru, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Požegi, Zavod za znanstveni rad u Varaždinu, Zavod za znanstveni rad u Osijeku i Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu.

Poseban oblik djelatnosti Razreda odvijat će se u razrednom Odboru za povijesne znanosti i Kabinetu za pravne, političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić« (voditelj akademik Z. Posavec).

Rad u okviru *Kabineta za pravo, politiku i sociologiju »Juraj Križanić«* bit će posvećen analizi raznih oblika krize (ekonomske, pravnoj, političkoj, idejnoj) Europske Unije. EU je dospjela već dulje vrijeme u velike teškoće iz kojih teško nalazi izlaz. Postoji čitav niz sve oprečnih prijedloga o daljnjem njezinom razvitku. Te koncepcije žele se analizirati i vrednovati u skladu s našim nacionalnim interesima.

Projekti

Istraživački projekt i znanstveni skup pod vodstvom Sveučilišta Paris IV – Sorbonne i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti »Jadran kao strateški prostor« (koordinator: akademik Franjo Šanjek).

Izdavačka djelatnost

- 1) »Rad« za 2015. godinu (glavni urednik akademik Nikša Stančić)
- 2) »Spomenica preminulim akademikima«: Dušku Bilandžiću (urednik akademik Zvonko Posavec), Vladimiru Ibleru (urednik akademik Davorin Rudolf), Hodimiru Sirotkoviću (urednik akademik Petar Strčić), Josipu Županovu (urednik akademik Ivan Cifrić)
- 3) »Starine«, knj. 65. (glavni urednik akademik Tomislav Raukar)
- 4) 4 knjige nakladničkog niza *Modernizacija prava* (glavni urednik akademik Jakša Barbić)

Tijekom 2016. **članovi Razreda** nastaviti će rad na temama:

– *Zvonimir Baletić* u 2016. godini, pored povremenih aktivnosti na Fakultetima Sveučilišta (povremena predavanja, mentorske obveze , javni skupovi, izbor nastavnika i sl.) Nastavit će rad u Akademijinim tijelima i skupovima (Vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo, Zavod za znanstveno istraživački i umjetnički rad HAZU u Vukovaru). Nastavit će istraživanje na projektu istraživanja na prostorno ekonomskoj revitalizaciji i razvoja Vukovarsko-srijemske županije. istodobno pratim hrvatski ekonomski razvoj i vođenje hrvatske politike. u suvremenim uvjetima europske i svjetske politike i razvoja.

Sadašnje stanje Ekonomskih prilika i politike u svijetu izaziva veliku zabrinutost ekonomskih stručnjaka i javnosti. Sadašnja produžena kriza ima vrlo različitu strukturu i dinamiku od povijesno poznatim karakteristikama i s teškim i nepredviđenim posljedicama za razvoj i stabilnost svjetskog gospodarstva. Takav razvoj dovodi u pitanje poznatu standardnu ekonomsku teoriju i potrebu revizije ustaljenih teorijskih standarda, koja nailazi na otpor i nerazumijevanje. Pokazalo se da su potrebna nova kritička istraživanja da bi se vladajućim ortodoksni pristup zamijenio novim sirim i plodnijim pristupom. To bi ekonomskoj znanosti moglo vratiti teorijsku i konzistentnost i praktičnu korisnost. Osobno se za to zalažem i pridonosim tom cilju prevodjenjem i i prikazima djela, cesto namjerno ignorirana, koja otvaraju takve nove horizonte. Tu svakako spada knjiga »Nova načela političke ekonomije« Jeana - Charlesa Leonarda Simondea de Sismondia, koju ove godine sam preveo i pripremio za tisak

– *Jakša Barbić* U 2016. godini namjerava: - objaviti drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje knjige Pravo društava, knjiga treća - Društva osoba što mi nije uspjelo učiniti prema planu za 2015.; - nastaviti s organiziranjem i vođenjem okruglih stolova Akademijinog Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava te biti glavni urednik i urednik najmanje četiri knjige koje će se s njih objaviti u nakladničkom nizu *Modernizacija prava*; - organizirati i voditi 54. godišnje pravničko savjetovanje Hrvatskog saveza udruga pravnika u gospodarstvu i sudjelovati na njemu s referatom te sudjelovati s referatom na najmanje još jednom godišnjem pravničkom savjetovanju; nastaviti s organiziranjem i vođenjem tribina Kluba pravnika grada Zagreba i Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu o aktualnim pravnim i društvenim temama i u okviru toga organizirati i voditi devet takvih tribina (200. do 208. tribinu) te objaviti biltene o održanim tribinama; - izdati četrnaesti Godišnjak Tribine Pravnog fakulteta u Zagrebu i Kluba pravnika grada Zagreba (za 2015. godinu); - nastaviti s predavanjima na Poslijediplomskom specijalističkom i Poslijediplomskom doktorskom studiju iz trgovačkog prava i prava društava na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u njegovoj 54. godini neprekidnog rada; - nastaviti djelovati u Predsjedništvu Stalnog arbitražnog

sudišta pri Hrvatskoj gospodarskoj komori u Zagrebu; - nastaviti djelovati u Izvršnom odboru Odbora Hrvatska u Međunarodnoj trgovačkoj komori u Parizu; - nastaviti s predsjedanjem Hrvatskog saveza udruga pravnika u gospodarstvu od 1981.; - nastaviti arbitrirati u najmanje jednoj međunarodnoj trgovačkoj arbitraži u Ženevi i dvije arbitraže u zemlji.

– *Nenad Cambi*: Plan rada za godinu 2016. odvijat će se u nekoliko pravaca, lociranih u različitim znanstvenim i kulturnim organizacijama te udrugama (ne samo u HAZU). Plan je sačinjen samo u temeljnim natuknicama.

Knjige: Prijevod rukopisa i tiskanje prve knjige u nizu »Dioklecija«, »*Vir prudens, moratus callide et subtilis* ili *Inventor scelerum et machinator omnium malorum*. Povijesne kontroverze i današnje dileme«. Izdanje Književni krug Split. Tiskanje predvidivo u 2016.; Dovršenje rukopisa knjige »Dioklecijanov portret: Pokušaj rekonstrukcije carevog pravog izgleda« koji je dovršen oko 90%. Tiskanje predvidivo u 2017.; Dovršenje proširenog i prerađenog izdanja knjige »Antika. Povijest umjetnosti u Hrvatskoj.« Tiskanje predvidivo u 2017.

Članci: članak za Radove I. Razreda HAZU, naslov nije preciziran.; završetak rada »Production of Local Limestone Statuary and Sarcophagi.« referat održan na skupu ASMOSIA Conference Split svibanj 2015.; »Četiri portreta iz Salone«; rad namijenjen za časopis *Tusculum IX* (zajedno s asistentom dr. sci. I. Matijevićem); »Službeni spomenici u rimskoj provinciji Dalmaciji« za svezak *Handbuch der Archäologie* uglavni urednik prof. Emeritus Tonio Hölscher (Heidelberg).

Znanstveni skupovi: XVIII Borsari di archeologia e turismo u Paestumu na temu vojnog tabora Burnum. Leksikografija: uredništvo (u svojstvu glavnog urednika) »Splitskog leksikona« u izdanju Leksikografskog zavoda »Miroslav Krleža« i Književnog kruga Split (nastavak rada).

Poslovi u Književnom krugu Split; poslovi predsjednika Književnog kruga (posebno priprema Knjige Mediterana XXVIII.). Predviđaju se 4 znanstvena skupa. Manifestacija je pod pokroviteljstvom HAZU. Muzejska i terenska djelatnost: postava II. kata Muzeja rimskog vojnog tabora Burnum u Puljanima. Javna predavanja: »O 1900. obljetnici smrti Dioklecijana godine 316.« Terenska istraživačka djelatnost. Sudjelovanje u iskopavanjima i prezentaciji amfiteatra i vježbališta (*campus*) u Burnumu (Ivoševci kod Kistanja).

Izložbena djelatnost: Arheološki lokaliteti na suvremenim papirnatim novčanicama europskih i neeuropskih (sredozemnih) zemalja (radni naslov). Završetak opsežnog Kataloga izložaka (u suradnji s više drugih autora). Dovršeno i nerealizirano u 2015. (nedostatak financijskih sredstava).

Pedagoška djelatnost: 2 kolegija na studiju povijesti Filozofskog fakulteta u Splitu (Antički grad na istočnom Jadranu i Carski kult); obrana dvaju doktorata u svojstvu mentora, odnosno komentora (Vedrana Jović i Ana Jordan Knežević); mentorstvo jednog doktorata (Ivanka Kamenjarin).

– *Ivan Cifrić* planira na Filozofskom fakultetu održavanje redovite nastave na kolegijima: Socijalna ekologija, Sociologija sela, Etika okoliša i Sociologija religije. Sudjelovanje na uređivanju Akademijina »Zbornika za narodni život i običaje«. Rad na rukopisu knjige »Selo u sjećanju«.

– *Branko Despot* nastavlja rad na projektu »Filozof«. U ljetnom semestru 2016. namjerava, kao profesor emeritus, držati kolegij Sloboda i filozofija na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

– *Gordan Družić* započet će rad na projektu »Analiza modela i odrednica dugoročnog ekonomskog razvoja« koji je prijavljen Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske.

– *Davor Krapac* radit će na temi u povodu 70. obljetnice Nürnberškog tribunala.

– *Zvonko Posavec* radit će na projektu »Budućnost EU«. Na istu temu namjerava organizirati međunarodni skup u proljeće 2016.

– *Tomislav Raukar* planira nastavak rada na knjizi »Srednjovjekovni grad na istočnom Jadranu«. Priređivanje za tisak 65. knjige »Starina« Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

– *Davorin Rudolf* planira obavljanje dužnosti voditelja Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Splitu, poslova glavnog i odgovornog urednika zbornika radova splitskog Zavoda HAZU »Adrias« i časopisa »Usporedno pomorsko pravo« Jadranskog zavoda HAZU u Zagrebu. Obavljanje dužnosti predsjednika Znanstvenoga vijeća za mir i ljudska prava HAZU i člana Odbora za međunarodnu suradnju HAZU. Održavanje redovitih predavanja iz predmeta Međunarodno javno pravo na Visokoj školi za diplomaciju i međunarodne odnose Dag Hammarskjöld u Zagrebu, obavljanje poslova predsjednika Upravnoga vijeća Zagrebačke škole za ekonomiju i menagement u Zagrebu i obavljanje poslova predsjednika Nadzornog odbora Luke Ploče.

– *Nikša Stančić* planira istraživanje pripremnog razdoblja Hrvatskog preporodnog pokreta, napose političkih i jezično nacionalnih koncepcija kruga Maksimilijana Vrhovca i kruga Jerneja Kopitara.

– *Petar Strčić* nastavlja djelatnost voditelja Akademijina Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli i »Dana otvorenih vrata« Akademije (Rijeka, Pula), suorganizatora XV. »Dana Franje Račkoga« (Fužine, Rijeka) i XXIII. »Dana Matka Laginje« (Klana), predsjednika Povijesnoga društva Rijeka. Ostaje urednik »Krčkoga zbornika«, časopisa »Rijeka« i ostalih nizova povijesnih društava o. Krka i Rijeke, član uredništva časopisa »Problemi sjevernoga Jadrana« Zavoda HAZU Rijeka-Pula, »Zbornika za narodni život i običaje« Odsjeka HAZU za etnologiju Zagreb, »Zbornika« Društva za povjesnicu/Katedre Čakavskog sabora Klana. Nastavlja biti organizator i suorganizator znanstvenih i stručnih skupova, nekima i predsjedatelj te priopćitelj i na drugima, kao i predstavljanja edicija, značajnih ličnosti i nadnevak. Recenzent će biti u HAZU i drugdje. Nastavlja proučavati napose povijest u 19./20. st. zapadne Hrvatske, hrvatsko-slovensko-talijanskih odnosa, fašizma, antifašizma, Narodnooslobodilačkog i Domovinskoga rata, sjedinjenja Rijeke i drugih krajeva s maticom domovinom te Frankopana i drugih ličnosti. Nastavlja iz Zagreba, Rijeke i o. Krka prebacivati i sređivati više desetaka tisuća svojih knjiga i arhivske baštine koje je Akademija primila kao njegov poklon riječko-puljskome Zavodu HAZU. Primorsko-goranska županija prihvatila je na njegov prijedlog financirati građevinsku sanaciju zidova, grijanja, struje i ostaloga zapuštene dvorane u Zavodu, u kojoj će se smjestiti knjige i građa. Ta velika dvorana koristit će se i za održavanje znanstvenih i drugih skupova, koji se sada ostvaruju u maloj prostoriji knjižnice.

– *Franjo Šanjek*: u razdoblju 2016/17. angažirat će se na projektu pariškog sveučilišta Sorbonne a u suradnji s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti i Akademijinim zaidarskim Zavodom za povijesne znanosti istraživanjem „Značenja jadranskog prostora u kontekstu europskih društvenih procesa u razdoblju od 15. do 20. stoljeća“. Ovaj bi projekt trebao završiti znanstvenim skupom u Zadru ili Puli. Osim članova Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, u projekt su uključena dva eminentna člana Pariškog sveučilišta:

Olivier Chaline, profesor moderne povijesti na sveučilištu Paris IV–Sorbonne, i Tristan Lecoq, profesor suvremene povijesti na sveučilištu Paris-Sorbonne i voditelj seminara o pomorstvu i razvoju komunikacija na Sredozemlju i Jadranu.

U izdanju Školske knjige iz Zagreba privodi se kraju izdanje »Leksikona hrvatskog srednjovjekovlja«, zajednički rad nekolicine akademika, sveučilišnih profesora i uglednih znanstvenih radnika, koje stavlja težište na osobe, događaje i pojmove, višejezično nazivlje pojedinih zemljopisnih pojmova, a ima i iscrpne kronološke tablice kojima se pokazuje odnos svijeta i Hrvatske te prinos Hrvata europskoj kulturi i znanosti u rasponu od ranog srednjeg vijeka do 1500-tih godina.

U izdanju »Školske knjige« privodi se kraju izdanje »Leksikona hrvatskog srednjovjekovlja«, djelo petnaestak autora (akademika, sveučilišnih profesora i uglednih kulturnih radnika), koje stavlja težište na osobe, događaje i pojmove, višejezično nazivlje pojedinih zemljopisnih pojmova, a ima i iscrpne kronološke tablice kojima se pokazuje odnos svijeta i Hrvatske te prinos Hrvata europskoj kulturi i znanosti u rasponu od 2/3. stoljeća do 1500-tih godina.

Nedavno je u organizaciji hrvatske intelektualne zajednice u Parizu izdavačka kuća l'Harmattan objavila moju knjigu »Les relations franco-croates dans le domaine de la culture, des études et des sciences (VIIIe-XIXe siècles)« s informacijama koje su francuskoj kulturnoj i znanstvenoj javnosti iz različitih razloga dosad nedostajale.

U vremenu kad se zaboravlja na nemali prinos učenih Hrvata vještih arapskom jeziku, kao što je npr. Herman Dalmatin (XII. st.), koji su svojim znanstvenim spisima i prijevodima s arapskog na latinski pripomogli oživljavanju klasične grčke misli na Zapadu u vremenu pojave sveučilišta. U tom kontekstu sa suradnicima pripremam kritičko izdanje Hermanova prijevoda Abu Ma'sharova »Općeg uvoda u astronomiju« i njegova spisa *De compositione et de usu astrolabii*".

– *Nenad Vekarić*, vidi u u planovima Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.

– *Alica Wertheimer-Baletić* u 2016. godini završit će rad na temi »Karakteristične etape, primjene i specifičnosti u demografskoj bilanci Hrvatske s posebnim osvrtom na predviđive tendencije u 21. stoljeću«. Također će nastaviti rad na temi Komparativna analiza karakteristika strukture demografske bilance Hrvatske sa strukturom zapadnoeuropskih zemalja krajem prvog desetljeća 21. stoljeća«.

Izvan programa rada Akademije, i nadalje će povremeno sudjelovati u aktivnostima na Ekonomskom fakultetu (povremena predavanja, obrane doktorskih radova, izvještaji o izboru nastavnika u znanstvena zvanja, itd), kao i u demografskim istraživanjima (projektima) u okviru Katedre za demografiju Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Članovi suradnici Razreda za društvene znanosti

– *Pero Aračić* nastavlja svoj rad iz prethodne godine.

– *Arsen Bačić* radit će na izmjeni i dopuni knjige »Komentar Ustava Republike Hrvatske«. Knjiga je posljednji put objavljena 2002. (ISBN 953-6102-44-7), str. 345; rad na izmjeni i dopuni knjige »Europsko pravo 1. – studijski izvori«. Knjiga je posljednji put objavljena 2007. (ISBN 978-953-6102-87-7), str. 430; rad na knjizi »Ustavna i ordinarna politika – Dva lica vladavine prava«.

Projekti: Sudjelovanje u projektu »Max Planck Encyclopedia of Comparative Constitutional Law« (MPECCoL). Znanstveni skupovi – pozvana predavanja: »Direct Democracy in factual issues in Croatia – New Developments - Old failures«, DISUD Dresden – 2016; »Sovereignty and Identity in New Constitutions«, Bristol, UK, Fall 2016.

– Miroslav Bertoša nastaviti će istraživanja istarskih vrela: - u Državnom arhivu u Veneciji, u Biblioteci Marciani i Muzeju Correr; - u Tajnom Vatikanskom arhivu i Apostolskoj vatikanskoj biblioteci u Rimu / Vatikanu.

Sređivat će prikupljene arhivske dokumente i prirediti za objavljivanje članke: - o otpuštenim plaćenicima iz mletačke vojske u drugoj polovici XVII. stoljeća; - o neuspjelom mletačkom projektu čišćenja lokaliteta Prato Maggiore u Pilu godine 1787.; - o zabavama venecijanske svakodnevice od XVI. do konca XVIII. stoljeća i analiza »umijeća čitanja« i neformalnoga pristupa književnim i publicističkim tekstovima, napose čitanja iz historiografskoga rakursa (od 16. stoljeća do danas). – Predviđa se serija priloga pod zajedničkim naslovom *Lector Ludens*.

– *Vladimir Đuro-Degan*, vidi u planovima rada Jadranskog zavoda.

– *Dragutin Feletar* uredit će dva broja znanstvenog časopisa »Podravina« (29, 30) i jedan broj »Donjomeđimurskog zbornika« (3), te pet brojeva za popularizaciju znanosti »Meridijani«; dvije znanstvene i tri stručne knjige u biblioteci izdavačke kuće Meridijani.

Sudjelovat će na dva znanstvena skupa, od kojih je jedan međunarodni; urediti i biti suautor povijesno-geografske monografije »Grad Đurđevac«; urediti drugo dopunjeno izdanje monografije »Koprivničko-križevačka županija«; napisat će dva znanstvena članka za »Podravinu« i »Donjomeđimurski zbornik«, te nekoliko stručno-popularnih članaka za Meridijane; nastaviti prikupljanje građe za troknjižje o povijesti obrta i cehova u Medimurju i Podravini; urediti i biti suautor etnografske knjige »Od sjetve lana i konoplje do narodnog platna«; sudjelovati u aktivnostima Akademije, pogotovo vezanih uz obilježavanje 450. obljetnice Sigetske bitke i pogibije Nikole Zrinskog IV.

– *Ivo Grabovac* istraživat će praćenje kako se usklađuju odredbe Europske unije s našim propisima u prometnom pravu. Nastoji se prilagoditi hrvatsko zakonodavstvo s mjero-davnim pravnim vrelima EU pa slijede izmjene i nadopune u našem prometnom, osobito pomorskom pravu. U prijevozu putnika, na primjer, intervencijom EU ratificirali smo odredbe nove Konvencije o prijevozu putnika i njihove prtljage morem 2002., a mora se voditi računa i o Konvenciji o radu pomoraca, 2006, koja je stupila na snagu i obvezuje Republiku Hrvatsku. Dakle, nužna je ta uskladba europskog zakonodavstva u svim aspektima prometnog prava, posebice pomorskoga, te odgovarajućim tekstovima, objavljenim radovima, upozoravati na nužne promjene.

– *Nella Lonza*, vidi u planovima Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku.

– *Slobodan Kaštela* aktivno će sudjelovati u radu Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije u Bjelovaru, čiji je voditelj i glavni urednik časopisa »Radovi«. U svojstvu glavnog urednika pripremit će za tisak: časopis »Radovi« svezak 9, predvidivo do kraja svibnja 2016., knjigu »Bjelovarsko tiskarstvo do 1940.: bibliografija« te knjižicu »Deset godina rada Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije u Bjelovaru«. Posebna će pažnja biti usmjerena pripremi znanstveno-stručnog skupa »Zaslužne osobe iz povijesti Grada Bjelovara« koji će biti posvećen obilježavanju 260. obljetnice Grada Bjelovara.

Budući da su ga Razred za društvene znanosti i Razred za filološke znanosti Hrvatske akademije već predložili za člana Znanstvenog vijeća Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu, očekuje se odluka Predsjedništva Hrvatske akademije o tom prijedlogu, kako bi mogao nastaviti dugogodišnji rad u Znanstvenom vijeću varaždinskog Zavoda.

Tijekom godine radit će na pripremi i uređivanju radova sa znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem »Novigrad nekad i sad« radi objave u monografiji istog nazi-

va. Za tu monografiju predat će radi objave znanstveni rad koji je predstavio na znanstvenom skupu održanom u listopadu 2015. Sudjelovat će u radu Znanstvenog vijeća za promet Hrvatske akademije čiji je potpredsjednik.

Nastavit će rad u Zakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te u Upravnom odboru Hrvatskog kulturnog kluba.

– *Robert Matijašić* tijekom 2016. godine nastavit će rad na projektu pod radnim naslovom »Romanizacija Histra u rimsko doba«, prikupljati gradju za opsežni znanstveni rukopis. Kao suradnik na projektu koji financira Hrvatska zaklada za znanost, »2370 – Roman Age Transformation of Prehistoric Settlements in Istria« radit će na uređivanju rezultata istraživanja tijekom druge godine trajanja projekta, te u terenskom radu na lokalitetu Monte Ricco. kraj Vrsara, u rujnu/listopadu 2016.

Dovršit će rad na projektu »Europeana network of Ancient Greek and Latin Epigraphy« (Competitiveness and innovation framework programme 20017-2013), čiji je voditelj za prostor antičke Istre. Pripremit će za objavljivanje tekstove za zbornike u čast kolega, za koje je pozvan: Claudio Zaccaria (Trst) i Francis Tassaux (Bordeaux), kao i za onaj posvećen 100. obljetnice rođenja akademika Mate Suića (Zagreb).

Sudjelovat će na međunarodnim znanstvenim skupovima u Zadru (TRADE Transformations of Adriatic Europe (2nd - 9th c.), veljača 2016), Palermu (19th Annual International Mediterranean Studies Congress, svibanj 2016) i Krakovu (Cracow Landscape Conference 2016: Landscape as impulsion for culture: research, perception & protection, srpanj 2016).

– *Željko Tomičić*: znanstveni studijski i komparativan rad predviđen je na srednjovjekovnoj arheološkoj građi, u kontinentalnom dijelu Hrvatske. Posebice se to odnosi na proučavanje obradu i usporedni studij arheoloških i kulturno-povijesnih sveza s Europom. Nastavit će studijsko istraživanje kasnoantičkog profanog nasljeđa (sustav utvrda i njihove mikrotopografije te plovnoga puta primjenom daljinske interpretacije) iz epohe Justinijanove vladavine na posebice iskazljivim lokalitetima istočno- jadranskog arhipelaga, priobalja i zaobalja uz komparativne analize i vrjednovanja.

Nakladnička djelatnost bit će usmjerena prema: nastavku pripreme za tisak znanstvene monografije o rezultatima arheoloških, antropoloških, etnoloških i inih interdisciplinarnih istraživanja srednjovjekovnih groblja (9. – 13. st.) tzv. bjelobrdske kulture u međurječju Drave, Dunava i Save i u sjeverozapadnoj Bosni i Hercegovini. Priprema monografije »Arheološki izvori o srednjovjekovnim knjigama Slavonije« i šire u Hrvatskoj.

Nastavak sudjelovanja u prikazu arheološkog nasljeđa u okviru »Kulturološkog segmenta Odbora za zaštitu dobara od nacionalnog interesa« u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Predviđa objavljivanje izvornih znanstvenih radova u hrvatskim znanstvenim časopisima, tj. izdanjima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (Rad Razreda za društvene znanosti; »Radovi« Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požezi, Varaždinu i dr.), odnosno u »Archaeologia Adriatica«, »Starohrvatska prosvjeta« te inozemnim časopisima i zbornicima. Terenska arheološka istraživanja predviđena su kao potvrda rezultata daljinske interpretacije, rekognosciranjem i dokumentiranjem posebice iskazljivih nalazišta iz kasne antike i srednjega vijeka u sjevernom dijelu Dalmacije i u kontinentalnom dijelu Hrvatske (Požeško-slavonska županija).

Sudjelovanje na Znanstvenim skupovima u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te kongresima i kolokvijima posebice sa temama iz arheologije srednjovjekov-

nog razdoblja u Hrvatskoj i u inozemstvu. Sudjelovanje u visokoškolskom obrazovanju u okviru doktorskog studija »Arheologija istočnog Jadrana« na Odjelu za Arheologiju Sveučilišta u Zadru i mentorstvu doktorandima u Zadru te na Odjelu za arheologiju Sveučilišta u Mostaru.

Recenziranje znanstvenih radova za potrebe Razreda za društvene znanosti, odnosno u izdanjima određenih Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE I KEMIJSKE ZNANOSTI

Za godinu 2015. članovi Razreda planiraju istraživanja na ovim znanstvenim područjima:

Matematičke znanosti

– *Žarko Dadić*: U sklopu sinteze »Povijest znanosti i prirodne filozofije u Hrvata« predviđene u osam svezaka dovršit će drugi svezak *Renesansa* i započeti rad na trećem svesku *Rani novi vijek*. Suradivat će kao član Commissione Scientifica Nazionale talijanske Accademia nazionale delle scienze u pripremi objavljivanja cjelokupnih Boškovićevih radova i korespondencije.

– *Andrej Dujella*: Nastavit će istraživanja u području teorije brojeva i aritmetičke geometrije. Proučavat će različite probleme vezane uz racionalne i cjelobrojne Diofantove m-torke i njihova poopćenja, rang i torzijsku grupu eliptičkih krivulja, te separaciju korištena cjelobrojnih polinoma.

– *Sibe Mardešić*: Radit će na svojoj matematičkoj autobiografiji.

– *Josip Pečarić*: Nastavljaju se istraživanja u teoriji analitičkih nejednakosti, raznih poopćenja konveksnih funkcija, sredina, geometrijskih nejednakosti, kao i nejednakosti u teoriji matrica i operatora.

– *Marko Tadić*: U sljedećoj godini planira raditi na dobivanju što preciznijih ocjena područja u kojima se mogu pojavljivati unitarne reprezentacije u parabolički induciranim reprezentacijama klasičnih p-adskih grupa.

Fizičke znanosti

– *Ksenofont Ilakovac*: Pripremit će izdanje 7. knjige »Rasprave i građa za povijest znanosti – Ivan Supek – život i djelo«, u povodu 100. obljetnice rođenja.

– *Vladimir Paar*: Nastavit će istraživanja iz kompjutorske genomike na primjeni kompjutorskog algoritma vlastite nove metode Global Repeat Map (GRM) koja se odlikuje jedinstvenom robusnošću u identifikaciji i analizi repeticija, a naročito tandemskih repeticija i repeticija višeg reda u genomskim sekvencama. U 2016. godini kompjutorski će se odrediti globalna repeticijska mapa i odrediti HORovi (repeticije višeg reda) za: humane kromosome 1, 2 i 3; kromosome 1, 2, i 3 Neandertalca; i kromosome 1, 2, i 3 čimpanze.

Provest će se komparativna analiza za ova tri specijesa. Po prvi put u svijetu identificirat će se HOR-ovi u genomu Neandertalca i tragati za novim dosad nepoznatim HOR-ovima čovjeka i čimpanze. HOR-ovi će se razmatrati sa stajališta uloge mogućih regulatornih elemenata i otkrića genomske razlike između čovjeka i Neandertalca. Ta su istraživanja u okviru znanstvenog projekta Hrvatske zaklade za znanost »Higher order repeats and global repeat map for neandertal, human and chimpanzee genomes« (voditelj Vladimir Paar). Naša nova znanstvena metoda kvadrupletnih dijagrama otkrivena tijekom 2015. i prihvaćena za tisak u »Journal of biomolecular structure and dynamics« bit će primijenjena na niz evolucijski međusobno udaljenih genoma i bit će kompjutorski određena njihova 3D-reprezentacija, i razmatrana, u prvom redu, sa stajališta signature evolucijskog razvoja. Nastavit će se istraživanje iznenađujuće pojave dosad potpuno nepoznatih regularnih i kompleksnih HORova u insektu *Tribolium castaneum*, koji se smatra modelskim organizmom za evoluciju genoma. Nastavit će se istraživanje dosad neotkrivenih periodiciteta dinamike temperature na Zemlji tijekom zadnjih milijun godina. Nastavit će se rad na novoj platformi hrvatskog školstva u funkciji gospodarskog i društvenog razvoja Hrvatske, s težištem na znanstveno-tehnološkom razvoju.

– *Goran Pichler*: Radit će istraživanje strukturiranih ionizacijskih kontinuuma alkalij-skih dvoatomskih molekula; mjerenje neposredne fotoionizacije ultraljubičastim fotonima između 200 i 400 nm. Pored cezijevih molekula istraživat će se rubidijeve i kalijeve molekule, a posebno će se ispitati slučaj RbCs molekule zbog moguće primjene u solarnoj konverziji energije termionskom metodom.

U području laserske medicine primijenit će se femtosekundni laseri na obradu i razbijanje žučnih i bubrežnih kamenaca. Osim vizuelnog opažanja vršit će se spektralna analiza pri procesu ablacije kamenaca.

– *Stanko Popović*: Pripremit će pregledne znanstvene radove o novim postignućima u istraživanju kristalne strukture i mikrostrukture (periodičnost u kristalu, veličina koherentno difraktirajućih domena–kristalita, deformacija kristalita) s pomoću suvremenih eksperimentalnih tehnika: rendgenska difrakcija, elektronska difrakcija i mikroskopija, te komplementarne spektroskopijske tehnike. Posebna pažnja bit će usmjerena na istraživanje višekomponentnih metalnih slitina, metalnih oksida te biominerala. Istraživat će se temperaturna ovisnost mikrostrukture i fazne pretvorbe metalnih slitina i oksida s ciljem utvrđivanja faznoga dijagrama. Odredit će se uvjeti uz koje nastaju čvrste otopine i stabilne kristalne faze, utvrditi kristalnost faza, stehiometriju i termičku stabilnost, u ovisnosti o postupku pripreme, strukturi metalnih slitina i oksida i kemijskim svojstvima kationa.

U tim istraživanjima difrakcijski profili predočit će se zvonolikim funkcijama, te će se istražiti utjecaj eksperimentalne pogreške u detekciji profila na mikrostrukturne parametre, posebno u nanometarskom području veličine kristalita. Nastavit će rad na definiranju stručnoga nazivlja iz fizike i kristalografije na hrvatskom jeziku. Obnašat će dužnost predsjednika Znanstvenoga vijeća za kristalografiju HAZU – Hrvatske kristalografske zajednice. Sudjelovat će u pripremi 24th Croatian–Slovenian Crystallographic Meeting te 3rd European Crystallographic School, Bol, 2016.

– *Ivo Šlaus*: Tijekom 2016. godine istraživanja će biti usmjerena na istraživanja u nuklearnoj fizici i fizici čestica, te u tu svrhu planira provesti mjesec dana na Duke University i NCCU, Durham, NC, SAD, te na istraživanja u području održivog razvoja, sigurnosti i znanstvene politike, u suradnji sa Svjetskom akademijom umjetnosti i znanosti, European Leadership Network, Pugwash Pokretom, Rimskom klubom i SDEWES organizacijom, te će u tu svrhu sudjelovati na nizu konferencija, posebno na SDEWES konferencijama u Lisabonu i Puiranu.

– *Dario Vretenar*: Plan rada za 2016. godinu obuhvaća teorijska istraživanja u području nuklearne fizike vezana uz razvoj i primjenu teorije energijskog funkcionala gustoće u modelima strukture atomske jezgre:

Razvoj naprednih relativističkih funkcionala gustoće pogodnih za kvantitativan opis strukture srednje teških i teških atomskih jezgri, nuklearne materije i neutronskih zvijezda. Detaljno će se analizirati korelacije parametara funkcionala i teorijske neodređenosti fizikalnih observabli osnovnog stanja jezgre do kojih dolazi pri ekstrapolaciji rezultata prema područjima egzotičnih jezgara daleko od doline stabilnosti. Planira se započeti kvantitativna analiza neodređenosti u modelima nuklearne strukture koji su zasnovani na mikroskopskim funkcionalima gustoće, a koriste se pri opisu pobuđenih stanja jezgre.

Istraživanja strukture teških jezgri koje odlikuje pojava statičkih oktupolnih deformacija. Bit će razvijen algebarski model zasnovan na teoriji nuklearnih funkcionala gustoće i prilagođen opisu strukture jezgri s neparnim brojem nukleona. Model će biti primijenjen kod opisa strukture neparnih izotopa Ra i Th.

Primjena nuklearnih funkcionala gustoće u mikroskopskom opisu procesa spontane i inducirane fisije. Posebno će se istražiti uloga opisa korelacija sparivanja na računanje poluživota jezgre u procesu spontane fisije, a započet će se i s razvojem modela za opis inducirane fisije zasnovanog na modelu kolektivnog Hamiltonijana s kvadrupolnim i oktupolnim stupnjevima slobode.

Istraživanje energije simetrije nuklearne materije i posebno njezinog utjecaja na pojavu stvaranja ovojnice na površini jezgre s izrazitim viškom broja neutrona. Također će se istražiti mogućnosti postavljanja dodatnih ograničenja na energiju simetrije korištenjem novih eksperimentalnih podataka o električnoj dipolnoj polarizabilnosti srednje teških i teških jezgri.

Istraživanja će biti provedena u suradnji sa znanstvenicima sa Zavoda za teorijsku fiziku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, kao i s grupama teorijskih nuklearnih fizičara sa Sveučilišta u Milanu, Parizu, Münchenu, Damstadtu, Pekingu i Chongqingu.

Kemijske znanosti

– *Leo Klasinc*: Nastavljaju se istraživanja i studij elektronske strukture i svojstava molekula spektroskopskim i teorijskim metodama te atmosferskih procesa koji utječu na kvalitetu zraka i posebice ozona i SOA (sekundarnih organskih aerosolova). Nastavlja se suradnja s LSU (Louisiana State University), PKU (Peking University) i NCAR (National Center for Atmospheric Research, SAD) na tim problemima.

– *Vitomir Šunjić*: Sudjelovat će u organizaciji 2nd International Conference on Macrolides, 17-18. listopada 2016 u Zagrebu, kao član Organizacijskog odbora, uz Prof. Davida Alker, AstraZeneca R&D i Dr. Gordona Saxty, Direktora Istraživanja u Fidelta Co, Zagreb. Skup zajednički organiziraju Royal Society of Chemistry (RSC) i Hrvatsko kemijsko društvo (HKD).

Uz izlazak engleskog izdanja knjige »From Retrosynthesis to Asymmetric Synthesis«, autora V. Šunjić i V. Petrović Peroković, u izdanju Springer, Basel predviđa prezentaciju knjige u HAZU u jesen 2016.

Nastavit će cikluse predavanja i seminara o metodama u sintetskoj organskoj kemiji za

kemičare u Istraživačkom institutu Fidelta Co., planirano u travnju, svibnju i u rujnu 2016. god.

U okviru organizacije XXV. Hrvatskog skupa kemičara i inženjera kemije (XXV. SKIKI) koji će se održati u travnju 2017., u 2016. godini organizirat će e-kontakte s mladim kemičarima na doktorskom i poslije doktorskom studiju na inozemnim sveučilištima. To je nastavak e-simpozija »Mogućnosti i karijere u kemiji« koji je organizirao HKD, s ciljem njihovog uključivanja kroz projekte u razvoj kemije u Hrvatskoj.

Planira u okviru HKD organizaciju skupa i radionice »Nacionalno retrosintetsko natjecanje«, prema uzoru koji već niz godina provodi RSC u Velikoj Britaniji pod naslovom »National Retrosynthetic Competition«. Svrha natjecanja je upriличiti upoznavanje organskih kemičara iz akademije i industrije na konkretnom programu u svrhu promocije njihove suradnje i proširene ekspertize na području organske kemije.

– *Nenad Trinajstić*: Planira dovršenje monografije The Zagreb Indices: Development, Properties and Applications u suradnji sa znanstvenim savjetnicima dr. sc. Bonom Lučićem (s Instituta Rugjer Bošković) i dr. sc. Antom Miličevićom (s Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada).

– *Mladen Žinić*: U 2016.-toj planira se nastavak objavljivanja znanstvenih radova iz područja supramolekularne kemije gelova i nastavak konzultantskog rad na realizaciji znanstvenog HRZZ projekta »Supramolekulska sinteza samoorganizirajućih funkcionalnih nano-materijala i kompleksnih kemijskih sustava« (2014.-2018.), voditelj, Dr. sc. Leo Frkanec, Institut Ruder Bošković. Predviđa se nastavak aktivnosti u visokom obrazovanju kroz predavanja na doktorskom studiju Organska kemija, Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (obavezni kolegij-Organska stereokemija, i izborni kolegij-Supramolekularna kemija), kolegija na doktorskom studiju Medicinska kemija, Sveučilišta u Rijeci (Sinteza prirodnih spojeva i dizajn sintetskih enzima, obavezni kolegij i Supramolekularna i bio-organska kemija, izborni kolegij) te kolegija na specijalističkom diplomskom studiju Projektni management Veleučilišta Baltazar Zaprešić (kolegiji Posebnosti i metode istraživačkog i razvojnog rada i Inovacije i njihova zaštita). U 2016.-toj nastavlja se rad u Nacionalnom vijeću za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj RH te posebno sudjelovanje u radnoj skupini za tehnologiju istoga vijeća, kao i rad u Odбору za suradnju s hrvatskim sveučilištima i znanstvenim institutima HAZU.

Razred će u 2016. organizirati više predavanja istaknutih hrvatskih i inozemnih znanstvenika.

Izdavačka djelatnost

- 1) »Rad« - matematičke znanosti (dva sveska)
- 2) »Spomenica preminulim akademikima«: Slaven Barišić
- 3) »Spomenica preminulim akademikima«: Nikola Kallay
- 4) Zbornici radova znanstvenih skupova koje će organizirati Razred (kao na pr. Hrvatske kristalografske Zajednice)
- 5) 7. knjiga Rasprave i građa za povijest znanosti – »Ivan Supek – život i djelo« u povodu 100. obljetnice rođenja
- 6) Knjiga prof. dr. sc. Snježane Paušek-Baždar »Hrvatski alkemičari u prošlosti«.

ODBORI RAZREDA

Odbor za nuklearnu, atomsku i molekularnu fiziku

Planira se održati simpozij posvećen istraživanjima u atomskoj i molekularnoj fizici sredinom 2016.g. i prirediti zbornik tih radova.

Odbor za biološku fiziku i bioinformatiku

Po potrebi će se održati rasprave i tematska sjednica u vezi pojedinih aktualnih tema te će se razmatrati strategija razvoja interdisciplinarnog znanstvenog polja biološke fizike i bioinformatike u Hrvatskoj i mogućih primjena. Intenzivirat će se suradnja s Odborom HAZU za primijenjenu genomiku.

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Djelatnost Razreda za prirodne znanosti u 2016. bit će i dalje usmjerena na razvijanje, koordiniranje i praćenje znanstvenoistraživačkog rada u području geoznanosti i bioznanosti te aktivnosti akademijinih znanstvenih zavoda, znanstvenih vijeća, odbora, povjerenstava i centara. U djelokrugu Razreda su: Antropološki centar HAZU, Zavod za ornitologiju, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Arboretum Trsteno, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Križevcima, Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja, Znanstveno vijeće za zaštitu prirode, Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo, Vijeće za prirodnoznanstvena istraživanja Jadrana, Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja, Odbor za geokemiju, Odbor za istraživanje kvartara (INQUA), Odbor za primijenjenu genomiku i Povjerenstvo za geodeziju i geofiziku.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost III. razreda.

Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća.

Tijekom 2016. članovi Razreda individualnim će planovima samostalno ili u timskom radu provoditi istraživanja u okviru prihvaćenih projekata i zadataka kako slijedi:

Tijekom 2016. **članovi Razreda** individualnim će planovima samostalno ili u timskom radu provodit istraživanja u okviru prihvaćenih projekata i zadataka kako slijedi:

-- *Igor Anić*: Kao redoviti profesor Šumarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu obavljat će nastavnu djelatnost na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima. Nastavit će obavljati zadaću mentora završnih i doktorskih radova. Poseban naglasak dat će razvoju međunarodne razmjene studenata šumarstva i vođenju stručnih ekskurzija stu-

denata. Nastavit će vođenje poslijediplomskog doktorskog studija Šumarstvo i drvna tehnologija.

Kao voditelj Arboretuma Tršteno, u suradnji s upraviteljem, koordinirat će aktivnosti sukladno godišnjem planu Arboretuma za 2016. godinu. Poseban naglasak dat će na sanaciju oštećenih objekata, poboljšanje stanja vegetacije te pripremu dokumentacije za natjecanje na europske fondove. Sudjelovat će u radu Odbora za obnovu i razvitak Arboretuma.

Kao voditelj sekcije za šumarstvo Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo inicirat će i koordinirati aktivnosti sukladno godišnjem planu sekcije za 2016. godinu. U suradnji s drugim institucijama sudjelovat će u organizaciji proslave 170. obljetnice Hrvatskog šumarskog društva.

Kao predsjednik Akademije šumarskih znanosti organizirat će i voditi aktivnosti sukladno planu rada za 2016. godinu. Posebnu pozornost posvetit će obilježavanju 20. obljetnice osnutka Akademije.

Kao predsjednik nacionalnog ogranka međunarodne asocijacije Pro Silva promovirat će prirodni način gospodarenja šumama i značenja šumarstva za očuvanje prirodnih šuma. Sukladno tomu podnositi će redovita izvješća upravi i upravnom odboru Hrvatskog šumarskog društva u okvirima kojeg je osnovana Pro Silva Croatia.

Istraživat će dinamiku pomlađivanja bukovo-jelovih prašuma, njegu čišćenjem i strukturne značajke mladika, mogućnosti obnove nasada topola nakon višekratnih ophodnji. Sudjelovat će na znanstvenim skupovima od interesa za šumarstvo, posebice prirodno uzgajanje šuma.

– *Ferdo Bašić*: Rad planira kao nastavak iz prethodne godine, odnosno izvršenje obveza prihvaćenih u protekloj godini; i to - pisanje, priprema za tisak sveučilišnih udžbenika; uložiti predsjednika Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode HAZU djelatno bdjeti nad radom vijeća i njegovih sekcija, harmonizirati njihov rad, davati potporu posustalima.

U okviru rada Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Križevcima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti koji vodi akademik Tomić: Izrada monografije pod naslovom: »Tla Grada Križevaca«. Sudjelovat će u radu Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Križevcima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, surađivati u obnovi poučne staze na Kalniku. Na poziv iz znanstvenih ustanova sudjelovat će na okruglim stolovima i savjetovanjima, po pozivu sudjelovati u javnim nastupima u sredstvima javnog informiranja.

– *Vladimir Bermanec*. u 2016. godini planira rad kao nastavak istraživanja minerala i njihovih zajednica te njihov utjecaj na okoliš uz istraživanje utjecaja mikroorganizama na minerale. Ovakva istraživanja imaju sve veći odjek u svijetu, a uspostavljen je i kvalitetan kontakt neophodan za suradnju s domaćim i inozemnim važnijim grupama istraživača. Započeo je pripreme za istraživanja mineralnih asocijacija u Allcharu i Dunju u Makedoniji.

Očekuje nastavak znanstvene suradnje s kolegama iz Brazila (Recife i Ouro Preto) i Južnoafričke republike (Sveučilište u Pretoriji). Iduće godine očekuje potpisivanje ugovora o suradnji između Sveučilišta u Zagrebu i Pretoriji te proširenje suradnje s kolegama iz Botswane. Također očekuje intenzivniju suradnju između Sveučilišta u Zagrebu i više sveučilišta iz Republike Indonezije.

Ograničenje izvora financiranja od strane Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta, a bez adekvatne zamjene na nacionalnoj razini dovelo je i dovest će do nemogućnosti pro-

vedbe planova, kao što je nemoguće postalo i surađivati sa značajnim znanstvenim časopisima u uređivanju i recenziranju radi nedostupnosti novih publikacija u časopisima i praćenja rezultata istraživanja u svijetu. Stoga je jedino moguće pripremiti rukopise znanstvenih članaka, bazirane na već ranije obavljenim mjerenjima, za publikaciju, ali ih vjerojatno neće biti moguće objaviti u značajnijim znanstvenim časopisima koji zahtijevaju financijsku participaciju.

Ipak očekuje da će uz povjerenje uređivanje časopisa »Geologia Croatica« (akademik V. Bermanec i član suradnik L. Palinkaš) u idućoj godini izaći broj posvećen pokojnom akademiku Ivanu Jurkoviću. U suradnji s kolegama u Makedoniji očekuje organizaciju izložbe o stoljetnoj prisutnosti hrvatskih mineraloga u Makedoniji.

– *Stjepan Gamulin*: Nastavit će dosadašnja istraživanja patogeneze sustavnih poremećaja u reumatoidnog artritisa u okviru znanstveno istraživačkom projekta »Patogeneza sustavnih poremećaja u reumatoidnom artritisu«, voditeljica prof. dr. Jadranka Morović-Vergles, KB Dubrava, Zagreb.

Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Osijeku sudjelovat će u doktorskom studiju »Klinička medicina« i voditi specijalistički studij »Klinička epidemiologija«, a na Medicinskom fakultetu u Splitu voditi doktorski studij »Medicina utemeljena na dokazima« i specijalistički studij »Klinička epidemiologija« te sudjelovati u nastavi tih studija.

Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Osijeku sudjelovat će u doktorskom studiju »Klinička medicina« i voditi specijalistički studij »Klinička epidemiologija«, a na Medicinskom fakultetu u Splitu voditi doktorski studij »Medicina utemeljena na dokazima« i specijalistički studij »Klinička epidemiologija« te sudjelovati u nastavi tih studija. Pisat će obnovljene tekstove i dopune za 8. izdanje udžbenika »Patofiziologija«.

– *Ivan Gušić*: Nastavit će obavljati poslove tajnika Razreda za prirodne znanosti, voditelja Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara, glavnog urednika »Glasnika HAZU« i koordinatora »Dana otvorenih vrata« Akademije. Sudjelovat će u radu međunarodnog Konzorcija za istraživanje genoma Neandertalaca.

Kao profesor emeritus na PMF-u sudjelovat će u mentorstvima i obranama doktorskih disertacija. Kao član Međunarodnog znanstvenog savjeta Znanstvenoistraživačkog centra Slovenske akademije znanosti i umjetnosti sudjelovat će na godišnjem sastanku Savjeta u Ljubljani. Završit će rad na knjizi »Prijepori iz povijesti geologije i njihov odraz u današnjici«.

Kao voditelj Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara surađivat će s djelatnicima Zavoda i nastojat će osigurati minimalne kadrovske potrebe Zavoda prema mogućnostima Akademije znanosti i umjetnosti.

– *Mladen Juračić*. Nastavit će istraživanja sedimenata i sedimentacije u Jadranu nastavit će u okviru projekta »NanoMin« kojeg financira HRZZ (2504) te EU projekta »Mend-TheGap (H2020-TWINN-2015)«. Posebnu pažnju posvetit će istraživanju holocenske i recentne sedimentacije u deltamata rijeka Neretve i Mirne. Nastavit će nastavnu aktivnost na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (nastavu iz kolegija Geologija mora, Geologija zaštite okoliša, te Povijest geologije) i vodit će interdisciplinarni doktorski studij Oceanologije. Nastavit će s aktivnostima vezanim uz komuniciranje i popularizaciju znanosti u društvu. Vodit će Hrvatski nacionalni odbor za istraživanje kvartara (INQUA) pri HAZU te Vijeće za prirodoslovna istraživanja Jadrana HAZU.

– *Frano Kršinić*: Nastavit će istraživati kalanoidne kopepode u anhialinim speleološkim objektima u našem priobalju i otocima. Završit će obradu zooplanktona obalnog dijela Dubrovnika.

– *Željko Kućan* i dalje će istraživati početke biokemije i molekularne biologije u Hrvatskoj te sistematizirati svoje autobiografske zapise o susretima s velikanima tog suvremenog područja prirodnih znanosti, o čemu je spreman održati predavanje u Akademiji.

Obnašat će i dalje dužnosti člana Knjižničnog odbora i člana Odbora za suradnju s hrvatskim sveučilištima i znanstvenim institucijama. Sudjelovat će u radu međunarodnog Konzorcija za istraživanje genoma Neandertalca. Nastavit će svoje aktivnosti u Hrvatskom društvu za biokemiju i molekularnu biologiju.

– *Slavko Matić*: Istraživat će u sljedećim projektima: »Njega mladih sastojina alepsko-bora s posebnim naglaskom na optimalni broj biljaka po jedinici površine«; »Njega i obnova kontinentalnih šuma s ciljem povećanja njihovih općekorisnih i gospodarskih vrijednosti«; »Šume i šumarstvo istočne Slavonije s posebnim naglaskom na odnos klimato-genih i pionirskih vrsta drveća«; »Šume hrvatskog Sredozemlja i njihova do sada podcijenjena općekorisna i gospodarska uloga«; »Poljski jasen (*Fraxinus angustifolia Vahl*), njegovo mjesto, uloga i značaj u šumskim zajednicama Hrvatske s posebnim naglaskom na uzroke njegovog sušenja«; »Hrast lužnjak u uvjetima klimatskih promjena i sušenja«;

Kao voditelj Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vin-kovcima, u suradnji s voditeljicom i suradnicom, nastojat ćemo i dalje održat njegov visoki znanstveni i stručni položaj uz istovremenu koordinaciju rada i suradnje s drugim centrima s posebnim naglaskom na centre Slavonije. Kao voditelj Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo inicirat ću rad Vijeća, Izvršnoga odbora Vijeća te Sekcije za šumarstvo, Sekcije za gospodarenje poljoprivredom, Sekcije za biljnu proizvodnju, Sekcije za stočarstvo, Sekcije za uporabu šuma i Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju. Kao član Odbora za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno sudjelovat će u njegovom radu s posebnim težištem na njezi, održavanju i razvoju alohtone i autohtone vegetacije. Kao član Odbora za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sudjelovat ću u njegovom radu. Kao član Odbora za dodjelu nagrada »Josip Juraj Strossmayer« sudjelovat ću u njegovom radu ako se njegova aktivnost nastavi u sljedećoj godini u Suradnji s Zagrebačkim velesajmom.

Kao *professor emeritus* na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu nastavit ću rad s kandidatima za izradu magistarskih i doktorskih radova te posebno na terenskoj nastavi u šumskim objektima Hrvatske i inozemstvu. Kao redoviti član Akademije šumarskih znanosti radit ću u Sekciji za uzgajanje šuma, s posebnim naglaskom na stanje šumarstva i šuma u Hrvatskoj danas. Kao član Upravnog odbora Hrvatskoga šumarskoga društva pridonosit ću njegovom radu s posebnim naglaskom na 2016. godinu kad Društvo obilježava 170. obljetnicu djelovanja. Kao član Uredivačkog savjeta i Uredničkog odbora Šumarskog lista koji neprekidno izlazi 139. godina posebno ću obavljati uredničke poslove iz djelo-kruga Uzgajanja šuma i Hortikulture.

– *Pavao Rudan* zaslužni je znanstvenik (*emeritus*) Instituta za antropologiju i naslovni redoviti profesor antropologije. Kao Glavni tajnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti obavljat će sve dužnosti prema Statutu Akademije te vršiti dužnost urednika Ljetopisa HAZU. Kao znanstveni savjetnik znanstveno će raditi u Institutu za antropologiju u sklopu znanstvenih projekata Instituta sudjelujući u analizama podataka sakupljenih pod njegovim vodstvom tijekom gotovo četrdeset godišnjeg rada proučavajući populacijsku strukturu Hrvatske analizom bioloških, biokulturnih i sociokulturnih svojstava reprodukcijski izoliranih populacija holističkim analitičkim pristupom. Sudjelovat će u okviru znanstvene suradnje u zajedničkim istraživanjima s kolegama iz Estonian Biocentrum, Tartu, Estonija, kao i s kolegama iz Department of Environmental Health, University of Cincinnati College of Medicine, SAD, a s kolegama iz Max Planck Institute of Evoluti-

onary Anthropology u Leipzigu, Njemačka, u istraživanjima genoma izumrlih hominina. Sudjelovat će u nastavi iz kolegija »Uvod u antropologiju« i »Medicinska antropologija« u preddiplomskom i diplomskom studiju na Medicinskom i Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te kao suvoditelj kolegija »Medicinska antropologija« na doktorskom studiju Medicinskih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta »Josipa Jurja Strossmayera« u Osijeku. Kao predsjednik sudjelovat će u radu međunarodne znanstvene udruge *Commission of Medical Anthropology and Epidemiology – International Union of Anthropological and Ethnological Sciences* te znanstvene udruge *Hrvatsko antropološko društvo*. Kao član radit će u Upravnom odboru Hrvatske zaklade za znanost te Nacionalnom zdravstvenom vijeću Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske. Kao potpredsjednik radit će u međukademijskoj udruzi Euro-Mediterranean Academic Network (EMAN) koja okuplja sve Akademije znanosti Europsko-mediteranskih zemalja, organizirajući znanstveno-stručni strategijski skup organizacija EMAN i GID (Group for Interacademic Development). Kao predsjednik Organizacijskog odbora i znanstveni organizator sudjelovat će u radu dva međunarodna znanstveno-radna skupa pod naslovom: *42. Škola biološke antropologije – 42nd School of Biological Anthropology* »Dr. Hubert Maver« u Zagrebu te *36th Anthropology and Health Conference* u Antropološkom centru Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku, a kao Počasni predsjednik sudjelovat će u radu Kongresa udruge European Anthropological Association te Interkongresa IUAES koji će se održati u Dubrovniku i Zagrebu. Kao glavni i odgovorni suurednik znanstvenog časopisa *Collegium Antropologicum* sudjelovat će u radu uredničkog odbora, kako bi se u 2016. godini objavili 1 redovit broj i u skladu s mogućnostima 2 suplementa (vol. 49) te kao savjetodavni urednik (Consulting Editor) sudjelovat će u radu uredništva znanstvenog časopisa »Journal of Physiological Anthropology«, a kao član uredništva i časopisa »Vaprosii Antropologii«. Voditelj je Antropološkog centra i predsjednik Znanstvenog vijeća za antropolojska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

– *Vlatko Silobrčić*: Nastavit će istraživati pokazatelje kvalitete u sustavu znanstvenih istraživanja i eksperimentalnoga razvoja, u svijetu i u Hrvatskoj, te njihovu primjenu pri ocjenjivanju kvalitete znanstvenoga rada. Nastavit će nastojanja za prihvaćanje slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama u RH. Moguće tekstove i o jednom i o drugom djelovanju objavljuvat će na mrežnoj stranici www.rifin.com (pod naslovom: O znanosti u Hrvatskoj).

Obavljat će dužnosti predsjednika Odbora za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica HAZU, te Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju RH, kao i dužnost zamjenika Tajnika Razreda za prirodne znanosti HAZU.

Sudjelovat će i u radu: Odbora za nagrade Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, Odbora za međunarodnu suradnju i Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode HAZU, Hrvatske udruge rimskog kluba.

– *Branko Sokač*: U kontinuitetu istraživanja vapnenačkih alga skupine *Dasycladales* iz područja dinarskog krša nastavit će prikupljanje fosilifernih uzoraka te njihovu laboratorijsku i analitičku obradu. Radit će na upotpunjavanju zbirke holotipova te komparativne zbirke ilustrativnih presjeka rodova i vrsta iz uzoraka prikupljenih u Hrvatskoj. Ovisno o mogućnosti u uvjetima uskraćene ili u znatnoj mjeri reducirane financijske potpore radit će na analitičkoj obradi determinacije i pripremi fotodokumentacije bogate algalne zajednice paleocenskih naslaga područja Konavala.

– *Franjo Tomić*: u 2016. godini rad će temeljiti na sljedećim zaduženjima i poslovima: Zadužen je za voditelja Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Koprivničko – križevačke županije u Križevcima pa će

raditi na realizaciji Plana rada ovog Zavoda (organiziranje znanstvenih skupova, predavanja, izložbi, kao i obavljanje ostalih aktivnosti Zavoda).

Kao član Znanstvenog vijeća Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Požegi HAZU sudjelovat će u realizaciji plana rada Zavoda. U ulozi potpredsjednika Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo naše Akademije, radit će na rješavanju pitanja ovog Znanstvenog vijeća, a posebno na realizaciji plana rada Vijeća koji se odnosi na poljoprivredu.

U ulozi potpredsjednika Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo naše Akademije, radit će na rješavanju pitanja ovog Znanstvenog vijeća, a posebno na realizaciji plana rada Vijeća koji se odnosi na poljoprivredu. Na okruglom stolu o vodama, kojeg će organizirati Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava naše Akademije, održat će predavanje «Stanje i značaj voda Hrvatske».

Održat će predavanje «Raspoložive vode u svrhu razvoja navodnjavanja u Hrvatskoj», na znanstveno-stručnom skupu kojeg će organizirati Akademijin Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Križevcima. Sudjelovat će, kao član, u radu Izvršnog odbora za obnovu i razvitak Arboretuma u Trstenom, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Kao član Akademijinog Odbora za zaštitu dobara od nacionalnog interesa nastavit će sudjelovati u aktivnostima Odbora.

Sudjelovat će i dalje, kao član, u radu Stalnog odbora za biotehničke znanosti Hrvatske zaklade za znanost. Sudjelovat će u radu tradicijskog međunarodnog savjetovanja o poljoprivredi kojeg svake godine organizira Agronomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu. Kao *professor emeritus* bit će uključen u aktivnosti Agronomskog fakulteta, Sveučilište u Zagrebu.

Izdavačka djelatnost:

- 1) U ediciji »Spomenica preminulim akademikima«:
  - Ivana Weygand-Đurašević (1952.-2014.)
  - Ivan Jurković (1917.-2014.)
  - Milan Herak (1917.-2015.)
- 2) Izdat će se i »Spomenica« u povodu 110. obljetnice rođenja akademkinje Vande Kochansky Devide
- 3) Suizdavaštvo znanstvenih časopisa: »Periodicum Biologorum« i »Collegicum Antropologicum«

ODBORI RAZREDA

Odbor za geokemiju

Nastavlja svoj rad na području geokemije.

Odbor za primijenjenu genomiku

Nakon analize odgovori na provedenu anketu o primijenjenoj genomici u Republici Hrvatskoj objavit će se na mrežnoj stranici Akademije s pozivom na raspravu. Temeljem rezultata rasprave organizirat će se simpozij o stanju primijenjene genomike u Hrvatskoj. U nastavku tog simpozija organizirat će se sastanci o problemima, ograničenjima i manjkavosti različitih vidova primijenjene genomike. Rezultati ankete, rasprave, simpozija i sastanaka bila bi osnova razradi akcijskog plana za unapređenje primijenjene genomike u nas.

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Osnovna zadaća Razreda za medicinske znanosti su istraživanja i koordinacija znanstvenog i stručnog rada na području humane i veterinarske medicine te stomatologije

Članovi Razreda nastaviti će u 2016. godini istraživanja na znanstvenim temama iz područja njihovih znanstvenih disciplina uz organizaciju predavanja i znanstvenih i stručnih sastanaka, simpozija s međunarodnim sudjelovanjem i isto tako kongresa s međunarodnim sudjelovanjem. Ujedno će sudjelovati na mnogim međunarodnim znanstvenim i znanstveno-stručnim skupovima te nastaviti objavljivati radove u istaknutim domaćim i svjetskim časopisima.

– *Slavko Cvetnić*: Nastavlja rad na znanstveno istraživačkom projektu »Istraživanja epizootologije i imunopofilakse virusnih bolesti životinja«. Nastavlja rad na dopuni novog izdanja Enciklopedijskog rječnika humanog i veterinarskog medicinskog nazivlja.

– *Ivo Čikeš*: Radi na daljnjem usavršavanju opreme prema vlastitim patentima za ehokardiografsko vođenje intrakardijalnih intervencija.

– *Dragan Dekaris*: Nastavlja rad na istraživanju imunoloških bolesti čovjeka. Obnašat će dužnosti zamjenika tajnika Razreda za medicinske znanosti te člana Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode i Odbora za međunarodnu suradnju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

– *Vida Demarin*: Tijekom 2016. organizirat će: 14. znanstveni skup o poremećajima mozga u ožujku 2016.; 27th Summer Stroke School »Healthy Lifestyle and Prevention of Stroke and Brain Impairment«, koje je osnivač i direktor od 1990., u Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku od 6. – 10. lipnja 2016.; Mind & Brain Congress -56th International Neuropsychiatric Congress (INPC) u Puli od 15. – 18. lipnja 2016.- predsjednica je Kongresa i Generalna tajnica Kuratoriuma; organizirat će nekoliko tečajeva u okviru stalnog medicinskog usavršavanja (Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i HLK); vodit će dva kolegija na Doktorskim studijima Biomedicina i zdravstvo i Neuroznanost Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i dva kolegija na Doktorskom studiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru; održat će desetak pozvanih predavanja na međunarodnim skupovima, te više predavanja u okviru projekta: Prevencija moždanog udara i projekta »There is no Health, without Brain Health«; kao predsjednica CEESS-a (Central and Eastern European Stroke Society) i Croatian Stroke Society, te kao članica Board of Directors of the World Stroke Organization, organizirat će regionalne sastanke i radionice, te aktivnosti u suradnji s organizacijom SAFE (Stroke Alliance for Europe).

Kao generalna tajnica Istraživačke grupe Svjetske neurološke federacije (ARG on Delivery and Care of the WFN) organizirat će seminare i radionice, te ostale edukacijske aktivnosti u Regiji; i dalje će raditi u okviru projekta na istraživanju mehanizma neuroplastičnosti mozga, na istraživanju glavobolje, projektu očuvanja zdravlja mozga i prevenciji poremećaja pamćenja (memory impairment). Također nastavlja raditi na istraživanju uloge BDNF-a, IL6 i oksidativnog stresa u multiploj sklerozi i korelaciji tih biomarkera s aktivnošću demijelinizacijskih lezija (MRI); Svjetska organizacija za moždani udar (WSO)

objavila je kampanju za prevenciju moždanog udara: I Am Woman, Stroke Affects Me, tijekom 2015. i 2016. godine, u okviru koje provodimo prevenciju moždanog udara, s posebnim naglaskom na žene; Radi u okviru zajedničkog projekta Međunarodnog instituta za zdravlje mozga (MIZMO) i Manage Pain projekta, kao dijela Brain Ecology projekta i vodi Arts & Brain projekt i Food & Pain projekt.

– *Vjekoslav Jerolimov*: Nastavlja aktivnost kao član Odbora Hrvatskog muzeja medicine i farmacije Akademije. U funkciji zamjenika urednika, uređivat će i pripremati tekstove za tisak redovitog broja časopisa Rad Hrvatske akademije, medicinske znanosti.

Nastavlja rad na projektu »Dijagnostika neurogenih i mišično-koštanih bolnih stanja orofacijalnog područja« u okviru Sveučilišta u Zagrebu, kao i na projektu »Continuing Dental Education« (ERASMUS - DentCPD) u okviru Association for Dental Education in Europe.

Tijekom 2016. dovršit će rukopis dvaju poglavlja za multiautorsku knjigu »Dentalna i kraniofacijalna antropologija« (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), napisati predgovor za knjigu »Dentalni materijali« (Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu) te prirediti za tisak 2. dopunjeno izdanje monoautorske knjige »Hrvatsko stomatološko društvo od Austro-Ugarske Monarhije do Europske unije«.

Kao član Znanstvenog odbora Međunarodnog simpozija stomatologa Slovenije (Portorož, 2. - 4. lipnja 2016.) sudjeluje u pripremi znanstveno-stručnog programa skupa. Priprema po jedno pozvano predavanje u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i Hrvatskom liječničkom zboru, koja će se održati tijekom 2016.

– *Ivica Kostović*: 2016. godine obnašat će sljedeće dužnosti: professor emeritus na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu; počasni direktor Hrvatskog instituta za istraživanje mozga Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; savjetnik za znanost dekana Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; član Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj; predsjednik Hrvatskog društva za neuroznanost; član IBRO (International Brain Research Organization) Governing Councila; član FENS (Federation of Neuroscience Societies) Governing Councila; član uredničkih odbora časopisa Cerebral Cortex i Translational Neuroscience; član Komisije HBK *Iusticia et Pax*.

Voditelj je znanstvenih projekata: »Subplate zona ljudskog mozga – neriješeni problemi« (HRZZ) i »Dokumentiranje stradanja civilnih žrtava i kršenja ljudskih prava tijekom agresije na RH« (Ministarstvo zdravlja); predavač je na Doktorskom studiju Neuroznanost i Doktorskom studiju Biomedicina i zdravstvo, pri Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti član je Povjerenstva za definiranje i promicanje znanosti od nacionalnog interesa, Znanstvenog vijeća za istraživačku infrastrukturu Hrvatske, Odbora za statut te predsjednik Odbora za suradnju s hrvatskim sveučilištima i znanstvenim institutima.

Kao predsjednik Hrvatskog društva za neuroznanost organizirat će od 14. do 20. ožujka »Tjedan mozga«, međunarodnu i nacionalnu inicijativu za promociju istraživanja i spoznaja o mozgu. Aktivno će sudjelovati na Cajal Club simpoziju 01. srpnja u Copenhagenu i na FENS Forum of Neuroscience od 02. do 06. srpnja u Copenhagenu. Održat će pozvano predavanje na 3rd Pan-Slavic Congress of Child Neurology od 19. do 22. rujna u Cavtatu i sudjelovat će u radu NeuroDevNet-a u Kanadi.

Recenzirat će znanstvene članke za časopise: Cerebral Cortex, Journal of Neuroscience, Neuroimage, Brain Structure and Function, Frontiers, Neuroscience itd.

– *Zvonko Kusić*: Obnašat će i dalje funkciju predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U svojstvu predstojnika Klinike za onkologiju i nuklearnu medicinu Kliničkog bolničkog centra *Sestre milosrdnice* i pročelnika Katedre za kliničku onkologiju Medicinskoga fakulteta u Zagrebu organizirat će, zajedno s Razredom za medicinske znanosti HAZU, nekoliko znanstvenih i stručnih skupova iz područja onkologije. Započet će rad na znanstvenom projektu *Istraživanje unosa joda u trudnoći i djetinjstvu u svjetlu nacionalne strategije prevencije poremećaja uzrokovanih nedostatkom joda* koji uključuje utvrđivanje dostatnosti primanja joda u populaciji, posebno u trudnica, a koji je odobrila Hrvatska zaklada za znanost.

U svojstvu predsjednika Hrvatskoga društva za štitnjaču organizirat će, zajedno s Razredom za medicinske znanosti, nekoliko znanstvenih i stručnih skupova iz područja bolesti štitnjače.

Kao glavni urednik nastavit će rad na pripremi knjige *Štitnjača*. U svojstvu glavnoga urednika *Glasnika Hrvatskoga društva za štitnjaču* radit će na izdavanju dvobroja 8/9 u 2016. godini.

Obnašat će dužnosti predstojnika Klinike za onkologiju i nuklearnu medicinu Kliničkoga bolničkog centra *Sestre milosrdnice*, redovitog profesora onkologije i nuklearne medicine Medicinskoga fakulteta u Zagrebu, pročelnika Katedre za kliničku onkologiju, voditelja izbornog predmeta Bolesti štitnjače – dijagnostika i liječenje i člana Povjerenstva za znanstvenoistraživački rad Medicinskoga fakulteta u Zagrebu. Kao glavni urednik radit će na dovršenju udžbenika *Onkologija* za studente Medicinskoga fakulteta.

Kao glavni istraživač nastavit će rad na znanstvenim projektima: *National project Project number CRO6014 i Introducing Intensity Modulated Radiation Therapy (IMRT) into Clinical Practice* te kao mentor pri izradi više doktorskih disertacija.

U Akademiji će obnašati dužnosti voditelja Zavoda za imunologiju i genetiku tumora, u kojem će se i u 2016. godini nastaviti istraživanje mutacije gena BRAF u uzorcima tkiva melanoma uklopljenog u parafin metodom *real-time PCR* uz korištenje specifičnih TaqMan proba za mutacije V600E i V600K. Planira se i nastavak započetog istraživanja ekspresije gena za HMGA2 i galektin-3 u citološkim punktatima čvorova štitnjače kao novih molekularnih biljega za predoperativnu dijagnostiku malignih promjena štitnjače. U 2016. godini namjerava se započeti i istraživanje analize unutarstaničnog antigena specifičnog za prostatu (PSA).

Kao voditelj Odbora HAZU za genomiku i proteomiku u onkologiji u 2016. namjerava nastaviti s radom u području primjene genomike, proteomike i srodnih metoda (metabolomike, transkriptomike i sl.) u onkologiji. Odbor će u 2016. organizirati treći godišnji simpozij *Apoptoza i novotvorine* te drugi znanstveni simpozij *Personalizirana onkologija*. S obzirom na uspjeh i dobar odjek prvih dvaju simpozija *Apoptoza i novotvorine* i prvog simpozija *Personalizirana onkologija*, u planu je podizanje obaju tih simpozija na višu razinu s pozivanjem vrhunskih stručnjaka, stranih predavača.

Odbor namjerava u 2016. nastaviti organizirati redovite *Onkološke kolokvije* u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti na teme iz područja rada odbora i na druge srodne aktualne i relevantne teme u onkologiji.

I nadalje će obnašati funkcije voditelja Referentnog centra za bolesti štitnjače i predsjednika Komisije za suzbijanje gušavosti Ministarstva zdravlja; člana Upravnog odbora

Hrvatskog onkološkog društva, člana radne skupine *US–Croatian Oncology Task Force*, člana Nacionalnog koordinacijskog tijela za izradu strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, člana Odbora za podjelu državnih nagrada za znanost, predsjednika Natječajnog povjerenstva nacionalnog programa stipendiranja *Za žene u znanosti*, člana Nacionalnog povjerenstva za restrukturiranje javnih znanstvenih instituta; člana Upravnog odbora Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu; člana uredništva međunarodno indeksiranoga časopisa *Acta Clinica Croatica* na engleskom jeziku (*Medline* i *Science Citation Index Expanded*), glavnog urednika *Glasnika Hrvatskog društva za štítnjaču*, zamjenika glavnog urednika časopisa *Libri Oncologici*, člana Izdavačkog odbora *The Thyroid Gland – Clinical and experimental* te člana Etičkog povjerenstva za izbore Republike Hrvatske i Gospodarskog savjeta Nastavnog zavoda za javno zdravstvo *Dr. Andrija Štampar*.

– *Josip Madić*: U sklopu zavodskog projekta »Flavivirusi u domaćih i divljih životinja« nastaviti će s radom na epizootiološkim istraživanjima infekcije virusom Zapadnog Nila i virusom krpeljnog encefalitisa u životinja. Radit će na organizaciji simpozija o influenci u ljudi i životinja.

– *Davor Miličić*: Sudjelovat će u radu Razreda za medicinske znanosti i organizaciji znanstvenog simpozija HAZU: »Infarkt miokarda«. U okviru Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu obavljat će mnogobrojne rukovodeće dužnosti, a isto tako i u okviru KBC Zagreb – Klinike za bolesti srca i krvnih žila.

Sudjelovat će i u radu inozemnih sveučilišta (Sveučilište u Zürichu: predavač na Poslijediplomskom studiju Zatajivanje srca; Sveučilište Harvard, Boston, SAD: pozvani predavač; Sveučilište Targu Mures, Medicinski fakultet – pozvani predavač).

Organizirat će i sudjelovati na kongresima, i to kao: predsjednik 11. Kongresa Hrvatskoga kardiološkog društva s međunarodnim sudjelovanjem, Zagreb, 3.-6. studeni 2016.; član Kongresnog programskog odbora I Znanstvenog odbora Europskoga kardiološkog kongresa; član Znanstvenog odbora Europskog kongresa o zatajivanju srca; član Znanstvenog odbora Europskog kongresa o kardiovaskularnoj prevenciji i rehabilitaciji; član Međunarodnog znanstvenog odbora Alpe Adria Cardiology Association. Pozvani je predavač na gore navedenim kongresima te na nizu nacionalnih i međunarodnih skupova/kongresa; predsjednik, SPAF Akademija 2016.

Znanost i projekti: Voditelj projekta Hrvatske zaklade za znanost; voditelj projekta Sveučilišta u Zagrebu; suradnik u međunarodnim akademskim projektima: ISACS-TC (Sveučilište u Bologni), ETICS (Bolnica Charite, Berlin), Genetika kardiomiopatija (Medicinsko sveučilište u Grazu), EUROASPIRE IV (Imperial College of London); glavni istraživač/član Steering Committee/Nacionalni coordinator multicentričnih kliničkih studija: ENDO-HF; CANTOS, ATP-PCI, PARAGON HF, SIGNIFY, ODYSSEY; mentor 4 disertacije u izradbi pri Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu; suuredništvo znanstvene monografije: »Kardiologija rada i športa«;

Članstvo u uredničkim odborima znanstvenih časopisa: »Liječnički vjesnik«; »Cor et Vasa«; »Archives of the Turkish Society of Cardiology«; »Journal of Cardiovascular Medicine«; »Cardiologia Croatica«. Sudjelovat će u radu 13 domaćih i inozemnih znanstvenih i stručnih društava. Vodit će javnozdravstvene projekte: »Čuvari srca« i »Oživi me«

– *Marko Pećina*: Tijekom 2016. godine završava se istraživanje u okviru Europskog projekta FP-7 i to preko Sveučilišta u Zagrebu, kao jedan od 8 partnera konzorcija. Projekt je prihvaćen pod naslovom: »Bioreactor-based, Clinically Oriented Manufacturing of

Engineered Tissues« ili skraćeno BIO-COMET. Tijekom 2016. godine započinje se radom na upravo odobrenom znanstvenom projektu: »Horizon 2020« projekt BIO-CHIP (BIOengineered grafts for Cartilage Healing in Patients).

Nastavlja se suradnja sa Zavodom za molekularnu biologiju PMF-a Sveučilišta u Zagrebu. U okviru navedenog projekta istražuju se mogućnosti preciznije dijagnostike ozljeđa i reparacije/regeneracije zglobne hrskavice koljena. Nastavlja se i istraživanje u okviru suradnog istraživačkog programa Hrvatske zaklade za znanost, pod naslovom »Nova ciljane anabolička terapija za liječenje osteoporoze: BONE6 konzorcij«. Sudjelovat će kao pozvani predavač na svjetskom ortopedskom kongresu (XXVIII SICOT World Congress, Rome, November 2016.).

Tijekom 2016. godine nastavit će raditi kao član uredničkih odbora inozemnih i domaćih medicinskih časopisa.

Obnašat će dužnost tajnika Razreda za Medicinske znanosti, glavnog urednika RAD-a Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – Medicinske znanosti i urednika „Rasprave i građa za povijest znanosti“. Radit će na dužnosti voditelja Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU i predsjednika Knjižničnog odbora te predsjednika Muzejskog odbora »Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU«.

– *Ivan Prpić*: Nastavlja rad na projektu »Rak dojke«. Prisustvovat će na više znanstvenih skupova.

– *Željko Reiner*: U sljedećih godinu dana planira raditi na znanstvenom projektu Sveučilišta u Zagrebu pod naslovom »Metabolički sindrom i njegove sastavnice kao čimbenici rizika za aterosklerozu i kardiovaskularne bolesti«. U sklopu toga projekta planira objaviti najmanje tri rada u časopisima indeksiranim u CC te s referatima kao pozvani predavač nastupiti na više međunarodnih i domaćih kongresa. Kao voditelj Odbora za aterosklerozu Razreda medicinskih znanosti Hrvatske akademije organizirat će u travnju 2016. godine tradicionalni znanstveni sastanak »Prevenција ateroskleroze« u palači Akademije.

U sklopu projekta koji je bio financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta pod naslovom »Percepcija i prevencija čimbenika rizika kardiovaskularnih bolesti u Hrvatskoj« planira objaviti najmanje dva rada u časopisima indeksiranim u CC te s referatima kao pozvani predavač nastupiti na nekoliko međunarodnih i domaćih kongresa.

– *Danijel Rukavina*: Kao voditelj nastavit će raditi na ustroju i izradi programa rada HAZU Zavoda za kliničku i transplantacijsku imunologiju i molekularnu medicinu u Rijeci, s ciljem da Zavod pozicionira kao značajnu jezgru u promišljanju razvoja znanosti i kliničke medicine u Rijeci i regiji. Organizirat će znanstvene skupove, simpozije, rasprave i tribine u suradnji sa Sveučilištem u Rijeci i Medicinskim fakultetom, te Kliničkim bolničkim centrom u Rijeci. Kao predsjednik novoosnovane Podružnice Rijeka – Akademije medicinskih znanosti Hrvatske (AMZH) nastavit će rad na ustroju i izradi programa aktivnosti Podružnice, te njenoj suradnji s HAZU Zavodom i drugim znanstvenim i medicinskim jedinicama u Rijeci i regiji. Osigurat će sudjelovanje istaknutih znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva na skupovima koje organizira HAZU Zavod u Rijeci. Radit će na uređenju i objavi više edicija s prilogima predavača na znanstvenim skupovima.

Nastavit će istraživanja s područja temeljne i kliničke imunologije i alergologije, imunologije reprodukcije, autoimunosti, transplantacijske imunologije. Rezultati istraživanja bit će objavljeni u časopisima uvrštenim u Current Contents, kao i drugim publikacijama. Istraživanja će biti financirana sredstvima projekta na kojem je voditelj: »Imuno-endokrini mehanizmi na majčino-fetalnom spoju tijekom rane trudnoće« (Projekt broj:

13.06. 11.06) Sveučilišta u Rijeci. Mentor je postdoktorantima i mladim znanstvenim novacima i kliničarima, koji rade na njegovom projektu, u izradi dvije doktorske disertacije.

Obnašat će dužnosti člana: Europske akademije znanosti i umjetnosti; Etičkog povjerenstva HAZU; Odbora za podjelu državnih nagrada za znanost Sabora RH; Predsjednika Stručnog povjerenstva MZOŠ za državne nagrade u području biomedicinskih znanosti i Odbora za priznanja Grada Rijeke.

Počasni je predsjednik Svjetskog društva za reprodukciju imunologiju (ISIR) i član je Znanstvenog odbora 13. Kongresa ISIR-a koji će se održati 22-25. 06. 2016. godine u Erfurtu (Njemačka). Počasni je član Europskog društva za reprodukciju imunologiju (EFIR). Član je Uredničkog odbora *open access* časopisa »Advances in Medicine«. U svojstvu voditelja istraživačke grupe, u suradnji s europskim grupama s kojima je i prije radio, a posebno u europskoj mreži izvrsnosti (Network of Excellence - u okviru FP6 projekta), radit će na realizaciji istraživačkih programa u suradnji. Nastavit će znanstvenu suradnju s kolegama na znanstvenim institucijama u SAD (Northwestern University, Chicago; Rosalind Franklin University of Medicine and Sciences, Chicago), Japanu (Medicinski fakulteti u Nishinomiya i Toyami), Mađarskoj (Sveučilište u Pečuhu) i Italiji (Sveučilište u Firenci; Institut Humanitas u Milanu).

– *Marko Šarić*: Brzi razvitak modernih tehnologija i uvjeta privređivanja prate određene pojave u patologiji radnika koje treba evaluirati. Nastavit će se praćenje mezotelioma plućnice u nas nakon zabrane upotrebe azbesta.

– *Slobodan Vukičević*: Nastavlja koordinaciju i istraživanja u sklopu europskog FP7 HEALTH projekta »OSTEOGROW - Novel Bone Morphogenetic Protein 6 Biocompatible Carrier Device for Bone Regeneration« koji je prihvaćen za financiranje u razdoblju 2012. – 2016. od strane Europske komisije za znanost. Projekt uključuje 11 partnerskih institucija iz 7 europskih zemalja. Započet će klinička testiranja OSTEOGROW-a za regeneraciju kosti u bolesnika s akutnim prijelomom radijusa i varus deformacijom tibije u ortopedskoj klinici u Beču, Traumatološkoj bolnici u Zagrebu i ortopedskoj klinici u Sarajevu.

Prijavit će nove znanstvene projekte EU komisiji za znanosti (HORIZON 2020) i Europskom znanstvenom vijeću (ERC). Sudjelovat će kao pozvani predavač na međunarodnim i domaćim kongresima iz područja regenerativne medicine. Organizirat će krajem godine godišnji Kongres o osteoporozu, te 21. simpozij o osteoporozu u povodu »Dana osteoporoze« 22. listopada 2016.

Sudjelovat će u ocjenjivanju projekata u sklopu Europskog okvirnog programa za istraživanje i inovacije »HORIZON 2020«. Predsjedat će panelu LS7 Europskog znanstvenog vijeća (ERC) »Diagnostic tools, therapies and public health« za ocjenjivanje prijedloga znanstvenih projekata najboljih EU znanstvenika (ERC Advanced Grant). Radit će na projektima Hrvatskih klastera za farmaceutsku industriju pod pokroviteljstvom Ministarstva gospodarstva u svrhu podizanja utjecaja tog sektora na gospodarstvo Republike Hrvatske. Držat će nastavu na Sveučilištu u Zagrebu - Medicinski fakultet u sklopu redovnog dodiplomskog studija kliničke anatomije, kao i na više poslijediplomskih kolegija kojih je voditelj ili suradnik.

Nastavit će koordinaciju aktivnosti Hrvatskog centra izvrsnosti za regenerativnu i reprodukciju medicinu i prijaviti znanstveno istraživačke projekte u sklopu centra zajedno sa suradnim institucijama Medicinskog fakulteta u Zagrebu kao koordinatora, a to su Institut Ruđer Bošković, Genera istraživanja, Klinički bolnički centar Zagreb, Medicinski fa-

kultet u Rijeci, Klinička bolnica Dubrava, Fidelta, Veterinarski fakultet u Zagrebu i Smart Medico.

Uredit će novu knjigu o koštanim morfogenetskim proteinima koju će objaviti krajem godine u izdanju Springer Verлага, »Progress in Inflammation Research (PIR)«. Objavit će više radova u vodećim svjetskim časopisima.

– *Teodor Wikerhauser*: Nastavlja rad na pripremi sveučilišnog udžbenika Parazitske bolesti domaćih preživača. Osim toga planira sudjelovati na tribinama i znanstvenom skupu Odjela za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske.

Ostala aktivnost

Razred će u 2016. organizirati više predavanja svojih članova, kao i istaknutih znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva i desetak znanstvenih simpozija pojedinih odbora Razreda.

Izdavačka djelatnost

U 2016. Razred namjerava objaviti sljedeće edicije:

- 1) »Rad« - dva sveska
- 2) »Rasprave i građa za povijest znanosti« – knjiga 15
- 3) »Spomenica preminulim academicima«: Eugen Topolnik, Drago Ikić
- 4) Zbornik radova XXVI. znanstvenog sastanka »Bolesti dojke«, urednik Ivan Prpić (Nina Dabelić)
- 5) Zbornik radova znanstvenog sastanka »Prevenција ateroskleroze«, koji će se održati u travnju 2016., urednik Željko Reiner
- 6) Zbornik radova znanstvenog sastanka »Nefunkcionalni ekspanzivni procesi selarne regije«, urednici Živko Gnjiđić i Darko Kaštelan
- 7) Zbornik radova znanstvenog sastanka »Tumori kralježnice«, urednik Krešimir Rotim
- 8) Zbornik radova znanstvenog sastanka »Tumori prostate«, urednik Mirko Šamija
- 9) Knjiga »Život i djelo Ive Padovana«, urednici Stella Fatović Ferenčić i Livije Kalogjera

ODBORI RAZREDA

Odbor za alergologiju, kliničku imunologiju i biološke preparate

Članovi Odbora nastavit će istraživanja s područja temeljne i kliničke imunologije i alergologije.

Istraživanja će se obavljati u okviru projekata podržanih od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, u okviru suradnje sa Slovenskom akademijom znanosti i umjetnosti i međunarodnih projekata.

Članovi Odbora planiraju organiziranje domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova

i predavanja u Akademiji i izvan Akademije. Nadalje, sudjelovat će u organizaciji i provođenju poslijediplomske nastave s područja imunologije, alergologije i kliničke imunologije u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu.

Odbor za animalnu i komparativnu patologiju

Članovi odbora nastavit će prikupljati leksičku građu iz područja veterinarske medicine. Pripremit će se predavanje i simpozij o aktualnim zbivanjima u području animalne patologije.

Odbor za aterosklerozu

U sljedećih godinu dana Odbor za aterosklerozu Razreda za medicinske znanosti HAZU nastavit će s aktivnostima koje je provodio i do sada. Budući da se uobičajilo održavanje znanstvenog sastanka ovog Odbora u prvoj polovici travnja svake godine o nekoj odabranoj problematici iz područja ateroskleroze, prijedlog je da se 2016. godine takav sastanak održi ponovno u tom terminu, tj prvog ili drugog tjedna travnja. Tema tog sastanka bila bi Prevencija ateroskleroze.

Objavit će se i knjiga s *in extenso* radovima prikazanim na znanstvenom sastanku Odbora za aterosklerozu 2016. godine.

Nastavit će se sa suradnjom s Hrvatskim društvom za aterosklerozu te s Europskim udruženjem za aterosklerozu kao i sa Internacionalnim udruženjem za aterosklerozu te Europskim kardiološkim udruženjem s kojima je uspostavljena najuža suradnja.

Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji

Odbor će u 2016. godini nastaviti rad u području primjene genomike, proteomike i srodnih metoda (metabolomike, transkriptomike i sl.) u onkologiji. Kao i do sada, Odbor će u svom radu primjenu genomike i proteomike u onkologiji sagledavati u širem kontekstu precizne i personalizirane onkologije, sistemske biomedicine i medicine utemeljene na dokazima.

Članovi Odbora nastavit će s objavljivanjem znanstvenih članaka i edukativnih tekstova, organizacijom znanstvenih i drugih skupova te sudjelovanjem u znanstvenim projektima iz područja rada Odbora. Kao i do sada, članovi će posebnu pažnju posvetiti edukaciji iz područja primjene genomike i proteomike u onkologiji i drugih tema iz djelokruga rada Odbora u sklopu diplomske i poslijediplomske nastave na različitim fakultetima biomedicinskog, biotehnološkog i prirodoslovnog usmjerenja. U tome smislu članovi Odbora nastavit će s uključivanjem tema iz područja rada Odbora u nove udžbenike i druge nastavne tekstove koje planiraju objaviti te u nove kolegije i studentske programe koje planiraju osmisliti. Uz sveučilišno obrazovanje, članovi Odbora i dalje će intenzivno raditi na trajnoj edukaciji iz područja rada Odbora među liječnicima različitih specijalizacija, medicinskim sestrama i drugim stručnjacima. To je izuzetno važno s obzirom na činjenicu da je područje primjene genomike i proteomike u onkologiji dinamično područje koje se brzo razvija i postaje sve relevantnije u svakodnevnom rutinskom zbrinjavanju bolesnika, pa je potrebno da svi koji sudjeluju u liječenju onkoloških bolesnika budu upoznati s razvojem tog područja. Posebna pažnja posvetit će se i popularizaciji tema iz područja rada Odbora među širom javnosti. Područje rada Odbora iznimno je interdisciplinarno jer pokriva ekspertna znanja u različitim područjima (bioinformatika, sistemska biologija, molekularna biologija, klinička medicina, farmakoeconomika, organizacija zdravstvenog sustava i dr.).

Iz tog razloga Odbor će intenzivno raditi na razvoju suradnje i razmjene znanja i iskustava među stručnjacima iz navedenih područja. Važan cilj uspostavljanja takve interdisciplinarne suradnje jest razrada smjernica i strategija za najučinkovitije uključivanje primjene genomike i proteomike u onkologiji u zdravstveni i obrazovni sustav Republike Hrvatske.

Odbor će u 2016. organizirati treći godišnji simpozij *Apoptoza i novotvorine* te drugi znanstveni simpozij *Personalizirana onkologija*. S obzirom na uspjeh i dobar odjek prvih dvaju simpozija *Apoptoza i novotvorine* i prvog simpozija *Personalizirana onkologija*, planira se podizanje obaju simpozija na višu razinu s pozivanjem vrhunskih stručnjaka, stranih predavača.

Odbor planira u 2016. nastaviti organizirati redovite *Onkološke kolokvije* u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti na teme iz područja rada Odbora i na druge srodne aktualne i relevantne teme u onkologiji. Cilj je da *Onkološki kolokviji* postanu mjesto interdisciplinarne razmjene znanja i iskustava stručnjaka iz različitih područja.

Odbor za kardiovaskularne bolesti

Članovi Odbora nastavljaju svoj dosadašnji rad na području kardiovaskularnih bolesti te će sudjelovati u radu nekoliko međunarodnih projekata. Radit će se na organizaciji znanstvenog skupa koji će se održati u HAZU u proljeće 2016. Članovi Odbora radit će na pripremama znanstvenih skupova Hrvatskog kardiološkog društva i European Society of Cardiology i European Echocardiography Association.

Odbor za medicinsku leksikografiju

Odbor će nastaviti rad na dopuni novog izdanja Enciklopedijskog rječnika humanog i veterinarskog medicinskog nazivlja. Također će započeti rad na novoj ediciji Medicinskog leksikona.

Odbor za medicinu rada, športa i zdravstvenu ekologiju

Nastavit će se aktivnosti u okviru dosadašnje problematike rada Odbora i organizirat će tradicionalni bianualni simpozij u drugoj polovini mjeseca studenog 2016. godine.

Odbor za orofacijalne bolesti

U tijeku su pripreme za sljedeći multidisciplinarni znanstveni skup Odbora za orofacijalne bolesti Akademije, koji se planira održati polovinom studenog 2016. Za taj je skup predviđena okvirna tema: »Oralno i opće zdravlje – uzročno-posljedična veza«. Skup će voditi akademik Vjekoslav Jerolimov.

Tom će se prigodom publicirati i zbornik radova s toga znanstvenog skupa, čiji će urednik biti akademik Vjekoslav Jerolimov.

Planira se i organizacija znanstvenog skupa »Matične stanice u liječenju parodonta i zubne pulpe«.

Odbor za tumore

Radit će na projektu »Bolesti dojke« i pripremat će tiskanje Zbornika radova XXVI. sastanka »Bolesti dojke«.

Organizirat će se IV. sastanak »Tumori prostate« uz tiskanje Zbornika radova.

RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Glavnina rada Razreda za filološke znanosti odvija se u razrednim odborima kao i na projektima koje vode i u kojima sudjeluju članovi Razreda. Zadaća Razreda također je poticati i usklađivati znanstveni istraživački rad kako pojedinih članova tako i radnih jedinica.

ODBORI RAZREDA

Odbor za dijalektologiju

Odbor vodi članica suradnica prof. dr. sc. Mira Menac Mihalić. Nastavit će se istraživanja hrvatskih govora u zemlji i u dijaspori. Sustavno će se prikupljati i obrađivati hrvatska dijalekatna građa na svim jezičnim razinama. Nastavit će se pripremati i objavljivati rječnici kajkavskih, štokavskih i čakavskih mjesnih govora te znanstveni radovi s dijalektološkom tematikom. Nastavit će se izrada monografija o hrvatskim narječjima.

Općeslavenski lingvistički atlas (OLA) i Europski lingvistički atlas (ALE). Davat će se podatci iz hrvatskih punktova (kao i njihova interpretacija) za druga nacionalna povjerenstva. Izrađivat će se karte. Sudjelovat će se na radnim konferencijama za OLA i ALE.

U listopadu 2016. godine planira se 13. znanstveni skup o hrvatskim narječjima. »Hrvatski dijalektološki zbornik« nastavit će izlaziti jedanput godišnje, u 2016. izdat će se Hrvatski dijalektološki zbornik 20. Članovi Odbora sudjelovat će i dalje na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu. Odbor će i dalje poticati i koordinirati rad na dijalektologiji u Republici Hrvatskoj i njezinoj dijaspori.

Odbor za onomastiku

U novom sastavu vodit će prof. dr. sc. Anđela Frančić, članica suradnica HAZU. Radit će na projektima u tijeku te na pripremanju novih brojeva časopisa »Folia onomastica Croatica«.

Odbor za etimologiju

Odbor vodi redoviti član prof. dr. sc. Ranko Matasović. Tijekom 2016. očekuje se objavljivanje prvoga od dva planirana sveska »Etimološkoga rječnika hrvatskoga jezika« koji su napisali Ranko Matasović i suradnici (knjiga je dovršena, ali se čekaju rezultati natječaja za njezino financiranje). Autori će u 2016. nastaviti rad na drugom svesku toga rječnika, a članovi Odbora za etimologiju HAZU bavit će se etimologijskim istraživanjima hrvatskoga, istrorumunjskoga i drugih slavenskih, romanskih i indoeuropskih jezika.

Odbor za leksikografiju

Predsjednik Odbora je akademik Milan Moguš. Vidi Plan rada Zavoda za lingvistička istraživanja.

Odbor za hrvatski latinitet

U skladu s financijskim mogućnostima i primarnim profesionalnim obvezama članova, Odbor će nastaviti rad na višesveščanoj dvojezičnoj hrestomatiji hrvatskoga latinizma.

Bit će kolacionirani pristigli transkribirani izvornici, pregledani prijevodi i dogovoren tempo i modaliteti daljnje suradnje. Članovi odbora priredili su i vrlo opsežna kritička izdanja pojedinih hrvatskih latinista: prema obećanjima nakladnika, 2016. morala bi biti objavljena »Opera omnia« Damjana Beneše (više od 16000 stihova) i sabrani epigrami Rajmunda Kunića (3557 autorskih epigrama).

Odbor za orijentalistiku

U 2016. g. planira se konačno objavljivanje radova »Pete dubrovačke međunarodne konferencije o sanskrtskim epovima i purānama«, koje je pred završetkom, a nadamo se i objavljivanju radova Šeste dubrovačke međunarodne konferencije o sanskrtskim epovima i purānama, koji se skupljaju i recenziraju. Počinju se skupljati i recenziranti i radovi Sedme konferencije koja se je održala 2014. g. Urednici će biti Ivan Andrijić, Krešimir Krnić i Sven Sellmer, a glavni će urednik biti Mislav Ježić.

Nastavlja se rad na istraživanju povijesti teksta klasičnih upanišadi.

Nastavlja se sudjelovanje u međunarodnome projektu novoga prijevoda Ṛksamḥite na njemački (izdavač: Suhrkamp / Insel Verlag / Verlag der Weltreligionen).

Planovi rada pojedinih članova Razreda

Redoviti članovi

– *Stjepan Babić*: U 2016. godini akad. S. Babić nastavit će voditi poslove na izradbi »Hrvatskoga odostražnoga rječnika« koji su započeti na projektu »Oblici hrvatskoga književnoga jezika«.

– *Josip Bratulić*: Prihvatit će se rada na kritičkom izdanju njegove knjige »Zercalo Marijansko«. Isto tako će za proslavu Sigetske bitke (1566-2016) prirediti novo izdanje knjige »Adrijanskoga mora Sirena« Petra Zrinskoga. Uz predgovor, novo izdanje teksta prema izdanju Tome Matića, imat će rječnik manje poznatih riječi. Zajedno s Božidarom Petračem i Vladimirom Lončarevićem priredit će antologiju-hrestomatiju pjesama o Sigetskoj bitci i banu Nikoli Zrinskom Sigetskom u hrvatskoj književnosti.

Za tisak će prirediti svoje rasprave i studije o glagoljici, njezinom značenju u kulturi i povijesti hrvatskoga naroda. Splitskom književnom krugu predao je rukopis svojih rasprava pod naslovom »Svetost i čovječnost – rasprave o hrvatskoj hagiografiji«, te se nada da će knjiga 2016. biti tiskana.

– *Stjepan Damjanović*: Radit će na knjizi koja će govoriti o prestandardnim razdobljima hrvatskoga jezika s osobitim naglaskom na 16. stoljeću. Knjiga bi trebala izaći iz tiska krajem godine kod Hrvatske sveučilišne naklade. Istraživat će odnos između Vatroslava Jagića i Franje Račkoga i objaviti jednu raspravu o tome.

Vodit će Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu i sudjelovati u oblikovanju njegovih projekata i programa te u njihovu ostvarivanju i promociji.

– *Dunja Fališevac*: Radit će na transkripciji nekih neobjavljenih tekstova stare hrvatske književnosti, primjerice Paskoja Primovića: Pjesni razlike duhovne, Pjesni spotne, Fioke. Rad o epu »Dubrovnik ponovljen« Jakete Palmotića Dionorića. Rad o Vili Slovinki Jurja Barakovića. Prikupljanje radova za novi broj »Građe za povijest književnosti hrvatske«.

– *Goran Filipi*: Namjerava dovršiti šestu knjigu »Istrorumunjskih etimologija: eleonimi i ampelonimi« i predati je izdavaču prije konca godine. S kolegicom Buršić namjerava završiti »Lingvistički atlas hrvatskih istarskih govora« i predati ga na temeljite recenzije. Atlas je trebao biti dovršen prošle godine no odlučeno je dodati još pet punktova (za dva još traje prikupljanje građe).

– *Eduard Hercigonja*: Proučavat će hrvatsko ćirilске tekstove 17. stoljeća.

– *Mislav Ježić*: Kao glavni urednik IV. i V. sveska edicije »Hrvatska i Europa«, nastavit će se brinuti sa suradnicima za objavljivanje francuskoga izdanja IV. sveska, za uređivanje engleskoga izdanja IV. sveska i za dovršenje uredničkoga posla na V. svesku edicije na hrvatskome jeziku. (vidi pod edicija »Hrvatska i Europa«);

Nastavit će rad na istraživanju povijesti teksta klasičnih upanišadi.

Nastavit će sudjelovati u međunarodnome projektu novoga prijevoda Rksamhite na njemački (izdavač: Suhrkamp / Insel Verlag / Verlag der Weltreligionen). Prvi je svezak objavljen, drugi u tisku, treći se priprema.

Nastavit će urednički rad na zborniku radova »Pete dubrovačke međunarodne konferencije o o sanskrtskim epovima i purānama (DICSEP)«, k), koordinirat će recenziranje radova Šeste konferencije DICSEP i priređivati ih sa suradnicima za tisak, a počinje i s prikupljanjem radova Sedme konferencije DICSEP. (vidi pod Razredni odbori)

Nastavit će rad na koordinaciji kulturološkoga segmenta Odbora za kulturna dobra od općeg nacionalnoga interesa u Republici Hrvatskoj i priredit će knjigu o kulturnim dobrima od nacionalnoga interesa u Hrvatskoj za tisak.

– *Radoslav Katičić*: Nastavit će se baviti poredbenom slavenskom mitologijom.

– *August Kovačec*: U godini 2016. i dalje će obavljati poslove tajnika Razreda za filološke znanosti HAZU. Kao glavni urednik časopisa »Filologija«, zajedno sa suradnicima, pripremit će za tisak i objaviti brojeve 64 i 65 te prikupljati građu za daljnje brojeve. Ako za iduće trogodišnje razdoblje budu odobrena (europska) financijska sredstva za nastavak rada na »Dictionnaire d'Étymologie Romane« (međunarodni projekt što ga vode Sveučilište u Nancyju i Sveučilište u Saarbrückenu), nastavit će raditi kao »revizor« gotovih članaka za područje jugoistočnih romanskih jezika. Nastavljaćući proučavanje kajkavskoga, objavit će studiju o prijedlozima u jednom kajkavskom govoru te se baviti pitanjima akcentuacije i sintakse (kratkih i dugih oblika) pridjeva u kajkavskom. Kako je (u okviru osobnoga projekta) dovršio prikupljanje građe za Rječnik govora Jesenja, nastavit će obrađivati rječničke jedinice po abecednom redosljedu. U svojstvu profesora emeritusa i dalje će povremeno održavati konzultacije s doktorandima i, prema potrebi, sudjelovati u ocjenama dovršenih doktorata.

– *Ranko Matasović*: Objavit će sljedeće radove: »Etimološki rječnik hrvatskoga jezika, 1. svezak« (sa suradnicima), »Latin presents in –t- and the etymology of *flecto* 'bend, curve'«, »Dehnstufige Nominalbildungen im Balto-Slavischen«, »Nekoliko primjedbi o izvlačenju upitnih riječi iz pridjevskih skupina u hrvatskome jeziku«, »Seven Slavic etymologies« i »Linguistic typology and Proto-Indo-European«.

Dovršit će pisanje knjige »Areal Typology of Agreement Systems« i nastavit će rad na etimološkom rječniku hrvatskoga jezika. Održat će pozvano predavanje na Sveučilištu u Leidenu i sudjelovati na lingvističkim konferencijama u St. Peterburgu i Beču. Nastavit će voditi znanstveni projekt »Općeslavenski lingvistički atlas i Europski lingvistički atlas« pri HZZ-u.

– *Antica Menac*: U 2016. godini bit će u izdanju Školske knjige objavljen veliki

»Ukrajinsko-hrvatski i Hrvatsko-ukrajinski rječnik« (autorica Antica Menac). Rječnik je s autorske strane dovršen i predan izdavaču i sada je u fazi pripreme za tisak. Za časopis »Hrvatski dijalektološki zbornik« (broj posvećen jubileju akademika Milana Moguša) A. Menac priprema rad »Rima u frazeologiji hrvatskih govora«. U suradnji sa prof. dr. Dubravkom Sesar A. Menac završava dvojezičnu knjigu poezije Sergeja Jesenjina s vlastitim prepjevima. Knjiga će biti objavljena 2016. god. u izdanju Matice Hrvatske.

Suradnica znanstvenog projekta Primjena frazeološke teorije u frazeografiji (br.4054) Hrvatske naklade za znanost te će i u 2016. god. sudjelovati u njegovim znanstvenim aktivnostima.

– *Milan Moguš*: Nastavit će rad na dva projekta: Benešićevom i Kranjčevićevom rječniku.

– *Anica Nazor*: Nastavit će istraživanja hrvatskih glagoljaških tekstova s osobitim osvrtnom na glagoljski dio Reimskoga evanđelja iz 1395. godine, koji je lijepom hrvatskom (uglatom) glagoljicom i hrvatskokrvenoslavonskim jezikom ispisao nepoznati Čeh u benediktinskom samostanu Emaus u Pragu. Samostan je 1347. godine utemeljio češki kralj i njemačkorimski car Karlo IV. Luksemburški i u nj pozvao hrvatske glagoljaše da u češkoj obnovi slavensko bogoslužje. Od 16. stoljeća čuva se u Reimsu kao dar reimskog nadbiskupa, kardinala Charlesa de Lorraine (1538.-1574.) reimskoj katedrali. Rukopis je znamenitost grada Reimsa, jer su pri krunidbi na nj prisezali francuski kraljevi (otuda naziv *Texta du sacre*).

– *Darko Novaković*: Priredit će prvo izdanje pjesme rapskog humanista Martina Nimirca »Ad Christum optimum maximum Pro Cardinalis Senensis Salute«. Riječ je o tekstu upućenom kardinalu Francescu Piccolominiju, budućem papi Piju III., nečaku kudikamo poznatijega Pija II. Nadzirat će tiskanje prvoga izdanja epilija Vladislava Gučetića koje je priredio za projekt »Tekstualne mreže ranonovovjekovne Hrvatske«. U okviru Akademije nastavit će posao u Odboru za hrvatski latinitet, ponajprije pregledavajući transkribirane izvornike i redigirajući prijevode; a obavljat će i poslove zamjenika razrednoga tajnika.

– *Ivanka Petrović*: Započet će istraživati latinske (istarske) hagiografske tekstove o sv. Mauru Parentinskom (osobito skupinu »Porečke pasije«, tj. »Passio Parentina») u talijanskoj kulturnoj tradiciji, i to tekstove u sjevernoitalijskim, ponajprije u akvilejskim rukopisima, u kojima je »Pasija« zasvjedočena već u 9. st., te potom kroz cijeli srednji vijek. U svojem dugoročnom projektu sustavnoga skupljanja, identificiranja i proučavanja hagiografskih i legendarnih tekstova u hrvatskim glagoljskim brevijarima, kao i njihova sastava u odnosu na latinski brevijar, nastavit će istraživati tekstove u sanktoralu »Pašmanskoga brevijara« iz 14. st. Nastavit će svoje uredničke poslove, među kojima će uređivati nove brojeve talijanske edicije »Slavica Ambrosiana«.

– *Milena Žic Fuchs*: Obavljat će sljedeće međunarodne poslove: nastavit će s radom u Upravnom vijeću HERA (Humanities in the European Research Area) projekata, i kao predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, - nastavit će s radom kao član Savjetodavnog odbora za znanost CLARIN - ERIC-a (Common Language Resources and Technology Infrastructure – European Research Infrastructure Consortium), - nastavit će s radom kao članica Savjetodavnog odbora za znanost u Network of French Institutes for Advanced Study (Réseau français des instituts d'études avancées, RFIEA), - nastavit će s radom kao članica Savjetodavnog odbora NET4SOCIETY (Transnational Cooperation among National Contact Points for Socioeconomic Sciences and Humanities), - sudjelovat će u radu Izvršnog odbora za organizaciju ESOF 2016 te u radu Savjetodavnog znanstvenog odbora Sveučilišta u Helsinkiju, - obavljat će dužnosti predsjednice Međunarodnog

odbora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te članice Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Planira objavljivanje teksta o inter/multi/transdisciplinarnosti na hrvatskome jeziku te njegova prijevoda na engleski. Nastavlja se istraživanje o ulozi pragmatike u stvaranju konvencija u gramatičkim kategorijama te se očekuje završetak dvaju radova na tu temu.

Članovi suradnici

– *Mario Brdar*: Tijekom sljedeće godine planira proučavati sljedeće teme: Odnos metonimije i gramatike, uključujući i tvorbu riječi, a posebno u kontrastivno-tipološkoj perspektivi; Odnos konceptualnih metafora i metonimija; Metode za automatsku identifikaciju i klasifikaciju figurativnog jezika; Konstituiranje značenja u okviru konstrukcijske gramatike na primjeru rezultativnih konstrukcija; Kognitivno lingvistički pristup pojavama promjene značenja u varijetetima engleskoga kao svjetskoga jezika. Nastavit će rad na domaćim i međunarodnim istraživačkim projektima u koje je uključen: Uspostavni istraživački projekt »Repozitorij metafora hrvatskoga jezika« pod vodstvom dr. sc. Kristine Despot Štrkalj (Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje) kojega financira Hrvatska zaklada za znanost (2014.-2017.). U drugoj godini rada na projektu predviđeno je popunjavanje baze podataka, nekoliko izlaganja na skupovima te međunarodna radionica koja bi trebala biti organizirana krajem svibnja 2016. g.

Istraživački projekt »Kognitivno modeliranje i konstituiranje značenja u višejezičnoj perspektivi: teorija, implikacije i primjena« (Cognitive modeling and meaning construction across languages: theory, implications and applications) pod vodstvom prof. Francisca Joséa Ruiza de Mendoze (Universidad de la Rioja, Logroño) kojega financira Ministarstvo gospodarstva Kraljevine Španjolske (2014-2017.). Projekt i u drugoj godini nastavlja rad na izradi paralelnih konstruktkona, tj. inventara gramatičkih konstrukcija s njihovim leksičkim opisom (ali i opisima na ostalima nivoima) za više jezika, s posebnim osvrtom na idiosinkratična svojstva pojedinih konstrukcija i ulogu kognitivnih mehanizama poput metafore i metonimije u konstruiranju značenja.

FP7 projekt »Mobilnost i inkluzivnost u višejezičnoj Europi« (Mobility and inclusion in multilingual Europe, MIME) čija je koordinatorica za Hrvatsku prof. Marija Omazić (Filozofski fakultet, Osijek). Rad u okviru ovog međunarodnog interdisciplinarnog istraživanja trebao bi iznijediti relevantne preporuke za izradu učinkovite politike višejezičnosti u Europskoj uniji, a tome bi trebala pridonijeti i međunarodna doktorska škola koja će biti organizirana na Filozofskom fakultetu u Osijeku u drugoj polovici lipnja 2016., a gdje će biti suorganizator.

Planira sudjelovanje na sljedećim znanstvenim skupovima s izlaganjem: »Metodologija i primjena lingvističkih istraživanja«, godišnji skup HDPL-a; »3rd Symposium on Figurative Thought and Language«, Osijek, u studenome 2016., gdje će biti i organizator skupa. Pored pripreme izlaganja na gore navedenim skupovima te njihove prerade nakon skupa u eventualne radove za tisak u zbornicima, pripremit će i radove za objavu u časopisima i zbornicima: 2 članka o polisemiji i asocijativnom pluralu u mađarskome odnosno o dinamičnom konstruiranju identiteta pomoću heterogenog plural; eksperimentalnu studiju o polisemiji pridjeva *težak* i *lagan*; članak o metonimijskoj sinonimiji i metonimijskim lancima u diskurzu.

Tijekom 2016. godine nastavit će paralelno raditi na pripremi rukopisa dviju monografija, o odnosu metonimije i gramatike te o ulozi metonimije u tvorbi riječi.

– *Anđela Frančić*: Nastavit će istraživati hrvatsku povijesnu i suvremenu onimiju te dijalektnu frazeologiju. Rezultate istraživanja objavit će u domaćim i inozemnim časopisima te u izlaganjima na znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu. Započet će oblikovanje sintetskoga prikaza važnijih jezičnih i onomastičkih značajka hrvatske onimije 20. stoljeća – rad će biti objavljen kao zasebno poglavlje u petoj knjizi »Povijest hrvatskoga jezika«.

Uredit će novi (24.) broj Akademijina časopisa »Folia onomastica Croatica« te će sudjelovati u radu na međunarodnome projektu »Općeslavenski lingvistički atlas«.

– *Mario Grčević*: Tijekom 2016. godine dr. sc. Mario Grčević nastavit će istraživati hrvatski književnojezični razvoj u XIX. stoljeću, obavljat će poslove na »Hrvatskom odostražnom rječniku« započete na projektu akad. Stjepana Babića »Oblici hrvatskoga književnoga jezika«, i uredit će za tisak zbornik radova s 4. kroatološke konferencije »Dubrovnik u hrvatskoj povijesti«, koja je održana 16. – 18. studenoga 2015. u Dubrovniku.

– *Josip Lisac*: Planira vođenje projekta »Dijalektološka i jezičnopovijesna istraživanja hrvatskoga jezika«; te terenski rad u Boki (Vojvodina, Srbija) – kajkavsko narječje; terenski rad u Keči (Rumunjska) – kajkavsko narječje; terenski rad u Homoku i Vedešinu (Mađarska) – kajkavsko narječje; sudjelovanje na znanstvenim skupovima; uređivanje časopisa »Croatica et Slavica Iadertina«; uređivanje časopisa »Zadarska smotra«; sudjelovanje u uređivanju edicija »Stoljeća hrvatske književnosti«; objavljivanje knjige »Dijalektološki i jezičnopovijesni spisi«.

– *Mira Menac Mihalčić*: Istraživat će, prikupljati i obrađivati frazeološku građu hrvatskih govora. Rezultate istraživanja iznositi će u člancima i na skupovima u zemlji i inozemstvu. U okviru rada na međunarodnom projektu »Općeslavenski lingvistički atlas (OLA) i Europski lingvistički atlas (ELA)« prikupljat će, ispisivati i interpretirati hrvatsku građu te izrađivati karte za knjige OLA. Objavljivat će članke nastale proučavanjem građe OLA. Uredit će »Hrvatski dijalektološki zbornik« br. 20 i raditi na organizaciji »13. znanstvenog skupa o hrvatskim dijalektima«.

– *Milan Mihaljević*: Kao voditelj Znanstvenoga centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljastvo koordinirat će i voditi interdisciplinarna istraživanja »2. beramskoga (ljubljskoga) brevijara« iz 15. st. Sudjelovat će u digitalizaciji (transliteraciji i gramatičkom označavanju) teksta drugoga dijela toga kodeksa te istraživati grafijske i fonološke pojave u njemu. Nastavit će istraživanje jezika vrbničkih brevijara i završiti latiničnu transliteraciju »4. vrbničkoga brevijara« iz druge polovice 14. st. Nastavit će i istraživanja sintakse hrvatskoga crkvenoslavenskoga jezika. U 2016. ću istraživati sintaksu koordiniranih struktura uvedenih veznikom *i*. Planira objaviti nekoliko članaka te sudjelovati na nekoliko znanstvenih skupova i jednoj ljetnoj školi.

– *Silvana Vranić*: Nastavit će u okviru potpore Sveučilišta u Rijeci »Prilozi za istraživanje čakavskih dijalekata na području zapadne Hrvatske« prikupljati natuknice rječnika govora Kostrene u blizini Rijeke i podatke o akcenatskim tipovima promjenjivih riječi u trsatsko-bakarskim govorima, u prvom redu u dvama kostrenskim idiomima. Izlaganjima će o svojim istraživanjima sudjelovati na znanstvenim skupovima, a završit će i započete tekstove za objavljivanje u znanstvenim časopisima i zbornicima. Započet će s mentoriranjem doktorske disertacije o govoru Križevaca (doktoranda Andreja Hendelje).

Uređivat će filološki časopis »Fluminensia« Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta u Rijeci i urediti zbornik sa znanstveno-stručnoga skupa Katedre Čakavskoga sabora Kostrena. Radit će na popularizaciji znanosti i participirati u znanstvenoistraživač-

kim projektima (potpora Sveučilišta u Rijeci, Projekt OLA i ELA Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Centar izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo Staroslavenskoga instituta).

– *Marko Tadić*: Radit će u 2016. godini na izradi »Rječnika Kranjčevićevih pjesama, knjiga druga: Trzaji« u suradnji sa akademikom Milanom Mogušem.

– *Mateo Žagar*: Planira vođenje projekta »Jezik izdanja hrvatske protestantske tiskare u kontekstu književnojezičnih smjernica XVI. st.«, koji financira Hrvatska zaklada za znanost, prema odobrenom radnom i financijskom planu (organiziranje oblikovanja softvera za obradu teksta, organiziranje digitalizacije i transliteracije Artikula i Spovidi, pisanje rasprava o grefetici i grafematici ovih izdanja, kao i o leksičkim posebnostima). Kao zamjenik voditelja »Znanstvenog centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo« – planira sudjelovanje u organizaciji svih djelatnosti; transliteraciju i jezičnu analizu korpusa (II. dio Beramskoga brevijara), te pisanje rasprava o paleografskim aspektima ovoga kodeksa u kontekstu grafijskih praksi zlatnog doba hrvatskoga glagoljaštva, kao i nastavak rada na »Uvodu u glagoljsku paleografiju 2« (hrvatsko srednjovjekovlje) i pripremanje knjige za objavljivanje.

Dovršenje rasprave »Paleografske osobine Povelje bana Tvrtka, izdane u Prozoru 1366. g.«, kao prinos međunarodnoj konferenciji koja će održati u Franjevačkom samostanu u Rami 2015. g. Objavljivanje rasprave u Zborniku s 2. bosanskohercegovačkog slavističkog kongresa: »Još jednom o zapadnoćiriličkim osobinama izdanjaprotestantske tiskare u Urachu (1561.-1565.)«, objavljivanje u latinicu transliteriranog ćiriličnog Dubrovačkog molitvenika (1512), koji je kao pretisak objavljen u Zagrebu 2013. g. Transliteracija je obavljena u okviru kolegija »Hrvatska ćirilička pismenost« na diplomskom studiju kroatistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Rad prati rasprava o grafiji Molitvenika.

Uređivanje pretiska glagoljičkoga »Misala hruackoga« (1531.) Šimuna Kožičića Benje i kritičkog izdanja njegove transliteracije, s usporedbom na sve jezične razlike u prethodnim hrvatskoglagoljskim tiskanim misalima, na temelju rada na višegodišnjem projektu koji je financiralo Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske. Izdavač je Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Uređivanje »Zbornika znanstvenih radova o jeziku Misala hruackoga Š. Kožičića Benje«, nastalih na temelju rada na projektu koji je financiralo Ministarstvo znanosti i tehnologije. Izdavač je Hrvatska sveučilišna naklada.

Izdavačka djelatnost

U godini 2016. tiskat će se

- 1) »Filologija« br. 66 i 67 (glavni urednik akademik August Kovačec; tehnički urednik dr. sc. M. Grčević)
- 2) »Hrvatski dijalektološki zbornik« br. 20 (glavna urednica je prof. dr. sc. Mira Menac Mihalić; operativni poslovi dr. sc. Martina Bašić)
- 3) »Folia onomastica Croatica« br. 23 i 24 (glavna urednica prof. dr. sc. Anđela Frančić; operativni poslovi dr. sc. Alemko Gluhak)
- 4) »Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića«, svezak 14 (spužvica-svunočke) (glavni urednik akademik Milan Moguš)
- 5) »Grada za povijest književnosti hrvatske«, br. 38 (glavni urednik akademikinja Dunja Fališevac)
- 6) »Spomenica preminulim academicima«: Petru Šimunoviću (glavni urednik akademik August Kovačec).

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Redoviti članovi

– *Ivan Aralica*: Pripremat će posljednje kolo od pet knjiga svojih sabranih djela u ediciji »Djela Ivana Aralice« što ih izdaje Školska knjiga u 33 sveska. Dovořit će roman »Anastazija« i pisati pripovijetke pod radnim naslovom »Blažine priče«.

– *Nedjeljko Fabrio*: Planira dovršenje slovenskog izdanja kompletne »Jadranske trilogije«, prema ugovoru s Koper: KUD AAC Zrakogled; Ljubljana: Zveza kulturno-umetniških in literarnih društva Modro-bela ptica (Ljubljana: Demat). Do sada je objavljeno »Vježbanje života«, a u razdoblju: siječanj – lipanj 2016. godine bit će objavljeni romani: »Berenikina kosa« i »Triameron«. Pisat će recenzije, pogovore, predgovore izdanjima iz područja književnosti i glazbe a na zahtjev autora (tijekom cijele godine). Bavit će se časopisnom produkcijom iz područja književnosti, glazbe i teatrologije (tijekom cijele godine).

– *Jakša Fiamengo*: U 2016. planira sljedeće: novu knjigu pjesama »Večernje stanje riječi«, nakladnik Književni krug Split (knjiga prijavljena za stimulaciju Ministarstvu kulture RH); zbirku mini-eseja »Homer u boriku« na temu fenomena Mediterana (vjerojatni nakladnik: Naklada Bošković Split); pjesničko-grafičku mapu »Naplavine«, sa grafičarom-kiparom Matkom Mijićem; pjesničko-grafičku mapu sa slikarom Vjekoslavom Stipicom; sudjelovanja, po pozivu, na promocijama, književnim večerima i susretima pisaca; sudjelovanja, po pozivu, na znanstvenim i drugim skupovima, računajući i na tiskanje izvješća u zbornicima sa tih manifestacija; autorske večeri (u ožujku poziv na sudjelovanje na takvim manifestacijama po Boki Kotorškoj uz sudjelovanje klapskih sastava sa autorskim pjesmama); sudjelovanje u raznim povjerenstvima za ocjenu književnih djela; obilježavanje 70. obljetnice života i 50. godina od tiskanja prve autorske knjige pjesama (»Stepenište«).

– *Dubravko Jelčić*: Kao voditelj Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi vodit će i usmjeravati sve raznovrsne djelatnosti predviđene Planom rada Zavoda za 2016. Kao pokretač, organizator i voditelj »Dana Petra Šegedina« u Korčuli pripremit će za tisak »Zbornik radova o Petru Šegedinu« sa skupa održanog 2015. Nastavit će s obaveznim dužnostima predsjednika Odbora za obnovu kuće A.G. Matoša u Tovarniku. Nadalje će surađivati sa Spomen-domom Dragutina Tadijanovića u Slavanskom Brodu izražavajući oporučnu želju akademika Tadijanovića.

– *Mladen Machiedo*: Od 4 i po knjige (od kojih jedna u Italiji i dodatna u suradnji), što ih je objavio ove godine, subvencionirana mu je od dvaju ministarstava (kulture i znanosti) tek jedna i po. Redovito to bude ona najmanja. Ipak, daljnje tri je uspio tiskati, uključujući i jednu uz isključivo vlastitu potporu. Kako mu kod nakladnika leže još tri rukopisa (kroatističke Provjere identiteta, recenzirane od dvojice akademika-kolega, te dva prijevoda, pri čemu nobelovac Jiménez ulazi u 4. godinu čekanja!), morat će u 2016. ponešto usporiti tempo, bar što se tiče vidljivih ishoda.

Namjerava dovršiti i dati u prijepis summu talijanističkih i komparatističkih tekstova (predgovori, pogovori, članci, prilozi in memoriam...), prirediti za tisak Grafizme i kolaže

(1970., 2014.-2015.), dijelom izložene u Europskom domu (ožujak ove godine), i pregledati, uz dodatni pogovor, izbor iz poezije Španjolca Joséa Hierra (1922-2002.) Pored toga bit će, naravno, i priloga za časopise.

– *Tonko Maroević*: Namjerava raditi na knjizi eseja o hrvatskim piscima, kako onima iz ranijega razdoblja (Kavanjin, Baraković, Palmotić), tako i iz novijih vremena (Desnica, Andelinović, Petravić), te pisati o suvremenim pjesničkim zbirkama. Prijevodima će nastojati popuniti praznine u prezentaciji katalonskoga i talijanskog pjesništva, a vlastite stihove ne može planirati. Na likovno-kritičkom području u planu mu je, među važnijim projektima, monografija crteža akademika Zlatka Kesera.

– *Zvonimir Mrkonjić*: Bavit će se sljedećim temama: »Apoksiomenke«, pjesme; »Prečacima hrvatske poezije«, kritike; »Izabrana djela Stéphane Mallarméa«; »Na strani stvari« Francisa Pongea.

– *Krešimir Nemeč*: U 2016. godini planira raditi na knjizi o elementima popularne kulture u književnom djelu Miroslava Krleže. Istraživat će književnu ostavštinu akademika Ive Frangeša. U Frangešovoj ostavštini ostao je veći broj neobjavljenih studija i tekstova razasutih po novinama i časopisima. Cilj je sabrati i kritički valorizirati taj materijal i objaviti ga u knjizi pod radnim naslovom: »Ivo Frangeš, Čitanja«. Radit će i na fakultetskom projektu »Hrvatska književnost i novac. Ekonomski temelji hrvatske književnosti«.

– *Dubravka Oraić Tolić*: U 2016. godini planira prirediti knjigu pod radnim naslovom »Vrhunac i kraj moderne književne znanosti: Zlatno doba Zagrebačke stilističke škole i Francuski mislioci 1968.« Napisat će studiju o problemima moderne književne povijesti i Ivi Frangešu. Nastavit će raditi na novim poglavljima promijenjenoga izdanja knjige »Teorija citatnosti«, a u Matici hrvatskoj uređivat će časopis »Hrvatska revija« (teme broja i rubriku »Neobjavljena književnost«).

– *Luko Paljetak*: *Paljetak* Planira u 2016. slijedeće: objaviti zbirku pjesama »Nakupine« (predano izdavaču u Dubrovniku); objaviti zbirku pjesama »Sedmerokuti neba« (predano izdavaču u Zagrebu); objaviti prijevod gruzijskog nacionalnog epa »Šota Rustaveli, Vitez u tigrovoj koži« (predano izdavaču u Zagreb); nastaviti komparatističku obradu drame »Kraljevo« Miroslava Krleže; završiti pisanje romana o Mati Hari; započeti rad na novom romanu; sudjelovati na »Danima Matice hrvatske Mostar« u sklopu Mostarskog proljeća 2016. godine; objaviti neobjavljene nepoznate pjesme splitskog pjesnika i publicista Dujma Mikačića (1865.-1933.), (predano izdavaču).

– *Pavao Pavličić*: Objavit će roman »Hladna fronta« i zbirku priča »Ljubav za dosadne knjige«, te nastaviti istraživanje novije hrvatske naracije u stihu.

– *Boris Senker*: U nadolazećoj godini kani: dana 1. siječnja otići u mirovinu, ali nastaviti s mentorskim radom na već prijavljenim doktoratima i preuzeti u zimskom semestru jedan kolegij na Poslijediplomskom doktorskom studiju; organizirati znanstveni skup »43. Dani hvarskoga kazališta« (u svibnju) na temu Pučko i popularno te urediti zbornik priopćenja s 42. Dana (Kritika i publika); preuzeti funkciju voditelja Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta (ako dr. Branko Hećimović ne zatraži produljenje ugovora); od lipnja surađivati na međunarodnom projektu »Regained Avant-Garde« u sklopu programa »Kreativna Europa« koji sufinancira Europska komisija (ako prijavljeni projekt, u kojemu pod poljskim vodstvom sudjeluje deset srednjoeuropskih zemalja, bude prihvaćen); intenzivirati, kao glavni urednik, pripremu »Kazališnog leksikona« u Leksikografskom zavodu »Miroslav Krleža« i pri nakladničkom poduzeću Leykam international (Zagreb) nastaviti uređivati biblioteku »Uvodi« koja objavljuje izvorne udžbenike i priručnike hrvatskih znanstvenika.

– *Milivoj Solar*: Radit će na knjizi »32 interpretacije«.

– *Ante Stamać* u godini 2016. objavit će slijedeće knjige: »Šapat ocvala lišća«, zbirku pjesama; Poglavlja o Matošu; Poglavlja o Marinkoviću; Poglavlja o Krleži; kulturološke eseje; U predvorju znanosti, izabrani članci; Književnost iz 19. stoljeća; prijevod s njemačkog knjige Karla Jaspersa »Filozofska vjera«. Vodit će uredništvo ponajvažnije edicije Matice hrvatske, »Stoljeća hrvatske književnosti«. I nadalje će uređivati časopis Društva hrvatskih književnika »Republiku«.

– *Mirko Tomasović*: U 2016. godini nastavit će raditi na dovršetku prepjeva posljednjih pjevanja »Raja«. Planira pisati popratne tekstove za dvojezično izdanje Danteova spjeva.

– *Goran Tribuson*: U 2016. radit će na scenariju za film »Zbirka otrova« (prema vlastitom romanu) te na zbirci priča »Groblje na Dunavu«.

– *Josip Užarević*: U 2016. očekuju sljedeći poslovi: redigiranje knjige Natalije Avtomove (Moskva) »Spoznaja i prevodenje«. »Ogledi o filozofiji jezika«; rad na (vlastitoj) knjizi posvećenoj povijesti ruske književnosti; rad na (vlastitoj) knjizi posvećenoj hrvatskoj akcentologiji i dijalektologiji; sudjelovanje na projektu »Neomitologizam u kulturi 20. i 21. stoljeća«.

– *Viktor Žmegač*: Nastavit će rad na knjizi o europskim gradovima s kulturološkog gledišta: s naslovom »Pariz, Beč, Prag, Berlin. Četiri višestruko povezana grada«. Uz opću povijesnu građu, djelo će prikazati osobito književnopovijesne, glazbene i arhitektonske aspekte.

Izdavačka djelatnost

- 1) Objavljivanje »Spomenice« (akademiku Ivanu Kušanu)
- 2) »Rad«
- 3) Četiri trobroja časopisa »Forum«
- 4) Zbornik »Dani hvarskog kazališta«

RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Putem zaključaka i prijedloga na svojim sjednicama članovi Razreda za likovne umjetnosti i nadalje će aktivno sudjelovati u svakodnevnom radu i svim aktivnostima Akademijina Predsjedništva, Uprave te znanstvenih vijeća i odbora. Tijekom iduće godine, predviđeno je održavanje 10 sjednica članova Razreda U prvoj polovici godine 2016. članovi Razreda raspravljat će o mogućem izboru novih članova, raspravljat će se o prijedlozima za dodjelu sredstava iz Akademijine Zaklade. Aktivno će sudjelovati u radu Akademijinih muzejsko-galerijskih jedinica. U skladu sa zahtjevima i potrebama drugih Akademijinih jedinica i izvan nje, članovi Razreda i nadalje će recenzirati radove iz svojeg područja. Svojim radom na području slikarstva, kiparstva, povijesti umjetnosti i arhitekture, razvijat će područja kojima se bave i poticati će kulturni razvitak hrvatskog naroda.

Redoviti članovi

– *Zlatko Bourek*: Pripremit će izložbu svojih radova i radit će na izradi jedne javne skulpture za Park skulptura u Zagrebu.

– *Boris Bućan*: Izlagat će na retrospektivnoj izložbi u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu; izložba će se otvoriti 7. travnja 2016. godine.

– *Igor Fisković*: Nastavit će rad na knjizi »Secundum morem patriae – identitet samostanske arhitekture u jadranskoj Hrvatskoj« te pripremiti nekoliko studija za znanstvene časopise.

– *Vera Horvat-Pintarić Pintarić*: Nastavit će, i u 2016. godini, započeti rad na knjizi »Susreti i sjećanja« u kojoj se opisuju susreti s nekima od najvećih majstora moderne i suvremene umjetnosti.

– *Zlatko Keser Keser*: Izlagat će samostalno na izložbi u prostorijama Kulturnog centra hrvatsko-izraelskog prijateljstva u Zagrebu. Sudjelovat će na skupnim izložbama: Biennale hrvatskih i kineskih slikara, Gliptoteka, Zagreb i Bienalle hrvatskih i kineskih slikara, Peking, Kina.

– *Branko Kincl*: Radit će i nadalje na glavnom projektu nove zgrade terminala Zračne luke Zagreb; sudjelovat će u dovršenju i objavljivanju svoje monografije Arhitekt Branko Kincl; predsjedavat će i nadalje Znanstvenom vijeću za obnovu i razvoj. Radit će, također, na temama: Analiza Zakona o građenju i prostornom planiranju sa odnosom prema komplementarnim zakonima i propisima; Analiza Zakona o Uređenje rijeke Save od granice sa Slovenijom do Siska i održavati predavanja.

– *Dinko Kovačić*: Radit će na postavljanju retrospektivne izložbe svojih radova (koja je prošle godine priređena u Akademijinoj Gliptoteci) u Splitu u ljeto 2016. godine.

– *Vladimir Marković*: Obavljat će i nadalje dužnost tajnika Razreda za likovne umjetnosti, voditelja Strossmayerove galerije, predsjednika Odbora za obnovu i unapređnja Arboretuma u Trstenom i člana radne skupine koja će prirediti materijale potrebne za natječaj za sredstva EU namijenjena obnovi i revitalizaciji Arboretuma. Kao mentor, sudjelovat će i nadalje u poslijediplomskom studiju na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nastavit će rad na rukopisu knjige »Izvan središta – usvajanje, trajanje i promjene u hrvatskoj arhitekturi starijih povijesnih razdoblja«. Za potrebe rada na rukopisu, započet će s istraživanjem arhitekture od 14. do 18. stoljeća u Hrvatskoj i inozemstvu.

– *Andrija Mutnjaković Mutnjaković*: Planira, kao glavni urednik časopisa »Art Bulletin«, objaviti 66. broj, te obaviti pripreme za kompletiranje rukopisa za 67. broj časopisa. Kao voditelj Hrvatskog muzeja arhitekture objavit će dovršene monografije arhitekta Ernesta Weissmanna autorice dr. sc. Tamare Bjažić Klarin, arhitekta Bernardi Bernardija autorice dr. sc. Ive Ceraj, obaviti će pripreme za reprint povijesne knjige iz 1589. godine arhitekta Domenica Fontane i grafičara Bonifacija Natalaea o arhitektonsko-urbanističkoj preobrazbi Rima pod vodstvom pape Siksta V., surađivati na programima Muzeja prema programu djelatnosti Muzeja, te nastaviti na pripremnim radova na sanaciji i adaptaciji zgrade Muzeja.

Kao urednik »Spomenica« planira u zajednici sa stručnim službama objaviti Spomenice preminulim članovima Razreda Edi Murtiću i Vojina Bakića. Kao urednika edicije »Mursa aeterna« Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku pripremit će za tisak knjigu »Hadrijanova kolonija Mursa na limesu Rimskog carstva« autora prof. dr. sc. Emila Marina. Osobno planira dovršavanje knjiga o svojim arhitektonsko-urbanističkim pro-

jektima na području Osijeka i Zagreba. U profesionalnom radu nastaviti će raditi na realizaciji projekata Klasične gimnazije u Rijeci, Katoličko školskog centra u Žepču, te Salezijskog društveno-športskog centra u Zagrebu.

– *Velimir Neidhardt*: Nastavlja svoj rad na projektima.

– *Mladen Obad Ščitaroci*: Glavna aktivnost tijekom 2016. godine bit će vođenje znanstveno-istraživačkog projekta »Urbanizam naslijeđa – metode i modeli za oživljavanje i unaprjeđenje kulturnoga naslijeđa« (2032 HERU), kojega je odobrila i financira Hrvatska zaklada za znanost. Projekt traje od 2014. do 2018. godine. U projektu sudjeluje 36 istraživača koji rade na 17 istraživačkih tema, u sklopu kojih se provodi i 13 doktorskih istraživanja. Od ostalih znanstvenih aktivnosti planira se rad na znanstvenim člancima s istraživačima na projektu te mentoriranje doktoranada. Veliki dio aktivnosti jest redovita nastava na Arhitektonskom i Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Očekuje se intenzivnija međunarodna suradnja na prijavi jednog ili dva europska istraživačka projekta u partnerskoj suradnji s talijanskim sveučilištima. Od aktivnosti u Hrvatskoj akademiji nastavlja se djelovanje u Odbora za obnovu Arboretuma Trsteno i drugim Akademijinim odborima.

– *Đuro Seder*: Intenzivno će raditi na pripremi monografske izložbe u palači Milese u Splitu, kolovoz 2016. Izlagat će na samostalnim izložbama: Paviljon Šporer, Opatija, ljeto 2016.; Gradska galerija Labin, ljeto 2016.; Gradski muzej Bjelovar, jesen 2016.; i nadalje će obnašati dužnost voditelja Akademijine Gliptoteke s pripadajućim obvezama; kao profesor emeritus, vodit će povremeno mentorstva studentima i sudjelovati radu povjerenstava Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu – kojih je član; nastaviti će rad u atelijeru na novim slikarskim projektima i zadacima.

– *Radoslav Tomić*: Raditi će na izložbi: Umjetnine iz privatnih zbirki u Splitu od gotike do 20. stoljeća, Split, Galerija umjetnina; Zagreb, Galerija Klovićevi dvori; voditi će nastavu na Filozofskom fakultetu u Splitu i Zagrebu; nastavak rada na knjizi »Slikarstvo 17. i 18. stoljeća u Dalmaciji«. Planira studijski boravak u inozemstvu (Italija). Suradnička djelatnost s Hrvatskim restauratorskim zavodom.

– *Marija Ujević-Galetović*: Izlagat će na samostalnoj izložbi u Rabu tijekom ljetnih mjeseci 2016. godine; dovršiti će izradu velikih vrata na Požeškoj katedrali.

– *Zlatan Vrkljan*: Uz nastavak rada u atelijeru, planira samostalne izložbe: Cankarjev dom u Ljubljani, veljača 2016.; Gradski muzej Karlovac, svibanj 2016.

– *Šime Vulas* raditi će na izradi popisa i dokumentacije skulptura, crteža i skica za svoju memorijalnu zbirku »Vulas« koja će se čuvati u prostorijama Akademijine Gliptoteke.

Čl. sur. *Kuzma Kovačić*: Tijekom 2016. planira prirediti samostalnu izložbu u Rimu (prostor izlaganja još nije konačno određen) te sudjelovanje na nekim skupnim izložbama u domovini. Planira izraditi dva drvena kipa (Gospa s Djetetom, Bl. Augustin Kažotić) za crkvu dominikanskog Samostana bl. A. Kažotića u Zagrebu, zatim posrebrjeni brončani re-ljef pape sv. Ivana Pavla II. u nadbiskupskoj palači u Splitu te kip kralja Tvrtka u Prozoru (Rama). Nastavit će i s izradbom novoga oltara Šibenske katedrale, redovitim kiparskim atelierskim radom, kao i s redovitim nastavnim radom na Umjetničkoj akademiji i Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu.

Izdavačka djelatnost

- 1) »Art Bulletin«
- 2) »Spomenice«

RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Organizacijski rad

U 2016. godini članovi Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju nastavit će svoje aktivnosti na području glazbenog stvaralaštva, pedagoškog rada, znanstvenih istraživanja, organizacije znanstvenog rada i izdavačke djelatnosti.

Pratit će se rad u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Akademijinog Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Prihvaćat će se izvješća Odsjeka o izvršenim i planiranim znanstvenim istraživanjima te provoditi izborni postupci u stručna i znanstvena zvanja njegovih djelatnika. Voditeljica Odsjeka bit će i u 2016. akademkinja Koraljka Kos, a upraviteljica članica suradnica Vjera Katalinić.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podupirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, sudjelovati u pokroviteljstvu nad znanstvenim skupovima, prezentacijama izdavačkih projekata i organizaciji javnih predavanja. Članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademske suradnji, na međunarodnim skupovima, recenzirat će rukopise i brinuti se za tiskanje edicija.

Koncerti, javni sastanci i promocije

U 2016. Razred će nastaviti s organizacijom koncerata na Guarnerijevoj violini »King« u atriju Akademije kao i ostalih koncerata te s javnim predstavljanjem i promocijama djela čiji su autori članovi VIII. razreda. Također će se nastaviti s promocijama notnih izdanja, odmah po njihovom objavljivanju.

Razred će i dalje sudjelovati u predlaganju svih glazbenih programa u 2016. vezanih uz važna događanja Akademije (»Dan Akademije«, svečana proglašenja, »Dani otvorenih vrata«). I u 2016. Razred će u atriju Akademije pripremiti već tradicionalni »Božićni koncert«.

Planovi rada **redovitih članova** Razreda

– *Pavle Dešpalj*: Namjerava održati 11 koncerata s orkestrima Zagrebačke filharmonije, Simfonijskog orkestra HRT, Dubrovačkog simfonijskog, Splitskog HNK, Zadarskog komornog, Varaždinskog komornog orkestra te s mješovitim zborovima HRT-a i Ivana Gorana Kovačića. Također planira dovršiti instrumentaciju »Triju pjesama« Blagoja Berse za glas i gudače.

– *Nikša Gligo*: Nastavit će rad na projektu »Hrvatska glazbena terminologija« koji je dobio financijsku potporu od Hrvatske naklade za znanost za razdoblje od četiri godine (broj projekta: 5355; kraćenica CONMUSTERM). Voditelj projekta je akademik Nikša Gligo, suradnici su mr. sc. Sanja Kiš Žuvela, dr. sc. Tomislava Bošnjak Botica i dr. sc. Krešimir Sućević Mederal. U 2016. godini planira se sljedeće:

Obrada građe – Tijekom 2016. godine nastavit će se s korpusnom analizom odabrane građe. Provest će se dijakronijska i sinkronijska analiza problematičnih naziva i to s muzikološkoga i kontrastivnolingvističkoga gledišta. Prepoznat će se i objasniti uzroci problema u terminološkome i pojmovnome sustavu. Temeljem takve analize načinit će se prijedlog terminološke norme. Istodobno će se među predmetnim stručnjacima (nastavnicima glazbe i znanstvenicima aktivnim u tome području) provesti detaljno ispitivanje kako bi se utvrdilo stanje uporabne norme. Rezultati terenskog ispitivanja usporedit će se s rezultatima analize koju je proveo istraživački tim.

Suradnja i razmjena: – Tijekom 2016. godine planirana je suradnja s Filozofskim fakultetom u Ljubljani (Odjel za muzikologiju i Odjel za prevođenje) koja bi se ostvarila razmjernom predavanja i radionica. U ožujku 2016. u Zagrebu bi se održao seminar slovenskih predavača (prof. dr. Špela Vintar, predstojnica Katedre za prevoditeljstvo, stručnjakinja za korpusnu analizu; Jelena Grazio, doktorandica, stručnjakinja za glazbenoteorijsko nazivlje te Franci Krevh, profesor udaraljki i autor višejezičnoga terminološkog rječnika udaraljki) koji bi se sastojao od predavanja, savjetovanja i okrugloga stola.

U travnju 2016. ostvario bi su uzvratni posjet istraživačkoga tima Ljubljani u obliku mini-seminara. U okviru Međunarodnoga tjedna kompozicije i glazbene teorije na Muzičkoj akademiji u Ljubljani svi bi članovi istraživačkoga tima održali predavanja, zajedno s gorenavedenim slovenskim predavačima, nakon čega bi uslijedila diskusija i okrugli stol.

Sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima: Tijekom 2016. i nadalje će se provoditi stručno usavršavanje članova tima koji će usto na stručnim i znanstvenim skupovima izvještavati o tijeku i rezultatima rada na projektu.

Planirano je i nekoliko publikacija rezultata rada na projektu u periodici i zbornicima skupova. Nikša Gligo usavršavat će se na 13. »Congress on Musical Signification«, Canterbury & London, 4. – 7. travnja 2016. Sanja Kiš Žuvela sudjelovat će na godišnjoj skupštini Hrvatskoga muzikološkog društva (Zagreb, svibanj 2016.) i Danima teorije glazbe (Zagreb, listopad 2016.). Tomislava Bošnjak Botica sudjelovat će na skupu International Morphology Meeting u Beču, 18. – 21. veljače 2016., kao i na 20. konferenciji Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku u Rijeci tijekom travnja 2016. Krešimir Sučević-Međerai sudjelovat će na XVII. kongresu EURALEX u Tbilisiju, 6. – 10. rujna 2016.

Nastavit će rad na hrestomatiji tekstova iz skladateljske teorije u glazbi 20. stoljeća (Schönberg, Berg, Webern, Stockhausen, Boulez, Xenakis, Berio i drugi – prijevodi tekstova s anotacijama i komentarima).

– Zoran Juranić: U 2016. najprije planira dovršiti skladbu za prvi zajednički nastup ansambla Cantus i Zagrebačkih solista, zatim nastaviti rad na ciklusu minijatura za čembalo te započeti još neku komornu skladbu.

Bit će redaktor za izdanja Odakove »Passacaglie« i Šulekove »7. Simfonije«, izradit će klavirski izvadak svog »Koncerta za violu i gudače« i Jarnovićevo »14. koncerta za violinu i orkestar« te će imati više dirigentskih nastupa.

– *Anđelko Klobučar*: Ostvarit će nekoliko skladbi za razne komorne sastave. Ta će se djela iste godine praizvjesti.

– *Koraljka Kos*: Nastavit će rad na istraživanju hrvatske umjetničke popijevke (20. stoljeće: Stjepan Šulek, Boris Papandopulo, Juraj Stahuljak).

– *Frano Parać*: Planira završiti skladanje »Memoriae 2« za bariton i komorni ansambl.

– *Stanislav Tuksar*: Nastavit će rad na međunarodnom znanstvenoistraživačkom projektu HERA »Music Migrations in the Early Modern Age: The Meeting of the European East, West and South« (Varšava, Napulj).

Takoder, nastavit će rad na knjizi o hrvatskim piscima i teoretičarima glazbe 17. stoljeća, nastavit će s prevodenjem i uređivanjem antologije tekstova iz povijesti i estetike glazbe od antike do suvremenosti, aktivno će sudjelovati na domaćim i međunarodnim znanstvenim simpozijima (Varšava, Padova, Maribor i dr.), te uređivati 47. godište časopisa »International Review of the Aesthetics and Sociology of Music«.

Izdavačka djelatnost

U ediciji »Spomenici hrvatske glazbene prošlosti«:

- 1) Partitura Ive Mačeka, »Concertino za glasovir i gudački orkestar«
- 2) Partitura Stjepana Šuleka, »VII. Simfonija«
- 3) Partitura Natka Devčića, »Ševa za bariton solo, zbor i simfonijski orkestar«
- 4) Partitura Igora Kuljerića, »Hrvatska misa«

Suizdavaštvo časopisa »International Review of the Aesthetics and Sociology of Music« (IRASM) i hrvatskog muzikološkog zbornika »Arti musices«.

RAZRED ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

Razred za tehničke znanosti ima u svom sastavu jedanaest redovitih članova i devet članova suradnika. Članstvom su djelomično obuhvaćene struke: brodogradnja, elektrotehnika, računarstvo, strojarstvo, kemijsko inženjerstvo uključujući naftu i plin te biotehnologiju. prema tim područjima odvijat će se većina djelatnosti u znanstvenim vijećima za energetiku, naftu i plin, pomorstvo, promet, tehnološki razvoj te za istraživačku infrastrukturu Hrvatske. Razred će, i nadalje, pratiti i podržavati rad Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije u Osijeku i Zavoda za istraživanje korozije i desalinaciju voda u Dubrovniku.

Unutar samog Razreda rad će se odvijati na sjednicama Razreda. U narednoj godini predviđa se 10 sjednica prema unaprijed utvrđenom rokovniku. Posebno će se razmatrati aktualni problemi tehničkih znanosti bliski članovima Razreda, znanstvenih vijeća i znanstvenih jedinica, a o važnim pitanjima organizacije znanosti i društva općenito; rad u tijelima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u kojima Razred ima predstavnike, pratit će se na sjednicama Razreda, posebno rad Predsjedništva i odbora Akademije. U okviru izdavačke djelatnosti pripremat će se novi broj RAD-a (tehničke znanosti), a nakon javnih predavanja i znanstvenih skupova objavit će se predavanja s punim sadržajem u Biltenu Razreda. Po potrebi, članovi će Razreda preuzeti ili organizirati recenzije radova i knjiga te ih odobravati na svojim sjednicama. Po posebnom odabiru, predviđa se predstavljanje znanstvenih knjiga u Knjižnici Akademije. I u narednoj godini Razred će preko svojih čla-

nova razvijati i njegovati odnose s odgovarajućim znanstvenim institucijama, kako u zemlji tako i u inozemstvu. Ovisno o zahtjevu i procjeni, Razred će preuzimati pokroviteljstva nad znanstvenim skupovima. Po potrebi, u rad Razreda uključit će se i pojedini članovi suradnici. Radi bolje povezanosti s redovitim članovima, na sjednice Razreda jednom u proljeće i jednom u jesen bit će pozvani svi članovi suradnici. U pravilu, komunikacija s članovima Razreda obavljat će se putem elektroničke pošte.

Redoviti članovi

– *Josip Božičević*: U sklopu plana rada Znanstvenog vijeća za promet, u suradnji s Konzorcijem Neretva, Brodarskim institutom iz Zagreba, 36 općina i gradova u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, Lučkom upravom Ploče, Lučkom upravom Vukovar, Željeznicama Federacije Bosne i Hercegovine, Fakultetom za saobraćaj i komunikacije iz Sarajeva, Ekonomskim fakultetom iz Zagreba, Institutom prometa i veza, Udrugom za razvoj prometnih znanosti i dr., organizirat će znanstveni skup Valorizacija intermodalnoga logističkoga koridora Ploče-Mostar-Sarajevo-Vukovar (Srednji Jadran-Podunavlje), koji će se održati u proljeće 2016. u Zagrebu. U sklopu inicijative Baltik-Jadran radit će na znanstvenoj studiji »Revalorizacija geoprometnog položaja Hrvatske: Potencijali prometne integracije Hrvatske u Baltičko-Jadranski koridor i Sjevernomorsko-Istočnomediteranski koridor«. U suradnji s Hrvatskim željeznicama nastavit će rad na studiji »Strategija razvitka željezničkog sustava u Hrvatskoj i njegova integracija u prometni sustav Europske unije«. Pripremat će i koordinirati rad tematskih savjetovanja u organizaciji granskih Sekcija. Sudjelovat će u organizacijskim i programskim odborima međunarodnih znanstvenih skupova u području prometa te u znanstvenom odboru časopisa »Promet Traffic and Transportation«.

– *Leo Budin*: Nastavit će u 2016. godini svoje nastavne i istraživačke aktivnosti u okviru doktorskog studija na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. U koautorstvu, nastavit će pripremu sveučilišnog udžbenik »Analiza i projektiranje računalom« zasnovan na uporabi programskog sustava Python. Isto tako, sudjelovat će u pripremi trećeg izdanja sveučilišnog udžbenika: Leo Budin, Marin Golub, Domagoj Jakobović, Leonardo Jelenković, »Operacijski sustavi«, Element, Zagreb, (1. izdanje 2010, 2. Izdanje 2011.) za studente diplomskog i doktorskog studija Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. Pripremit će (također u koautorstvu) priručnik i pomoćne nastavne materijale za predmet Informatika u višim razredima osnovne škole koji će biti prilagođeni zahtjevima novog kurikulumu za taj predmet. Poticat će, u svojstvu predsjednika Znanstvenog vijeća za istraživačku infrastrukturu, rasprave o ulozi i važnosti infrastrukture za stvaranje hrvatskog istraživačkog i inovacijskog ekosustava.

– *Marin Hraste*: Istraživanja u tijeku: nastavak istraživanja razvoj proizvoda i procesa korištenjem 3P pristupa i implementacija višerazinskog modeliranja i simulacije realnih situacija od molekularne do proizvodne razine. Ostalo: kao predsjednik Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sudjeluje pri organiziranju javnih rasprava, okruglih stolova, te savjetovanja i predavanja od interesa za temeljnu namjenu Vijeća. Djeluje u stručnom povjerenstvu za provedbu postupaka vrednovanja pristiglih prijava za osnivanje Znanstvenih centara izvrsnosti pri Nacionalnom vijeću za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj. Član je Knjižničkog odbora Akademije i, nadalje, međunarodnog izdavačkog savjeta »Kemije u industriji«, a djeluje i u redakcijama nekoliko znanstvenih i stručnih časopisa. Professor je emeritus Sveučilišta u Zagrebu. Član je organizacijskog odbora tribine »Inovacije i transfer tehnologije - poticaj gospodarskoga razvoja Hrvatske« Sveučilišta u Zagrebu.

– *Stjepan Jecić*: Aktivno će sudjelovati na novom višesveščanom enciklopedijskom izdanju »Hrvatske tehničke enciklopedije«. Za taj projekt Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža, vezan uz doprinos općoj hrvatskoj kulturnoj baštini, sudjelovat će na organizacijskim, uredničkim i autorskim poslovima. Nastavit će rad na enciklopedijskom rječniku tehničkog nazivlja za struke strojarstva i brodogradnje. Obavljat će poslove tajnika IX. razreda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Kao član, sudjelovat će u radu Predsjedništva Akademije i njezinog Odbora za statut, a kao glavni i odgovorni urednik izdanja RAD Razreda za tehničke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti uredit će pristigle članke za 18. svezak. Sudjelovat će u radu Tehničkog komiteta IMEKO - TC 15 na području razvoja mjerne tehnike za određivanje naprezanja i deformacija u mehaničkim konstrukcijama, kao i u aktivnostima međunarodnog komiteta Danubia-Adria, kojega je počasni član. Kao profesor emeritus Sveučilišta u Zagrebu sudjelovat će u radu Laboratorija za eksperimentalnu mehaniku na Fakultetu strojarstva i brodogradnje na razvoju novih metoda za biomehanička ispitivanja.

– *Sibila Jelaska*: Kao profesor emeritus u Zavodu za molekularnu biologiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pomagat će u planiranju i organiziranju rada Zavoda, te savjetima sudjelovati u znanstvenom projektu »Proteinske interakcije histona pri epigenetičkoj regulaciji gena biljaka i bakterija«. Nastavit će obavljati funkciju zamjenice tajnika Razreda i, kao član, sudjelovati u radu Odbora za suradnju s hrvatskim sveučilištima, Etičkog povjerenstva, Znanstvenog vijeća za antropološka istraživanja HAZU, i Povjerenstva za definiranje i promicanje znanosti od nacionalnog interesa. Nastavit će na korekturi i popunjavanju tekstova u poglavljima monografije »Molekularno genetičke obnove biljnog razvitka«.

– *Elsó Kuljanić*: Nastavit će rad u The International Academy for Production Engineering (CIRP) sa sjedištem u Parizu u svojstvu redovitog člana i to u Scientific Technical Committee »Cutting«, Scientific Technical Committee »Optimization«, Scientific Technical Committee »Machine Tools« i u Scientific Technical Committee »Nonconventional Machining«. U sklopu Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, čiji je profesor emeritus, nastavit će rad na poboljšanju suradnje ovog fakulteta te Sveučilišta u Rijeci sa Sveučilištem u Udinama.

– *Božidar Liščić*: Napisat će prilog pod naslovom »Practical Measurement, Recording and Evaluation of the Quenching Intensity Under Workshop Conditions«, za knjigu »Fuels and Lubricants Handbook«, 2nd Edition, u izdanju ASTM International, USA. Pripremit će predavanje pod naslovom »A New probe to Measure and Evaluate the Real Quenching Intensity Based on Temperature Gradients«, za 23rd IFHTSE Congress, April LB-22, 2016, Savannah, USA. Pripremit će predavanje pod naslovom »Evaluation of the Hardening Capacity of Low-Alloyed Steels quenched by HpGe in Vacuum Furnace«, koje će biti održano na međunarodnoj konferenciji THERMEC 2016, May 29-June 3, 2016., Graz, Austria. Suradivat će, kao Savjetnik sa Centrom za istraživanje i modeliranje procesa naglog ohlađivanja pri kaljenju čelika (quenched Research Centre) pri Fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu. Suradivat će sa njemačkom firmom PETROFER CHEMIE GmbH & Co Hildesheim, na daljnjem razvoju Liscic/petrofer sonde za mjerenje intenziteta ohlađivanja u tekućim sredstvima za gašenje pri kaljenju. Aktivno će sudjelovati u radu slijedećih tijela: kao član Odbora za međunarodnu suradnju HAZU; kao član Izvršnog odbora Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj; kao predstavnik HAZU u Hrvatskoj platformi za smanjenje rizika od katastrofa, u okviru Državne uprave za zaštitu i spašavanje (DUZS); kao zamjenik člana Inovacijskog vijeća za industriju Republike Hrvatske.

– *Vlasta Piližota* prijavit će novi istraživački projekt za čiju prijavu natječaj raspisuje Prehrambeno-tehnološki fakultet (interni natječaj). Vodit će, i nadalje, istraživanja na internom (PTF) projektu »Utjecaj dodatka na kvalitetu proizvoda na bazi voća i povrća«, a do prijave novog istraživačkog projekta. Znanstveni rad odvijat će se na proučavanju sastojaka u hrani (prvenstveno voću i povrću) koji imaju pozitivan učinak na ljudsko zdravlje (polifenoli, vitamini, i dr.), upotrebi različitih tvari (aditiva) koji se nalaze u visokom udjelu u korisnom otpadu nakon prerade voća i povrća, čijim se dodatkom u hranu (tzv. funkcionalni proizvodi ili funkcionalna hrana) poboljšavaju kemijska, fizikalna (reološka i termofizička) i organoleptička svojstva (boja, aroma, okus, tekstura) hrane, prehrambena vrijednost te trajnost proizvoda. Istraživanja će se nastaviti i u području sigurnosti i kakvoće hrane, minimalno procesiranog voća i povrća, primjene metoda konzerviranja (prvenstveno sušenja liofilizacijom i zamrzavanja).

Također, nastavit će se rad na razvoju i implementaciji analitičkih metoda od interesa za gospodarstvo. Rezultati istraživanja prezentirat će se na nekoliko inozemnih i domaćih kongresa te objaviti u časopisima. Sudjelovati će u aktivnostima Razreda za tehničke znanosti HAZU, Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj, Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo, voditelja Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku, člana Zavoda za prehrambene tehnologije Prehrambeno-tehnološkog fakulteta u Osijeku. Također će sudjelovati u aktivnostima u svojstvu ambasadora GHI (Global Harmonization Initiative) za Hrvatsku, člana EHEDG (European Hygienic Engineering & Design Group), člana organizacijskih i znanstvenih odbora nekoliko međunarodnih kongresa te nacionalnog delegata u European Association for Chemical and Molecular Sciences-Division of Food Chemistry (EuCheMS-FCD).

– *Ivo Senjanović*: Zajedno sa svojim suradnicima objavljuvat će rezultate znanstvenih istraživanja postignute u okviru projekta 06201-GCRC-SOP »Technology for onboard equipment – induced underwater radiation noise analysis and evaluation«, prema ugovoru sklopljenom između The Institute for Research & Industry Cooperation, Pusan National University i Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu, u okviru National Research Foundation of Korea, koji financira Vlada Koreje. Sudjelovat će u pripremi sastanka svih sudionika na globalnom projektu »Globe Core Research Center for Ships and Offshore Plants«, na kojem će se iznijeti rezultati istraživanja u petoj godini te će se dati smjernice za nastavak rada; Nastavit će u istraživanju danas aktualnog problema hidroelastičnosti brodskih i pomorskih konstrukcija kao što su veliki kontejnerski brodovi, brodovi za prijevoz ukapljenog plina, plutajući aerodromi i dr., a u suradnji s klasifikacijskim društvom Bureau Veritas iz Pariza; vodit će i usmjeravati rad dr. sc. Nevena Alujevića na postdoktorskom usavršavanju na Fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu, EU stipendista iz fondacije Marie Skłodowska-Curie Actions, u okviru pripadnog projekta »Structural Training and Advanced Research in Marine Active Structures«; U svojstvu predsjednika vodit će Znanstveno vijeće za pomorstvo HAZU. Uređivat će »Bilten Razreda za tehničke znanosti« Hrvatske akademije kao glavni i odgovorni urednik. Pratit će rad US Society of Naval Architects and Marine Engineers, kao dugogodišnji redoviti član.

– *Božo Udovičić*: U granicama koje mu budu dopuštale zdravstvene mogućnosti, nastavit će pisati knjigu započetu u 2015. godini; koordinirat će rad Znanstvenog vijeća za energetiku Hrvatske akademije i sudjelovati u radu Akademijina Odbora za dodjelu nagrada. Uz navedeno, radit će i u drugim znanstvenim vijećima i strukovnim udruženjima. Težište rada bit će vezano uz energetiku kao i u prethodnim godinama, ali s naglaskom na dotrajalost energetskih postrojenja i osiguranju potrošača korisnim oblicima energije. U svojem radu i dalje će se zalagati za pravu poziciju znanosti i struke u energetici te odvajanju struke od politike jer struka treba biti podloga politici.

– *Mirko Zelić Zelić*: Radit će na organiziranju i aktivno će sudjelovati u pripremi predavanja i okruglih stolova vezanih za znanstveno – stručne teme iz područja energetskog sektora u RH; organizacija, koordinacija i aktivno sudjelovanje u pripremi znanstveno - stručnih tema za održavanje predavanja i okruglih stolova vezanih za navedeni plan rada ZVNP – HAZU; Sudjelovat će kao organizator, koordinator, koautor u izradi i objavi »Monografije ZVNP«. U svojstvu predsjednika Hrvatske udruge naftnih inženjera i geologa, aktivno će sudjelovati u donošenju plana rada i realizacije istoga u 2016. godini vezanog za naftno - plinsko rudarstvo, odnosno gospodarstvo. Vodit će znanstveno-stručnu pripremu i analizu novih tehnologija za istraživanje i proizvodnju ugljikovodika iz dubokih mora i nekonvencionalnih ležišta. Nastavit će suradnju u Odboru za koordinaciju rada znanstveno-istraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica HAZU. Sudjelovat će u radu Znanstvenog vijeća za graditeljstvo, obnovu i razvoj. Na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu sudjelovat će u članstvu komisija za diplomatske, magistarske i doktorske radnje. Koordinacija u realizaciji znanstveno - stručnih radova koje su navedene u sekcijama ZVNP Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Članovi suradnici

– *Josip Brnić*: Objavit će dva rada u CC indeksiranim časopisu i jedan rad u časopisu drugih baza; planira izlaganje i objavljivanje dva rada u zbornicima međunarodnih konferencija. Radit će na eksperimentalnim istraživanjima ponašanja materijala u različitim uvjetima opterećenja u okviru znanstvenih projekata: HRZZ, Sveučilišni projekt I dva međunarodna znanstvena projekta. Planira, također, pisanje knjige iz područja mehanike i ponašanja materijala i objavljivanje na engleskom jeziku.

– *Tomislav Filetin*: Sudjelovat će u projektu financiranom od Sveučilišta u Zagrebu »Matematičko modeliranje nanofluida i nanostrukturiranih materijala«. Suradivati će na istraživanjima Centra za modeliranja u toplinskoj obradi metala (*Quenching Research Centre*) pri Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu; sudjelovanje u izvođenju međunarodnog projekta *LQD* - Liquid Quenchants Database. Objavljivati će radove u časopisima i na konferencijama. Održavat će nastavu na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu – studij Dizajna. Aktivno će sudjelovati u ostvarenju plana rada Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj HAZU – organizacija i sudjelovanje u javnim predavanjima, okruglom stolu »Inovativnost, istraživačko sveučilište i poduzeće zasnovano na znanju – kako dalje?« i savjetovanju »Izazovi 4. industrijske revolucije i aktualna industrijska proizvodnja u Hrvatskoj«.

– *Ignac Lovrek*: Planira u sljedećoj godini sudjelovanje u radu Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj Razreda za tehničke znanosti i Znanstvenog vijeća za istraživačku infrastrukturu. Istraživanja u okviru projekata »Human-centric Communication in Smart Networks« (Hrvatska zaklada za znanost, 2014.-2017.) i »Managing Trust and Coordinating Interactions in Smart Networks of People, Machines and Organizations« (Hrvatska zaklada za znanost, 2014.-2017.). Sudjelovanje na međunarodnim konferencijama: KES 2016 19th »International Conference on Knowledge-Based and Intelligent Information & Engineering Systems«, York, UK (član programskog odbora), AMSTA 2016 10th »International KES Conference on Agents and Multi-agent Systems«, Tenerife, Španjolska (počasni predsjednik konferencije) i SoftCOM 2016 24rd »International Conference on Software, Telecommunications and Computer Networks«, Split (član upravljačkog i programskog odbora), i drugima. Objavljivanje radova s rezultatima istraživanja višeagent-skih sustava, inteligentnih programskih agenata i društvenog umrežavanja u novoj generaciji mreža u knjigama, časopisima i zbornicima radova međunarodnih znanstvenih skupova.

– *Jurica Sorić*: I nadalje će provoditi i kao glavni istraživač organizirati istraživanja u okviru projekta »Multiscale Numerical Modeling of Material Deformation Responses from Macro- to Nanolevel« (Višeskalno numeričko modeliranje deformiranja materijala od makro do nanorazine) koji je odobren i financiran od Hrvatske zaklade za znanost. Osim toga, vršit će i voditi istraživanja u okviru međunarodnog bilateralnog projekta između Instituta za mehaniku kontinuuma Sveučilišta u Hannoveru u Njemačkoj i grupe istraživača na Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, a koji je financiran od njemačke zaklade *Alexander von Humboldt*. Njegova istraživanja i nadalje će najvećim dijelom biti usmjerena na numeričko modeliranje heterogenih materijala primjenom nelokalne teorije kontinuuma i modeliranje oštećenja. Provodit će se i analiza na atomističkoj razini uz primjenu metoda molekularne mehanike, pri čemu će se razmatranje povezati s diskretizacijom na makrorazini. U svrhu razmjene rezultata istraživanja, posjetit će Sveučilište u Hannoveru u proljeće 2016. Zajedno s znanstvenicima sa sveučilišta ENS Cachan iz Francuske i Leibniz Universität Hannover iz Njemačke, u Dubrovniku će organizirati međunarodni znanstveni skup od 21. do 23. rujna 2016. Aktivno će sudjelovati na znanstvenom skupu »European Congress on Computational Methods in Applied Sciences and Engineering« koji će se održati na Kreti u Grčkoj od 5. do 10. lipnja 2016. Predložiti će članak za objavljivanje u časopisu »Rad Razreda za tehničke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti«. Jurica Sorić nastaviti će s radom u Međunarodnom središtu za mehaničke znanosti CISM u Udinama, Italija, gdje je član Znanstvenog odbora, te će sudjelovati u radu međunarodnog udruženja CEACM: Central European Association for Computational Mechanics, u čijem je Upravnom odboru.

– *Olga Šarc-Lahodny*: Kao voditeljica Zavoda za istraživanje korozije i desalinaciju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku, u 2016. godini nastaviti će koordinirati rad sa suradnicima, na istraživanju korozije i zaštite metala i legura, široke primjene u konstrukcijama izloženim djelovanju morske vode i klime. Na osnovi rezultata dosadašnjih istraživanja, sa suradnicima u Zavodu za istraživanje korozije i desalinaciju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te s Fakultetom kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu, pokazalo se je uspješno sinergetsko djelovanje smjesa inhibitora za čelik, te bakar/nikal legure u morskoj vodi, mjerenjima u dubrovačkom akvatoriju. Nastavit će se rad u tom smjeru s novim inhibitorima, smjesama soli karboksilnih i fosfonskih kiselina i pratiti utjecaj bitnih čimbenika, na brzinu anodnog otapanja metala i katodne redukcije kisika u pH približno neutralnoj sredini, morskoj vodi, uz mjerenje promjena temperature, sadržaja kisika, pH, sadržaja klorida i drugih kationa i aniona, te utjecaj količine i vrste mikro bio specija u mirujućim i protočnim uvjetima. Istraživanje će se nastaviti u suradnji s Fakultetom kemijskog inženjerstva i tehnologije, te Fakultetom strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu. Rezultati rada bit će objavljeni u međunarodnim i domaćim znanstvenim časopisima.

– *Vedran Žanić*: Sažeti opis istraživačkog rada u 2016. godini: (1) razvoj algoritama za višekriterijsko odlučivanje (cijena, mjere pouzdanosti, rizik) i njihova primjena na velike strukturne probleme paralelnim procesiranjem; (2) razrada prijedloga, s partnerima, za nove EU HORIZON 2020 projekte (priprema za sljedeći Framework u okviru SEA Europe Public Private Partnership konzorcija Vessels of the Future); (3) član Radne grupe za formiranje Makroprojekta za razvoj proizvoda »Hrvatska brodogradnja« kao zadatka podržanog od HAZU ZV za pomorstvo a nositelj projekta bio bi BI. Makroprojekt bi trebao koordinirati rad na (a) CEKOM projektima MINGO-a; (b) projektima MORH-a; (1c) novoj prijavi Brodarskog Instituta za Znanstveni Centar Izvrsnosti na natječaj Nacionalnog vijeća za znanstveni rad u 2017 te (c2) novog Interuniverzitetskog Interdisciplinarnog doktorskog i specijalističkog studija iz Morskih tehnologija MZOŠ-a; (4) rad na izradi iz-

vješća novog komiteta IV.1 Design Principles and Criteria kongresa ISSC'2018; (5) diseminacija rezultata (članci, konferencije) kompletiranih doktorata odnosno EU FP6 istraživačkih projekta IMPROVE i DeLIGHT; (6) integracija funkcionalnog i tehnološkog modeliranja u jedinstveni programski sustav (s Konzorcijem Uljanikom-USCS, FSB, FER i Brodarski Institut odnosno članovi CEKOM). Voditeljstva i članstva: predstojnik Sekcije za morsku brodogradnju u okviru ZVP HAZU, tajnik ZV za pomorstvo; član International Ship and Offshore Structures Congress ISSC'2018 (najznačajnije međunarodno znanstveno tijelo u brodogradnji); član ISSC Komiteta IV.1 Design Principles and Criteria; predstavnik FSB u udruzi zapadnoeuropskih sveučilišta sa studijem brodogradnje WEGEMT (organizacija poslijediplomskih tečajeva i škola, participacija znanstvenih novaka iz Hrvatske); predsjednik Odbora za trup Hrvatskog registra brodova; predstavnik FSB i Hrvatske brodogradnje u udruzi Sea Europe.

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ANTROPOLOŠKI CENTAR

U Antropološkom centru Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluju tri znanstvenika: dr. sc. Mario Šlaus (trajno izabran znanstveni savjetnik), dr. sc. Vlasta Vyroubal (viši asistent) i dr. sc. Željka Bedić (viši asistent). Voditelj jedinice je akademik *Pavao Rudan*, a upravitelj je dr. sc. *Mario Šlaus*.

Znanstvenoistraživački rad

U 2016. godini dr. sc. *Mario Šlaus* bavit će se realizacijom zadataka postavljenih u drugoj godini znanstvenoistraživačkog projekta: "Utjecaj endemskog ratovanja na zdravlje kasnosrednjovjekovnih i ranonovovjekovnih populacija u Hrvatskoj" kojega financira Hrvatska zaklada za znanost. Projekt je prihvaćen za financiranje krajem 2014. g. Tematika kojom se projekt bavi su posljedice koje kontinuirano, nisko intenzitetno ratovanje, koje karakterizira hrvatsku povijest od 1400.-1700. godine, a koje je posljedica agresivne Otomanske ekspanzije prema zapadu, ima na zdravlje populacija koje su naseljavale kontinentalnu i Jadransku Hrvatsku. Važan element ovoga projekta su multidisciplinarna istraživanja koja posljedično zahtijevaju i multi-institucionalnu suradnju pa će tako u realizaciji ovoga projekta Antropološki centar Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nastaviti usko surađivati sa Sveučilištem u Cambridge-u, UK, Stomatološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Kliničkom bolnicom Dubrava u Zagrebu. Predviđeno je da se u drugoj godini projekta dovrše bioarheološke i paleostomatološke analize nalazišta: Nova Rača, Krk, Ilok, Suhopolje, Koprivno, Zvonimirovo, Starigrad, Čepin, Žumberak i Udbina. Dosadašnji rezultati istraživanja pokazuju značajno povećanje osteoloških i dentalnih pokazatelja nespecifičnog stresa kod subadulta i iznenađujuće visoke učestalosti ante- i perimortalnih trauma kod žena. Tijekom 2016. g. dr. sc. Mario Šlaus kandidirat će se za mentora u sklopu natječaja: »Projekt razvoja karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti« kojega financira Hrvatska zaklada za znanost.

Dr. *Vlasta Vyroubal* tijekom 2016. g. također se bavit će se realizacijom zadataka postavljenih u drugoj godini znanstvenoistraživačkog projekta: »Utjecaj endemskog ratovanja na zdravlje kasnosrednjovjekovnih i ranonovovjekovnih populacija u Hrvatskoj« na kojemu sudjeluje u svojstvu istraživača, te znanstvenim radom u sklopu Antropološkog centra Hrvatske Akademije znanosti i umjetnosti. U suradnji s kolegama s Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i drugih institucija planira objaviti nekoliko izvornih znanstvenih radova koji će se baviti tematikom iz paleopatologije i paleodemografije, te ako to financije budu dopuštale, planira sudjelovati na nekoliko inostranih i domaćih znanstvenih skupova.

Dr. Vyroubal također će se baviti i poslovima vezanim uz sređivanje i inventarizaciju osteološke zbirke Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kao i paleodemografskim, paleopatološkim i bioarheološkim analizama te kranimetrijskim i antropometrijskim mjerenjima ljudskog osteološkog materijala s različitih arheoloških nalazišta iz Hrvatske. Također, nastavit će rad na izradi fotodokumentacije i digitalizaciji paleopatološke baze podataka osteološke zbirke Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Znanstvena novakinja dr. *Željka Bedić* tijekom 2016. godine sudjelovat će u realizaciji zadataka postavljenih u drugoj godini znanstvenoistraživačkog projekta: »Utjecaj endemskog ratovanja na zdravlje kasnosrednjovjekovnih i ranonovovjekovnih populacija u Hrvatskoj« na kojemu sudjeluje u svojstvu istraživača. Osim toga radit će na sređivanju i inventarizaciji osteološke zbirke Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti a sudjelovat će i u nizu antropoloških analiza koje uključuju paleodemografske i paleopatološke analize te kranijometrijska i antropometrijska mjerenja. U suradnji s kolegama s Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te drugih institucija planira objaviti nekoliko izvornih znanstvenih radova koji će se baviti tematikom iz paleopatologije i antropologije. Također planira sudjelovati na nekoliko inostranih i domaćih znanstvenih skupova.

Svi djelatnici Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nastavit će tijekom 2016. godine s aktivnostima vezanim uz redovito održavanje osteološke zbirke Antropološkog centra koja će nastaviti sa zaprimanjem i pohranom ljudskog osteološkog materijala s različitih arheoloških nalazišta u Hrvatskoj. Tijekom 2016. godine dogovoren je dolazak osteološkog materijala s više arheoloških nalazišta iz Hrvatske uključujući: Bribirsku glavicu, Udbina, Popovu zemlju, Streza i Žumberak. Neki od navedenih (Bribirska glavica, Udbina i Žumberak) nastavak su dugogodišnje sustavne analize ovih nalazišta. Prije pohrane u prostorije zbirke sav osteološki materijal bit će očišćen, signiran, rekonstruiran i analiziran.

Nastavna djelatnost i znanstveno usavršavanje

Prof. dr. sc. *Mario Šlaus* predavat će kao gost predavač u okviru redovitog studija arheologije i antropologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te Sveučilišta u Zadru (izborni kolegiji iz područja fizičke antropologije), kao predavač na diplomskom studiju forenzike Sveučilišta u Splitu te na poslijediplomskim studijima iz arheologije na Filozofskom fakultetu i antropologije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U spomenutim će ustanovama obavljati i mentorske dužnosti. Prof. dr. Šlaus je trenutno mentor na tri doktorske disertacije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, jednu na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Osijeku i tri na Illinois State University, SAD.

Dr. sc. *Željka Bedić* predavat će kao gost predavač na diplomskom studiju antropologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te kao predavač na diplomskom studiju forenzike Sveučilišta u Splitu.

Ostala djelatnost

Dr. sc. *Mario Šlaus* nastavit će s radom u multidisciplinarnoj ekipi forenzičkih stručnjaka koju je Vlada Republike Hrvatske zadužila da provede identifikaciju žrtava Domovinskog rata.

CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD – VINKOVCI

Organizacija jedinice

Centar za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nalazi se u Ulici Jurja Dalmatinca 22, 32100 Vinkovci, tel./ fax: 385 32 332 316, e-mail: hazu.centar-vk@vk.t-com.hr

Voditelj Centra je akademik *Slavko Matić*. U stalnom su radnom odnosu s punim radnim vremenom zaposlene upraviteljica znanstvena savjetnica dr. sc. Anica Bilić i administrativna tajnica Ksenija Petričić. Uredničko vijeće Radova i Posebnih izdanja Centra čine akademici Slavko Matić i Dubravko Jelčić te dr. sc. Anica Bilić.

Centar će nastaviti dosadašnju istraživačku i nakladničku djelatnost, organizirati znanstvene i stručne skupove i sudjelovati na njima, obilježavati važne obljetnice, prirediti javna predavanja i književne priredbe. Suradivat će s Akademijinim razredima, posebice s Razredom za prirodne znanosti i Razredom za književnost, kao i drugim Akademijinim jedinicama te znanstvenim, stručnim i kulturnim ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu.

Znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost financirat će Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Vukovarsko-srijemska županija, Grad Vinkovci, a Centar će se prijavljivati na natječaje predviđene za pomoć u znanstvenoistraživačkoj djelatnosti.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Centar će obavljati znanstvenoistraživačku djelatnost na programima iz područja šumarstva i kroatistike.

Akademik *Slavko Matić* usmjerit će svoj znanstvenoistraživački rad prema sljedećim projektima iz područja šumarstva: Njega mladih sastojina alepskoga bora s posebnim naglaskom na optimalni broj biljaka po jedinici površine, Njega i obnova kontinentalnih šuma s ciljem povećanja njihovih općekorisnih i gospodarskih vrijednosti, Šume i šumarstvo istočne Slavonije s posebnim naglaskom na odnos klimatogenih i pionirskih vrsta drveća, Šume hrvatskog Sredozemlja i njihova do sada podcijenjena općekorisna i gospodarska uloga, Poljski jasen (*Fraxinus angustifolia* Vahl) njegovo mjesto, uloga i značaj u šumskim zajednicama Hrvatske s posebnim naglaskom na uzroke njegovog sušenja, Hrast lužnjak u uvjetima klimatskih promjena i sušenja.

Kao voditelj Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vinkovcima inicirat će i koordinirati rad u suradnji s upraviteljicom, nastojati održati Centrov visoki znanstveni i stručni položaj uz istovremenu koordinaciju rada i suradnje s drugim Akademijinim zavodima s posebnim naglaskom na zavode Slavonije.

Akademik S. Matić voditelj je Znanstvenoga vijeća za poljoprivredu i šumarstvo te će inicirati rad Vijeća, Izvršnoga odbora Vijeća te Sekcije za šumarstvo, Sekcije za gospodarjenje poljoprivredom, Sekcije za biljnu proizvodnju, Sekcije za stočarstvo, Sekcije za uporabu šuma i Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju. Budući da je član Odbora za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno, sudjelovat će u njegovu radu s

posebnim težištem na njezi, održavanju i razvoju alohtone i autohtone vegetacije. Sudjelovat će u radu Odbora za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te Odbora za dodjelu nagrada »Josip Juraj Strossmayer« ako se njegova aktivnost nastavi u sljedećoj godini u suradnji sa Zagrebačkim velesajmom.

Kao professor emeritus u trajnom zvanju na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu akademik Slavko Matić nastavit će rad s kandidatima na izradbi magistarskih i doktorskih radova te posebnoj terenskoj nastavi na šumskim objektima u Hrvatskoj i inozemstvu.

Kao redoviti član Akademije šumarskih znanosti radit će u Sekciji za uzgajanje šuma s posebnim naglaskom na stanje šumarstva i šuma u Hrvatskoj danas. Kao član Upravnoga odbora Hrvatskoga šumarskog društva pridonosit će njegovu radu s posebnim naglaskom na 2016. godinu kada društvo obilježava 170. obljetnicu djelovanja, a kao član Uredničkoga savjeta i Uredničkoga odbora »Šumarskoga lista«, koji neprekidno izlazi 139 godina, posebno će obavljati tehničke poslove iz djelokruga Uzgajanja šuma i Hortikulture.

Znanstvena savjetnica dr. sc. *Anica Bilić* nastavit će istraživati kroatističke teme, književnu i jezičnu baštinu Slavonije i Srijema te posebice zapostavljene i zaboravljene hrvatske pisce XVIII., XIX. i XX. stoljeća kao što su Josip Lovretić, Stjepan Adžić, Oto Šijković, Franjo Ciraki, Ante Benešić i dr. Nastavlja baviti se djelima pisaca franjevac Provincije svetoga Ivana Kapistrana: Roberta Kauka, Bernardina Tome Leakovića i Emerika Pavića. Posebno se zauzima za istraživanje slavonskoga dijalekta i dijalektne stilistike kao voditeljica znanstvenoga skupa o slavonskom dijalektu, urednica i priređivačica zbornika radova »Šokačka rič«. Hrvatski latinizam jedan je od njezinih znanstvenih interesa te će objaviti rezultate istraživanja o molitvenicima i latinskim prigodnicama Stjepana Adžića, urediti i prirediti knjigu njegovih »Rukopisa« u prijevodu s latinskoga na hrvatski jezik te zbornik radova »Život i djelo Stjepana Adžića« u izdanju Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vinkovcima.

Dovršit će započeta istraživanja i pripremiti za tisak članke: »Abekavica illyricska« i »Quotidiana mortis memoria et preces ad inpetrandam bonam mortem«, dva slavonska molitvenika Stjepana Adžića iz 18. stoljeća, Sv. Ivan Kapistran u Nadodanju glavnih događaja Razgovoru ugodnomu naroda slovinskoga Emerika Pavića (1768.), Oprostoreni strah u kratkoj prozi Petra Šegedina, Andrićev narativ o zulumu povijesti u (ne)mirnoj Bosni, Književnohistoriografski hod slavonskom šumom, Organski i standardni idiom Josipa Lovretića, Tradicijska Slavonija u književnom i neknjiževnom ruhu Josipa Lovretića, Status autora fra Bernardina Tome Leakovića u nabožnoknjiževnoj baštini Slavonije, Književni opus Roberta Kauka objavljen u Baji, Pola stoljeća tradicije i tranzicije u književnom ruhu, Ivan Kozarac između vitalizma i dekadencije.

Anica Bilić sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima te književnim događanjima ovisno o pristiglim pozivima, ponajprije na »Danima hvarškoga kazališta« na Hvaru, »Krlježnim danima« u Osijeku, XII. nemzetközi kroatistikai tudományos konferencia u Pečuhu, Danima mađarske znanosti / A magyar Tudomány napja Ünnepé na Visokoj školi Józsefa Eötvösa u Baji, Šokačkoj riči u Vinkovcima i dr., a teme će uskladiti sa svojim istraživanjima.

Organizacija i suorganizacija znanstvenih skupova

Akademijin Centar za znanstveni rad u Vinkovcima organizirat će Znanstveni skup Josip Kozarac, u povodu 110. godišnjice smrti 1906. – 2016. u okviru književno-znans-

tvne manifestacije Knjiški Krnjaš. Isto tako Centar će u ožujku sudjelovati u suorganizaciji Znanstvenoga skupa o Josipu Kozarcu u Lipovljanima te u drugim znanstvenim skupovima prema primljenim pozivima na suradnju i odobrenjima Akademijine Uprave.

Nakladnička djelatnost

Nakon Znanstvenoga skupa »Život i djelo Stjepana Adžića«, održanoga 19. – 20. travnja 2012. u Vinkovcima, prikupljeni su i recenzirani radovi sudionika u Akademijinu Razredu za filološke znanosti te Razredu za društvene znanosti, a poslije pribavljenoga impriatura uslijedit će tisak zbornika u ediciji Posebnih izdanja Centra.

Centar će prikupljene radove Znanstvenoga skupa »Rijeka Bosut i Pobosuće u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti«, održanoga u Vinkovcima 16. listopada 2014., uputiti u Akademijine razrede nadležne za recenziju te pripremiti zbornik radova za tisak.

A. Bilić pripremit će za recenziju rukopis svoje knjige »Slavonska književna geografija«, koji bi, nakon recenzentskoga postupka u Akademijinom Razredu za književnost, bio objavljen u ediciji Posebnih izdanja Centra.

Javna predavanja

Dr. sc. Anica Bilić održat će javno predavanje u povodu 50. Vinkovačkih jeseni u rujnu u Vinkovcima, te predavanje »Cibalski martiri« u okviru Tjedna cjeloživotnoga učenja u Vinkovcima.

Izložbe

Centar će prirediti izložbe svojih izdanja u okviru obilježavanja važnih obljetnica.

Obilježavanje obljetnica

Centar će upriличiti Znanstveni skup u povodu 110. obljetnice smrti Josipa Kozarca (1906. – 2016.), prigodna predavanja, izložbe i sl. u povodu 630. godišnjice rođenja i 560. godišnjice smrti svetoga Ivana Kapistrana i dr.

Predstavljanje knjiga

Centar će predstaviti javnosti spomen-knjigu u povodu 45. obljetnice Akademijina Centra za znanstveni rad u Vinkovcima pod nazivom „Živi znanstveni kapital“ kojoj su autori S. Matić i A. Bilić, knjigu „Sveti trag cibalskih martira“ A. Bilić, a u dogovoru s drugim Akademijinim jedinicama organizirati predstavljanje njihovih izdanja.

Ostali rad

Svojim će djelovanjem promicati temeljne vrijednosti znanstvenoga rada, značenje i ugled Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti zastupanjem njezinih interesa u najistočnijem dijelu zemlje. Sukladno tomu surađivat će s regionalnim ustanovama slavonsko-srijemskoga prostora u granicama svojih mogućnosti te ovisno o potrebama i zahtjevima sredine u kojoj djeluje, te medijima javnoga priopćavanja.

Centar će nabavljati znanstvenu i stručnu literaturu te dokumentaciju za priručnu knjižnicu i to prije svega razmjenom s drugim Akademijinim jedinicama te drugim znanstvenim i kulturnim institucijama.

JADRANSKI ZAVOD

Organizacija jedinice

Voditelj Jadranskog zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti je prof. dr. sc. *Vladimir-Đuro Degan*, znanstveni savjetnik, član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, professor emeritus Sveučilišta u Rijeci; a zaposleni su dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstvena savjetnica; dr. sc. Božena Bulum, viša znanstvena suradnica; dr. sc. Marina Vokić Žužul, znanstvena suradnica; dr. sc. Adriana Vincenca Padovan, znanstvena suradnica, naslovni docent na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu; Ivana Oršulić, dipl. iur., znanstvena novakinja; Marula Vujasinović, dipl. bibliotekar, voditeljica knjižnice; Vlatka Živojnović, administrativni referent, tehnička urednica časopisa »Poredbeno pomorsko pravo - Comparative Maritime Law«.

Znanstvenoistraživački i stručni rad

U okviru istraživačkih djelatnosti ovoga Zavoda professor emeritus *Vladimir - Đuro Degan* pratit će politički razvoj pitanja koja imaju podlogu u međunarodnom pravu, a napose onima o granicama sa susjednim državama. O tome će pisati i objavljivati znanstvene analize.

U okviru djelatnosti Instituta za međunarodno pravo (Institut de droit international) V. Đ. Degan je član tri njegova odbora: 2. odbor: Jurisprudence et précédents en droit international (Sudska praksa i presedani u međunarodnom pravu); 10. odbor: L'intervention d'humanité (Humanitarna intervencija); i 12. odbor: Le contrôle judiciaire des décisions du Conseil de Sécurité (ONU) (Sudbena kontrola odluka Vijeća sigurnosti UN).

Sudjelovat će u nastavi Forenzike na Sveučilištu u Splitu, te u poslijediplomskoj nastavi na pravnim fakultetima Sveučilišta u Splitu i Sveučilišta u Mostaru gdje je voditelj nekih kolegija i mentor.

Dr. sc. *Marina Vokić Žužul* nastavit će proučavati aktualna pitanja iz područja međunarodnog prava mora, prvenstveno ona koja su od interesa za Republiku Hrvatsku i zaštitu njezinih najvažnijih razvojnih resursa - jedinstvene obale pred kojom je 1 246 otoka i ekološki očuvano more. S obzirom da naša država još nije iskoristila sve mogućnosti koje joj suvremeno međunarodno pravo pruža u pogledu proklamiranja vlasti u morskim prostorima pred njezinim obalama, u fokusu tih istraživanja i nadalje će biti međunarodnopravne norme kojima se mogu uspješnije štititi hrvatski interesi vezani uz more.

Uz sustavno praćenje međunarodne sudske i arbitražne prakse o morskim razgraničenjima, dr. sc. Vokić Žužul će tijekom sljedeće godine detaljno analizirati i početke razvoja prava mora u sredozemnim morskim prostorima od prvih povijesnih vrela do Treće konferencije UN-a o pravu mora.

Budući da Hrvatska još nije konačno utvrdila svoje granice ni sa jednom susjednom državom na Jadranu, u području užeg interesa dr. sc. Marine Vokić Žužul i tijekom 2016. godine bit će otvorena pitanja razgraničenja sa Slovenijom, Crnom Gorom i Bosnom i

Hercegovinom te potreba određivanja jedinstvene morske granice s Italijom. Analizi brojnih prednosti koje bi sadašnja crta razgraničenja epikontinentskih pojaseva dviju država imala postane li i njihova granica nad morskim dnom (odnosno granica zaštićenoga ekološko-ribolovnog pojasa Hrvatske i ekološke zone Italije), u novim će istraživanjima posvetiti posebnu pozornost.

Istraživanje dr. sc. *Božene Bulum* bit će prvenstveno usmjereno na izučavanje prava Europske unije na području pomorskog prometa. Kako se na razini Europske unije ponovno aktualizira pitanje pravnog uređenja poslovanja morskih luka i pružanja lučkih usluga, osobita pozornost bit će posvećena izučavanju tih dijelova pravne stečevine Europske unije. Rezultati istraživanja planiraju se objaviti na inozemnim i domaćim znanstvenim skupovima.

Dr. sc. Bulum također će se baviti proučavanjem domaćih i međunarodnih pravila iz područja pomorskog prava, osobito međunarodnih pravnih instrumenata Međunarodne pomorske organizacije (IMO) i Međunarodnog pomorskog odbora (CMI) te praćenjem i proučavanjem sudske i arbitražne prakse, s naglaskom na sudsku praksu europskih sudova.

Doc. dr. sc. *Adriana Vincenca Padovan* posvetit će se provođenju uspostavnog istraživačkog projekta (projekt namijenjen uspostavi istraživačkih karijera mladih znanstvenika) pod naslovom »Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša« / »Developing a Modern Legal and Insurance Regime for Croatian Marinas – Enhancing Competitiveness, Safety, Security and Environmental Standards« prihvaćenom za financiranje od strane Hrvatske zaklade za znanost, na kojem je dr. Padovan voditeljica. Planirani datum početka projekta je 1. ožujka 2016., a predviđeno trajanje projekta je 3 godine. U ovoj prvoj godini projekta dr. Padovan će organizirati uspostavu projektnog tima u kojem kao suradnici sudjeluju kolegice iz Jadranskog zavoda (dr. sc. Vesna Skorupan Wolff i Ivana Oršulić, dipl. iur.), kolegice s Pravnog fakulteta u Rijeci (prof. dr. sc. Dorotea Ćorić i doc. dr. sc. Marija Pospišil Miller), kolege s Pravnog fakulteta u Zagrebu (prof. dr. sc. Nikoleta Radionov i dr. sc. Mišo Mudrić) te kolege s Pomorskog fakulteta u Splitu (prof. dr. sc. Ranka Petrinović i dr. sc. Nikola Mandić). Definirat će se uloge i zadaci pojedinih članova tima. Pribavit će se nova informatička oprema potrebna za provođenje projekta u okviru Jadranskog zavoda, uključujući i našu knjižnicu. Dr. Padovan će održati uvodno javno predavanje o projektu u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti te urediti internetsku stranicu na kojoj će se objavljivati novosti u vezi provođenja projekta. Dr. Padovan će kao voditelj projekta proučavati pravni okvir relevantan za luke nautičkog turizma (koncesije, pomorsko dobro, osnivanje, kategorizacija, upravljanje, sigurnost, sigurnosna zaštita, zaštita okoliša, profesionalna odgovornost, osiguranje, zaštita potrošača, mjero-davno pravo, sudska nadležnost) u hrvatskom i komparativnom pravu, te pravu Europske unije, kao i odgovarajuće autonomno pravo (uvjeti poslovanja luka nautičkog turizma, opći uvjeti osiguranja odgovornosti luka nautičkog turizma). Pritom će analizirati dostupnu pravnu literaturu, zakonske i druge relevantne nacionalne propise te propise Europske unije i pojedinih stranih država, kao i sudsku i arbitražnu praksu, a nastojat će uspostaviti suradnju i s odnosnim gospodarskim subjektima, tj. marinama i osigurateljima od kojih će prikupljati podatke važne za predmet ovog znanstvenog izučavanja.

Dr. sc. *Adriana Vincenca Padovan* nastavit će pratiti i proučavati pomorskopravne institute pomorskog osiguranja, spašavanja, zajedničkih havarija i uklanjanja podrtina u hrvatskom pravu, komparativnim pravnim sustavima, autonomnom pomorskom pravu te u međunarodnom pomorskom pravu. U okviru navedenih područja interesa analizirat će po-

zitivne domaće propise i mogućnosti njihova osuvremenjivanja i usklađivanja s pretežitom međunarodnom pomorskopravnom praksom. Sustavno će pratiti i analizirati međunarodne pravne instrumente iz područja pomorskog prava, osobito Međunarodne pomorske organizacije (IMO) te institucija Europske unije kao i relevantnu sudsku i arbitražnu praksu domaćih i inozemnih sudova. Kao delegat Hrvatskog društva za pomorsko pravo sudjelovat će u radu Međunarodnog pomorskog odbora (CMI) na reviziji York-antwerpskih pravila o zajedničkim havarijama.

Nadalje, dr. Padovan će sudjelovati s referatima na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim konferencijama. Rezultate navedenih istraživanja dr. sc. Padovan planira objaviti u 3 znanstvena članka. Nastavit će suradnju s katedrom za Pomorsko i općeprometno pravo Pravnog fakulteta u Zagrebu gdje povremeno sudjeluje u nastavi iz predmeta Pomorsko i općeprometno pravo. Predavat će kao gost predavač u sklopu programa poslijediplomskog magistarskog studija Međunarodnog instituta za pomorsko pravo IMO-a na Malti.

Dr. sc. *Vesna Skorupan Wolff* nastavit će se baviti sustavnim proučavanjem materije vadenja i uklanjanja podrtina i potonulih stvari. Radit će na izradi komentara zakonskih odredbi i smjernica za njihovu primjenu u praksi te kao i prethodnih godina bit će angažirana na pružanju potrebne podrške nadležnim tijelima u svezi primjene Zakona u praksi osobito podrške ministarstvu nadležnom za poslove pomorstva.

Područje užeg interesa dr. sc. Skorupan Wolff je i sustavno praćenje, proučavanje i prikazivanje sudske prakse domaćih sudova, pa će u svom radu i sljedeće godine odgovarajuću pažnju posvećivati tom važnom pravnom izvoru pomorskog prava.

Zajedno s projektnim timom u okviru realizacije znanstvenog projekta »Developing a Modern Legal and Insurance Regime for Croatian Marinas – Enhancing Competitiveness, Safety, Security and Marine Environmental Standards« proučavat će pravni okvir relevantan za luke nautičkog turizma (koncesije, pomorsko dobro, osnivanje, kategorizacija, upravljanje, sigurnost, sigurnosna zaštita, zaštita okoliša, profesionalna odgovornost, zaštita potrošača) u hrvatskom pravu. Sudjelovat će u provođenju preliminarnih istraživanja i analizi relevantnog poredbenog prava i to stranog zakonodavstva, sudske prakse i pravne literature u tom području. Radit će na istraživanju autonomnog prava (uvjeti poslovanja luka nautičkog turizma, opći uvjeti osiguranja odgovornosti luka nautičkog turizma), osobito onih odredbi općih uvjeta poslovanja hrvatskih marina (luka nautičkog turizma) koje se odnose na odgovornost za štetu luka nautičkog turizma. Posebnu pažnju posvet će istraživanju teme »Stvarna nadležnost sudova za rješavanje sporova nastalih iz ugovora o vezu«.

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff sudjelovat će s referatima na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim konferencijama.

U narednoj godini *Ivana Oršulić*, dipl. iur., nastavit će rad na pisanju doktorske disertacije pod naslovom »Pravni problemi i perspektive uporabe elektroničkih prijevoznih isprava u prijevozu robe morem« te će sudjelovati u radu na projektu »Developing a Modern Legal and Insurance Regime for Croatian Marinas – Enhancing Competitiveness, Safety, Security and Environmental Standards«. voditeljice doc. dr. sc. A. V. Padovan.

Knjižnica

Nakon (novog) preseljenja u prostoriju Središnje knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na Trgu J.J. Strossmayera 14, potrebno je do kraja srediti inventarne

knjige i upotpuniti katalog još neobrađenim naslovima iz fonda knjižnice. Također će se nastaviti sa selektivnom stručnom obradom članaka iz časopisa, te onih nabavljenih putem interneta ili razmjenom.

Očekuje se bolja financijska situacija za nabavu novih knjiga i pretplate na domaće i inozemne naslove periodike.

Planira se nastavak suradnje na portalu Hrčak, u bazama EBSCO (vezano uz časopis »Poredbeno pomorsko pravo«), te suradnja u Akademijinom projektu DIZBI.

Predviđena je suradnja na novom projektu Zavoda.

Korištenje baza podataka će ovisiti o financijskoj potpori i podršci iz nacionalnog Centra za online baze podataka, te suradnji s kolegama putem znanstvene knjižnične mreže. Osim toga, računamo i dalje na dostupnost povremenih promotivnih akcija izdavača baza podataka te međuknjižničnu suradnjom sa srodnim fakultetima i institutima.

Rad s korisnicima će biti usmjeren na potrebe Zavoda, uz odgovaranje na povremene upite vanjskih stručnih suradnika i korisnika.

Redovito će se ažurirati online katalog knjižnice te uređivati stranice »Knjižnica« i »Publikacije« na novim web stranicama Zavoda, uz podršku iz Novene.

Uz redovan rad nastojat će se posvetiti dio vremena i stručnom usavršavanju u području knjižničarstva i informacijske djelatnosti, te radu u strukovnim udrugama/društvima, a ovisno o financijskoj situaciji i sudjelovanje na stručnim skupovima, predavanjima i radionicama.

Nakladnička djelatnost

Planira se objavljivanje broja 170, god. 55 časopisa »Poredbeno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law« s aktualnim temama iz područja pomorskog i transportnog prava, prava osiguranja i međunarodnog prava mora.

Glavni urednik časopisa je akademik Davorin Rudolf, zamjenica glavnog urednika je dr. sc. Dorotea Ćorić, redovita profesorica Pravnog fakulteta u Rijeci, a tehnička urednica je Vlatka Živojnović.

Ostalo

Po potrebi, zaposlenici Zavoda sudjelovat će u pripremama prijedloga za ratifikaciju pojedinih pravnih instrumenata donesenih od strane međunarodnih pomorskih organizacija te pružati savjete i stručna mišljenja nadležnim tijelima i institucijama glede donošenja novih zakonskih propisa odnosno izmjena i dopuna postojećih.

Zaposlenici Zavoda aktivni su članovi Instituta za međunarodno pravo (V.Đ. Degan); Američkog društva za međunarodno pravo – American Society of International Law (V.Đ. Degan); Francuskog društva za međunarodno pravo – Société française pour le droit international (V.Đ. Degan); Portius-a – International Legal Center for Port Law (B. Bulum); Hrvatskog društva za pomorsko pravo (V.Đ. Degan, V. Skorupan Wolff, B. Bulum, M. Vokić Žužul, A.V. Padovan, I. Oršulić); Hrvatske udruge za pravo osiguranja (V. Skorupan Wolff, A.V. Padovan); Hrvatskog knjižničarskog društva i Hrvatskog informacijskog i dokumentacijskog društva (M. Vujasinović).

ZAVOD ZA IMUNOLOGIJU I GENETIKU TUMORA

Planira se nastavak istraživanja biljega citokeratina-20 (CK20) kao specifičnog biljega za određivanje cirkulirajućih stanica raka debelog crijeva metodom lančane reakcije polimerazom nakon reverzne transkripcije u stvarnom vremenu (*real-time RT-PCR*). Cilj tog istraživanja jest odrediti prognostičku vrijednost CK20 biljega u praćenju bolesnika s rakom debelog crijeva te usporedbom uzoraka krvi dobivenih prije i nakon operacije istražiti utjecaj operacije na prisutnost stanica raka debelog crijeva u cirkulaciji. Nakon što su u 2015. godini obrađeni uzorci više od 100 bolesnika, u 2016. godini planira se preliminarna obrada rezultata, prikupljanje demografskih i kliničkih podataka o analiziranim bolesnicima i statistička obrada. S obzirom na dobivene rezultate preliminarne analize u 2016. godini odlučit će se u kojem će se smjeru nastaviti to istraživanje.

U 2016. godini nastavit će se istraživanje mutacije gena BRAF u uzorcima tkiva melanoma uklopljenog u parafin metodom *real-time PCR* uz korištenje specifičnih TaqMan proba za mutacije V600E i V600K. Nakon što su u 2015. godini obrađeni uzorci tkiva prvih 50 bolesnika s metastatskim melanomom, u 2016. godini planira se analiza uzoraka tkiva primarnog melanoma ili metastaza u dodatnih 50 bolesnika s novodijagnosticiranim metastatskim melanomom ili novodijagnosticiranom metastatskom progresijom melanoma.

Planira se i nastavak započetog istraživanja ekspresije gena za HMGA2 i galektin-3 u citološkim punktatima čvorova štitnjače kao novih molekulskih biljega za predoperativnu dijagnostiku malignih promjena štitnjače. To istraživanje provodit će se metodom *real-time RT-PCR* na RNK-u izdvojenom iz aspirata čvorova štitnjače koji smo ranije uhodali. U 2016. godini planira se prikupljanje podataka o definitivnoj citološkoj dijagnozi i o patohistološkoj dijagnozi nakon operacije za bolesnike koje smo analizirali u 2015. godini te izrada preliminarne statističke analize dobivenih podataka kako bi se odredila dijagnostička točnost HMGA2 i galektina-3 kao biljega za predoperativno razlikovanje malignih od benignih čvorova štitnjače. U 2016. godini planira se i prikupljanje i analizu novih uzoraka od bolesnika s malignim (papilarni karcinom i folikularni karcinom) i benignim čvorovima štitnjače (benigni tumor, Hashimotov tireoiditis i nodularna struma).

Tijekom 2016. godine namjerava se započeti s istraživanjem analize unutarstaničnog antigena specifičnog za prostatu (PSA). To istraživanje temelji se na hipotezi da unutarstanični PSA u cirkulirajućim makrofazima ima bolju vrijednost kao biljeg za probir i rano postavljanje dijagnoze raka prostate od serumskog PSA. Isto tako u 2016. godini planira se uhadavanje metode određivanja unutarstaničnog PSA pomoću protočne citometrije uz korištenje specifičnih monoklonskih protutijela.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU – DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda odvija se u okviru istraživanja i zaštite Jadranskog mora, a obuhvaća za sad dvije znanstvene discipline:

1) korozija i zaštita materijala od utjecaja morske vode i klime i 2) desalinacija morske vode i slanih voda; i jedinstvena je ustanova takve vrste u Hrvatskoj.

U Zavodu je u stalnom radnom odnosu viši znanstveni suradnik, dr. sc. Franjo Ivušić, dipl. inž., administrator i spremačica. Znanstvena voditeljica Zavoda je prof. dr. sc. Olga Šarc-Lahodny, dipl. inž., članica suradnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (trajno zvanje), koja je ujedno i znanstvena voditeljica problematike iz područja korozije i zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime. Upravitelj je dr. sc. Franjo Ivušić, dipl. inž.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Rad na području istraživanja korozije i zaštite metala

Nastavit će se rad na području istraživanja korozije i zaštite metala i legura izloženih agresivnom djelovanju morske vode i klime. Ispitivat će se djelovanje korozijskih inhibitora za ugljični čelik i legirane čelike, te legure bakar/nikal u morskoj vodi u dubrovačkom akvatoriju, te radi usporedbe i u otopinama klorida. Na osnovu dosadašnjih istraživanja, objavljenih u prestižnim časopisima, kao »Corrosion Scienc« (Synergistic inhibition of carbon steel in seawater by cerium chloride and sodium gluconate.//Corrosion Science,98 (2015); 88-97), nastavit će se ispitivati nove inhibitore i posebno, moguće sinergetsko djelovanje smjesa ekološki pogodnih spojeva, na reakciju anodnog otapanja metala i katodnu reakciju redukcije kisika, u pH približno neutralnoj sredini, morskoj vodi, na brzinu korozije metala. Odredit će se utjecaj pojedinih bitnih čimbenika: temperature, pH, sadržaja kisika, klorida i drugih kationa i aniona prisutnih u morskoj vodi, te mikro bio specija, u mirujućim i protočnim uvjetima, na brzinu korozije ispitivanih legura. Ispitat će se sinergetsko djelovanje nano samoorganizirajućih slojeva smjesa karboksilnih i fosfonskih kiselina na čeliku i bakar/nikal legurama u prirodnoj morskoj vodi i slanim otopinama.

Rad na području desalinacije

Rad na području desalinacije morske vode, te slanih i slankastih voda nastavit će se kad se ostvari mogućnost za još jedno radno mjesto znanstvenog djelatnika u Zavodu.

Izdavačka djelatnost

Rezultati istraživanja bit će objavljeni u odgovarajućim međunarodnim i domaćim znanstvenim časopisima.

Ostale djelatnosti

Nastavlja se uspješna suradnja na koroziji i zaštiti metala s Fakultetom kemijskog inženjerstva i tehnologije i s Fakultetom strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu.

ZAVOD ZA KLINIČKU I TRANSPLANTACIJSKU IMUNOLOGIJU I MOLEKULARNU MEDICINU – RIJEKA

Zavod će i u 2016. godini nastaviti sa znanstvenim, stručnim i drugim aktivnostima koje su pokrenute prethodne godine, a dio su dugoročnih planova i ciljeva koji su zacrtani prigodom osnivanja Zavoda. Te su aktivnosti imale izuzetno pozitivan odjek u riječkoj znanstvenoj i medicinskoj zajednici, pa i šire u društvenoj zajednici. I u 2016. godini nastavit ćemo s poticanjem i koordinacijom interdisciplinarnе suradnje temeljnih i kliničkih medicinskih znanosti i osmišljavanjem zajedničkih aktivnosti i projekata, a sve s ciljem napretka u području translacijskih istraživanja, unapređenja kliničke medicine i primjene novih tehnologija. Osim toga, Zavod će nastaviti s poticanjem sveukupnih aktivnosti članova riječke znanstvene zajednice, koji su izabrani u Akademijina tijela i odbore Razreda za medicinske znanosti. U svim aktivnostima najuže ćemo surađivati sa Sveučilištem u Rijeci, Medicinskim fakultetom i Kliničkim bolničkim centrom Rijeka. Posebno ćemo održavati i suradnju s Podružnicom Rijeka Hrvatskog liječničkog zbora, kako bi što više zdravstvenih djelatnika dobilo obavijesti o našim aktivnostima i u njima mogli sudjelovati, a time i ostvarivati bodove za svoje stručno napredovanje.

Tijekom 2015. godine osnovana je i Podružnica Rijeka – Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, pa će Zavod razvijati suradnju s Podružnicom u pripremi i koordiniranju stručnih i znanstvenih programa i skupova.

Zavod za sada nema stalno zaposlenih, jer za to u ovom trenutku nema sredstava (samo je tajnica zaposlena na 20% radnog vremena). Zato će Zavod i nadalje nastaviti djelovati kao »virtualno« središte, centar za okupljanje znanstvenog i stručnog medicinskog potencijala iz područja biomedicine, biotehnologije i prirodnih znanosti, a u cilju promišljanja i osmišljavanja razvoja riječke medicinske zajednice i interdisciplinarnog i multidisciplinarnog okupljanja znanstvenika, a sve u cilju stvaranja kompetentnih timova koji će moći aplicirati na domaće i međunarodne istraživačke projekte i prerastati u prepoznatljive grupe za translacijska istraživanja koja potiču i ubrzavaju prijenos temeljnih spoznaja u kliničku praksu. Tijekom 2016. godine namjeravamo održati pet znanstvenih simpozija i više znanstvenih tribina na kojima će sudjelovati znanstvenici iz temeljnih i kliničkih znanstvenih područja iz Rijeke, Zagreba i drugih dijelova Hrvatske i ugledni znanstvenici iz inozemstva. Teme će biti iz područja imunologije i transplantacije, imunosti na virusne infekcije, hematologije, molekularne medicine i personalizirane medicine, te promišljanja razvoja Medicinskog fakulteta i Kliničkog bolničkog centra kako bi se stvorili uvjeti za prerastanje u Sveučilišnu bolnicu. Kako se aktivnosti Zavoda svake godine značajno povećavaju, administrativna podrška sve više postaje limitirajući čimbenik, pa se zapošljavanje tajnice u punom radnom vremenu pokazuje neophodnim.

U istraživačkom radu Zavod će, budući nema vlastite laboratorije, najuže surađivati s Medicinskim fakultetom i KBC Rijeka, koji će pružati infrastrukturnu podlogu za istraživački rad. Nastavit ćemo istraživanja imunoloških mehanizama u normalnoj i patološkim trudnoćama, te u području molekularne medicine, kliničke imunologije i transplantacije. Posebno ćemo se fokusirati na uloge perforina, te granulizina kao snažne citotoksičke mo-

lekule (granulizin 9 kDa), kao i na ulogu molekule od 15 kDa koja djeluje imunoregulacijski i kao snažni alarmin. Nastavit ćemo i istraživanja uloge proteina toplinskog šoka (hsp) u normalnim i patološkim trudnoćama.

U suradnji s inozemnim centrima (Humanitas, Milano) nastavit ćemo rad na istraživanju molekule pentraksina (PTX3), koja je uključena u imunološki odgovor na patogene, te MSF čimbenika (Migration stimulating factor) koji je značajan za rast tumorskih stanica.

ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA

Voditelj Zavoda za lingvistička istraživanja je akademik *Milan Moguš*, a upraviteljica dr. sc. *Jela Maresić*. U 2016. godini Zavod planira rad na sljedećim projektima:

Benešićev Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića

Benešićev Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića riječnik je socio-povijesni dokument hrvatskoga leksika na prijelazu stoljeća, dakle u vrijeme koje karakteriziraju burne promjene te usustavljivanje i ustaljivanje novoštokavskoga standardnog jezika. Planira se da će se i u 2016. godini nastaviti s radom na dovršavanju, pripremi za tisak i objavljivanju njegova 14. sveska (SPUŽVICA-SVUNOČKE) jer se zbog odsustva dviju suradnica (dr. sc. Ivane Filipović Petrović i dr. sc. Bojane Schubert, koje su od kraja 2014. godine na trudničkom bolovanju, odnosno rodiljnom dopustu), očekivani plan rada za 2015. godinu unekoliko izmijenio. Umjesto planiranoga opsega rječničkoga sadržaja (spužvica-švrljuga) novi će svezak završavati posljednjom natuknicom slova S, priložnom natuknicom svunočke, dok će slovo Š ući u plan sadržaja petnaestoga sveska.

Četrnaesti je svezak Benešićeva književnojezičnoga rječnika drugi u nizu novih svezaka koji se u odnosu na dvanaest ranije objavljenih svezaka (A-RZATI u razdoblju od 1985. do 1990.) odlikuju novim metodološkim postupcima, usustavljenom obradom i vjerodostojnim bilježenjem korpusnih glosa. Nakon objavljivanja 14. sveska u projektom je planu rad na obradi preostalih slova i pripremi novih svezaka. Međutim, uz izradu novih svezaka rad na dovršavanju Benešićeva rječnika i dalje je okrenut stvaranju računalnoga korpusa ponajboljih književnih djela nastalih na prijelazu stoljeća, na kojima se Rječnik temelji. Računalno pretraživ korpus djela iz kojih su uzimani citati vrlo je važan za dovršavanje cjelovita Benešićevog rječnika i objedinjavanje svih njegovih svezaka, ali i s obzirom na svoj multidisciplinarni potencijal.

Voditelj je projekta akademik Milan Moguš, a suradnice su dr. sc. Anja Nikolić-Hoyt, dr. sc. Ivana Filipović Petrović i dr. sc. Bojana Schubert.

Istraživanje hrvatskih dijalekata

Voditeljica projekta je dr. sc. Jela Maresić, a suradnice na projektu su dr. sc. Martina Bašić, dr. sc. Marina Marinković i dr. sc. Bojana Schubert.

U 2016. godini nastavit će se obrada vrijedne dijalektološke građe koja je prikupljena višegodišnjim dijalektološkim terenskim istraživanjima u izvornim govorima čakavskoga

i kajkavskoga te djelom i štokavskoga narječja. Voditeljica projekta dr. sc. Jela Maresić i suradnice pripremat će se za tisak opise mjesnih govōrā i dijalektne rječnike. Dr. sc. Jela Maresić nastavit će istraživanja leksičke, morfološke i tvorbene razine govōrā kajkavskoga narječja, dr. sc. Martina Bašić nastavit će istraživati govore ikavsko-ekavskoga čakavskoga dijalekta, dr. sc. Bojana Schubert, nakon povratka s roditeljnoga dopusta, nastavit će povijesnojezična istraživanja kajkavskoga književnoga jezika. Dr. sc. Marina Marinković od 13. rujna 2015. koristi roditeljni dopust te se njezino uključivanje u rad na projektu očekuje krajem 2016. Ona će nastaviti istraživati govore gorskokotarskoga dijalekta kajkavskoga narječja te govore u okolici Karlovca.

Rezultate istraživanja znanstvenice će prezentirati na inozemnim i domaćim znanstvenim skupovima te u znanstvenim časopisima. Sudjelovat će u pripremi za tisak Hrvatskoga dijalektološkoga zbornika broj 20 koji je posvećen 90-toj obljetnici rođenja akademika Milana Moguša, dugogodišnjega glavnoga urednika i člana uredništva Zbornika. Ujedno će se 20-tim, jubilarnim brojem, obilježiti i 60-ta obljetnica izlaženja Zbornika.

Somatski tezaurus hrvatskoga jezika

Somatski tezaurus hrvatskoga jezika prvi je konceptualno ustrojen leksikografski reurs u nas, koji se bavi čovjekom i dijelovima čovječjega tijela. Tijekom 2015. godine nastavljena je urednička redakтура 55 raskošno leksikaliziranih tezaurskih članaka – krovni somatizama – koji odražavaju složenost i razvedenost procesa konceptualizacije čovječjega tijela u sustavu hrvatskoga jezika.

Planira se da će se u 2016. godini završiti s uredničkim poslovima i započeti s pripremanama za objavljivanje mrežnoga izdanja Somatskoga tezaurusa hrvatskoga jezika. Pokretanje novoga projekta koji bi se sadržajno i metodološki naslanjao na postojeći, a koji bi obuhvaćao psihofizičko ustrojstvo čovjeka, njegov unutarnji život, kao i njegovu uklopljenost u širi društveni okvir, dakle njegovu socijalnu dimenziju koja bi također uključivala i pragmalingvističku komponentu, odgađa se do daljnjega. Naime, u potrazi za boljim uvjetima života i rada dio je istraživačkoga tima napustio Hrvatsku, pa je, u skladu s time, i dinamika očekivanih rezultata unekoliko drugačija.

Voditelj je projekta dr. sc. Anja Nikolić-Hoyt, a suradnici su prof. dr. sc. Maja Bratanić i Karlo Schubert, u svojstvu računalnog eksperta.

Općeslavenski lingvistički atlas (OLA) i Europski lingvistički atlas (ELA)

»Općeslavenski lingvistički atlas i Europski lingvistički atlas« projekt je koji osigurava sudjelovanje Hrvatske u međunarodnim projektima »Općeslavenski lingvistički atlas (OLA) i »Europski lingvistički atlas (ALE)«. Projekti su to od međunarodne važnosti, u kojima se na jezičnim kartama, uključenima u pojedine sveske atlasa, prikazuju pojave važne za cijeli obuhvaćeni jezični areal – općeslavenski odnosno europski.

Projekt je međunarodni i trajan (traje više desetaka godina i trajat će još više desetaka godina). Istaknuti jezikoslovci, u prvome redu dijalektolozi i etimolozi iz Hrvatske i inozemstva pri matičnim akademijama znanosti i sveučilištima, a u okviru međunarodnih projekata, surađuju na OLA od 1958. godine, a na ALE od 1970.

Za OLA je po posebnom upitniku istražena građa u 850 naselja i stvorena najbogatija dijalektološka kartoteka. Objavljen je niz knjiga. Lingvistički će se pripremati potrebna građa za nove planirane knjige; sudjelovat će se u radu Međunarodnoga povjerenstva OLA.

ALE se radi u suradnji s drugim europskim zemaljama. Objavljen je niz knjiga ALE. Lingvistički će se pripremati građa za izradbu planiranih knjiga u Europi; sudjelovat će se u radu Međunarodnog povjerenstva ALE.

U 2016. godini svjetskoj dijalektologiji davat će se sređeni podatci o fonetskim, fonološkim, morfološkim, tvorbenim i leksičkim sustavima velikoga broja govora i time će se omogućavati čvrsto utemeljena proučavanja jezičnoga razvitka europskih jezika te će se dobiti građa za komparativna i tipološka istraživanja jezičnih sustava u slavenskom i neslavenskom svijetu. Predstavljat će se i interpretirati hrvatska građa te utvrđivati lingvistički odnosi između podataka iz istraženih govora. Zaključivat će se o povijesti i razvitku jezika, o odnosima među njima, a time i o odnosu dijelova hrvatskog jezika prema susjednim i udaljenim govorima. U obliku zemljovida i komentara t će sinkroni i dijakroni odnosi biti predstavljeni u knjigama OLA i ALE.

Hrvatsko povjerenstvo sudjelovat će u međunarodnom radnom zasjedanju OLA i u međunarodnom zasjedanju ALE.

Suradnici na projektu OLA i ALE

Voditelj projekta je Ranko Matasović, a Mira Menac-Mihalić (pod)voditeljica radne skupine za OLA, dok su članovi radne skupine za OLA: Anita Celinić, Andela Frančić, Boris Kuzmić, Mijo Lončarić, Silvana Vranić, Vesna Zečević, Pavlo Hrytsenko, Martina Ireinova, Karmen Kenda-Jež, Gabriela Múcsková, Petra Přádková, Walentina Pavlovna Rusak, Jana Villnow Komarkova, Jadwiga Waniakowa, Sonja Wölke.

Dunja Brozović Rončević je (pod)voditeljica radne skupine za ALE dok su članovi radne skupine za ALE: Dubravka Ivšić, Timen Pronk, Jožica Škofic, Ivana Štokov.

Goran Filipi, konzultant je za obje radne skupine.

Oblici hrvatskoga književnoga jezika

Voditelj projekta je akademik Stjepan Babić, a vanjski suradnik dr. sc. Mario Grčević.

Tijekom 2016. godine na projektu će se nastaviti rad na Hrvatskom odostražnom rječniku koji se temelji na građi od 200 000 riječi.

Izdavačka djelatnost

U Zavodu za lingvistička istraživanja uredništva su triju časopisa: »Filologije«, »Hrvatskoga dijalektološkoga zbornika« i »Folie onomastice Croatiae«, redovitih publikacija Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije. U 2016. godini priređivat će se za tisak novi brojevi, a u priređivanju će, u raznim svojstvima, sudjelovati zaposlenici Zavoda.

ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU

Zavod za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnost će tijekom 2016. godine provoditi znanstvenu, stručnu, izdavačku i obrazovnu djelatnost te djelatnost zaštite prirode. Na provođenju ovih djelatnosti radit će: zamjenik voditelja - upraviteljica dr. sc. *Jelena Kralj*, viša znanstvena suradnica, dr. sc. *Jasmina Mužinić*, viša znanstvena suradnica, dr. sc. *Goran Sušić*, znanstveni suradnik, dr. sc. *Vesna Tutiš*, viša stručna suradnica, dr. sc. *Davor Ćiković*, viši stručni suradnik, dr. sc. *Sanja Barišić*, postdoktorandica i *Marko Barišić*, tehnički suradnik.

Tijekom 2016. godine nastavit će se istraživanje izbora staništa, biologije gniježđenja i selidbe crnoglave strnadice (*Emberiza melanocephala*) na kultiviranim površinama srednjodalmatinskog zaleđa u kojima će sudjelovati dr. sc. *Sanja Barišić*, dr. sc. *Davor Ćiković*, dr. sc. *Jelena Kralj* i dr. sc. *Vesna Tutiš*. Istraživanje se provodi u suradnji s dr. *Herbertom Hoiem* (Konrad Lorenz Institut für Vergleichende Verhaltensforschung, Department für Integrative Biologie und Evolution, Veterinärmedizinische Universität Wien) U sklopu tog projekta će se tijekom 2016. istraživati utjecaj kvalitete mužjaka na uspjeh razmnožavanja i gniježđenja te ontogenija pjeva. Planirano je objavljivanje rezultata istraživanja ovisnosti uspjeha gniježđenja o morfometrijskim karakteristikama mužjaka te izbora staništa. Istraživanja će uključiti i praćenje selidbe ptica pomoću geolokatora koje se provodi u suradnji sa Švicarskim ornitološkim institutom. Cilj tog segmenta istraživanja je utvrđivanje cjelokupnog selidbenog puta ptica istraživane populacije kako bi se utvrdila razina migratorne konektivnosti.

Isti tim će nastaviti rad na provođenju nekoliko višegodišnjih projekata. Projekt »Istraživanje i zaštita jastrebače (*Strix uralensis*) u Hrvatskoj« usmjeren je k stjecanju temeljnih znanja o rasprostranjenosti, biologiji i ekologiji jastrebače u Hrvatskoj te oblikovanju programa monitoringa i mjera za djelotvornu zaštitu hrvatske populacije ove vrste. U sklopu tog projekta u 2016. godini nastavit će se istraživanja biologije gniježđenja jastrebače na području Gorskog kotara te istraživanja vezana uz doradu metode zvukovnog vaba za monitoring populacija ove vrste na nacionalnoj razini. Projekt »Istraživanje brojnosti i rasprostranjenosti zlatovrane (*Coracias garrulus*) na području Ravnih kotara« koji se provodi od 2011. godine predstavlja prvo ciljano istraživanje gnijezdeće populacije ove kritično ugrožene gnjezdarice u Hrvatskoj. U 2016. godini nastavit će se praćenje populacije na poznatim lokacijama gniježđenja te postavljanje kućica za gniježđenje. Projektom se između ostalog nastoji osigurati dovoljno gnijezdećih pozicija za zlatovranu i tako eliminirati jedan od mogućih čimbenika ugroženosti ove vrste. Praćenjem parova u kućicama za gniježđenje olakšat će se istraživanje biologije gniježđenja te ishrane zlatovrane na ovom području. Započet će i istraživanje ornitofaune Nacionalnog parka Kornati. Istraživanjima će biti obuhvaćen cjelogodišnji ciklus: sezona gniježđenja, proljetna i jesenska selidba te zimovanje ptica u nacionalnom parku.

Dr. sc. *Sanja Barišić* i dr. sc. *Davor Ćiković* će nastaviti istraživanje međusobnog utjecaja kvalitete jedinki i opterećenosti parazitima kod pčelarice (*Merops apiaster*) te utjecaja parazita i drugih čimbenika na uspjeh gniježđenja kod ove vrste. Istraživanje se provodi na području Ravnih kotara u suradnji s dr. *Herbertom Hoiem*.

U 2016. godini planira se i izrada stručnog elaborata uređenja postava Centra za posjetitelje Krasno Javne ustanove Nacionalni park Sjeverni Velebit u dijelu koji se odnosi na ornitofaunu Velebita. Uz gore navedeni tim u ovom projektu sudjelovat će i dr. sc. Goran Sušić.

Projekt »Monitoring selidbenih sustava i drugih aspekata ekologije divljih vrsta ptica u Hrvatskoj prstenovanjem ptica« je trajni projekt Zavoda kojeg provode dr. sc. Sanja Barišić, dr. sc. Davor Ćiković, dr. sc. Jelena Kralj i dr. sc. Vesna Tutiš. Za razdoblje od 2015. do 2017. godine osigurano je sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost što je omogućilo da se u radni odnos do 2017. godine primi tehnički suradnik Marko Barišić. U sklopu tog projekta u 2016. planira se: nastavak procesa uvođenja računalnog alata RingAccess namijenjenog arhiviranju i obradi rezultata prstenovanih ptica koji je u izradi uz potporu Europske unije za prstenovanje ptica (EURING) i norveške prstenovačke centrale, koordinacija rada prstenovača ptica, obrada podataka o prstenovanim pticama, obrada podataka o nalazima prstenovanih ptica i njihova razmjena s prstenovačkim centralama i EURING-om, praktična obuka i ispit novih prstenovača te priprema priručnika za prstenovače kojim će se unaprijediti volonterski rad suradnika na projektu znanstvenog prstenovanja ptica u Hrvatskoj. Nastavit će se koordinacija projekata označavanja ptica prstenima u boji koji se provode u Hrvatskoj, među kojima su projekt označavanja mladih galebova klaukavca (*Larus michahellis*), žličarki (*Platalea leucorodia*), roda (*Ciconia ciconia*), crvenokljunih čigri (*Sterna hirundo*) i morskih vranaca (*Phalacrocorax aristotelis*) te započeti označavanje crvenokljunih čigri geolokatorima. Tehnički suradnik Marko Barišić će sudjelovati i u provođenju djelatnosti vezanih uz označavanje ptica koja se provode u sklopu ostalih projekata Zavoda za ornitologiju.

Osim u sklopu navedenih projekata, znanstvenici koji u njima sudjeluju provodit će i druge aktivnosti. Dr. sc. *Jelena Kralj* će nastaviti istraživanje stopa preživljavanja hrvatske gnijezdeće populacije galebova klaukavca i objaviti rezultate istraživanja. U suradnji sa dr. sc. Anicom Oros Sršen sa Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara dovršit će projekt »Izumrle morske ptice Palagruže - datacija kostiju iz kasnog holocena« za koji je osigurano sufinanciranje Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Kao član uređivačkog odbora nastavit će obavljati poslove uredništva i recenzije slovenskog ornitološkog časopisa »Acrocephalus«. Kao gost-predavač održat će dio predavanja u sklopu kolegija Ornitologija za studente diplomskog studija Eksperimentalna biologija - Zoologija na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na kojem s pojedinačnim predavanjima sudjeluju i dr. sc. Vesna Tutiš i dr. sc. Davor Ćiković. Kao predstavnik Hrvatske u znanstvenom tijelu Bonske konvencije, sudjelovat će u aktivnostima tog tijela i njegovih dviju radnih grupa: radne grupe za selidbene sustave ptica i radne grupe za kopnene ptice Eurazije i Afrike. Obavljat će redovite poslove upraviteljice Zavod za ornitologiju te tehničkog urednika časopisa »Larus« za koji se u 2016. godini planira izdavanje 51. volumena. Dr. sc. Davor Ćiković će sudjelovati u radu upravnog odbora Europske unije za prstenovanje ptica – EURING te će održavati zbirku ptičjih svlakova, jaja, skeleta i perja. Dr. sc. *Sanja Barišić* planira boravak na institutu Konrad Lorenz u svrhu obrade do sada prikupljenih podataka istraživanja crnoglave strnadice i pčelarice, ovisno o rezultatu natječaja za suradnju između Hrvatske i Austrije. Nastavit će koordinirati rad Hrvatske komisije za rijetke vrste te obavljati poslove vezane uz funkcioniranje biblioteke Zavoda za ornitologiju, uključujući arhiviranje i posudbu časopisa te međuknjižničnu razmjenu.

Izvan navedene radne grupe, dr. sc. *Goran Sušić* će nastaviti provoditi istraživanje populacijske dinamike bjeloglavih supova (*Gyps fulvus*) na Kvarnerskim otocima: Krku, Prviću, Cresu i Plavniku, kao i na Pagu. Provodit će terenska istraživanja na otocima Kvarnera te na čitavom Velebitu i Vinodolskom zaleđu tijekom sezone gnijezđenja, kao i tije-

kom proljetne i jesenske selidbe. Posebno će intenzivna istraživanja biti tijekom svibnja, kad se u svrhu utvrđivanja populacijske dinamike kontinuirano obilaze sve kolonije bjeloglavih supova (apsolutni census), kao i gnijezda surih orlova (*Aquila chrysaetos*) na Kvarneru. Nastavit će s prstenovanjem mladih bjeloglavih supova u svrhu njihovog individualnog prepoznavanja i mogućnosti praćenja njihovih kretanja te sociobioloških odnosa (intraspecijska kompeticija, uspostava hijerarhije prilikom prehrane itd.). Nastavit će istraživanja s ciljem utvrđivanja čimbenika koji uzrokuju emigraciju subadultnog dijela populacije iz područja cjelogodišnjeg obitavanja adultnog dijela populacije. U tu će svrhu provoditi analizu podataka prikupljenih praćenjem signala supa obilježenog satelitskim odašiljačima. Nastavit će voditi dugoročni program zaštite bjeloglavih supova kroz dva programa važna i za zaštitu i istraživanje populacije bjeloglavog supa: program »Oporavilišta«, tj. stalnog prihvatilišta za ozlijeđene ili iscrpljene supove i druge ptice grabljivice, koje služi kao oporavilište, ali i volijera za izučavanje etologije vrste »ex situ« (u suradnji s udrugom Grifon – Centrom za zaštitu ptica grabljivica, na lokaciji Crnika u Parku prirode Velebit) i program »Hranilišta«, uz pomoć kojeg će se, dodavanjem hrane u kritičnim razdobljima godine, nastojati smanjiti mortalitet mladih supova, ali i povećati uspješnost gniježdenja odraslih. U sklopu provedbe mjera za pripremu povratka bjeloglavih supova na Velebit, s kojeg su lokalno izumrli prije 20 godina, koordinirat će projekt utemeljenja dvaju trajnih hranilišta u suradnji s JU Park prirode Velebit i JU Nacionalni park Paklenica.

Nastavit će s provedbom faunističkih i zoogeografskih istraživanja cjelokupne ornitofaune Kvarnera, Velebita i Paga, pri čemu će posebnu pažnju posvetiti pticama grabljivicama (*Falconiformes*). U 2016. planira intenzivirati istraživanja na području Nacionalnog parka Krka.

Nastavit će suradnju s kolegama iz Bosne i Hercegovine te Srbije na programu reintrodukcije bjeloglavih supova u Bosnu i Hercegovinu. Program reintrodukcije potrebno je pratiti u hrvatskom graničnom području. Nastavit će suradnju sa slovenskim Nacionalnim ekotoksikološkim laboratorijem u Mariboru, sa svrhom izučavanja korištenja i sprječavanja distribucije veterinarskog lijeka Diclofenaca, koji je legaliziran za talijansko i španjolsko tržište, iako je tijekom proteklih 20 godina u Indiji doveo do izumiranja velikog dijela populacije tamošnjih supova. Njegovo korištenje na farmama sjeverne Italije, značajno bi ugrozilo posljednju hrvatsku populaciju bjeloglavih supova jer naši supovi hranilište u Furlaniji – Julijskoj krajini redovito posjećuju.

Nastavit će suradnju s dr. Oliverom Kroneom (Department of Wildlife Diseases, Leibniz Institute for Zoo and Wildlife Research, Berlin, Njemačka), započetu 2015. godine, na istraživanju kontaminacije štekavaca i bjeloglavih supova olovom koje je porijeklom iz lovačke sačme i kugli. Sudjelovat će u realizaciji obrazovnih i drugih programa u vezi zaštite bjeloglavih supova kroz programe Centra za zaštitu ptica grabljivica.

Dr. sc. *Jasmina Mužinić* svoj rad u 2016. godini planira kroz zasebne projekte. U 2016. godini J. Mužinić će nastaviti rad na poslovima znanstvenog istraživanja ornitofaune u okvirima ekologije i konzervacijske biologije zacrtanog planom dvaju projekata:

Rad na projektu »Rajske ptice na tlu Europe« koji je dobio financijsku potporu Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti obuhvatit će istraživanja rajskih ptica čiji su crteži nastali u Europi u 16. stoljeću. U radu na ovom projektu sudjeluje i Jasenka Ferber Bogdan iz Arhiva za likovne umjetnosti Hrvatske Akademije znanosti i umjetnosti. Zaukružene cjeline ovog istraživanja i suradnje rezultirat će pripremom rukopisa i njegova objavljivanja u obliku rada.

Rad na projektu »Zadarski arhipelag: ornitološka raznolikost kroz prostor i vrijeme« tijekom 2016. godine obuhvatit će terenska ornitološka istraživanja drugih otoka s podru-

čja srednjeg Jadrana u smislu prikupljanja komparativnih podataka koji će upotpuniti dosadašnje spoznaje o ornitofauni otoka Ista, Molata, Silbe, Oliba i Premude. U tom smislu pripremit će se rukopis za koautorsku knjigu s prof. dr. Jene Purgerom sa Sveučilišta u Peču s kojim su dosad provedena terenska istraživanja ornitofaune zadarskog arhipelaga.

U okviru suradnje na drugim projektima dr. sc. Jasmina Mužinić će kao suradnica raditi na projektu Novi prilozi istraživanju biografije Julija Klovića kojeg vodi Jasenka Ferber Bogdan iz Arhiva za likovne umjetnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Ovaj projekt je također ostvario financijsku potporu Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Od spomenute suradnje se očekuju rezultati koji će doprinijeti izradi te u konačnici i publiciranju knjige Tajna Klovićeve rajske ptice pripremljene za tisak koji se predviđa u 2016. godini.

Ostali predviđeni poslovi i zadaci odnose se na rad Jasmine Mužinić u svojstvu članice Povjerenstva za sprječavanje sudara zrakoplova i ptica Ministarstva mora, prometa i infrastrukture RH, Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – Sekcija za biološku raznolikost i Odbora za zaštitu dobara od nacionalnog interesa pri Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Uz spomenuto Jasmina Mužinić će raditi na izvanrednim biološko-ekološkim problemima koji se tijekom 2016. mogu pokazati obaveznim i prioritetnim za hrvatsku ornitologiju surađujući sa stručnjacima, institutima i laboratorijima u zemlji i inozemstvu.

ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA

Očekivano zapošljavanje jednog istraživača tijekom 2015. godine nije se ostvarilo pa se isto planira i očekuje tijekom 2016. godine. S obzirom na smanjeni broj znanstveno-stručnih zaposlenika (zbog odlaska dviju osoba u mirovinu 2011. i 2015. godine) tijekom 2016. godine planira se nastavak ranije započetih paleontoloških, zooarheoloških i sedimentoloških istraživanja u manjem obimu od dosadašnjih. Dio istraživanja ostvarit će se i kroz sudjelovanje zaposlenika u istraživanjima kroz znanstvene projekte (u potpori Hrvatske zaklade za znanost) drugih institucija na kojima su suradnici. Tako će dr. sc. *Jadranka Mauch Lenardić*, suradnica na projektu SAPIQ voditeljice dr. sc. Lidije Galović s Hrvatskog geološkog instituta, dio svog znanstvenog rada ostvariti kroz taj projekt, a dr. sc. *Siniša Radović*, sudjelovat će u istraživanjima na projektu BAMPICa voditeljice dr. sc. *Darije Ložnjak Dizdar* s Instituta za arheologiju u Zagrebu.

Terenska istraživanja u 2016. godini planiraju se provesti, kao i prijašnjih godina, u potpori i suradnji s domaćim i inozemnim znanstvenicima u trajanju od oko dva mjeseca. Na Korčuli je predviđeno nastaviti započeta istraživanja špilja Žukovice i Vele spile u organizaciji Centra za kulturu Vela Luka i Department of Archaeology and Anthropology University of Cambridge. Nastavit će se rekognosciranje špiljskih i drugih kvartarnih lokaliteta u obalnom pojasu otoka Šolte. Zadnjih godina intenzivno se radi na detaljnoj digitalizaciji baze podataka ukupnog fundusa iz zavodski paleontoloških, paleoantropoloških, arheoloških te sedimentoloških zbirki pa se stoga i u 2016. godini planira nastaviti s ovim

obimnim i dugotrajnim poslom. S obzirom na različita oštećenja fosilnog materijala potrebno ih je, uz popisivanje i unošenje podataka u za to osmišljene digitalizirane baze, također sanirati, preparirati i konzervirati. Na žalost, skromna novčana sredstva ne omogućavaju obimniju i konkretniju zaštitu ove prirodne baštine, no i nadalje će se pokušati donekle nastaviti s kemijskom zaštitom, preparacijom, stručnim fotografiranjem i pohranjivanjem podataka u digitalizirane baze podataka osteodontoloških ostataka velikih i malih sisavaca te ptica s raznih nalazišta pohranjenih u paleontološkom fundusu Zavoda. Nastavlja se separacija, mjerenje i priprema za daljnju znanstvenu obradu više stotina anatomskih elemenata malih sisavaca iz sedimentnih uzoraka s različitim špiljskih i ostalih pleistocensko/holocenskih lokaliteta. Nastavit će se paleontološka i zooarheološka obrada koštanog i dentalnog materijala velikih sisavaca i ptica, s posebnim osvrtom na tafonomске analize. Fosilni i subfosilni materijal pripremit će se na odgovarajući način kako bi se pri spomenutim analizama mogli ostvariti najbolji rezultati. Započet će se i s izradom GIS baze podataka nalazišta koja je desetljećima istraživao Zavod. Uz to, nastavit će se sa stručnim fotografiranjem materijala s raznih lokaliteta uz dodatnu izradu specijalnih fotografija kojima se prikazuju oštećenja i tragovi rezanja, grizenja, gorenja ili probavljanja na kostima. Permanentni problem tijekom znanstveno-stručno-tehničkog rada je nedostatak licenciranih kompjuterskih programa bez kojih nije moguće obavljati ove poslove, a na što već godinama ukazujemo bez uspjeha.

Izradom web-stranice »Dinaric Glaciation« (Dinarska oledba) na hrvatskom i engleskom jeziku bavit će dr. sc. *Ljerka Marjanac*, koja će i dalje sudjelovati u projektu »Geopark otok Rab«, a nastavit će i suradnju s JU Priroda u Rijeci na popularno-znanstvenoj prezentaciji geoloških znamenitosti kvartara u Primorsko-goranskoj županiji. Nastavit će se suradnja s Pučkim otvorenim učilištem Rab s ciljem prezentacije kvartarne faune, u prvom redu novotkrivenih koštanih breča s otoka Raba, kao i drugih geoloških pojava.

Tijekom druge godine trajanja projekta »Standardisation and applied investigation of Quaternary sediments in Croatia (SAPIQ)« voditeljice dr. sc. Lidije Galović s Hrvatskog geološkog instituta tijekom, dr. sc. Jadranka Mauch Lenardić, kao suradnica na projektu, boravit će na kraćim terenskim istraživanjima, te će nastaviti paleontološku obradu fosilnog materijala s lokaliteta Slavonije i Baranje, u prvom redu ostataka velikih sisavaca, ali i malih ukoliko se pronađu njihovi ostatci, a sve s ciljem znanstvene obrade obuhvaćene projektom. Nastavit će se dosadašnja suradnja s dr. sc. Lucijanom Šešeljom (Sveučilište u Rijeci) i dr. sc. Jelenom Kralj (Ornitološki zavod Akademije) na obradi koštanih ostataka ptica iz grčkog kulturnog sloja na Palagruži, te s dr. sc. Davorkom Radovićem (Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu) na tafonomskim analizama ptičjih kostiju iz Krapine.

U ožujku 2016. godine istraživači uključeni u prihvaćeni projekt H2020-TWINN-2015-1 »Smart Integration of Genetics with Sciences of the Past in Croatia: Minding and Mending the Gap« (akronim: MendTheGap; nositelji: hrvatski konzorcij CrEAMA, University of Cambridge i University of Pisa) započet će s planiranim aktivnostima prema predloženom hodogramu, a što uglavnom uključuje organiziranje i/ili sudjelovanje na radionicama, skupovima i kongresima u zemlji i inozemstvu.

S obzirom da paneuropski projekt H2020 »Geoheritage: Science for the benefit of society« (akronim »Geoherit4all«) nije pozitivno ocijenjen kroz prvu evaluaciju, prijava je ponovljena i ove godine. Nositelj projekta je Sveučilište u Minhou u Portugalu u partnerstvu s devet zemalja Europe (ukupno 12 institucija). Za Hrvatsku stranu nositelj je naša Akademija, a sudjeluju dr. sc. Ljerka Marjanac kao glavni koordinator i dr. sc. Jadranka Mauch Lenardić kao zamjenica i suradnica.

Nadalje, planira se organiziranje 4. međunarodne terenske radionice »DIG 4th Workshop on Dinaric glaciation« u svibnju 2016. godine u suorganizaciji Nacionalnog odbora

INQUA-e, Zavoda i Geološkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Planira se također nastavak prošle godine započete suradnje Zavoda i Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (izv. prof. dr. sc. Hrvoje Stančić sa suradnicima) na trodimenzionalnom snimanju/digitalizaciji (3D) paleontoloških objekata te njihovoj prezentaciji i uključivanju u digitalni repozitorij HAZU, kao i svjetske baze (npr. Sketchfab i CulturalMap, integriran s Google-Maps).

U suradnji s različitim znanstvenim i kulturnim institucijama nastavljaju se istraživanja faune sisavaca i ptica s različitih nalazišta kao na primjer: Vela spila i Žukovica (Centar za kulturu Vela Luka i Sveučilište u Cambridgeu), Vlakno (Odjel za arheologiju Sveučilišta u Zadru), Zala (Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta, Sveučilište u Zagrebu) i Zvonimirovo – Veliko polje (Institut za arheologiju iz Zagreba), kao i avifaune iz helenističkog kulturnog sloja nalazišta na Palagruži (Ornitološki zavod naše Akademije i Sveučilište u Rijeci) i drugih lokaliteta Hrvatske (Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu). Sa Zavodom za opće stočarstvo Agronomskog fakulteta u Zagrebu nastavit će se istraživanja pojedinih taksona pleistocensko-holocenske faune, s ciljem utvrđivanja genetske povezanosti europskih populacija pripadnika različitih porodica velikih sisavaca. Na zaštitu geološke baštine i dalje se nastavlja suradnja s Ministarstvom zaštite prirode i okoliša RH te ostalim relevantnim institucijama u zemlji. I druga dugogodišnja suradnja s mnogim domaćim i inozemnim institucijama i pojedincima planira se i tijekom 2016. godine.

Sudjelovanje i suradnja u nastavi ostvarit će se s Geološkim odsjekom Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kroz predavanja i vježbe iz kolegija Zooarheologija u ljetnom semestru 2015./2016. godine, kao i kroz vođenje seminarskih i diplomskih radova. S Odjelom za arheologiju Sveučilišta u Zadru suradnja se odvija kroz kolegij Bioarheologija – arheozoologija i arheobotanika na diplomskoj razini studija arheologije u zimskom semestru akademske godine 2015./2016. Nastavlja se dugogodišnja suradnja sa znanstvenicima i istraživačima s više međunarodnih institucija, kao što su Department of Archaeology and Anthropology – University of Cambridge, Senckenberg Forschungsstation für Quartärpaläontologie – Weimar, s kojima su za 2016. godinu dogovoreni studijski boravci na Zavodu i/ili njihovo učešće u dijelu naših terenskih i znanstvenih istraživanja, kao i tematska predavanja.

Ukoliko budu prihvaćeni postdoktorski projekti prijavljeni kroz H2020-MSCA-IF-2015 dr. sc. *Siniša Radović* (projekt ADRIAFISH) boravit će od 1. listopada 2016. godine na McDonald Institute for Archaeological Research Sveučilištu u Cambridgeu, a dr. sc. *Ankica Oros Sršen* (projekt EARLYBIRD) na Sveučilištu York u Engleskoj.

Skupovi i radionice

U svibnju će dr. sc. Jadranka Mauch Lenardić sudjelovati na kolokviju RCMNS u Zagrebu, dok će dr. sc. Siniša Radović u rujnu učestvovati u radu skupa EAA 2016 u Vilniusu (Litva), a u listopadu na skupu HAD 2016 u Bjelovaru.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI – RIJEKA S PODRUČNOM JEDINICOM U PULI

Organizacija jedinice

Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli u 2016. godini nastaviti će znanstvenoistraživački rad napose na historiografskim, filološkim i etnološkim istraživanjima ponajprije vezanim uz prostor zapadne Hrvatske (Rijeka, Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar). Djelatnici će se pritom ponajviše baviti gospodarskim, društvenim, socijalnim, nacionalnim, pravnim, crkvenim, političkim, jezičnim, etnološkim, etnografskim, antropološkim, prosvjetnim, kulturološkim i drugim temama. Za potrebe svojega znanstvenoistraživačkoga rada – sukladno financijskim mogućnostima – provodit će arhivska, bibliotečna i terenska istraživanja u zemlji i inozemstvu. Ovisno o sudjelovanju u pokrenutim ili pokretanju novih znanstvenih i drugih projekata u Hrvatskoj i inozemstvu, obavljat će i povjerene im projektne zadatke.

Dužnost voditelja Zavoda nastavlja obavljati akademik *Petar Strčić*, a upraviteljice znanstvena suradnica dr. sc. *Sanja Holjevac*. U izvršenju plana rada u 2016. godini sudjelovat će devet stalno zaposlenih djelatnika Akademijina Zavoda u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli. To su u Zavodu u Rijeci znanstvene suradnice dr. sc. *Sanja Holjevac*, dr. sc. *Maja Polić* i dr. sc. *Nina Spicijarić Paškvan*, stručna suradnica *Tihomira Stepinac Fabijanić*, prof., knjižničarka *Hana Lencović*, prof., administrativna tajnica *Ljudmila Valčić* i spremačica *Miroslava Furlanis*: U Područnoj jedinici u Puli su znanstveni suradnici dr. sc. *Sandi Blagonić* i dr. sc. *Milan Radošević*. Pokrenut će se postupak za izbor na slobodno radno mjesto (djelatnik je otišao u mirovinu), u Područnoj jedinici u Puli, kao i za sufinanciranje jednoga mjesta.

U okviru međuinstitucijske međunarodne suradnje Zavoda u planu je, ako bude prihvaćen projekt prijavljen na »Natječaj za sufinanciranje znanstvenoistraživačkih projekata u sklopu zajedničke hrvatsko-slovenske suradnje u trajanju od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2017.« Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, rad na projektu »Na marginama Velikoga rata: kulturne i prosvjetne prilike u Rijeci, Puli, Ljubljani i Gorici 1914.-1918.« Voditelj će projekta u hrvatskom dijelu biti dr. sc. *Milan Radošević*, a ostali suradnici iz Zavoda su akademik *Petar Strčić*, dr. sc. *Maja Polić*, dr. sc. *Nina Spicijarić Paškvan* i dr. sc. *Sanja Holjevac*. Slovenski je partner u projektu Zgodovinski inštitut *Milka Kosa Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti* iz Ljubljane pod voditeljstvom dr. sc. *Petre Svoltjšak*.

Zavod će samostalno ili u suradnji s drugim znanstvenim institucijama i udrugama i dalje organizirati i održavati znanstvene i stručne skupove (npr. XV. »Dane dr. Franje Račkoga« s Udrugom dr. *Franjo Rački* iz Fužina, znanstveni skup u povodu 150. obljetnice osnutka Čitalnice/Hrvatske čitaonice u Kastvu s Gradom Kastvom) te skupove i predavanja posvećena znamenitim povijesnim ličnostima zapadne Hrvatske. Organizirat će i predstavljanja novih edicija te druge manifestacije s ciljem promicanja znanstvenoistraživačkoga rada članova Hrvatske akademije, rada ovoga njezina Zavoda i njegovih djelatnika te u korist znanosti uopće.

Rezultate svojega znanstvenoistraživačkoga rada djelatnici Zavoda objavljivat će u izdanjima Hrvatske akademije i njezina Zavoda te u ostalim domaćim i inozemnim zbornicima, časopisima i knjigama, a svojim će izlaganjima sudjelovati na domaćim i inozemnim znanstvenim skupovima.

U planu je objavljivanje novoga 15. sveska Zavodova časopisa »Problemi sjevernog Jadrana«, čiji je glavni urednik član suradnik Hrvatske akademije i prof. emeritus Miroslav Bertoša, a članovi Uredništva akademici Tomislav Raukar i Petar Strčić, te monografije povodom 70. obljetnice osnivanja Zavoda (autori: prof. dr. sc. Slaven Bertoša i dr. sc. Maja Polić).

Plan rada akad. P. Strčića nalazi se u »Planovima rada« Akademijina Razreda za društvene znanosti u ovoj ediciji.

Plan rada Zavoda izvršavat će se u okviru djelatnosti Akademijina Razreda za društvene znanosti, a prema sljedećim individualnim planovima rada:

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Povijest

Dr. sc. *Maja Polić*, znanstvena suradnica, nastavlja istraživanja o Matku Laginji, »ocu hrvatske Istre« i prepisivanje Laginjina dnevnika. Nastavit će prikupljanje materijala za pisanje povijesti Hrvatske čitaonice u Kastvu, o pojedinim značajnim i znamenitim ličnostima pokopanima na groblju u Bakru te za dovršetak istraživanja vezanih uz bilateralni hrvatsko-slovenski znanstveni projekt »Sjeverni Jadran u komparativnoj perspektivi; Rijeka, Kopar i Trst od 1867. do 1941.« Bavit će se izradom više biobibliografija. Rezultate svojih istraživanja priopćit će na do sada dogovorena dva znanstvena skupa i tri stručna skupa.

Dr. sc. *Milan Radošević*, znanstveni suradnik, nastavit će s konzultacijom građe u hrvatskim, slovenskim i talijanskim arhivskim, knjižničnim i muzejskim institucijama vezano uz socijalnu, političku i gospodarsku povijest Istre prve polovice XX. st., s naglaskom na razdoblje posljednje godine Prvoga svjetskog rata te poraća. S priopćenjima planira sudjelovati na dva znanstvena skupa, od kojih jednom međunarodnom.

Filologija

Dr. sc. *Sanja Holjevac*, znanstvena suradnica, nastavit će u okviru filoloških istraživanja hrvatske književnojezične povijesti na sjevernojadranskom hrvatskom prostoru prikupljanje i istraživanje stare rukopisne i tiskane građe s toga područja. Posebnu će pozornost i nadalje posvetiti prikupljanju i filološkoj analizi rukopisnih latiničnih misala nastalih na tome području u razdoblju od 17. do 19. stoljeća. Istraživat će i analizirati i druge hrvatskim jezikom pisane tekstova nastale do konca 19. stoljeća. Izlaganjima planira sudjelovati na dva znanstvena skupa.

Dr. sc. *Nina Spicijarić Paškvan*, znanstvena suradnica, istraživat će na području kontaktne lingvistike. To uključuje kontrastivnu frazeologiju, ali i proučavanje romansko-slovenskih jezičnih dodira na području zapadne Hrvatske. Također će nastaviti prikupljati toponimijsku građu za područje otoka Krka te će priopćavati na znanstvenim skupovima.

Etnologija i etnografija

Dr. sc. *Sandi Blagonić*, znanstveni suradnik, započet će rad na publikaciji koja će kroz etnoantropološku, sociološku, lingvističku i povijesnu perspektivu kritički obraditi sastavnice hrvatskoga etnonacionalnoga identiteta. Bazirajući se na tezi kako su rituali koji se

odnose na jedenje hrane povezani s procesom civiliziranja, te da su, kao takvi, usmjereni na maskiranje hranjenja kao primarne potrebe, izvršit će komparativno istraživanje u šest restorana kojim se očekuje da će se ta teza potvrditi. Istraživanje će izvršiti u Istri te, prema mogućnosti, u jednoj izvan europskoj kulturi. Rezultate istraživanja namjerava objaviti u jednom od relevantnih inozemnih časopisa koji se bave sociologijom hrane. Također, nastavit će dosadašnja istraživanja kolektivnih identiteta na području Istre.

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof., stručna suradnica, nastavit će s obradom građe prikupljene etnološkim istraživanjima na prostoru Istre, Kvarnerskoga primorja i Gorskoga kotara. Posebnu pažnju usmerit će proučavanju materijalne baštine tradicijskih zbirki na otoku Krku, posebno u Omišlju gdje planira i postavljanje izložbe. Nastavit će i rad na projektu ECOVAST-a »Mali gradovi i trgovišta Europe«, s posebnim osvrtom na Podunavsku regiju u sklopu EUSDR (Strategija Europske unije za Podunavsku regiju), uz suradnju s domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama.

Izdavačka djelatnost

U 2016. predviđa se objavljivanje 15. sveska Zavodova časopisa »Problemi sjevernog Jadrana«, a ako se osiguraju financijska sredstva i koautorske knjige prof. dr. sc. Slavena Bertoše i dr. sc. Maje Polić: »Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli – neraskidiva poveznica ljudi i znanosti. U povodu 70. obljetnice djelovanja«. Suradivat će se s Odsjekom za etnologiju HAZU iz Zagreba na pripremi Zbornika za narodni život i običaje u kojemu će biti objavljeni radovi sa znanstvenoga skupa Etnološke i folklorističke znanosti u Kvarnerskome primorju i Istri u 19. i 20. stoljeću, koji se održao u Rijeci 11. i 12. listopada 2013.

Djelatnici Zavoda očekuju objavljivanje svojih znanstvenih radova, prikaza i ocjena koji su im od prethodne godine ili od prije u tisku u različitim domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim publikacijama.

Svoj rad na pripremi i objavljivanju znanstvenih i drugih priloga djelatnici će Zavoda provoditi sukladno sljedećim individualnim planovima:

Dr. sc. Sandi Blagonić planira u časopisu Problemi sjevernog Jadrana objaviti rad pod radnim naslovom "Ostracirani Balkan, prigrljena Europa". Objavit će i tekst o Big Brotheru. Više tekstova kojima se obrađuju recentni društveni, odnosno politički fenomeni objavit će na hrvatskim internetskim *news*-portalima.

Dr. sc. Sanja Holjevac za tisak će pripremiti nekoliko znanstvenih i stručnih radova iz hrvatske književnojezične povijesti.

Dr. sc. Maja Polić objavit će knjigu o hrvatskoj čitaonici u Kastvu i koautorsku o Zavodu HAZU u Rijeci te više članaka vezanih uz teme koje će istraživati, ocjene i prikaze.

Dr. sc. Milan Radošević namjerava pripremiti za tisak dva znanstvena članka i nekoliko prikaza stručnih i znanstvenih knjiga te zbornika s područja historiografije.

Dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan će u okviru rezultata svojega znanstvenoistraživačkoga rada pripremiti za tisak znanstvene i stručne radove te prikaze i ocjene.

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof., u časopisu Problemi sjevernog Jadrana planira objaviti rad Tradicijska kultura uz Lujzijanu i Karolinu - Povijesni putopis kroz Gorski kotar i Prikuplje. Očekuje objavljivanje nekoliko radova predanih za tisak.

Ostali rad

Dr. sc. *Sandi Blagonić* promovirat će knjigu o istrijanstvu i simboličkim sukobima na regionalnom političkom tržištu od 1990-ih koja izlazi krajem tekuće ili početkom 2016. godine. U rujnu će aplicirati za stipendiju Canon fondacije za istraživanje u Japanu.

Dr. sc. *Sanja Holjevac* obavljat će poslove upraviteljice Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli te sudjelovati u pripremi i organizaciji znanstvenih i stručnih manifestacija u organizaciji ili suorganizaciji Zavoda. Obavljat će poslove tajnice uredništva njegova časopisa Problemi sjevernog Jadrana te pomagati u pripremi eventualnih ostalih izdanja Zavoda. Sudjelovat će u radu znanstvenoga projekta »Hrvatska pisana baština od 17. do 19. stoljeća«, voditeljice prof. dr. sc. Diane Stolac, koji financira Sveučilište u Rijeci. Ako bude prihvaćen, sudjelovat će u radu bilateralnoga hrvatsko-slovenskog projekta »Na marginama Velikoga rata: kulturne i prosvjetne prilike u Rijeci, Puli, Ljubljani i Gorici 1914.-1918.« u kojemu su partneri Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli i Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU, a voditelj hrvatskoga dijela dr. sc. Milan Radošević. Suradivat će s kolegama iz Akademijina Odsjeka za etnologiju u pripremi zbornika radova sa znanstvenoga skupa Etnološke i folklorističke znanosti u Kvarnerskome primorju i Istri u 19. i 20. stoljeću. Obavljat će i ostale poslove vezane uz unaprjeđenje rada i promidžbu Akademijina Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli.

Dr. sc. *Maja Polić* nastavit će djelovati kao predsjednica Izdavačkoga odbora Katedre Čakavskoga sabora »Bakarskoga kraja«, Škrljevo (Bakar), i članica njezina Upravnoga odbora, urednica izdanja Udruge Mavrica Srdoči (Rijeka), tajnica Povijesnoga društva Rijeka i njegova časopisa Rijeka i članica uredništva »Bakarskoga zbornika« (izdavač Grad Bakar). Sudjelovat će kao predavač obveznoga kolegija Povijest na Učiteljskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci. Ako bude prihvaćen, sudjelovat će u radu bilateralnoga hrvatsko-slovenskog projekta »Na marginama Velikoga rata: kulturne i prosvjetne prilike u Rijeci, Puli, Ljubljani i Gorici 1914.-1918.«, u kojemu su partneri Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli i Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU, a voditelj hrvatskoga dijela dr. sc. Milan Radošević.

Dr. sc. *Milan Radošević* nastavit će biti član uredničkog odbora znanstvenog časopisa *Histria*, u izdanju Istarskoga povijesnoga društva – Società Storica Istriana, urednikom njegove mrežne stranice (www.ipd-ssi.hr) te koordinatorom više projekata. Sudjelovat će u organizaciji Međunarodnoga znanstvenoga skupa »U sjeni Velikog rata: odraz ratnih zbivanja na život istarskog civilnog stanovništva« (listopad 2016.) u sklopu programa obilježavanja stogodišnjice početka I. svjetskoga rata u Puli i Istri »1914. Puna je Pula / Pola gremita« pod pokroviteljstvom Istarske županije. Skup se, zbog tehničkih razloga, nije, prema planiranome, održao 2015. godine. Ako bude prihvaćen vodit će, kao predstavnik hrvatske strane, hrvatsko-slovenski projekt »Na marginama Velikoga rata: kulturne i prosvjetne prilike u Rijeci, Puli, Ljubljani i Gorici 1914.-1918.«, u kojemu su partneri Akademijin Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli i Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU. Projekt je prijavljen u okviru Znanstveno-tehnološke suradnje sa Slovenijom, a sufinancira ga Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

Dr. sc. *Nina Spicijarić Paškvan* prevadat će stručne tekstove i povijesne izvore s talijanskoga i mađarskoga na hrvatski jezik, te s hrvatskoga na talijanski jezik. Ako bude prihvaćen, sudjelovat će u radu bilateralnoga hrvatsko-slovenskog projekta »Na marginama Velikoga rata: kulturne i prosvjetne prilike u Rijeci, Puli, Ljubljani i Gorici 1914.-1918.«

u kojemu su partneri Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli i Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU, a voditelj hrvatskoga dijela dr. sc. Milan Radošević.

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof., sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu te surađivati s domaćim i međunarodnim znanstvenim i stručnim institucijama i udruženjima, osobito kao dopredsjednica udruge ECOVAST (Europsko vijeće za sela i male gradove), odnosno kao koordinatorica u DCSF-u (Forum civilnog društva Podunavlja) u okviru EUSDR-a (Podunavska strategija EU).

Knjižnica

Knjižničarka Hana Lencović, prof., obavljat će uobičajene poslove u knjižnici. Radit će i na uvođenju, katalogizaciji i slaganju velike donacije knjiga akademika P. Strčića Zavodu. Ovisno o izdavačkoj djelatnosti Zavoda, nastojat će se proširiti već postojeći sustav razmjene publikacija u zemlji i inozemstvu. Redovito će provoditi istraživanja u svrhu pružanja informacijskih usluga te posuđivati građu zaposlenicima Zavoda i vanjskim korisnicima.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

ODSJEK ZA POVIJESNE ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu tijekom 2016. g. nastaviti će kontinuirani rad unutar stalnih grupa znanstvenih i stručnih djelatnosti:

- a) nastavak rada na evidentiranju, prikupljanju i objavljivanju povijesne građe - vrela,
- b) izrada povijesnih studija i pomagala,
- c) izrada priručnika i pomagala za znanstveni rad iz područja povijesnih znanosti,
- d) obrazovanje znanstvenih kadrova s osobitim težištem na istraživački rad iz područja srednjovjekovne hrvatske povijesti, povijesti novog vijeka od 16. do kraja 19. st. i povijesne metodologije.

Rad na tim zadacima do sada se je odvijao unutar projekata financiranih od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta koji su prestali s radom 31. prosinca 2013. godine. U skladu s reformama provedenim unutar istog ministarstva financiranje projekata preneseno je na Hrvatsku zakladu za znanost te je istoj zakladi u posljednjem natječajnom roku (15. rujna 2014.) podnesen prijedlog projekta »Izvori, pomagala i studije za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do raja dugog 19. stoljeća«. Taj je projekt prihvaćen za financiranje, te će se velik dio znanstvene djelatnosti Odsjeka u sljedećem razdoblju odvijati unutar njega. Na projektu, uz deset znanstvenika iz Odsjeka, sudjeluje još 12 drugih znanstvenika iz hrvatskih i inozemnih znanstvenih ustanova (Hrvatski institut za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Mađarskog nacionalnog arhiva u Budimpešti, Istraživačke skupine Mađarske akademije znanosti u Budimpešti i Se-

gedinu te fakulteta School of Slavonic and East European Studies, University College London).

Odsjek će, u skladu s znanstvenom tradicijom započetom još 1948. godine, u 2016. posebnu pažnju posvetiti razmatranju i primjeni znanstvenih spoznaja iz područja metodologije povijesnih znanosti i pomoćnih povijesnih znanosti. Ovaj je aspekt djelovanja Odsjeka osobito važan obzirom da je usklađen sa redovitim znanstvenoistraživačkim radom djelatnika u samoj ustanovi, ali i zbog nužnosti cjelovite izobrazbe znanstvenih novaka zaposlenih u Odsjeku te mlađih istraživača, asistenata, doktoranada i poslijedoktoranada i drugih znanstvenika iz drugih hrvatskih znanstvenih ustanova koji u svojim znanstvenim istraživanjima nužno posežu za spoznajama iz spomenutih historiografskih područja.

Kao i u proteklom razdoblju, Odsjek za povijesne znanosti nastavit će raznoliku znanstvenu suradnju sa srodnim znanstvenim ustanovama (institutima, akademijama, sveučilištima i knjižnicama) te drugim odgovarajućim znanstvenim i stručnim institucijama u zemlji i inozemstvu. Nastavit će se znanstvena suradnja s Povijesnim institutom i Institutom za povijest književnosti Mađarske akademije znanosti u Budimpešti, Srednjoeuropskim sveučilištem u Budimpešti i njegovim odsjecima za srednjovjekovne studije i povijest, drugim znanstvenim institucijama u Budimpešti, Britanskom akademijom i Školom za slavističke i istočnoeuropske studije u Londonu, te Institutom za materijalnu kulturu srednjeg i ranog novog vijeka Austrijske akademije znanosti u Kremsu. Također će se nastaviti suradnja s Francuskim institutom u Zagrebu, pariškim Sveučilištem Paris-I (Panthéon-Sorbonne), te nizom drugih povijesnih instituta i knjižnica Austrije, Bugarske, Francuske, Italije, Mađarske, Rumunjske, Velike Britanije i drugih zemalja. Od izuzetne je važnosti međunarodna suradnja i rad na zajedničkom projektu za proučavanje hrvatsko-bugarskih veza koji se kroz dvadesetak godina odvija u suradnji između Odsjeka i Balkanološkog instituta Bugarske akademije znanosti, a temeljem koje suradnje je do sada organizirano više bilatelarnih znanstvenih skupova u Hrvatskoj i Bugarskoj i objavljeno više zbornika radova. U te je skupove, uz same djelatnike Odsjeka i Instituta bio uključen i veliki broj drugih hrvatskih i bugarskih znanstvenika različitih humanističkih disciplina (od povjesničara do jezikoslovaca, uključujući i više članova HAZU). Od nemalog znanstvenog značaja je i suradnja uspostavljena 2013. između Odsjeka i Sveučilišta Salento u Lecceu u Italiji u okviru znanstvenog projekta »The Way to Jerusalem: Pilgrimage, Cultural and Maritime Routes« koji podupire Europsko vijeće, a na kojem surađuju i znanstvenici iz Italije, Austrije, Slovenije, Albanije, Grčke, Bugarske i Rumunjske s ciljem multidisciplinarnih promišljanja civilizacijskih veza Zapadne i srednje Europe sa Svetom zemljom.

Velik doprinos radu djelatnika u njihovim znanstvenim istraživanjima unutar Odsjeka, kao i programima nacionalne i međunarodne suradnje Odsjeka, pruža njegova knjižnica. Unutar financijskih mogućnosti, nastavit će se nabava i razmjena novoobjavljenih domaćih i stranih knjiga kao i znanstvenih publikacija s područja povijesnih i srodnih, prije svega humanističkih, znanosti kao jedne od temeljnih djelatnosti knjižnice Odsjeka.

U Odsjeku za povijesne znanosti HAZU zaposleno je 12 redovnih znanstvenih i stručnih djelatnika, pri čemu je njih osam u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, dok su četvero znanstveni novaci. Od spomenutih osam stalno zaposlenih, njih sedam radi na poslovima znanstvenika istraživača, a jedan je knjižničar. To su: dr. Sabine Florence Fabijanec, dr. Branka Grbavac, dr. Damir Karbić, dr. Iva Kurelac, dr. Zoran Ladić, dr. Tihana Luetić, dr. Vesna Tadjina te dr. Ivica Zvonar (knjižničarski savjetnik). Znanstveni novaci u Odsjeku su: dr. Goran Budeč, dr. Suzana Miljan, prof. Zrinka Novak i dr. Mirko Sardelić. Dr. Tihana Luetić koristi porodiljni dopust do veljače 2016. g., a prof. Zrinka Novak aktivirala je porodiljni dopust u trajanju od 30 mjeseci (od veljače 2015. g.). Dr. Mirko

Sardelić trenutno je odsutan iz Odsjeka jer se nalazi u Australiji na Sveučilištu u Perthu, gdje sudjeluje u radu projektnog okvira »History of Emotions (Europe 1100-1800)«. Povratak u Odsjek predviđen je za veljaču 2016., ali će u smislu svojih obveza još četiri mjeseca (do početka lipnja 2016.) biti vezan uz navedeni projektni okvir, nakon čega će ponovo nastaviti svoje redovite obveze u Odsjeku.

Dužnost voditelja Odsjeka za povijesne znanosti obavljat će akademik *Tomislav Ra-ukar*, a upravitelja dr. *Damir Karbić*.

Pojedini zadaci iz znanstvenog programa obavljat će se i u suradnji s nizom vanjskih suradnika: dr. Tonija Andrić, dr. Krisztina Arany, dr. Sándor Bene, akad. Josip Bratulić, dr. Lovorka Čoralić, mr. sc. Mihai Dragnea, dr. Ivan Erceg, mr. Judit Gal, dr. Tomislav Galović, dr. Miroslav Granić, dr. Éva B. Halász, dr. Ivan Jurković, dr. Marija Karbić, dr. Maja Katušić, dr. Arijana Kolak Bošnjak, dr. Slavko Kovačić, dr. Meri Kunčić, dr. Krešimir Kužić, mr. Robert Leljak, dr. Ivan Majnarić, prof. Natko Martinić Jerčić, dr. Mirjana Matijević-Sokol, dr. Nenad Moačanin, dr. Ante Nazor, dr. Chris Nicholson, dr. Zrinka Nikolić Jakus, prof. Filip Novosel, dr. Elvis Orbanić, prof. dr. Olja Perić, dr. Tomislav Popić, dr. Franjo Pšeničnjak, dr. Martyn Rady, dr. Gordan Ravančić, dr. Krešimir Regan, dr. Tajana Sekelj Ivančan, akad. Franjo Šanjek, dr. Bruno Škrebilin, dr. Mario Šlaus, prof. Ivan Šutić, dr. Tatjana Tkalčec, dr. Anna Trono i drugi.

Znanstvenoistraživački rad na objavljivanju izvora

Radit će se na pripremi 3. sv. serije »Diplomatički zbornik – dodaci. Codex diplomaticus – Supplementa«, kao jednog od zadataka u sklopu projekta Izvori, pomagala i studije za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do kraja dugog 19. stoljeća (V. Tudjina, M. Matijević Sokol, G. Budeč, B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac i S. Miljan).

Monumenta Spalatensia. Nastavak rada na pripremi izdanja trećeg sveska serije »Splitskih bilježničkih spisa, Spisi splitskog bilježnika Franje iz Bolonje« (B. Grbavac, D. Karbić).

Objavit će se kritičko izdanje bilježničke knjige porečkog bilježnika Antuna de Teodoris iz sredine 15. stoljeća u seriji Spisi istarskih bilježnika u izdanju Državnog arhiva u Pazinu (Z. Ladić, D. Karbić).

Nastavit će se rad na pripremi izdanja prvog sveska spisa zadarskog kneza Pietra Marcella (16. st.) kao prvog sveska serije Spisi zadarskih knezova i kapetana (F. Fabijanec).

Dovršetak rada na prijepisu knjige inventara šibenskog bilježnika Karotusa Vitalea iz 15. stoljeća (Z. Ladić, G. Budeč).

Nastavak rada na transkripciji bilježničkog sveščića Testamenta Traguriensia iz 14 i 15. stoljeća koji se čuva u Arhivu HAZU (Z. Ladić, G. Budeč).

Nastavak rada na transliteraciji 17-stoljetne glagoljske matične knjige rođenih mjesta Dobrinja iz Arhiva HAZU u Zagrebu i izradi uvodne demografske studije (Z. Ladić, I. Šutić, G. Budeč, Z. Novak).

Predviđa se tiskanje zbirke glagoljskih isprava »Acta croatica« kao Akademijinog projekta (Z. Ladić, J. Bratulić).

Nastavak rada na pripremi editio princeps cjelokupnog latinskog rukopisa »De rebus Dalmaticis« (1602.) Dinka Zavorovića (I. Kurelac).

Nastavak rada na izradi diplomatarija obitelji Zrinskih u 14. i 15. stoljeću (Povijesni spomenici obitelji Zrinskih i Frankopana. Monumenta historica familiarum Zrinski et Frankopan, knjiga 2) (S. Miljan, D. Karbić).

Nastavak rada na obradi arhivske građe sakupljene u Archivium Romanum Societatis Iesu u Rimu (V. Tudjina).

Izdanje i analiza spisa »Status animarum« iz Šibenika (kraj 16. st.). U planu je izrada transkripcije i završetak znanstvene studije (I. Kurelac).

Nastavak rada na izradi Protokola turopoljske plemićke općine iz 16. stoljeća (S. Miljan, N. Antičić).

Nastavit će se rad na pripremi kritičkog izdanja djela arhivske građe iz fonda rapskih bilježnika za razdoblje XVI. stoljeća iz Državnog arhiva u Zadru (Z. Novak).

Nastavak rada na izradi diplomatarija Zagrebačkih župana (S. Miljan, É. B. Halász).

Nastavak rada na izradi diplomatarija obitelji Talovac (S. Miljan, K. Arany).

Nastavit će rad na neobjavljenoj arhivskoj građi vezanoj za temu Zagrebačkog sveučilišta i njegovih studenata krajem 19. i početkom 20. stoljeća. Nastavit će se izrada baze podataka o studentima Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na temelju građe iz Hrvatskog državnog arhiva (fond: Pravni fakultet u Zagrebu, Imenici redovnih i izvanrednih slušalaca Kr. Sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu) (T. Luetić).

Studije iz hrvatske povijesti razdoblja srednjeg i novog vijeka do kraja 19. stoljeća

Tiskat će se rad »Weapons and military equipment owned by the individuals in the fifteenth-century city commune of Šibeniku: Reform and Renewal in Medieval East and Central Europe« (G. Budeč).

Tiskat će se studija o obitelji Ljubavac. (B. Grbavac).

Nastavak rada na izradi teksta »Hrvatska svakodnevnica (privatni i obiteljski život, položaj žena i djece u kasnom srednjem vijeku)« za III. knjigu edicije »Hrvatska povijest« u izdanju Matice hrvatske (G. Budeč, Z. Ladić).

Nastavak rada na prijevodu knjige »Le développement commercial de Split et Zadar au XVe et XVIe siècle« s francuskog na hrvatski (S. F. Fabijanec).

Vršit će se završni radovi oko izdavanja monografije o Marku Antunu de Dominisu. (V. Tudjina).

Dovršetak rada na monografiji o srednjovjekovnim hrvatskim hodočašćima. (Z. Ladić).

Očekuje se suradnja s Centrom za kulturu Gradskog muzeja u Čazmi u organiziranju izložbe Hospital sv. Kuzme i Damjana i svete Elizabete i Doroteje u Čazmi (uz 600. godišnjicu odobrenja njegova djelovanja 1416. – 2016.). Priredit će se članak na temu hospitala u Čazmi osnovanog za vladavine Žigmunda Luksemburškog (S. Miljan).

Očekuje se objavljivanje rada Neighbours, Friends and Communal Sentiment in Late Medieval Zagreb, u: The Experience of Neighbourliness in Medieval Europe, c.1000-1600, ur. Bronach Kane – Simon Sandall, Ashgate (Farnham, Surrey, UK) (S. Miljan).

Očekuje se objavljivanje rada »The poor of medieval Zagreb between solidarity, marginalisation and integration«, u: »Cities and Solidarities: Urban Communities in Pre-Modern Europe«, ur. Justin Colson – Arie van Steensel, Routledge (London, UK) (S. Miljan).

Očekuje se objavljivanje rada »The Counts of Zrin in the Age of the Jagiellonians (1490-1526): An Example of an Old Aristocracy under the New Circumstances, The Jagiellonians in Europe: Dynastic Diplomacy and Foreign Relations – Die Jagiellonen in Europa: Dynastische und Diplomatische Beziehungen«, ur. Attila Bárány – Piotr Oliński,

Debrecen – Toruń (S. Miljan).

Očekuje se objavljivanje rada »In His Majesty's Service: King Sigismund's Royal Knights from Slavonia, u: Ruling Composite Monarchies: Sigismund of Luxemburg (1368-1437)«, ur. Suzana Miljan – Alexandra Kaar – Christopher Nicholson, Brepols (Turnhout, Belgija) (S. Miljan).

Očekuje se izlazak iz tiska rada »Balkanski ratovi i studentska mladež u Hrvatskoj«, u: »Българо-хърватски политически и културни отношения през вековете«, Сборник в чест на 75-годишнината на Румяна Божилова, Българска академия на науките, Sofia 2015 (2016) (T. Luetić).

Tiskat će se rad »Experiences and Migration of Croatian Students at Universities of the Austro-Hungarian Empire at the turn of the century« u: Beč – Zagreb – Budimpešta, zbornik radova, FF press, Zagreb 2015. (2016.) (T. Luetić).

Nastavak rada knjizi »Rađanje akademske prirodoslovno-matematičke zajednice« u Hrvatskoj (T. Luetić, T. Vukelja).

Svi djelatnici Odsjeka predviđaju objavljivanje niza drugih znanstvenih članaka te prikaza i recenzija u domaćim i stranim znanstvenim časopisima te u zbornicima s domaćih i inozemnih simpozija i kongresa. (B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac, Z. Ladić, T. Luetić, Z. Novak, S. Miljan, G. Budeč, M. Sardelić, F. Fabijanec, V. Tudjina).

U skladu sa financijskim i drugim mogućnostima, predviđaju se arhivska istraživanja djelatnika Odsjeka u domaćim (Hrvatski državni arhiv, Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Državni arhiv u Zadru, Državni arhiv u Pazinu, Nadbiskupski i kaptolski arhiv u Zagrebu, Biskupski arhiv u Šibeniku, Kaptolski arhiv u Zadru, Znanstvena knjižnica u Zadru i dr.) i stranim arhivima (Državni arhiv u Veneciji, Mađarski državni arhiv, Arhiv u Lecceu i dr.) za potrebe rada na objavljivanju izvora kao i za izrade studija i priručnika. (D. Karbić, Z. Ladić, T. Luetić, Z. Novak, G. Budeč, B. Grbavac, I. Kurelac, S. Miljan, F. Fabijanec, V. Tudjina, M. Sardelić).

Priručnici, pomagala, pomoćne povijesne znanosti

Nastavit će se rad na pripremi priručnika o dalmatinskom notarijatu od 13. do kraja 14. stoljeća (B. Grbavac).

Nastavak rada na pripremi drugog sveska priručnika »Hrvatska srednjovjekovna arhontologija« (D. Karbić).

Nastavit će se rad na izradi rječnika pojmova vezanih uz problematiku materijalne kulture na mletačkom narječju talijanskog jezika u dalmatinskim notarskim spisima (G. Budeč, Z. Ladić).

Znanstveno usavršavanje

Očekuje se završetak rada na izradi doktorske disertacije na temu »Pobožnost stanovništva rapske komune u drugoj polovici XVI. stoljeća« te obrana disertacije. (Z. Novak).

Izdavačka djelatnost

Uz spomenut rad na objelodanjivanju gore rečenih zbirki izvora, monografija i zbornika, u izdanjima Akademije i drugih uglednih znanstvenih i arhivskih ustanova, predviđa se objavljivanje redovitog broja časopisa »Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti« za 2015., sv. 33, te prikupljanje radova i priređivanje sv. 34 za 2016. godinu. (D. Karbić, S. Miljan, A. Gulin, M. Sardelić, F. Fabijanec, V. Tudjina, Z. Ladić, T. Luetić i dr.).

Nastavak rada na pripremi zbornika radova o vladavini kralja Žigmunda. Očekuje se predaja za tisak izdavačkoj kući Brepols (Turnhout, Belgija) u proljeće 2016. godine (S. Miljan, A. Kaar, Ch. Nicholson).

Dovršetak rada i objavljivanje krajem 2015./početkom 2016. zbornika radova »Reform and Renewal in Medieval East and Central Europe« (S. Miljan, Alexandru Simon, É. B. Halász).

Očekuje se objava zbornika radova s druge medievističke radionice u Rijeci pod naslovom »Gladius et calamus: secular power and sacral authority in medieval East-Central Europe. Collection of Papers from the Second Medieval Workshop in Rijeka« (K. Jovanović – S. Miljan).

Ostale djelatnosti

U Knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a uz odobrenje Razreda za društvene znanosti i Predsjedništva HAZU, u svibnju 2016. g. organizirat će se Međunarodni znanstveni skup Putovanje u srednjovjekovnoj i renesansnoj Hrvatskoj u europskom kontekstu 2016. godine, a u radu kojega će svoja izlaganja izložiti i pojedini djelatnici Odsjeka za povijesne znanosti (T. Raukar, F. Šanjek, Z. Ladić, G. Budeč F. Sabine Fabijanec, B. Grbavac, D. Karbić, L. Čoralčić, M. Karbić, D. Karbić, M. Kunčić, Z. Nikolić).

U okviru tradicionalnih »Dana otvorenih vrata« Akademije, 2016. g. održat će se kraće radionice djelatnika Odsjeka o radu na proučavanju i obradi povijesnih izvora, te se predviđa i stručna posjeta Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Na Danima otvorenih vrata sudjeluju svi djelatnici Odsjeka.

Nastavak predavanja iz kolegija Latinska paleografija i epigrafija na studiju hrvatskog latiniteta Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. (B. Grbavac, F. Šanjek).

Nastavit će se suradnja na međunarodnom projektu »The Way to Jerusalem: Pilgrimage, Cultural and Maritime Routes« kao član Znanstvenog vijeća projekta. Sjedište projekta je pri Sveučilištu Salento u Lecceu, Italija. (Z. Ladić).

Nastavit će se rad u Odjelu za povijest Matice hrvatske Zagreb (članovi Odjela Z. Ladić, I. Zvonar, F. Fabijanec), te u Hrvatskom hagiografskom društvu (Hagiotheca) (M. Sardelić).

Vršit će se dužnost glavnog urednika edicije Povijest Hrvata u sedam knjiga u izdanju Matice hrvatske u Zagrebu. (Z. Ladić). Predviđa se tiskanje VI. knjige ove edicije Završit će se rad na sintezi hrvatske povijesti u izdanju Matice hrvatske. Predviđa se završetak uređivanja i predaja drugog sveska iste serije u tisak, te završetak pisanja priloga za treći svezak iste edicije. (D. Karbić). Dovršit će se rad na izradi kazala za šestu knjigu iz iste edicije (G. Budeč, I. Šutić). Nastavit će se rad na pisanju tekstova za spomenutu ediciju (G. Budeč, B. Grbavac, D. Karbić, Z. Ladić).

Pojedini djelatnici Odsjeka sudjelovat će u pripremi enciklopedijskog izdanja Hrvatski biografski leksikon Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža.

Djelatnici Odsjeka obavljat će dužnosti urednika i članova uredništva u pojedinim hrvatskim i inozemnim serijskim znanstvenim publikacijama: »Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti ZPDZ HAZU«, »Povijesni prilozi«, »Historijski zbornik«, »Cris« Časopis Povijesnog društva Križevci, »Central Europe«, »Hiperborea Journal« (A. Gulin, D. Karbić, F. Fabijanec, V. Tudjina, Z. Ladić).

Sudjelovat će se u organizaciji IV. medievističke radionice u Rijeci (listopad 2015.). (S. Miljan, K. Jovanović).

Predviđa se sudjelovanje djelatnika Odsjeka, ponajprije ovisno o financijskim mogućnostima, na više domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova. Također, pojedini će djelatnici sudjelovati u organizaciji znanstvenih skupova u Hrvatskoj i inozemstvu. (G. Budeč, F. Fabijanec, B. Grbavac, I. Kurelac, D. Karbić, Z. Ladić, T. Luetić, S. Miljan, Z. Novak, M. Sardelić, V. Tudjina).

Pojedini djelatnici obavljat će funkcije mentora pri izradi doktorskih disertacija (Z. Ladić, V. Tudjina).

Knjižnica

Tijekom 2016. u Knjižnici Odsjeka planira se obavljati sljedeće zadatke: Nastavak rada na računalnoj obradi serijskih i omeđenih publikacija, te postupno reorganiziranje i informatiziranje ukupne knjižnične djelatnosti. Vršit će se redovito mjesečno ažuriranje on-line katalog Knjižnice Odsjeka, te ujednačavati obradu knjižnog fonda u suradnji s kolegama u Akademijinoj središnjoj knjižnici. Korisnicima dati informacije o knjižnom fondu Odsjeka. Inventarizirati i katalogizirati novopristigle omeđene i serijske publikacije. Nastaviti s računalnom obradom starijih dijelova fonda i ažuriranjem kataloga, te time putem postupno mijenjati stare kataložne kartice.

Zbog stalnog povećanja knjižnog fonda obavljat će se, prema potrebi i mogućnostima, poslove premještanja dijelova fonda.

U skladu s novčanim sredstvima i potrebama rada nabavljati nove publikacije za Knjižnicu Odsjeka, te u mjeri u kojoj je to moguće pokušati pribaviti pojedine naslove periodike koje prijašnjih godina zbog nedostatka novca nisu mogli biti kupljeni.

Nastaviti s uvezom i zaštitom oštećenih publikacija reparatumnim trakama, a prema mogućnosti dati dio građe na uvez u knjigovežnicu Hrvatske akademije. Poslati svim korisnicima, koji već više godina ne vraćaju posuđene knjige i časopise, zahtjev da iste vrate u najkraćem mogućem roku. Posredovanjem Odjela za izdavačku djelatnost HAZU održavati postojeći sustav razmjene publikacija s domaćim i inozemnim znanstvenim institucijama i knjižnicama.

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

U Odsjeku za arheologiju djeluje četiri znanstvena djelatnika: dr. sc. Branka Migotti, znanstvena savjetnica, dr. sc. Alka Domić Kunić, znanstvena savjetnica, dr. sc. Ljubica Perinić, znanstvena suradnica, i dr. sc. Tino Leleković, znanstveni suradnik. Voditelj jedinice je prof. dr. sc. *Marin Zaninović*, član suradnik, a upraviteljica je dr. sc. *Branka Migotti*.

Znanstvenoistraživački rad

Dr. sc. *Branka Migotti* najveći dio svoga znanstvenoistraživačkog rada posvetit će trogodišnjem projektu »Rimski grobni spomenici jugozapadne Panonije u svome materijalnom, društvenom i religijskom kontekstu«, za koji je u 2015. dobila novčanu potporu od Hrvatske zaklade za znanost. Plan rada izrazito je zgusnut radi razmjerno kratkog trajanja, a njegova koordinacija zahtjevna s obzirom na to da je internacionalan i interdisciplinaran. Rad B. Migotti na navedenom projektu u 2016. odvijat će se na dvije razine: usmjeravanju i koordinaciji rada suradnika, te vlastitom izravnom sudjelovanju koje u prvoj godini rada podrazumijeva izradu obuhvatnog kataloga rimskih grobnih spomenika, u suradnji s dr. sc. Ljubicom Perinić. Izrada baze podataka uključuje katalošku sistematizaciju objavljene ali i neobjavljene građe (prema prethodnoj procjeni bit će između 150 i 200 kataloških jedinica) na temelju obuhvatnog pregledavanja stručne literature, arhivskih podataka, te terenskih obilazaka. U okviru rada na istom projektu pripremit će za tisak prilog kojim je sudjelovala na međunarodnom skupu *ASMOSIA* u svibnju ove godine u Splitu.

Izvan rada na projektu pripremit će za konačnu objavu rezultate posljednje kampanje istraživanja arheološkog nalazišta na Štrbincima kod Đakova u 2014. Obavljat će i savjetodavnu ulogu kod osmišljavanja stalnog izložbenog postava antičkog razdoblja u Muzeju Đakovštine u Đakovu.

Dr. sc. *Alka Domić Kunić* će tijekom 2016. nastaviti prikupljati građu za planiranu monografiju o Grcima na istočnoj obali Jadrana. Uz to će početi prikupljati građu za drugu monografiju, o Japodima, koju će ostvariti u znanstvenoj suradnji s Lidijom Bakarić iz Arheološkog muzeja u Zagrebu. U pripremi su i dva znanstvena rada, koja će biti ponuđena domaćim znanstvenim publikacijama, a čeka se objava već gotovog rada (u suautorstvu s dr. sc. Danijelom Džinom s Macquarie University u Sydneyju), namijenjenog za zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa »Century of the Brave. Archaeology of the Roman Conquest and Indigenous Resistance in Illyricum during the Time of Augustus and his Heirs«, održanog u organizaciji Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u rujnu 2014. u povodu 2000 godina od smrti prvog rimskog cara Oktavijana Augusta.

Dr. sc. *Ljubica Perinić* će zajedno s dr. sc. *Brankom Migotti*, voditeljicom projekta »Rimski grobni spomenici Jugozapadne Panonije u svome materijalnom, religijskom i društvenom kontekstu« (IP-2014-O9-/632), obavljati poslove koji su predviđeni planom i programom navedenog projekta: izrada arheološke baze podataka svih grobnih spomenika u obliku kataloga prema gradovima. Jedan unos u bazu podataka uključuje detaljan opis spomenika i prikaza na njemu, transkripciju natpisa (ukoliko natpis postoji), fotografiranje spomenika te sistematizaciju svih dotada objavljenih podataka o spomeniku (ukoliko je spomenik prethodno objavljen). Tako obrađeni spomenici u bazu podataka unose se prema prethodno izrađenom kronološki osjetljivom sustavu. Sudjelovat će s Ivanom Radmanom-Livajom u izradi monografije »Religija u rimskoj vojsci provincije Dalmacije i južne Panonije«, a monografija će biti popraćena i izložbom jednakog naslova. Rad na monografiji uključuje izradu kataloga svih vojničkih religijskih natpisa ili figuralnih spomenika s natpisom iz navedenoga područja, a natpisi se unose prema prethodno izrađenom sustavu koji uključuje vrstu spomenika, mjesto nalaza i božanstvo kojem je određeni spomenik posvećen. Nadalje, od tako popisanih spomenika potrebno je napraviti uži izbor onih koji će biti predstavljeni izložbom. Jednako tako, Lj. Perinić planira sudjelovati na znanstvenoj konferenciji »Roman religion in the regions of the northern Adriatic and Eastern Alps«, koja će se održati u Ljubljani, 16.–18. listopada 2016. Konferencija je ostvarena u suradnji triju ustanova: Znanstvenoraziskovalnog centra SAZU, Alpen-Adria Univerität (Klagen-

furt. Wien i Graz) i Università degli Studi di Udine.

Dr. sc. *Tino Leleković* veći će dio 2016. godine raditi na razvoju projekata arheoloških parkova u Osijeku, Popovači i Solinu, koji se rade u suradnji s jedinicama lokalne samouprave i sa sredstvima programa za potrebe u kulturi za arheološku baštinu Ministarstva kulture. U lipnju i srpnju 2016. nastavit će se istraživanja u gradu Osijeku, u Parku kraljice Katarine Kosače, gdje se sustavno istražuju ostaci antičke Murse s ciljem prezentacije središta antičke kolonije u obliku urbanog javnog arheološkog parka. U rujnu će T. Leleković obaviti terenski pregled na lokalitetu Salona, kako bi preispitao položaj i očuvanost antičkih ulica u Saloni, a sa svrhom pripreme detaljne dokumentacije za projekt »Longae Saloniae – projekt istraživanja i prezentacije antičkih prometnica na lokalitetu Salona«, koji namjerava realizirati u suradnji s Gradom Solinom. U selu Osekovu pokraj Popovače u listopadu provest će arheološka iskopavanja rimske rustične vile Ciglenice; ondje se planira stvaranje arheološkog parka i referentnog centra za Park prirode Lonjsko polje. U lipnju će T. Leleković obaviti manje arheološko istraživanje Beogradskih vrata barokne Tvrđe u sklopu uređenja istočnog dijela Tvrđe, i to u suradnji s Agencijom za Tvrđu iz Osijeka. Ostatak godine radit će na obradi građe i dokumentacije koja je pribavljena tim arheološkim iskopavanjima, te na pripremi rezultata iskopavanja za znanstvenu i stručnu objavu. Usporedo s poslovima na navedenim arheološkim projektima, T. Leleković će nastaviti rad na pripremi za tisak rukopisa znanstvenih monografija »Mursa – Istočna nekropola i Mursa – Južna nekropola«, u kojima će objaviti rezultate iskopavanja na rimskim grobljima Murse, provedenih tijekom izrade doktorskog rada i za postdoktorskog istraživanja. U rujnu 2016. sudjelovat će na skupu »Rei cretariae Romanae fautores« u Lisabonu s prilogom Pannonian production of fine table wares.

Nastavna djelatnost

Dr. sc. Branka Migotti obavljat će mentorske dužnosti za dvoje studenata poslijediplomskih studija na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Dr. sc. Alka Domić Kunić članica je stručnog povjerenstva za ocjenu i obranu sinopsisa disertacije, kao i same disertacije mr. sc. Radoslava Dodiga, »Ardijejci - uspon i pad ilirskog kraljevstva«, prijavljene na poslijediplomskom doktorskome studiju »Jadran - poveznica među kontinentima« Sveučilišta u Zadru.

Izdavačka djelatnost

Prikupljat će se prilozi za 18. svezak »Arheoloških radova i rasprava«, znanstvenog časopisa Razreda za društvene znanosti i Odsjeka za arheologiju, te će se obavljati svi ostali poslovi vezani uz njihovu objavu, koji obuhvaćaju uredničke poslove, pripremu tekstova (unos, lektura, korektura, prevođenje sažetaka na strane jezike) i dio grafičke pripreme. Te poslove obaviti će dr. sc. Branka Migotti i dr. sc. Alka Domić Kunić.

Ostala djelatnost

Dr. sc. Alka Domić Kunić obavljat će administrativne poslove vezane uz djelatnost Odsjeka za arheologiju (zaprimanje i arhiviranje dopisa).

Dr. sc. Ljubica Perinić obavljat će poslove vezane uz priručnu knjižnicu Odsjeka (održavanje, unos i popis novih knjiga i časopisa).

ODSJEK ZA ETNOLOGIJU

Voditelj Odsjeka za etnologiju je akademik *Ivan Cifrić*, redovni profesor na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Djelatnici Odsjeka su: znanstveni suradnik dr. sc. *Jakša Primorac* i viša stručna suradnica *Klementina Batina*.

U Odsjeku se kontinuirano pripremaju za objavljivanje antologijski etnološki i folkloristički rukopisi iz 19. i prve polovice 20. stoljeća. Riječ je o stručnim poslovima prepisivanja, kolacioniranja i digitaliziranja te znanstvenim poslovima kritičkog obrađivanja i multidisciplinarnog proučavanja arhivske građe. Djelatnici i vanjski suradnici Odsjeka pritom surađuju s ustanovama i pojedincima iz lokalnih zajednica iz kojih potječe gradivo. Tempo objavljivanja odvija se u skladu s financijskim mogućnostima. Glavni i odgovorni urednik svih izdanja je akademik *Ivan Cifrić*, a jezična savjetnica dr. sc. *Irena Miloš*.

U 2016. u Odsjeku će se obavljati sljedeći poslovi:

1. rad s vanjskim korisnicima arhiva (stručna pomoć pri korištenju arhivske građe i priručne literature: vođenje evidencije korisnika, izdavanje odobrenja za korištenje i obradu arhivske građe, izrada fotografskih i digitalnih preslika odobrene građe, izrada obavijesnih pomagala).

2. objavljivanje zbornika radova sa znanstvenog skupa »Etnološke i folklorističke znanosti u Kvarnerskom primorju i Istri u 19. i 20. stoljeću«, održanog u listopadu 2013. godine u suradnji s Akademijinim Zavodom za povijesne i društvene znanosti u Rijeci (»Zbornik za narodni život i običaje« br. 59).

3. objavljivanje sociološke monografije »Selo u sjećanju«, kojoj je autor akademik *Ivan Cifrić*, kao posebnog izdanja Odsjeka.

4. održavanje znanstvenog skupa s radnim naslovom »Luka Lukić: život i djelo« u Slavanskom Brodu.

5. nastavak rada na kritičkoj obradi građe predviđene za objavljivanje u narednom razdoblju: 1) *Luka Lukić, »Opis sela Klakarja. Po Radićevoj "Osnovi"«*. I. dio, SZ 128a-d, NZ 28a-e (urednik: dr. sc. *Marinko Vuković*); 2) *Rade Bosnić, »Četiri sela u okolici Dvora na Uni«*, SZ 113a-b, 124, 127a-f (urednici: prof. dr. sc. *Drago Rokсандić* i dr. sc. *Aleksandra Đurić*).

Uz redovnu djelatnost, djelatnici Odsjeka istražuju i pišu znanstvene radove iz svojih specijalističkih područja. Izvješće o radu akademika *Ivana Cifrića* nalazi se u prikazu djelatnosti Razreda za društvene znanosti.

Dr. sc. *Jakša Primorac* će dovršiti opsežnu znanstvenu studiju u kojoj uspoređuje sačuvane oblike klapskog pjevanja u Italiji, Grčkoj i Dalmaciji. Navedeno istraživanje naslanja se na njegova dugogodišnja istraživanja povijesti klapskog pjevanja. U sklopu tog osobnog projekta odlazit će na terenska istraživanja i znanstvene skupove. Zajedno s dr. sc. *Sanjom Holjevac* dovršit će zbornik radova sa znanstvenog skupa »Etnološke i folklorističke znanosti u Kvarnerskom primorju i Istri u 19. i 20. stoljeću«, koji će biti objavljen 2016. godine. Uz uvodnu studiju, u navedenom će zborniku objaviti i znanstveni članak o pučkome glagoljaškom pjevanju u Kvarnerskome primorju i Istri u prošlosti i sadašnjosti. Član je Organizacijskog odbora Akademijinog znanstvenog skupa s radnim naslovom

»Luka Lukić: život i djelo«, koji će se održati u Slavonskom Brodu. Recenzirat će i tehnički pripremiti za tisak monografiju »Selo u sjećanju« akademika Ivana Cifrića.

Klementina Batina će obavljati stručne poslove vezane uz pružanje usluga korisnicima arhiva Odsjeka te administrativne poslove koji se odnose na pripremu za objavljivanje publikacije »Zbornik za narodni život i običaje« br. 59 i posebnih izdanja Odsjeka. Koordinirat će daljnji rad na projektu »Rukopisna baština Luke Lukića«, koji se odvija u suradnji s Općinom Klakar. Sudjelovat će u organizaciji znanstvenog skupa »Luka Lukić: život i djelo«. Nastavit će istraživati rukopisne zbirke Odsjeka s posebnim osvrtom na aspekte ženskog etnološkog i folklorističkog autorstva. Suradivat će s Katedrom čakavskog sabora Modruša na objavljivanju rukopisne zbirke »Hrvatske narodne pjesme i građa iz Oštarija« (Mijat Pribanić, SZ 106). U okviru djelatnosti Akademijina digitalnog repozitorija sudjelovat će u redovitim sastancima radne grupe za digitalizaciju, digitalizirat će arhivsko gradivo Odsjeka te obrađivati i upisivati metapodatke. Aplicirat će natječajnu dokumentaciju za programe financiranja projekata digitalizacije te kritičkog objavljivanja arhivske građe Odsjeka (MZOŠ i MK). Kao suvoditeljica Kluba Hrvatskog etnološkog društva organizirat će razna javna etnološka događanja.

ODSJEK ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA

U 2016. godini predviđa se objavljivanje članka znanstvene suradnice dr. sc. *Martine Basarac Sertić* pod nazivom »Made in China, imported to Croatia: a var approach«. U ovom se radu analizira utjecaj konkurentskog uvoza iz Kine na hrvatsko tržište rada. Empirijskom analizom za razdoblje od 2003. do 2013. godine, korištenjem VAR metodologije, dokazano je da je uvoz iz Kine pozitivno koreliran s rastom nezaposlenosti u Hrvatskoj. Ovaj je rezultat dobiven u dva modela i to: u modelu gdje se analizira kategorija uvoz iz Kine za sve proizvode i u modelu gdje se analizira uvoz iz Kine samo za kategoriju tehnološki intenzivnih i visokokvalificiranih proizvoda. Kontrolne varijable (binarna varijabla za ekonomsku krizu, indeks proizvodnje za graditeljstvo i realni efektivni tečaj) također imaju statistički signifikantan utjecaj na stopu nezaposlenosti. Uz ekonometrijsku analizu, u radu je također izložen pregled postojećih empirijskih i teorijskih istraživanja koja se bave konkurentskim uvozom iz Kine.

Zatim se predviđa objavljivanje članka pod nazivom »Odrednice deindustrijalizacije u razvijenim europskim i postkomunističkim zemljama«. Glavni cilj ovog rada bio je rasvijetliti proces deindustrijalizacije. Naime, procjenom dinamičkih panel modela, u radu se istražuju razlike u promjenama strukture gospodarstva tijekom procesa deindustrijalizacije u 15 zemalja članica Europske unije i 10 postkomunističkih zemalja, za razdoblje od 1995. do 2012. godine. U radu su analizirani uobičajeni i prijelazni oblici deindustrijalizacije. Nadalje, suprotno očekivanjima, empirijski rezultati nisu podržali početnu hipotezu da deindustrijalizaciju u postkomunističkim zemljama karakteriziraju čimbenici različiti od onih u razvijenim europskim zemljama. Također se predviđa sudjelovanje znanstvene suradnice dr. sc. *Martine Basarac Sertić* na konferenciji Hrvatskog statističkog društva (HSD), »The first International Statistical Conference in Croatia – ISCCRO'16«, koja će se održati 05.-06. svibnja 2016. godine u Zagrebu.

Nadalje, akademik *Gordan Družić* predviđa početak rada na projektu pod nazivom »Analiza modela i odrednica dugoročnog ekonomskog razvoja«. Projekt se sastoji u slje-

dećem: Nakon šestogodišnjeg razdoblja recesije, gospodarska kretanja ukazuju da se budući hrvatski makroekonomski scenarij suoćava s velikim izazovima poduzimanja smjelih mjera. Kako bi Hrvatska mogla potaknuti i unaprijediti svoj gospodarski rast u narednim desetljećima, treba težiti aktiviranju gospodarskih pokretaća rasta i poboljšati dugoroćnu konkurentnost. Stoga je predmet istraživaćkog projekta višestruko složeno područje ekonomske analize – analiza modela i odrednica dugoroćnog ekonomskog razvoja. Glavni cilj istraživanja je utvrditi i argumentirati ključne makroekonomske ćimbenike dugoroćnog gospodarskog razvoja. Ovako definirana svrha i glavni cilj istraživanja generiraju višefazne ciljeve u realizaciji projekta. S tim u vezi istraživanje je podijeljeno u tri segmenta i tri sukcesivne faze, te se predvića dovršenje rada u okviru ćetiri godine. U prvoj fazi kao startnoj poziciji utvrdit će se konceptualna okosnica, povezujući teorijski okvir i metodološke osnove za istraživanje u okviru ekonomsko politićkog okruženja. Druga faza svrhovitog istraživanja obuhvaća temeljitu analizu dijagnostike rasta koji uključuje oblikovanje ekonomske politike i faktora razvoja. Naime, istraživanje polazi od hipoteze da se hrvatsko gospodarstvo nalazi na neodrživoj putanji kojoj je nužan zaokret iz procесиjske u razvojnu politiku prije svega produktivnim korištenjem raspoloživih vlastitih resursa, što je uvjetovano radikalnim zaokretom u tekućoj ekonomskoj politici i njezinom zasnivanju na znanstveno utemeljenoj dugoroćnoj strategiji ekonomskog razvoja. Treća faza odnosit će se na kombinaciju teorijski razraćene i aplicirane istraživaćke metodologije na opsežnoj i valjanjoj statistićkoj podlozi.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Zavod u svom sastavu ima dvije po sadržaju rada različite i međusobno odvojene radne jedinice: istraživaćku radnu jedinicu (po kojoj Zavod nosi ime), smještenu u renesansnom Sorkoćevićeveu ljetnikovcu na Lapadu i Zbirku Balda Bogišića u Cavtatu. Voditelj Zavoda je akademik *Vladimir Stipetić*, zamjenik voditelja je upravitelj akademik *Nenad Vekarić*, a voditeljica Zbirke Balda Bogišića je mr. *Stane Đivanović*. Sveukupno je uposlono 13 djeatnika, i to: 9 na znanstvenim poslovima (5 znanstvenih savjetnika, 1 viši znanstveni suradnik i 3 znanstvena suradnika od kojih je jedan u statusu znanstvenog novaka), 1 na strućnim poslovima, 1 na administrativno-raćunovodstvenim poslovima i 2 pomoćna sluźbenika.

Znanstvenoistraźivaćki rad

Tijekom 2016. godine nastavit će se istraživanja pojedinih tema iz politićke, gospodarske i kulturne prošlosti Dubrovnika i okolice koje vezuje zajednićki projekt »Transformacije kolektivnih i individualnih identiteta u Dubrovaćkoj Republici od kasnog srednjeg vijeka do 19. stoljeća« (voditelj projekta akademik Nenad Vekarić), projekt koji je dobio potporu Hrvatske zaklade za znanost.

Pojedinaćni rad znanstvenika Zavoda odvijat će se na sljedeći naćin:

Akademik *Nenad Vekarić*, znanstveni savjetnik, izdat će sedmi i osmi svezak knjige »Vlastela grada Dubrovnika«. Nastavit će istraživanje demografske povijesti Dubrovnika i okolice, rad na prikupljanju i obradi graće o stanovništvu dubrovaćkih regija (Dubrovaćko primorje, Rijeka i Źupa dubrovaćka, Elafiti, Dubrovnik), te na pripremi

sljedećih knjiga: »Lastovske oporuke« (u koautorstvu s Ivanom Lazarević); »Stanovništvo Dubrovnika 1817. godine« (u koautorstvu sa Stjepanom Čosićem) i »Leksikon dubrovačkih prezimena«. Sudjelovat će na inter-kongresu Međunarodne unije etnoloških i antropoloških znanosti (IUAES) koji će se održati od 4. do 9. svibnja 2016. godine u Dubrovniku. U okviru doktorskog studija »Povijest stanovništva«, kojem je uz Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Dubrovniku suorganizator i Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku, nastaviti će (s Nellom Lonza) istraživanja pod radnim naslovima »Kriminalitet u Dubrovniku u 18. stoljeću«, »Dubrovačke oporuke« i »Društvena kretanja i mreže na temelju analize matičnih i kancelarijskih knjiga«, kao i rad na projektu demografskog istraživanja stare povijesne jezgre grada Dubrovnika.

Dr. sc. *Nella Lonza*, znanstvena savjetnica, član suradnik HAZU, objavit će rad o zadarskom fragmentu pravnog rukopisa iz 9. stoljeća, u kojem će dokazati o kojem je dijelu riječ, iznijeti pretpostavke kako je rukopis stigao u Zadar i ocijeniti njegovo mjesto među pravnim izvorima srednjovjekovne Dalmacije. Predat će u tisak rad u suautorstvu o bratovštini Sv. Lazara u Dubrovniku 1531-1808., koji se odnosi na članstvo i ustroj bratovštine te njezino prerastanje u elitni građanski sloj. Također će predati na objavljivanje rad o knezu Giovanniju Dandolu i počecima mletačke vlasti u Dubrovniku. Nastavit će pripreme za knjigu o dubrovačkim isposnicama (rekluzama) u srednjem vijeku i mletačko-dubrovačkim odnosima do 1358. Raditi će na prijevodu (s latinskog/talijanskog) i kritičkom izdanju Statuta Umaga i Statuta Buzeta. Suradivati će na pripremi izdanja biskupske vizitacije dubrovačke nadbiskupije G. F. Sormanija iz 16. stoljeća. Sudjelovat će na inter-kongresu Međunarodne unije etnoloških i antropoloških znanosti (IUAES) koji će se održati od 4. do 9. svibnja 2016. godine u Dubrovniku, zatim na radionici o »Libri maleficiorum« u srednjovjekovnim gradovima (Firenca) i u pripremi izložbe i izradi kataloga o povijesti Kneževa dvora u Dubrovniku. Nastavit će istraživanja u Državnom arhivu u Dubrovniku te Državnom arhivu i knjižnicama u Veneciji. U okviru doktorskog studija »Povijest stanovništva«, nastaviti će (s Nenadom Vekarićem) istraživanja pod radnim naslovima »Kriminalitet u Dubrovniku u 18. stoljeću«, »Dubrovačke oporuke« i »Društvena kretanja i mreže na temelju analize matičnih i kancelarijskih knjiga«.

Dr. *Slavica Stojan*, znanstvena savjetnica, dovršiti će knjigu o svakodnevicu života u ljetnikovcima Rijeke dubrovačke, zasnovanu na dokumentima Arhiva Dubrovačke Republike i književnim djelima dubrovačkih pisaca i pjesnika koji su stvarali u svojim ladanjskim kućama u Rijeci dubrovačkoj. Nastavit će arhivska istraživanja u Državnom arhivu u Dubrovniku na dokumentima iz fondova Dubrovačke Republike iz kojih je moguće percipirati posljedice Velike trešnje 1667. godine. Posebnu pažnju posvetiti će povijesti emocija vezanih za tu katastrofu i poslijepotresno razdoblje. Održati će 31. ožujka 2016. godine predavanje pod naslovom: »Women's Voices in Front of the Criminal Court of Republic of Dubrovnik in the 18th Century« na međunarodnom simpoziju u Valenciji »The Eleventh European Social History Conference« koji organizira International Institute for Social History iz Valencije. U okviru doktorskog studija »Povijest stanovništva«, kojem je uz Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Dubrovniku suorganizator i Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku, sudjelovati će u istraživanjima pod radnim naslovima »Kriminalitet u Dubrovniku u 18. stoljeću« i »Društvena kretanja i mreže na temelju analize matičnih i kancelarijskih knjiga«.

Dr. *Vesna Miović*, znanstvena savjetnica, planira završiti rad na monografiji o židovskim obiteljima/rodovima u Dubrovniku od sredine 16. stoljeća do 1918. godine. Nakon toga planira raditi na osmansko-dubrovačkim odnosima u 16. stoljeću, s posebnim naglaskom na iznimno zanimljivim čimbenicima tih odnosa, utjecajnim dragomanima

Porte i moćnim osmanskim ženama.

Dr. *Zdenka Janeković-Römer*, znanstvena savjetnica, nastavit će rad na istraživanjima potrebnima za pisanje monografije o komunalnom razvoju dalmatinskih gradova od ranog srednjeg vijeka do 14. stoljeća, kao i sinteze "Povijest Dubrovačke Republike". Istraživat će viziju srednjovjekovnog Dubrovnika kao idealnoga grada te uporište takve slike u političkom uređenju grada. Istraživat će i odnose Dubrovnika s hrvatskim velikašima, posebno Bribircima. Nastavit će rad na projektu *The Mediterranean City and Its Rulers: A Comparison of Byzantium, Islam, and Western Christendom in the High Middle Ages* u organizaciji Princeton University, N.J., Cambridge University te University of Edinburgh.

Dr. sc. *Relja Seferović*, viši znanstveni suradnik, istražit će izabrana pitanja koja su obilježavala obnovu duhovnog i materijalnog života u Dubrovniku tijekom 18. stoljeća, od jezikoslovnih interesa u klasičnoj dubrovačkoj historiografiji i istupa izabranih propovjednika (pri čemu će povući paralele s njihovim uzorima iz prošlosti), pa do vanjskih uvjeta u kojima su živjeli i radili, čemu je konkretno posvećeno pitanje obnove dubrovačkog vodovoda.

Dr. *Rina Kralj-Brassard*, znanstvena suradnica, objavit će rad o posljednjoj dubrovačkoj urbanoj kugi s kraja 17. stoljeća. Sudjelovat će kao član akademskog odbora i panelist na inter-kongresu Međunarodne unije etnoloških i antropoloških znanosti (IUAES) koji će se održati od 4. do 9. svibnja 2016. godine u Dubrovniku, a kao izlagač na jedanaestoj europskoj konferenciji društvene povijesti (ESSH) koja će se održati u Valenciji od 30. ožujka do 2. travnja 2016. Suradivat će i na projektnim zadacima »Povijesna jezgra grada Dubrovnika«, »Kriminalitet u Dubrovniku 18. stoljeća«, »Dubrovačke oporuke« i »Društvena kretanja i mreže na temelju analize matičnih i kancelarijskih knjiga« koji se ostvaruju u okviru doktorskog studija »Povijest stanovništva«, u suradnji Zavoda za povijesne znanosti HAZU i Sveučilišta u Dubrovniku.

Dr. *Ivana Lazarević*, znanstvena suradnica, nastavit će raditi na ubicaciji vlasteoskih kuća u staroj gradskoj jezgri Dubrovnika i njihovih ljetnikovaca na području cijele Dubrovačke Republike. Trenutno radi na dokumentima Dubrovačkog arhiva pokušavajući locirati posjede vlastele, ali i ostalih građana do velikog potresa 1667. godine. U okviru doktorskog studija »Povijest stanovništva«, kojem je uz Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Dubrovniku suorganizator i Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku, sudjelovat će u istraživanjima pod radnim naslovima »Kriminalitet u Dubrovniku 18. stoljeća«, »Dubrovačke oporuke«, »Društvena kretanja i mreže na temelju analize matičnih i kancelarijskih knjiga«. Radit će i na pripremi knjige »Lastovske oporuke« (u koautorstvu s Nenadom Vekarićem).

Dr. sc. *Lovro Kunčević*, znanstveni suradnik u statusu znanstvenog novaka, istraživat će političku povijest Dubrovačke Republike u kasnom srednjem vijeku i ranom novovjekovlju, a posebice povijest dubrovačkih republikanskih institucija i ideologije. Pripremat će drugi dio članka o uzrocima iznimne političke i socijalne stabilnosti predmodernog Dubrovnika te tekst posvećen temeljnim političkim institucijama Dubrovačke Republike.

Izdavačka djelatnost

Tijekom 2016. godine predviđa se tisak sljedećih publikacija: 1) »Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku« 54 (2016); 2) »Dubrovnik Annals« 20 (2016); 3) Nenad Vekarić, »Vlastela grada Dubrovnika, knjiga 7. Genealogije (A-Ma)«; 4) Nenad Vekarić, »Vlastela grada Dubrovnika, knjiga 8. Genealogije (Me-Z)« 5) Ivana Lazarević i

Nenad Vekarić, »Lastovske oporuke»; 6) Kristina Puljizević, »Porodaj u Dubrovniku«; 7) Jasenka Maslek, »Vinogradarstvo na poluotoku Pelješcu«.

Akademik *Nenad Vekarić*, znanstveni savjetnik, izdat će sedmi i osmi svezak knjige »Vlastela grada Dubrovnika«. Nastavit će istraživanje demografske povijesti Dubrovnika i okolice, rad na prikupljanju i obradi građe o stanovništvu dubrovačkih regija (Dubrovačko primorje, Rijeka i Župa dubrovačka, Elafiti, Dubrovnik), te na pripremi sljedećih knjiga: »Lastovske oporuke« (u koautorstvu s Ivanom Lazarević); »Stanovništvo Dubrovnika 1817. godine« (u koautorstvu sa Stjepanom Čosićem) i »Leksikon dubrovačkih prezimena«. Sudjelovat će na inter-kongresu Međunarodne unije etnoloških i antropoloških znanosti (IUAES) koji će se održati od 4. do 9. svibnja 2016. godine u Dubrovniku. U okviru doktorskog studija »Povijest stanovništva«, kojem je uz Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Dubrovniku suorganizator i Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku, nastavit će (s Nellom Lonza) istraživanja pod radnim naslovima "Kriminalitet u Dubrovniku u 18. stoljeću«, »Dubrovačke oporuke« i »Društvena kretanja i mreže na temelju analize matičnih i kancelarijskih knjiga«, kao i rad na projektu demografskog istraživanja stare povijesne jezgre grada Dubrovnika.

Dr. sc. *Nella Lonza*, znanstvena savjetnica, član suradnik HAZU, objavit će rad o zadarskom fragmentu pravnog rukopisa iz 9. stoljeća, u kojem će dokazati o kojem je dijelu riječ, iznijeti pretpostavke kako je rukopis stigao u Zadar i ocijeniti njegovo mjesto među pravnim izvorima srednjovjekovne Dalmacije. Predat će u tisak rad u suautorstvu o bratovštini Sv. Lazara u Dubrovniku 1531-1808., koji se odnosi na članstvo i ustroj bratovštine te njezino prerastanje u elitni građanski sloj. Također će predati na objavljivanje rad o knezu Giovanniju Dandolu i počecima mletačke vlasti u Dubrovniku. Nastavit će pripreme za knjigu o dubrovačkim isposnicama (rekluzama) u srednjem vijeku i mletačko-dubrovačkim odnosima do 1358. Radit će na prijevodu (s latinskog/talijanskog) i kritičkom izdanju »Statuta Umaga« i »Statuta Buzeta«. Suradivat će na pripremi izdanja biskupske vizitacije dubrovačke nadbiskupije G. F. Sormanija iz 16. stoljeća. Sudjelovat će na inter-kongresu Međunarodne unije etnoloških i antropoloških znanosti (IUAES) koji će se održati od 4. do 9. svibnja 2016. godine u Dubrovniku, zatim na radionici o »Libri maleficiorum« u srednjovjekovnim gradovima (Firenca) i u pripremi izložbe i izradi kataloga o povijesti Kneževa dvora u Dubrovniku. Nastavit će istraživanja u Državnom arhivu u Dubrovniku te Državnom arhivu i knjižnicama u Veneciji. U okviru doktorskog studija »Povijest stanovništva«, nastavit će (s Nenadom Vekarićem) istraživanja pod radnim naslovima »Kriminalitet u Dubrovniku u 18. stoljeću«, »Dubrovačke oporuke« i »Društvena kretanja i mreže na temelju analize matičnih i kancelarijskih knjiga«.

ZBIRKA BALDA BOGIŠIĆA U CAVTATU

Zbirka Baltazara Bogišića u Cavtatu će biti otvorena za javnost – izložbeni odjel uz povremena stručna vodstva, konzultacije i suradnju u znanstvenim istraživanjima Bogišićeve ostavštine, sudjelovanje u radio i tv emisijama, posudbe građe u svrhu izlaganja. Planira se tiskanje i promocija kataloga tek postavljene tematske memorijalne izložbe Vrijeme Bogišićeva odlaska i 'povratka' - muzeološki aspekt kulture sjećanja (autorica Stane Đivanović). Nastavit će se snimanje i reinventiranje arheološke zbirke, poglavito keramičke građe, u digitalnom programu M++ (Bruno Bijadija i Stane Đivanović), te dorada ko-

nvertiranog inventara djela likovne umjetnosti Bogišićeva kabineta u svrhu registriranja navedenih kolekcija kod Ministarstva kulture RH.

Mr. *Stane Divanović* će nastaviti svoja znanstvena istraživanja, te prioriteto dovršiti rad »Baldo Bogišić – sljedbenik tradicijske historičko-pravne škole«, koji tematizira novi stalni muzejski postav Bogišićeve rodne kuće. Naime, u idućoj godini se očekuje i početak obnove objekta koju će financirati zakupac poslovnog prostora u prizemlju kuće, a u skladu s već izrađenom i od nadležnih službi odobrenom projektnoj dokumentaciji. Ovisno o okolnostima i financijskim mogućnostima nastavit će se sanacijski i obnoviteljski radovi na ostalim nekretninama u Cavtatu (knežev dvor, zgrada u Klaićevoj ul. 2) u vlasništvu Hrvatske Akademije, radovi na hortikulturnom održavanju okoliša kneževa dvora, konzervatorsko-restauratorski zahvati na fundusu ostavštine, kupnja nove opreme za pohranu i prezentaciju građe, kao i nabava potrebne priručne stručne literature.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – ZADAR

Organizacija jedinice

U Zavodu za povijesne znanosti uposlena su ukupno sedam djelatnika: dva stalno uposlena znanstvena djelatnika (dr. sc. Tado Oršolić i dr. sc. Marija Zaninović Rumora), voditeljica Pomorske zbirke (dr. sc. Grozdana Franov Živković), jedna asistentica-posdoktorantica (dr. sc. Martina Dubonić Glavan), stručna djelatnica (Ivna Anzulović, prof.), knjižničarka (Ljiljana Ugrinić, prof.) i domar-spremač (Zorinko Lalić). Voditelj Zavoda je akademik *Franjo Šanjek* a upravitelj je dr. sc. *Tado Oršolić*.

Znanstvenoistraživački rad

Tado Oršolić, viši znanstveni suradnik, tijekom 2016. planira nastaviti s radom i pisanju monografije naslova: »Nepokorena Posavina: Rat u Bosanskoj Posavini – Oraško bojište 1992. – 1995.« Raditi na objavi manuskripta Gustava von Hubke, »Geschichte des k. u. k. Infanterieregiments Graf von Lacy Nr. 22.« i tiskanju monografije naslova »Carsko i kraljevska dalmatinska pukovnija grof Lacy br. 22. u Prvom svjetskom ratu«. Kao sudionik znanstvenog projekta Hrvatske zaklade za znanost, naslova »Vojnički život i slike ratnika u hrvatskom pograničju od 16. stoljeća do 1918.« (Project IP-2014-09-3675) izvršiti potrebna istraživanja vezana uz društveno-vojnu povijest Dalmacije od kraja 18. do 1918. te aktivno sudjelovati u radu na projektu. U okviru projekta planira u suautorstvu s Dinom Nekiće objaviti rad naslova: »Mobilizacija u dubrovačkom kotaru tijekom 1913./1914.«

Objaviti rad naslova »Društveno-kulturne i gospodarske prilike u Novigrad od sredine 19. do početka 20. stoljeća« u monografiji »Novigrad nekad i sad«. U svojstvu tehničkog urednika, radit će na pripremi izrade i tiskanja znanstvenog godišnjaka Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, sv. 58 za 2016. Sudjelovati i u radu ostalih projekata koje planira Zavod u Zadru, organizirati predavanja u Zavodu; prijaviti znanstveni projekta naslova »Značenje jadranskog prostora u kontekstu europskih društvenih procesa od 15. do 20. stoljeća« na natječaju Hrvatske zaklade za znanost; sudjelovati u uredništvu i pripremi izradbe monografije »Novigrad nekad i sad«.

Marija Zaninović Rumora, viši znanstveni suradnik, planira tijekom 2016. u suradnji s Odjelom za klasičnu filologiju Sveučilišta u Zadru obaviti snimanja, usporedbe tiskanih izdanja Hvarskog statuta, raditi na uvodnom dijelu i predgovoru kritičkog izdanja Statuta; pripremiti i urediti za objavljivanje, te napisati predgovor, bibliografiju, indekse za izdanje Sabranih djela o. Antonina Zaninovića, crkvenog muzikologa; pripremiti za tisak: Zadarske i šibenske mjere za dužinu i površinu – nova saznanja (pogledi).

Grozdana Franov Živković, znanstveni suradnik, voditeljica Pomorske zbirke, nastavit će nabavu predmeta i dokumenata te sređivanje Pomorske zbirke u Zavodu, postaviti izložbu: "Svakodnevni život uz more – tradicija pomorstva i ribarstva na zadarskom području". Sudjelovati u radu kao član međunarodnog projekta »Digitalizacija i istraživanje tekstova zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom«. Sudjelovati na znanstvenim skupovima: znanstveni skup »Polača«, naslov izlaganja »Povijesna demografija Nadina i Raševića na temelju na temelju matičnih knjiga i ostalih evidencija Ninske biskupije od 17. do sredine 19. stoljeća« (Polača 2016.); međunarodni znanstveni skup: »Conference and School on Authority, Provenance, Authenticity, Evidence« (Sveučilište u Zadru, listopad 2016.), naslov izlaganja »The glagolitic confraternities books of the Zadar area and their value as historical documents«. Predati tri rada za zbornik radova sa znanstvenog skupa o Kalima: »O kaljskim bratovštinama u razdoblju od 14. do 19 st.«; »Povijesna demografija Kali na temelju glagoljskih matičnih knjiga, knjiga bratovština i popisa stanovništva od 16. do poč. 19. st. te tabelarnih matrica iz 19. st.«; »O kaljskim običajima u razdoblju od 15. do kraja 19. stoljeća«. Predati za monografiju »Novigrad nekad i sad« rad naslova »Povijesna demografija Novigrada na temelju matičnih knjiga i ostalih evidencija Ninske biskupije od 17. do sredine 19. stoljeća«. Predati članke za tiskanje: »Glagoljaš don Luka Žuvić, 18 st. i njegove zbirke propovijedi« u Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru sv. 58/2016.; »Glagoljski libar propovijedi, oko god. 1750. i glagoljaš don Šime« u Croatian Christiana Periodica; »Vizitacije zadarskih nadbiskupa: Glagoljska naredba zadarskog nadbiskupa za osnivanje bratovštine sv. Sakramenta u Pakoštanima«, »Glagoljica u Zadru – Glagoljski zapisi iz knjige bratovštine sv. Antonio abbate 1725.-1777.«, »Ninski spisi: nekoliko dopisa pisanih hrvatskom ćirilicom (bosanicom)«, u Glasilo Udruge glagoljaša Zadar - Slovo rogovsko; »Vizitacije zadarskih nadbiskupa – glagoljica u Božavi« u Glasilo Društva prijatelja glagoljice – Baščina. U pripremi su knjige za tisak »Glagoljske matice umrlih župe Sukošan od 1608. do 1799.«; »Glagoljska matica vjenčanih 1747. do 1825. i glagoljska matica umrlih 1765. do 1825. župe Sutomišćica«, »Glagoljska madrikula Bratovštine Gospe od Luzarija 1619. – 1733. iz Kali«.

Martina Dubolnić Glavan, viši asistent (posdoktorant), nastavit rad na izradi dokumentacije te obradi građe i prostornih podataka prikupljenih terenskim istraživanjima provedenim 2008. – 2010. g. na prostoru Općine Starigrad-Paklenica i raditi na izradi monografije s rezultatima istraživanja. Planira nastaviti rad na obradi pokretne građe, dokumentacije i prostornih podataka prikupljenih terenskim istraživanjima provedenim 2012. – 2013. g. na prostoru Grada Nina i Općine Privlaka. Nastavit sudjelovati na terenskim arheološkim istraživanjima drugih istraživača te po mogućnosti provoditi i vlastita terenska istraživanja.

Ivna Anzulović, viši stručni suradnik, planira objaviti u monografiji »Novigrad nekad i sad« sljedeće radove: »Arheološka istraživanja crkve sv. Kate u Novigradu« i »Povijest crkve i franjevačkog samostana sv. Kate u Novigradu«. Također planira napisati rad »Srednjovjekovna sela današnje općine Novigrad«.

Ljiljana Ugrinić knjižničarka, stručni suradnik, obavljat će tekuće poslove nabave, za-

mjene (Radove sv. 57/2015. poslati na adrese institucija), inventarizacije, klasifikacije knjižnične građe. Suradivati s drugim knjižnicama, uspostavljati nove zamjene s ustanovama srodne struke. Završiti s obradom knjiga darovane knjižnice obitelji Jureško, te istu kompjutorski obraditi za lakše pretraživanje korisnicima. Također zapise monografskih publikacija koje nisu elektronički obrađene uvesti u ISIS, kako bi bili dostupniji i brže pretraživi.

Izdavačka djelatnost

- 1) Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, sv. 58., 2016.
- 2) Zbornik radova s znanstvenog skupa »Zemunik u prostoru i vremenu«, suizdavaštvo
- 3) Monografija »Novigrad nekad i sad«, izdavač/suizdavač

ZAVOD ZA POVIJEST I FILOZOFIJU ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Rad Zavoda za povijest i filozofiju znanosti odvija se unutar tri odsjeka:

- 1) Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti
- 2) Odsjek za povijest medicinskih znanosti
- 3) Odsjek za filozofiju znanosti

Voditelj Zavoda je akademik *Žarko Dadić*. Zamjenica voditelja, upraviteljica Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti je prof. dr. sc. *Snježana Paušek-Badždar*, zamjenica voditelja, upraviteljica u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti prof. dr. sc. *Stella Fatović-Ferenčić*.

ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

Djelatnici Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti istražuju u sklopu svojih teme matematičke, fizikalne, kemijske i astronomske znanosti u Hrvata.

Prof. dr. sc. *Snježana Paušek-Badždar*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju sudjeluje, zajedno s akademikom Nenadom Trinajstićem i svojom znanstvenom novakinjom Vanjom Flegar te još s pet znanstvenika iz Instituta za filozofiju na četverogodišnjem projektu Hrvatske zaklade za znanost, pod naslovom »Hrvatska filozofija i znanost od 12. do 20. stoljeća« (voditeljica: prof. dr. sc. Erna Banić-Pajnić). U okviru tog projekta ona će istražiti recepciju tekstova hrvatskih alkemičara Petra Bona, Daniela Istranina, Giulia Camilla Delminija i Ivana Brattija u europskoj znanosti i kulturi kasnog srednjeg vijeka i renesanse.

Pored toga, s akademikom Nenadom Trinajstićem će nastaviti istraživanja o razvitku kemijskih pogleda i institucionaliziranju kemijskih istraživanja u Hrvatskoj koncem 19. i početkom 20. stoljeća. Nakon sudjelovanja na skupu o životu i djelu Srečka Bošnjakovića Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU (24. studenog 2015.), napisat će tekst izlaganja s tog skupa. Dio vremena će posvetiti usmjeravanju rada i pomoći u radu znanstvenoj novakinji za povijest kemije Vanji Flegar, prof. na Odjelu za kemiju Sveučilišta J.J. Strossmayer u Osijeku, gdje je izabrana za redovitu profesoricu, nastavit će voditi jednosemestralni kolegij iz Povijesti kemije.

Nastavit će djelovati kao suurednica, uz akademika Ksenofonta Ilakovca, edicije »Rasprave i građa za povijest znanosti« Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU. Također će nastaviti djelovati kao urednica za kemiju u »Hrvatskom biografskom leksikonu« Leksikografskog zavoda »Miroslav Krleža«, potom kao članica Uredništva časopisa »Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine«, »Jahrbuch« i »Prirodoslovlje«. Nastavit će djelovati i kao član Savjeta za povijest znanosti časopisa »Acta Medica-Historica Adriatica« te kao član Programskog odbora međunarodnog znanstvenog skupa »Dani Frane Petrića«. Suradivat će s HRT-om i HR-em s izjavama i priložima iz područja povijesti znanosti.

Dr. sc. *Branko Hanžek*, znanstveni savjetnik, zgotovit će istraživanje o motrenjima i primjeni matematičkih metoda te razvijanju teorija, kao i o znanstvenim i nastavnim mjerenjima u sklopu egzaktnih znanosti, u Hrvatskoj u 19. i 20. stoljeću. Isto tako će zgotoviti istraživanje u tematskom pravcu hrvatskih znanstvenih i nastavnih vrijednosti i identiteta. Također će započeti s pripremama za objavljivanje rukopisa s navedenom tematikom. Za početak će s istraživanjem i prikupljanjem mjernih uređaja i nastavne opreme iz hrvatske prirodoslovne prošlosti. Pritom će nastaviti suradnju s Prirodoslovno-matematičkim fakultetom i Fakultetom elektrotehnike i računarstva u Zagrebu, a u pogledu sustavnog istraživanja razvitka hrvatskog mjeriteljstva. Nastavit će i sustavno istraživanje začetaka i razvitka poslijediplomske nastave iz prirodoslovnih znanosti u Hrvatskoj u razdoblju prvih 35 godina.

Prema potrebi sudjelovat će na zadacima vezanim uz djelatnost Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU. Također će sudjelovati na znanstvenim skupovima s temama iz povijesti znanosti, osobito iz povijesti fizike. Kao vanjski suradnik suradivat će i u nastavi fizike na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Dr. sc. *Marijana Borić*, znanstvena suradnica nastavit će istraživanje života, djela i dosada nepoznatih spisa, neobjavljenih rukopisa i skica Fausta Vrančića. Rezultat tih istraživanja, će objediniti, s ciljem njihova tiskanja u zasebnoj monografiji o Faustu Vrančiću, na hrvatskom i engleskom jeziku u izdanju Tehničkog muzeja u Zagrebu. Nastavit će suradnju s Memorijalnim centrom Faust Vrančić i raditi na pripremi zbornika radova s međunarodnog znanstvenog skupa »Faust Vrančić i njegovo doba«, održanog pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Za Gradsku knjižnicu »Juraj Šižgorić« u Šibeniku priredit će popularnu knjigu o Faustu Vrančiću. Radit će na pripremi zbornika radova sa znanstvenog skupa povodom 85. godišnjice života akademika Žarka Dadića »Doprinos proučavanju povijesti i filozofije znanosti«, u organizaciji Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti. Pored toga nastavit će istraživačke poslove u sklopu rada u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, kao i Hrvatske Akademije, u dogovoru s voditeljem Zavoda za povijest i filozofiju znanosti. O temama iz povijesti znanosti izlagat će na znanstvenim skupovima i znanstvenim tribinama, te sudjelovati u radu međunarodne škole Faust Vrančić. Nastavit će istraživati radove hrvatskih znanstvenika na prijelazu iz renesanse u novovjekovlje. Također će nastaviti s istraživanjem kalendarske tradicije u Hrvata. Suradivat će priložima iz povijesti znanosti s HRT-om.

Vanja Flegar, prof., znanstvena novakinja u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, zajedno s prof. Snježanom Paušek-Baždar i akademikom Nenadom Trinajstićem te još s pet znanstvenika iz Instituta za filozofiju sudjeluje na četverogodišnjem projektu Hrvatske zaklade za znanost, pod naslovom «Hrvatska filozofija i znanost od 12. do 20. stoljeća» (voditeljica: prof. dr. sc. Erna Banić-Pajnić). U okviru tog projekta nastavit će s istraživanjem prirodoslovnih pojmova u opsežnoj objavljenj i neobjavljenj korespondenciji Andrije Dudića (preko 2000 pisama) hrvatskog prirodnog filozofa 16. stoljeća.

Pored toga, nastavit će ispunjavati obaveze vezane uz poslijediplomski doktorski studij iz područja povijesti kemije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Također namjerava obraniti sinopsis doktorske disertacije. Planira dovršiti rad naslovljen »Reflection of Mendeleev's periodic table of elements in croatian chemistry« u suradnji s prof. Paušek-Baždar, te ga poslati u tisak.

Sudjelovat će s prof. Paušek-Baždar na znanstvenom skupu Razreda za matematičke, kemijske i fizičke znanosti HAZU (24. studenog 2015.) o radu i djelu hrvatskog kemičara Srećka Bošnjakovića povodom njegove obljetnice rođenja, te će u 2016. godine prirediti za tisak rad izložen na tom znanstvenom skupu. Sudjelovat će na znanstvenim skupovima koji u svojem sklopu imaju teme iz povijesti znanosti u Hrvata. Uz to obavljat će istraživačke i organizacijske poslove u sklopu rada u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.

ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

Stella Fatović-Ferenčić nastavit će aktivan rad u sklopu Muzejskog odbora Hrvatskoga muzeja medicine i farmacije u sastavu: akademik Marko Pećina, tajnik Razreda za medicinske znanosti, voditelj Muzeja i predsjednik Muzejskog odbora; akademik Vjekoslav Jerolimov; akademik Slobodan Vukičević; prof. dr. sc. Nikola Kujundžić; prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU; Marina Štancl, dipl. iur., tajnik HAZU; Silvija Brkić Midžić, prof., upraviteljica Muzeja. U sklopu toga, a u suradnji s upraviteljicom Muzeja Silvijom Brkić Midžić i vanjskim suradnikom Želimirom Laszлом, konzervatorom savjetnikom, nastavit će s pripremnim radovima za stalni postav Muzeja, posebice u izradi prijedloga muzeološke koncepcije. Jednako tako sudjelovat će u pripremi pojedinih izložbi iz fundusa Muzeja, primjerice uvodnim tekstom u sklopu studijske izložbe Oglašavanje i ambalaža lijekova tvornice »Kaštel« u Zagrebu 1940-ih, autorice Silvije Brkić Midžić, čije se otvorenje predviđa u studenom 2016. godine. Dio vremena će posvetiti istraživanju povijesnog razvoja Hrvatskog muzeja medicine i farmacije, posebice pojedinih njegovih zbirki. U tom smislu će analizirati i prezentirati nedavno pronađenu korespondenciju Čepulić-Sielski iz razdoblja 1942.-1943. koja rasvjetljava pozadinu ustrojstva prvog muzeja povijesti medicine u jugoistočnoj Europi – Muzeja za povijest zdravstva u Hrvatskoj. Analizirat će način prikupljanja građe za njegov postav, te ulogu Stanka Sielskog u njegovom nastajanju. U suradnji sa Silvijom Brkić Midžić radit će na rekonstruiranju pozadine te muzeološkoj analizi Zbirke narodne medicine pohranjene u Odsjeku, s posebnim naglaskom na predmete koje je prikupio Stanko Sielski. U suradnji s akademikom Husrefom Tahirovićem radit će na rasvjetljavanju okolnosti osnutka Medicinskog fakulteta u Sarajevu temeljem korespondencije Ante Šercer – Stanko Sielski.

Dovršit će i objaviti studiju vezanu uz opis patologije sadržane u okviru šeste centurije Amatusa Lusitanusa, s ciljem analize i interpretacije mogućnosti koje pruža retrospektivna analiza kliničke dijagnostike u prošlosti. Nastavit će i aktivnosti vezane uz istraživanje pojedinih ljekarni na području Hrvatske. U suradnji s povjesničarkom umjetnosti Jasenkom Ferber Bogdan i farmaceutkinjom Majom Jakševac Mikša dovršit će rad na publikaciji »Od privatnog do staleškog: osnutak i oblikovanje Hrvatskog ljekarničkog doma u instituciju staleškog identiteta«, koja će izaći u povodu obilježavanja 70. obljetnice Hrvatskog farmaceutskog društva. S Jasenkom Ferber Bogdan će raditi na publikaciji posvećenoj proizvodnji i izvozu ljekovitog Elsa-fluid preparata ljekarnika Eugena Viktora Fellerera, te njezinom utjecaju na gospodarstvo i graditeljstvo Zagreba i šire okolice. Interes javnosti za ovog ljekarnika izrazio je velik, pa se planira i postavljanje izložbe »Od Elsa-fluida do Elsa-fluid doma: Eugen Viktor Feller u javnom i kulturnom životu Donje Stubice i Zagreba«, na kojoj će biti prezentirani dokumenti, fotografije i predmeti koji oslikavaju njegov život, ulogu i rad (autorice izložbe: Stella Fatović-Ferenčić i Jasenka Ferber Bogdan).

U suradnji s Martinom Kuharom istraživat će ulogu Srečka Bošnjakovića u sudsko-medicinskim vještačenjima na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. Dovršit će istraživanja koncepta konstitucijske patologije u djelima Eduarda Miloslavića vezanim uz bečku fazu njegova rada. Nastavit će s prikupljanjem svih ostalih podataka vezanih uz rad ovog liječnika u zemlji i inozemstvu te raditi na pripremi sinteze o njegovoj ulozi na području patološke anatomije i sudske medicine, posebice vezano uz njegovo svjedočanstvo o žrtvama u Katynskoj šumi. Nastavit će rad na prikupljanju i sortiranju dokumentacije i građe vezane uz ulogu i rad akademika Ive Padovana. U suradnji s Nikolom Kujundžićem obradit će medicinsko nazivlje i kovanice Paškala Vujčića prikupljene na temelju ljekaruše »Opaske za likarije uzimat«. Obradit će se 128 medicinskih naziva te ukazati na izvore na koje se autor oslanjao i koristio pri njezinu oblikovanju.

U organizacijskom i stručnom smislu sudjelovat će u obilježavanju »Dana Andrije Štampara« u Slavanskom Brodu.

Uz akademika Marka Pećinu dovršit će uređivanje rukopisa za knjigu 15 edicije »Raspriprave i građa za povijest znanosti«. Riječ je o ljekaruši iz samostana Plehan (19. stoljeće). Budući da je samostan potpuno uništen u Domovinskom ratu original ljekaruše više ne postoji. Ljekarušu je napisao Mirko Šestić, a tekst je izuzetno bogat narodnim nazivljem bolesti, ali i jezično zanimljiv jer sadrži peti naglasak. Rukopis je sačuvaovao u kopiji i stručno obradio prof. dr. sc. Nikola Kujundžić.

Martin Kuhar završit će istraživanja o ulozi Andrije Štampara u međuratnom razdoblju eugenike u Hrvatskoj. U tim će istraživanjima pokazati da je u ranom godinama Krajevine Jugoslavije Štampar bio jedan od vodećih zagovornika uvođenja eugeničkih mjera, osobito tzv. negativne eugenike kao metode regeneracije jugoslavenske populacije nakon Prvog svjetskog rata. Također će pokazati da se, unatoč prethodnim stajalištima, Štampar u dvadesetim godinama sve više distancirao od negativno-eugeničkih mjera i počeo aktivnije zagovarati pozitivnu eugeniku. Budući da strana literatura zagovara prilično radikalne stavove o Štamparovom eugeničkom radu, bilo je nužno na temelju bazičnih arhivskih istraživanja precizno pozicionirati njegovu ulogu u razvoju eugenike u Hrvatskoj, što se ovim istraživanjem i učinilo. Uz navedeno, nastavit će rad na sintezi eugenike na području Hrvatske u smislu prezentiranja jednoga njezinog dijela u međunarodnim okvirima. Također, u suradnji s prof. Stelom Fatović-Ferenčić istraživat će ulogu Srečka Bošnjakovića u kontekstu sudsko-medicinske prakse na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, te će ova istraživanja proširiti analizom legislativnih odrednica i arhivske građe vezane uz razvoj sudske medicine do osnutka Prosekture javnozdravstvenih zavoda 1913. godine. Sudjelovat će kao izlagač na »Danima Andrije Štampara« u Slavanskom Brodu, te u svim ostalim organizacijskim poslovima za potrebe Odsjeka.

ODSJEK ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI

Djelatnici Odsjeka za filozofiju znanosti bave se proučavanjem znanosti općenito, a posebice razumijevanjem prirodnih znanosti, i to kako njihova povijesnoga razvoja, tako i njihova unutarnjega ustroja. Pri tome se naglasak osobito stavlja na odnos prirodnih prema društvenim znanostima, te na njihovu svezu sa širim duhovnim i povijesnim kontekstom. Posebice se pak istražuje odnos prema ostalim ljudskim djelatnostima. Iznimna se pozornost također polaže i na odnos znanosti i jezika, tako da razmatranje pojedinih pitanja filozofije jezika zauzimalje važno mjesto u istraživanju. K tomu, istražuju se i različiti hrvatski filozofi kojima je znanost, odnosno pojedina znanstvena pitanja, bila sastavnim dijelom njihova filozofiranja. U Odsjeku su dva djelatnika: dr. sc. Bojan Marotti i prof. dr. sc. Željko Dugac.

Znanstvenoistraživački rad

U idućoj će godini *Bojan Marotti* nastaviti rad na rukopisnoj ostavštini hrvatskoga filozofa, književnika, kazališnoga i književnoga kritičara, te prvoga profesora filozofije na obnovljenome Zagrebačkome sveučilištu (1874.) Franje pl. Markovića (1845. – 1914.). To bi istraživanje trebalo postati jednom od glavnih zadaća Odsjeka, s dugoročnim ciljem da se makar jedan dio te bogate ostavštine i objavi.

Budući da je 2015. pregledana i Markovićeve ostavština koja se čuva u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u godini 2016. proučavat će se i nekoliko rukopisa iz toga arhiva, a posebice litografirani primjerak rukopisa *Etike (I. dio: Uvod, oko 150 stranica)*.

U idućoj će godini B. Marotti također nastaviti s proučavanjem filozofije jezika, i to u užem i u širem smislu. Ako je riječ o užem smislu, posrijedi je onaj dio filozofije koji se bavi pitanjima kao što su, primjerice, što je jezik, kako je jezik nastao, kako se je razvijao, itd. Uzme li se filozofija jezika u širem smislu, riječ je o osobitome pristupu filozofskim problemima, te uopće filozofiji kao takvoj, koji se osniva na raščlambi jezika i značenja (*linguistic philosophy*).

U godini 2016. B. Marotti nastavit će i s istraživanjem filozofije američkoga mislitelja Charlesa Sandersa Peircea (1839. – 1914.), jednoga od osnivača semiotike. Poseban će naglasak biti na njegovoj razredbi znanosti te na podjeli znakova. Njegovo poimanje semiotike valja dovesti u vezu te usporediti s pojmom semiologije, koji je razvio Ferdinand de Saussure (1857. – 1913.).

Također će se istraživati i pojedini hrvatski filozofi koji su se na različite načine bavili filozofijom jezika, kao i neki hrvatski gramatičari, koji su se u svome radu, opisujući hrvatski jezik, doticali spomenutih problema.

Željko Dugac, dr. sc., znanstveni savjetnik i naslovni izvanredni profesor, nastavit će istraživanja povijesnoga okvira u razvoju znanosti s naglaskom na utjecaj socijalne povijesti 20. stoljeća na razvoj medicinskih ideja i profesionalnih koncepcija.

Ostalo

Zavod za povijest i filozofiju znanosti, kroz svoj Odsjek za filozofiju znanosti, sudjeluje u uređivanju i izdavanju multidisciplinarnoga časopisa »Encyclopaedia moderna«, kojemu je tajnik uredništva B. Marotti.

B. Marotti bavi se prevodenjem rasprava iz povijesti filozofije i znanosti, te uređivanjem i priređivanjem različitih djela iz hrvatske i svjetske kulturne baštine. U godini 2016. predviđa se sudjelovanje na nekoliko znanstvenih skupova, kao i objavljivanje nekolicine radova.

Ž. Dugac na Filozofskome će fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na Odjelu za povijest (na doktorskim studijima), voditi kolegije pod nazivom »Izabrana poglavlja iz povijesti medicine i znanosti te Javno zdravstvo i socijalizacija medicine u 20. stoljeću«.

ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Odsjek za povijest hrvatske književnosti će ovisno o dotoku sredstava završiti digitalizaciju rukopisne ostavštine Tina Ujevića.

U 2016. Odsjek će organizirati u prostoru Knjižnice HAZU, Strossmayerov trg 14, izložbu dokumenata, izbor iz bogate dokumentacije Arhiva pod naslovom »Ljetopis Društva hrvatskih književnika od 1900. do 1969.«

U 2016. nastaviti će izlaženje časopisa »Kronika« i to 41. godište (od 1975.).

Pripreme za realizaciju ideje za stvaranjem nacionalnog muzeja hrvatske književnosti u Zagrebu. Budući da smo u prostorima palače Narodnog doma imali spomen (muzejske) sobe Vladimira Nazora, I. G. Kovačića i A. G. Matoša od 1953. do 1983. do temeljne obnove palače Narodnog doma.

Znanstvenoistraživački rad

Prof. dr. sc. *Tihomil Maštrović*, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju:

Znanstvenoistraživački projekt »Hrvatski književni povjesničari« – Organizirat će znanstveni skup o Đuri Šurminu, petnaesti u nizu Hrvatski književni povjesničari čije održavanje je planirano u travnju 2016. u Zagrebu i Varaždinu. Znanstvenim priopćenjem »Prinos Đure Šurmina hrvatskoj književnoj historiografiji« sudjelovat će u radnom dijelu Znanstvenog skupa o Đuri Šurminu.

U tijeku 2016. objavit će sljedeće znanstvene radove: - znanstveni rad »Akademik Nikola Benčić Benčića kao povjesničar književnosti gradišćanskih Hrvata«; - znanstveni rad

»Spiridion Brusina o novigradskom kraju« u zborniku znanstvenih radova »Novigrad nekad i sad«, s radovima pročitanim na Znanstvenom skupu Novigrad nekad i sad održanom 16. i 17. listopada 2015. u Zadru i Novigradu, što će ga objaviti Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Sveučilište u Zadru, Matica hrvatska i Općina Novigrad. - znanstveni rad »Znanstveni interesi dr. sc. Vjekoslava Maštrovića u svjetlu njegove bibliografije« u Zborniku o Vjekoslavu Maštroviću, što će ga objaviti Znanstvena knjižnica u Zadru; - znanstveni rad »Joja Ricov pjesnik svoga zavičaja« u znanstvenom zborniku s radovima pročitanim na Znanstvenom skupu o Kalima 25. i 26. rujna 2015. u Zadru i Kalima, što će ga objaviti Sveučilište u Zadru, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru i općina Kali.

Dr. sc. *Hrvojka Mihanović-Salopek*, znanstvena savjetnica: Sudjelovat će na znanstvenom skupu o Đuri Šurminu (u okviru znanstvenog projekta Hrvatski književni povjesničari). Za znanstvenu monografiju »Petar Knežević – pjesnik i glazbenik« u suautorstvu s dr. sc. Hanom Breko-Kustura iz Odsjeka za povijest hrvatske glazbe, istražiti će književnu i himnodijsku (etnomuzikološku) građu. Nastavak rada na projektu DHK Ogranak Slavonsko-baranjsko-srijemski Izabranih djela Miroslava S. Mađera. Doprinosi znanstvenog rada »Ivan Kukuljević Sakcinski i duhovne marijanske pjesme« za zbornik Znanstvenih radova nacionalnog mariološkog simpozija u Sisku. Nastavak rada na projektu Digitalno snimanje hrvatske mariološke baštine te terensko i bibliotečno znanstveno istraživanje građe na području Sisačke županije.

Dr. sc. *Antun Pavešković*, znanstveni suradnik: Za znanstveni skup o Đuri Šurminu napisat će znanstveno priopćenje o udjelu Đure Šurmina u hrvatskoj književnoj i kulturnoj povijesti. Završiti će monografiju o Pijerku Boni Lukoviću te uvrstiti najnoviji materijal njegovih dama proučen 2015. Pripremiti za tisak integriranu monografiju o Ivanu Mažuraniću i Ivanu Gunduliću. Već zaokružena istraživanja o Mažuraniću proširiti ranijim istraživanjima i objelodanjenim radovima o Gunduliću. Mažuranić kao najpoznatiji dopunitelj Osmana na sličan način konstruirati progonošteni diskurs u svom epu Smrt Smail-age Čengića te se oba autora i njihova djela interpretiraju u svjetlu žirarovske i generativne antropologije. Na Akademijinu skupu »Dani hvarskog kazališta« održat će predavanje o pučkom i popularnom u hrvatskoj književnosti. Kao urednik Male knjižnice DHK djelovat će na promociji hrvatske književnosti i kulture, osobito s obzirom na Akademiju i njene članove. Nastavit će rad i na drugom svesku Enciklopedije Matice hrvatske. Radom o Vesni Parun sudjelovat će na »Danima Antuna Šoljana« u Rovinju. Sudjelovat će na »Danima eseja« u Puli.

Dr. sc. *Ivica Matičević*, viši znanstveni suradnik: Samostalne knjige: »Mjera za priču. Književnokritički ogledi o suvremenoj hrvatskoj prozi«, nakladnik: Ex libris d.o.o., Zagreb 2016. Priredene knjige: »Djela Josipa Kosora, sv. XI: Članci i ogledi«. Nakladnik Ex libris, Zagreb 2016.; »Djela Josipa Kosora, sv. XII: Korespondencija«. Nakladnik Ex libris, Zagreb 2016.; »Hrvatska književna kritika. Sv. 2: Razdoblje realizma (1860-1914)«, Nakladnik Ex libris, Zagreb 2016. Sudjelovanje na skupovima: »Šoljanovi dani«, Rovinj, travanj 2016., tema: »Književno djelo Vesne Parun«; »Dani hvarskoga kazališta«, Hvar, svibanj 2016., tema: »Pučko i popularno u hrvatskoj književnosti i kazalištu«; »Međunarodni Pulski dani eseja«, Pula, listopad 2016., tema: »Što mislim kada kažem – stvarnost?« Gostovanja u inozemstvu: Sveučilište u Krakovu, Odjel za kroatistiku, predavanje: Suvremena hrvatska proza.

Dr. sc. *Andrea Sapunar Knežević*, viša znanstvena suradnica: I. Znanstveni radovi: 1) »Poljska književnost u prijevodima i književnoj kritici u doba hrvatske moderne u dalmatinskoj periodici« za zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa »Kroatistika unutar slavističkog, europskog i svjetskog konteksta« održanog u listopadu 2015. na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, 2) »Vatroslav Jagić o Đuri Šurminu«, 3) »Akademik Nikola

Benčić kao povjesničar književnosti gradišćanskih Hrvata«. II. Znanstveno-istraživački projekt »Hrvatski književni povjesničari«: Nastavak suradnje na znanstveno-istraživačkom projektu »Hrvatski književni povjesničari«, glavnog istraživača prof. dr. sc. Tihomila Maštrovića. Znanstvenim priopćenjem »Vatroslav Jagić o Đuri Šurminu« sudjelovat će u radu Znanstvenog skupa o Đuri Šurminu, petnaestom znanstvenom skupu u nizu »Hrvatski književni povjesničari«. III. Ostala znanstveno-istraživačka djelatnost: Sudjelovat će u radu znanstvenog skupa: »Međunarodni znanstveni skup o Đuri Šurminu«.

Dr. sc. *Ana Batinić*, znanstvena novakinja/viša asistentica: Nastavak istraživanja opusa i djelovanja manje poznatih hrvatskih pisaca u okviru znanstvenog projekta »Od građe do analize. Nepoznati i zaboravljeni hrvatski pisci XIX. i XX. stoljeća« voditelja akademika Dubravka Jelčića. Pojedini radovi će biti dovršeni kao rezultat arhivskog istraživanja ostavština hrvatskih književnika (Vladimir Šiffer, Krešimir Kovačić, Dragutin Domjanić) koje se čuvaju u Arhivu Akademijina Odsjeka za povijest hrvatske književnosti.

Nastavit će sa suradnjom na projektu digitalizacije književnih ostavština hrvatskih pisaca voditelja prof. dr. sc. Tomislava Sabljaka. Nakon što je u lipnju 2015. glavni dio digitalizirane književne ostavštine Antuna Gustava Matoša uključen u najveću europsku digitalnu knjižnicu Europeanu, planiran je nastavak rada na unosu metapodataka potrebnih za opis tj. pretraživanje preostalog dijela Matoševe ostavštine započet u listopadu 2014. godine, te daljnja suradnja na digitalizaciji književne ostavštine Tina Ujevića (priprema arhivskog gradiva za digitalno snimanje te obrada digitalizirane proze, prepjeva te korespondencije unosom metapodataka u okviru Akademijina digitalnog repozitorija – www.dizbi.hr). Izlaganjima će sudjelovati u radu rovinjskog znanstvenog skupa »Dani Antuna Šoljana« koji će 2016. biti posvećen književnom opusu spisateljice Vesne Parun te na međunarodnoj znanstvenoj konferenciji o Pričama iz davnine Ivane Brlić-Mažuranić u organizaciji Hrvatske udruge istraživača dječje književnosti, koja će se povodom stogodišnjice objavlivanja navedenog djela održati u listopadu.

Prilogom nastalim na temelju proučavanja neobjavljenih dijelova ostavštine Branka Vodnika pohranjene u Arhivu Odsjeka za povijest hrvatske književnosti (Pisma Marina Bega Branku Vodniku) surađivat će u novome broju »Kronike« – časopisa Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe (ur. prof. dr. sc. Tomislav Sabljak).

Nastavit će s izradom bibliografija djela preminulih akademika za »Spomenice preminulim akademikima« u izdanju Akademijina Razreda za književnost, a recenziranjem radova surađivat će u novim brojevima časopisa za istraživanje dječje književnosti i kulture *Libri & Liberi* (ur. doc. dr. sc. Smiljana Narančić Kovač).

U ljetnom semestru ak. godine 2015./2016. sudjelovat će u izvedbi nastave u okviru izbornog kolegija Elementi naracije o medicini i u medicini za studente 2. godine Medicinskog fakulteta u Zagrebu nositeljice doc. dr. sc. Ane Borovečki, u trajanju od ukupno pet (5) sati predavanja i seminara, u kojem će biti riječi i o liječnicima književnicima predstavljanima u posebnom otku »Kronike Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe« pod naslovom »Liječnici pisci u hrvatskoj književnosti od Dimitrije Demetra do danas« (prir. A. Batinić, ur. T. Sabljak, HAZU, 2008.).

– *Martina Čavar*, prof.: I.) Poslijediplomski studij: Dovršetak i obrana doktorske disertacije »Povijesni roman XIX. stoljeća u hrvatskoj književnoj historiografiji« pri Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. II.) Znanstveno-istraživački projekt »Hrvatski književni povjesničari«: a) Nastavit će rad na znanstveno-istraživačkom projektu »Hrvatski književni povjesničari« glavnoga istraživača prof. dr. sc. Tihomila Maštrovića. b) Sudjelovat će u pripremama znanstvenog skupa o Đuri Šurminu c) Znanstvenim priopćenjem sudjelovat će u radnom dijelu Znanstvenoga skupa o Đuri Šurminu.

– *Željko Trbušić*, mag. inf. zn., arhiv i knjižnica: Završetak sređivanja arhivskog gradiva fonda Društva hrvatskih književnika (1900.-1969.) (60 kutija arhivskog gradiva) i izrada stručnoga arhivističkog rada za potrebe polaganja stručnog ispita pri Hrvatskom državnom arhivu i stjecanja zvanja arhivist.

Odabir novog arhivskog gradiva i njegovo sređivanje prema ISAD(G) standardu. Nastavak rada na projektu Digitalizacije rukopisne ostavštine Tina Ujevića i na projektu digitalne zbirke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (DiZbi) s gradivom Odsjeka. Podrazumijeva digitalizaciju novih objekata, uređivanje starih, kao i prezentaciju na stručnim skupovima. Suradnja s Odsjekom za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i prezentacija arhivskog gradiva Odsjeka za povijest hrvatske književnosti kao gost predavač. Početak upisivanja knjižnične građe Odsjeka u bibliografsku pretraživu bazu i eventualna implementacija u online katalog Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Rad s korisnicima.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKOGA KAZALIŠTA

U Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta, kojemu je voditelj član suradnik dr. sc. Branko Hećimović, stalno su zaposlene znanstvena savjetnica prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban, viša znanstvena suradnica dr. sc. Ana Lederer i znanstvena suradnica dr. sc. Martina Petranović, kao i administrativno računalna djelatnica Tatjana Skendrović, koja jedan tjedan radi tri dana u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta i dva dana u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, a drugi obratno, te arhivske tehničarke Marica Bugarin i Jasna Đurđević. Tijekom 2016. godine u radu Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta sudjelovat će i jedan polaznik stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa – arhivist.

Znanstveni rad

Znanstvena savjetnica prof. dr. sc. *Antonija Bogner-Šaban* nastavit će istraživanje povijesti kazališta u Vukovaru od kraja 19. stoljeća do sredine 20. stoljeća kako bi zaokružila svoje dosadašnje rezultate na prosudbi kazališnoga života u Slavoniji i Srijemu, osobito u Osijeku i Vinkovcima, objelodanjene u dvije autorske knjige, tri monografije i niz tekstova. Nastavit će istraživanje biografija i djelovanja književnih i umjetničkih predstavnika hrvatske kulture u Americi.

Viša znanstvena suradnica dr. sc. *Ana Lederer* radit će sa znanstvenom suradnicom dr. sc. Martinom Petranović i Jasnom Galjer na projektu »Ideja sinteze: vizualno oblikovanje scenskog prostora pedesetih godina 20. stoljeća« (istraživanje i izbor gradiva, pisanje teksta). Novčana potpora za projekt dobivena je od Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Radit će na knjizi »Direktori drame Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu«. Obavljat će istraživačke radove za monografiju »Uvod u kazališnu produkciju«.

Znanstvena suradnica dr. sc. *Martina Petranović* radit će s višom znanstvenom suradnicom dr. sc. Anom Lederer i Jasnom Galjer na monografiji »Ideja sinteze: vizualno obli-

kovanje scenskog prostora pedesetih godina 20. stoljeća« (istraživanje i izbor gradiva, pisanje teksta). Nastavit će rad na istraživanju kostimografskog djelovanja Vande Pavelić Weinert te na izboru gradiva i pisanju teksta za monografiju o ovoj kostimografkinji. Radit će na monografiji o scenografu i akademskom slikaru Zlatku Kauzleriću Ataču (istraživanje gradiva, izbor gradiva, pisanje teksta).

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima i kolokvijima

Znanstvena savjetnica prof. dr. sc. *Antonija Bogner-Šaban* sudjelovat će početkom svibnja na znanstvenom skupu »Dani Hvarskog kazališta« Razreda za književnost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Književnog kruga Split, koji se održava u Hvaru, te u prosincu na znanstvenom skupu »Krlježini dani u Osijeku« Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku i Filozofskog fakulteta, Osijek, u Osijeku.

Viša znanstvena suradnica dr. sc. *Ana Lederer* sudjelovat će na znanstvenim skupovima »Dani Hvarskog kazališta«, na »Danima Ranka Marinkovića«, koji se svake parne godine organiziraju u Komiži te na »Krlježinim danima« u Osijeku.

Znanstvena suradnica dr. sc. *Martina Petranović* sudjelovat će u svibnju na »Danima Hvarskog kazališta«, u rujnu na »Danima Ranka Marinkovića«, a u prosincu na »Krlježinim danima« u Osijeku. Odsjek za povijest hrvatskog kazališta bit će i u 2016. godini, ukoliko osigura novčana potpora, organizator znanstvenog skupa i popratnih manifestacija u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije »Krlježinih dana« u Osijeku. U radu Odbora »Krlježinih dana« sudjelovat će kao njegova članica i predstavnica Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta znanstvena savjetnica prof. dr. sc. *Antonija Bogner-Šaban*. Administrativno računalna djelatnica *Tatjana Skendrović* i arhivske tehničarke *Marica Bugarin* i *Jasna Đurđević* obavljat će organizacijske i administrativno-računalne poslove vezane za znanstveni skup i popratne manifestacije te objavljivanje zbornika »Krlježini dani« u Osijeku 2015., Hrvatska drama i kazalište u inozemstvu.

Izdavačka djelatnost

- 1) U sunakladništvu Akademije i AGM-a tiskat će se »Repertoar hrvatskih kazališta, knjiga četvrta«, glavnog istraživača i priređivača izdanja znanstvenog savjetnika dr. sc. *Branka Hećimovića*.
- 2) Monografija »Ivo Raić – kazališni čovjek« znanstvene savjetnice prof. dr. sc. *Antonije Bogner-Šaban* tiskat će se u nakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.
- 3) U sunakladništvu Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku i Filozofskog fakulteta, Osijek objavit će se Zbornik »Krlježini dani« u Osijeku 2015., Hrvatska drama i kazalište u inozemstvu.

Izložbena djelatnost

Ukoliko bude odobrena zatražena potpora znanstvena suradnica dr. sc. *Martina Petranović* pripremit će izložbu Kazalište i memorija – 50 godina Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU. Suradnici na pripremanju izložbe: polaznik stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa – arhivist, arhivske tehničarke *Marica Bugarin* i *Jasna Đurđević* te administrativno-računalna djelatnica *Tatjana Skendrović*.

Digitalizacija muzejsko-arhivske kazališne građe

Nastavit će se rad na unosu metapodataka za 353 kazališne cedulje Hrvatskoga narodnog kazališta, Zagreb koje su skenirane 2015. godine te će se, ukoliko bude odobreno financiranje, nastaviti digitalizacija, unos i obrada metapodataka novodigitaliziranih cedulja. Za 2016. zatražena su sredstva za nastavak skeniranja kazališnih cedulja, a broj skeniranih cedulja ovisit će o odobrenim sredstvima. Digitalizirana verzija »Repertoara hrvatskih kazališta«, knjiga četvrta, objavit će se na portalu www.dizbi.hazu.hr.

Rad na prikupljanju, sređivanju i obradi kazališnoga gradiva

U suglasju s dvodijelnim ustrojem Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta te znanstvenom i muzejsko-arhivskom radnom praksom i brigom za istraživanje i prezentiranje hrvatske dramske književnosti i kazališta, kao i obogaćivanje i ažuriranje Muzejsko-kazališnih zbirki Odsjeka za povijest hrvatskoga kazališta, nastavit će se rad na prikupljanju i preuzimanju raznovrsnog primarnog i sekundarnog muzejskog i arhivskog gradiva profesionalnih (institucionalnih i neovisnih), poluprofesionalnih i važnijih alternativnih kazališta, kazališnih družina i grupa te festivala, smotri i susreta, kao i gradiva o kazališnim umjetnicima i djelatnicima svih relevantnih kazališnih struka, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima.

Sukladno Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima te drugim općim aktima koji se odnose na čuvanje, pristupanje i evidentiranje arhivskog gradiva i Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskom gradivu, arhivske tehničarke će sređivati muzejsko-arhivsko gradivo konzultirajući se s nadležnim stručnjacima Hrvatskoga državnog arhiva i Muzejskog dokumentacijskog centra (Izvršitelji zadatka: M. Bugarin i J. Đurđević).

U navedeni rad uključit će se i polaznik stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa – arhivist, kojemu će biti povjereno sređivanje i opisivanje, prema zadanim propozicijama, Scenografske i kostimografske zbirke, Zbirke izložbi te umjetnina, kao i uređivanje stranica Odsjeka u mrežnoj korisničkoj aplikaciji Registra muzeja, galerija i zbirki RH (OREG).

Nadovezujući se na praksu, začetu još 1902. u Hrvatskom narodnom kazalištu te produženu u Odsjeku, nastavit će se rad na svakidašnjem odabiranju, bibliografskom označavanju, izrezivanju i lijepljenju članaka, osvrti, prikaza, reportaža, razgovora i intervjuia iz jedinih dostupnih, zbog mjera recesije, dnevnika (Jutarnji list, Večernji list) o hrvatskim profesionalnim (institucionalnim i neovisnim) te važnijim poluprofesionalnim i alternativnim kazalištima, kazališnim družinama i grupama, kao i o festivalima, smotrama i susretima, a i o dramskim, glazbeno-scenskim i baletnim prazvedbama, premijerama i obnovama, pa i različitim gostovanjima, te o kazališnim umjetnicima, dramatičarima, glazbeno-scenskim i baletnim autorima. (Izvršitelj zadaće: M. Bugarin).

Nastavit će se također i sustavno presnimavanje svih tekstova o kazališnoj umjetnosti i umjetnicima, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima iz dnevnog tiska dostupnog na Internetu. (Izvršiteljica zadaće: T. Skendrović).

Nastavit će se preuzimanje kao i razvrstavanje, sređivanje i obrada već preuzetog muzejskog i arhivskog gradiva, kao i njegovo evidentiranje. (Izvršiteljice zadaće: M. Bugarin i J. Đurđević). U rad na sređivanju i obradi ostavština dramskih pisaca uključit će se i polaznik stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa – arhivist.

Nastavit će se ažurno voditi katalogizacija novopribavljenih i doniranih, dramskih, teatroloških, književnih, muzikoloških, leksikografskih i drugih izdanja te rad na katalogi-

zaciji dramskih i teatroloških izdanja na stranim jezicima. (Izvršitelj zadaće: T. Skendrović). Planira se i revizija kataloga biblioteka koja će se povjeriti polazniku stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa – arhivist.

Nastavit će se voditi katalogizacija novonabavljenih ili novodobivenih audio i video zapisa. (Izvršitelj zadaće: J. Đurđević).

Redovito primanje stranaka obavljat će se kao i prethodnih godina u čitaonici Odsjeka, koja će biti otvorena za korisnike svakog utorka i četvrtka od 9 do 13 sati, a snimanja gradiva, kao i drugi opsežniji uslužni poslovi za zainteresirane kazališne, muzejske, novinske, radiotelevizijske i nakladničke ustanove obavljat će se prema prethodnom dogovoru. (Izvršitelji zadaće: M. Bugarin i J. Đurđević).

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE GLAZBE

U Odsjeku za povijest hrvatske glazbe stalno je zaposleno šest znanstvenika i istraživača te troje muzikologa s ugovorima na određeno vrijeme. Stalno su zaposleni: dr. Hana Breko Kustura (viši znanstveni suradnik), dr. Vjera Katalinić (znanstveni savjetnik, član sur. HAZU), Lucija Konfic (asistent, na trogodišnjem porodiljnom dopustu do 31. 5. 2016), dr. Sanja Majer-Bobetko (znanstveni savjetnik), Rozina Palić-Jelavić (viši stručni suradnik-istraživač) i dr. Ennio Stipčević (znanstveni savjetnik, član sur. HAZU). Osim toga, muzikologinja Vilena Vrbanić zaposlena je kao stručni suradnik za vrijeme trajanja projekta HERA-MusMig do kraja kolovoza 2016, muzikologinja Maja Milošević (viši asistent) zaposlena je kao novak – doktorand na teret Hrvatske zaklade za znanost do kraja kolovoza 2016, a muzikologinja Martina Bratić zaposlena je od 22. srpnja 2015. do 21. srpnja 2016. godine kao stručni suradnik bez zasnivanja radnog odnosa na teret Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Voditeljica Odsjeka je akademikinja *Koraljka Kos*, a zamjenjuje ju upraviteljica *V. Katalinić*.

Znanstvenici će nastaviti s individualnim istraživanjima prema svojim specijalizacijama te u okviru projekta »Music migrations in the early modern age: meeting of the European East, West and South«.

Znanstveni i stručni rad

Martina Bratić, stručna suradnica: rad na dokumentaciji i izrada web stranice Odsjeka; rad na edicijama Odsjeka (zbornik *Murai*); izrada hrvatske muzikološke bibliografije.

Hana Breko Kustura, viša znanstvena suradnica: obrada i analiza gregorijanskih Pasija iz franjevačkog kodeksa iz Kampora na Rabu, obrada i glazbena analiza liturgijskih tropa u izvorima nebeneventanskih kodeksa iz Dalmacije, dovršetak poglavlja o glazbenom opusu franjevca Kneževića za monografiju »Pjesnički i glazbeni opus fra Petra Kneževića« (izdanje Matice hrvatske Sinj-potpoma Zaklade HAZU u 2016.), transkripcija i priređivanje za izvedbu srednjovjekovnih napjeva u čast zaštitnika hrvatskih biskupija za projekt zbora HRT-a »Glazbe iz hrvatskih katedrala«.

Vjera Katalinić, znanstvena savjetnica: vođenje i rad na projektu „Music migrations in the early modern age: meeting of the European East, West and South“: istraživanje hrvatske glazbene baštine 18. st. u europskom kontekstu i terenska istraživanja vezana uz J. Bajamontija, I. Jarnovića i putujućih opernih družina; dopuna materijala za unos u bazu podataka; terensko istraživanje (Trst, Graz); istraživanje nacionalnog i internacionalnog u hrvatskoj glazbi 19. st.: Wagner na hrvatskoj opernoj sceni 19. stoljeća; nastavak istraživanja i pisanje studije o operi u Hrvatskoj u 19. stoljeću, osobito pitanja financiranja i organizacije kazališta.

Lucija Konfić, asistentica: rad na projektu „Music migrations in the early modern age: meeting of the European East, West and South“: nastavak rada na obradi i analizi teorijskih traktata J. M. Stratica, usporedba s istovjetnim djelima suvremenika i pisanje disertacije na tu temu; unos podataka u računalnu bazu.

Sanja Majer-Bobetko, znanstvena ssvjetnica: na temelju dosad prikupljene bibliografije glazbenohistoriografskih izvora prve polovine 20. stoljeća dovršetak rada na studiji o monografskim izdanjima, nastaviti istraživanje i prikupljanje relevantnih tekstova iz glazbene publicistike, te početak analize i rada na studiji o tekstovima objavljenim u glazbenim časopisima; pisanje za objavljivanje teksta pod naslovom: Croatian Music Criticism in the 19th Century. The Present State of Research with Special Emphasis on Criticism Written in Croatian; terenski rad: Sveučilišna knjižnica u Splitu (Novo doba).

Maja Milošević, viša asistentica: rad u okviru projekta »Music migrations in the early modern age: meeting of the European East, West and South«: dovršetak pripreme za tisak rada sa skupa »Dani Hvarskog kazališta« 2015., pod naslovom: S kakvim se glazbenim repertoarom susrela publika u gradu Hvaru tijekom prve polovice 17. stoljeća?; analiza popisanog i obrađenog materijala iz arhivski glazbenih zbirki Hvara i Staroga Grada, konzultacija relevantne domaće i međunarodne literature, pisanje radnje, dovršetak doktorske teze o glazbenoj kulturi otoka Hvara; terenski rad: ponovni pregled lokaliteta na otoku Hvaru zbog konačne konzultacije građe.

Rozina Palić-Jelavić, viša stručna suradnica – istraživačica: pisanje doktorske disertacije pod naslovom: Počeci stvaranja hrvatskoga nacionalnoga opernoga repertoara – Hrvatska nacionalna povijesna operna trilogija (Mislav, Ban Leget, Nikola Šubić Zrinjski) Ivana pl. Zajca.; dovršetak radova: Vox populi – uloga i značenje zbornih brojeva/ulomaka u hrvatskoj nacionalnopovijesnoj opernoj trilogiji (Mislav, Ban Leget, Nikola Šubić Zrinjski) Ivana pl. Zajca; istraživanje i pisanje radova: Ivan pl. Zajc i Hrvatsko pjevačko društvo »Kolo«; istraživanje na temu: Bela pl. Adamovich Čepinski i njegove solo popijevke.

Ennio Stipčević, znanstveni savjetnik: nastavak istraživanja o renesansnim skladbama i pjesmama talijanskih i hrvatskih autora, posvećenih Cvijeti Zuzorić; dovršetak rukopisa knjige (suautori Viktorija Franić Tomić i Slobodan Prosperov Novak), radno naslovljene Barokna opera, libreto i tragikomedija u Dubrovniku; rad na hrvatskom izdanju knjige Renaissance Music and Culture in Croatia (Brepols, 2015, u tisku).

Vilena Vrbanić, stručna suradnica: priprema izvora za obradu i unos u bazu podataka (Archiv-Editor), preuzimanje podataka o skladbama iz međunarodnih baza podataka.

Međunarodni projekti

Međunarodni projekt RILM (New York)

Suradnja u Hrvatskoj nacionalnoj komisiji: nastavak obradbe novoga materijala i addenda

Međunarodni projekt RISM (Frankfurt)

Nastavak suradnje sa središnjicom u Frankfurtu i s korisnicima (Katalinić, Konfic).

Rad u knjižnici

Nastavak vođenja Knjižnice Odsjeka za povijest hrvatske glazbe HAZU: obrada i unos nove građe (ostavštine i donacije Tuksar, Murai); obrada mikrofilmova i indeksiranje digitalizirane zbirke mikrofilmova; nabava časopisa; posudba; održavanje web stranice Knjižnice; istraživanje mogućnosti digitalizacije građe; rad na održavanju glazbenog dijela digitalnog portala HAZU, priprema i učitavanje nove građe na portal (Bratić).

Stručni rad

Objavljivanje zbornika sa znanstvenog skupa »Music Migrations...« i objavljivanje notnih izdanja u okviru projekta HERA-MusMig (Katalinić, Vrbanić).

Organizacija koncerata i drugih manifestacija vezanih uz projekt te pisanje postova za blog projekta (Vrbanić).

Administracija projekta HERA-MusMig (dokumentacija, oprema, korespondencija), sastavljanje godišnjih i polugodišnjih izvještaja, organizacija koncerata i drugih manifestacija vezanih uz projekt, nabava literature i kopija izvora (Vrbanić);

Prikupljanje bibliografskih jedinica o Ivanu pl. Zajcu (Palić-Jelavić)

Priprema prezentacija za »Dane otvorenih vrata HAZU« (svi članovi Odsjeka).

Rad izvan Odsjeka

Uredništvo u časopisima (»Arti musices« – Majer-Bobetko, Katalinić, »Gitara« – Majer-Bobetko, »Current Musicology« – Katalinić). Suradnja u časopisu »Hrvatska revija« (Majer-Bobetko, Katalinić). Član uredničkog vijeća i glavni stručni suradnik drugog sveska edicije: »Tradicijsko crkveno pučko pjevanje Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja« (Breko Kustura). Ažuriranje (dopune, izmjene) udžbenika »Glazbena umjetnost 3« i »Glazbena umjetnost 4« za opću gimnaziju (za 2. izdanje) (Palić-Jelavić). Nastavak uredničkih poslova notnih izdanja u seriji »Giacomo Finetti, Opera omnia« (nakladnik Centro di Studi Antoniani, Padova) (Stipčević).

Nastava na dodiplomskom i diplomskom/doktorskom studiju na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije u Zagrebu, Hrvatskim studijima i Filozofskom fakultetu u Zagrebu, mentorstvo (Breko Kustura, Katalinić, Majer-Bobetko). Gostujuća predavanja u Zagrebu i Würzburgu (Breko Kustura). Rad u upravnom odboru Hrvatskoga muzikološkog društva (Majer-Bobetko, Palić-Jelavić). Suradnja u ciklusima emisija Glazbeni abecedarij Hrvatskog radija (Katalinić, Majer-Bobetko, Palić-Jelavić). Obaveze na doktorskom studiju na Kunsthochschule in Grazu (predavanja, seminari, vježbe) (Konfic). Obaveze doktorskog studija na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu: istraživanje građe i pisanje doktorske disertacije (Palić-Jelavić). Obaveze doktorskog studija na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu: pisanje doktorske disertacije (Milošević). Recenzije znanstvenih i stručnih radova (svi u Odsjeku).

Znanstveni skupovi i seminari

Organizacija i suorganizacija skupova: 17. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva, svibanj 2016. (Katalinić); »Dani otvorenih vrata HAZU«, travanj 2016., priprema i prezentacije (svi suradnici).

Sudjelovanje na skupovima: Ožujak 2016., Pariz, Sveučilište Sorbonne IV, Međunarodni simpozij na temu »Glazbene kulture Mediterana – susreti civilizacija« (Breko Kustura); 31. ožujka – 2. travnja 2016., Zagreb: 4. međunarodni umjetničko-znanstveni simpozij »Ars choralis« (Palić-Jelavić); travanj 2016., Zagreb: »Pasijska baština« (Palić-Jelavić); 16-19. travanj 2016., Ljubljana, »Musical Migrations: Crossroads of European Musical Diversity« (Katalinić); svibanj 2016., Zagreb: 17. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva (Katalinić, Milošević, Palić-Jelavić); 6-7. svibanj 2016., Varšava: završni simpozij u okviru projekta »MusMig« (Katalinić, Konfic).

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – OSIJEK

Znanstvenoistraživački rad

Projekt »Osječka Tvrđa«

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku odlučio je pokrenuti inicijativu i provesti organizaciju izrade povijesnih znanstvenih studija i sintetske znanstvene monografije Osječka tvrđa, temeljenu na sljedećim tezama:

Osječka Tvrđa tijekom dvomilenijskog postojanja nastala je i održala se kao branik prijelaza preko Drave: njena lokacija neposredno nakon utoka Drave u Dunav prekida snažnu dunavsku barijeru i omogućava najpovoljniji ekspanzijski kontakt jugoistočnih europskih i maloazijskih država sa srednjoeuropskim državama, a to podrazumijeva građenje mosta i njegovih branika. Ova strateška uloga osječke lokacije manifestirala se tijekom povijesti:

Pretpovijesna naselja na lokalitetima sliva Drave u Dunav. Utvrđena antička Mursa s kamenim mostom začetak je organiziranog i branjenog prijelaza preko Drave. Srednjovjekovni kaštel, te opkopima i zidom opasano naselje na području današnje Tvrđe nastavlja zacrtanu povijesnu funkciju. Turski Osijek izgrađen je kao snažna tvrđava sa zamjetnom gradskom arhitekturom, a sagrađeni famozni most bio je tada shvaćen kao svjetsko čudo i ključni oslonac turskih vojni.

Novovjekovni Osijek oblikovan je kao idealni grad renesansno-barokne fortifikacijske arhitekture i branik prijelaza preko Drave. Moderni Osijek po uzoru na europske gradove pretežno je oslobođen od utvrda i opkopa, no urbana jezgra ostala je gotovo intaktna. Povijesnost i kvaliteta fortifikacijske baštine Osijeka nameću potrebu znanstvene obrade sadašnjeg društvenog i arhitektonsko-urbanističkog razvitka grada-tvrđave u cilju prezentacije domaćoj i europskoj kulturnoj i stručnoj javnosti.

Recentno stanje osječke Tvrđe zahtijeva ispitivanje i sintetiziranje optimalnog programa razvitka. U cilju kvalitetnog ostvarenja znanstvene monografije »Osječka Tvrđa« neophodna je suradnja svih kulturnih institucija grada Osijeka i Osječko-baranjske županije. Voditelj projekta: akademik *Andrija Mutnjaković*.

Sakralna arhitektura osječke Tvrđe

Unutar kompleksa osječke Tvrđe, među brojnim vojnim i civilnim građevinama posebno mjesto pripada sakralnim građevinama. Panoromom tvrđe dominira župna crkva sv.

Mihovila izgrađena u prvoj polovici 18. stoljeća. U stilskom pogledu ona je preslika austrijskog baroka s vrlo vrijednim i bogatim crkvenim inventarom. Sjeveroistočnim dijelom Tvrde, između Trga. V. Lisinskog, Vodenih vrata i sjevernog tvrđavskog bedema ističe se crkva sv. Križa u kompleksu franjevačkog samostana. Franjevačka crkva sv. Križa građena je na samom početku 18. stoljeća, a tijekom prve polovice 18. stoljeća podignut je i novi veliki franjevački samostan. Crkve i samostan bili su središta kulture, znanja i duhovnog života, te su u njima već u prvoj polovici 18. stoljeća organizirane škole, prvi studij, djelovala je tiskara i sl.

Prilikom izvođenja zaštitnih radova na crkvi sv. Križa 1989.-1990. godine arheološkim je istraživanjem otkriveni su ostaci romaničko-gotičke crkve dijelom u crkvi a dijelom u dvorišnom dijelu samostana. Crkva je rađena u gotičkom slogu a masivni kameni portal ima sva obilježja romanike. U apsidalnom dijelu crkve nađeni su ostaci nadgrobne ploče Filipa Koroga iz kraja 14. stoljeća. Postavlja se pitanje kad je zapravo izgrađena prva crkva u Tvrđi. Iz povijesnih izvora znamo da se u 12. stoljeću u Osijeku pojavljuju Cisterciti, postavlja se pitanje je li romanička faza izgradnje vezana uz njihovo djelovanje. Povijesni izvori također govore da je u vremenu između 14. i 16. stoljeća u Tvrđi bila još jedna crkva o kojoj nemamo nikakvih podataka, pa čak ne znamo ni njezinu lokaciju. Iz svega proizlazi potreba da se crkvenim građevinama u Tvrđi posveti posebna pozornost, da se temeljito istraže i publiciraju. U tom smislu predlažemo temu istraživanja i prezentacije sakralnih građevina osječke Tvrde:

I. Prva pojava sakralnih građevina u Tvrđi: izvori i literatura – povijesni podaci, ubikacija sakralnih građevina u urbanom tkivu Tvrde, kronologija i okolnosti izgradnje. / II. Crkva sv. Mihovila: povijesni podaci, vrijeme izgradnje, opis građevine, stilske karakteristike, digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji), obrada inventara (može se obraditi kataloški ili samo napraviti izbor najvrjednijih), fotodokumentacija. / III. Crkva sv. Križa sa franjevačkim samostanom: povijesni podaci, vrijeme izgradnje, rezultati arheoloških istraživanja iz 1989./90. s opisom ostataka romaničko-gotičke, bazilike, vrijeme nastanka, stilsko određenje, valorizacija, opis građevine, stilske karakteristike, digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji), obrada biblioteke i inventara (kataloški ili samo izbor najvrjednijih djela), fotodokumentacija, obraditi i crkvu i samostan. / IV. Zaključna razmatranja o nastanku, položaju, stilskim karakteristikama i ulozi sakralnih građevina i njihov značaj u osječkoj Tvrđi. / V. Pripreme za tisak, lektura tekstova, recenzija, prijevod na engleski, dizajn publikacije, prijelom i tisak. Autori: *Zvonko Bojčić*, prof., mr. sc. *Henrik Damjanović*.

Mursa – Hadrijanova kolonija uz limes rimskog carstva

Knjiga Emilia Marina »Mursa – Hadrijanova kolonija uz Limes Rimskog carstva« na potpuno novi način predstavlja antički grad Mursu, prethodnicu Osijeka. Naime, naslanjajući se na izvrsnu monografiju o Mursi i njezinim spomenicima iz pera Danice Pinterović te na objavljena djela i rezultate arheoloških istraživanja u proteklih četiri desetljeća, autor postavlja saznanja o tom antičkom gradu u široki kontekst Rimskog carstva i njegova Limesa, nadilazeći konkretna otkrića i spomenike same Murse.

Tri su glavne posebnosti te sinteze: Prva je naglasak na vezivanje povijesti grada i njegova osnivača cara Hadrijana. Odatle i podnaslov knjige. Naime, upravo je Hadrijan, rođen na teritoriju današnje Španjolske, ponajviše učinio na osiguranju granica Carstva, uključujući i u Panoniji, te je njegova odluka da uspostavi koloniju Mursu za stalno dio širokog projekta koji će nedvojbeno naći odraz u urbanizmu i arhitekturi grada, sociološkoj i religijskoj slici antičke Murse (Prolog i Poglavlja I-IV).

Druga je posebnost naglasak na osobe i događaje koje znače da je taj grad bio mnogo važniji od onoga što bismo mogli suditi na temelju poznatih nam njegovih spomenika. Naime, njih je neusporedivo manje od nekih drugih važnih antičkih gradova na području Hrvatske, primjerice Salone, Narone, Jadera, Pule. Međutim, razni događaji, pa uostalom, na prvom mjestu i bitke koje su se na tom području vodile, a od značenja za europsku povijest, udio kako rimskih careva tako i Mursijaca, čine da je Mursa bila grad koji svojim značenjem nadilazi svoju vlastitu spomeničku baštinu (Poglavlja V-VII).

Treći je naglasak na proučavanju Murse u okviru dinamičkih zemljopisnih koordinata: Zapad-Istok i Sjever-Jug. Prva se konkretizira kroz svojevrsne to dobne autoputove koji su vodili od Italije ili današnje Francuske prema Istoku: Mursa je bila na tim glavnim pravcima te je stoga zajamčeno bila u kontaktu s gradovima koji su bili na toj trasi, u prvom redu onima na teritoriju današnje Slovenije, naravno, Hrvatske, kao i Srbije. Koordinata Sjever-Jug pak konkretizira se u odnosu Jadran-Dunav, te na obrambene i prometne pravce. Slijedom toga imamo osobitu priliku usporediti Mursu s najpoznatijim arheološkom lokalitetima na odgovarajućem dunavskom prostoru (Poglavlja VIII-IX). Zaključno, autor inzistira na raznim profilima oživljene Murse i na mogućim literarnim ili arheološkim ekskursima (Poglavlje X i Epilog). Autor: prof. dr. sc. *Emilio Marin*.

Kroz nutarnji grad

U istraživanju građe za upoznavanje s ritmom privatnog vremena građana u Tvrđi u 18. i 19. stoljeću nailazi se na niz podataka o gostionicama (Kod šarana, K volu, Tri potkove, K zvijezdi, Kod kugle, K topu,...) i svratištima (Labudovo pero, Patka,...) koja su bila dijelom svakodnevnja brojnih Osječana toga razdoblja. U knjizi »Kroz Tvrđu« donio bi se detaljan opis svake od njih s primjerenom fotodokumentacijom uz navođenje imena uglednika i književnika koji su u njih zalazili. Posebice je stoga važan »Osječki ljetopis 1686-1945« urednika Stjepana Sršana (Povijesni arhiv u Osijeku, Osijek, 1993.) u kojemu se nalazi niz dnevnčkih zapisa npr. Matije Petra Katančića, Marijana Lanosovića, Antuna Papslića, i dr. o »Nutarnjem gradu« odnosno Tvrđi.

O brojnim zbivanjima u franjevačkom samostanu u Tvrđi posebice vezanim uz književna okupljanja (u njemu su se susretali književnici poput Velikanovića, Paviševića, Lanosovića, Relkovića...) te uz blagovaonske svečanosti koje su se tim povodom upriličavale pisao je Stanislav Marijanović u knjizi »Od turskog do suvremenog Osijeka« (Zagreb/Osijek, 1996.) pa će se tim tragom i nastaviti istraživanje na rukopisnoj dnevničkoj ostavštini Antuna Josipa Turkovića čije je odlomke na latinskom jeziku naslovljene »Diarium Parachialis Ecclesiae Interioris Civitatis Esseke Sancto Michaeli Archangelo« objavio u »Osječkom Ljetopisu 1686-1945« Stjepan Sršan, a o njemu je više pisao Milovan Tatarin u članku »Tvrđa-nevidljivi tragovi« u knjizi »Povijest, istina, prašina« (Zagreb, 2002.). Autorica: prof. dr. sc. *Helena Sablić Tomić*.

Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku pokrenuo je projekt »Osječka Tvrđa« kojem je cilj predstaviti javnosti nova saznanja vezana uz povijest Tvrđe. Na taj način želimo predstaviti jedan važan hrvatski i europski povijesni spomenik.

U okviru spomenutog projekta planiramo izdati monografiju »Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe« koja bi uključivala kartografsku građu iz svih domaćih i stranih institucija u kojima se čuva. Monografija bi uključivala digitaliziranu građu planova i na-

crta osječke Tvrde. Ista bi predstavljala korisnost afirmacije fortifikacijske arhitekture Tvrde kao reprezentativnog uzorka jednog srednjoeuropskog obrambenog sustava. Autori: *Ante Grubišić*, prof. i mr. sc. *Henrik Ivan Damjanović*.

Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza

Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza monografsko je izdanje (serija, nakon monografije iste autorice - »Nekropole rimskodobne Murse«), prvo u R Hrvatskoj, kojem je svrha, približiti numizmatičke vrijednosti rimske Murse.

Sistematsko popunjavanje numizmatičkih zbirki tijekom 137 godina postojanja osječkog muzeja, rezultirao je brojnim nalazima rimskog republikanskog i carskog novca koji predstavljaju dragocjen izvor informacija stručnjacima – arheolozima, numizmatičarima, istraživačima ili pak ljubiteljima starina. Sistematsko popunjavanje numizmatičkih zbirki tijekom 137 godina postojanja osječkog muzeja, rezultirao je brojnim nalazima rimskog republikanskog i carskog novca koji predstavljaju dragocjen izvor informacija stručnjacima – arheolozima, numizmatičarima, istraživačima ili pak ljubiteljima starina.

Detaljan opis: Od monografije Murse, Danice Pinterović, koja je nedavno u reprintu ponovno objavljena, proteklo je više od četiri desetljeća. U tom se razdoblju otkrilo mnoštvo arheoloških nalaza, od kojih neki prelaze okvire lokalnog pa i regionalnog značenja. Među njima je više od nekoliko desetina tisuća primjeraka rimskog novca, uglavnom neobjavljenog, koji čini mozaik bogatog numizmatičkog fundusa otkrivenog na području antičke Murse.

Tematski plan poglavlja: Odabrani primjerci svrstani u tematske cjeline, opisani, interpretirani u povijesnom kontekstu te bogato ilustrirani fotografijama, terenskim skicama i bilješkama bacaju novo svjetlo u razumijevanju kronologije i razvoja rimske pretkolonijalne i kasnije Colonie Aelie Murse (Poglavlje IV. Katalog novca).

Katalogu prethode Predgovor i Uvodna riječ (Poglavlja I.-II.) koja govore o zemljopisnim i povijesnim odrednicama rimske Murse, te poglavlje (Poglavlje III.- Stanje istraženosti) o stanju istraživanja tematike kojom se bavi ova monografija - republikanskim i carskim novcem na ovome području. Na jasan i pregledan način prikazuje se stanje istraženosti, i najznačajniji autori koji su se bavili ovom tematikom. Opsežnom raspravom (Poglavlje V.) i analizom novca i podataka koji su se iz njih mogli prikupiti i prikazati, autorica postavlja saznanja o tom antičkom gradu u širi kontekst Rimskoga carstva, iščitavajući prošlost, ukazujući na život i tijekove civilizacijskih promjena na panonskom prostoru. Autorica: dr. sc. *Hermine Gorické – Lukić*.

Osječki tramvaj od konjskog do električnog

U 2016. godini navršava se 132. godišnjica početka prometa prvog tramvaja u Hrvatskoj (konjske željeznice) i 90. godišnjica prometa električnog tramvaja u Osijeku. Ovaj rad će, kao temu, po prvi puta temeljito obraditi povijest osječkog tramvaja, jer se u dosad objavljenoj literaturi ona obradila kao dio povijesti prometa ili kao kratki prikaz povodom »okruglih« godišnjica. Postoji, dakle, potreba da se ova tema sustavno obradi, zabilježi za buduće generacije i da se pokažu civilizacijske tekovine grada Osijeka u koje svakako spada i osječki tramvaj kao znak prepoznatljivosti ovoga grada. Ovaj rad se temelji, uglavnom na bogatim izvorima, a i na literaturi. Izvori su, prije svega u Državnom arhivu u Osijeku koji posjeduje bogatu izvornu građu iz rada Poglavarstva slob. i kralj. grada Osijeka i bogatu ostavštinu (dokumentaciju) gradonačelnika dr. Vjekoslava Hengla. U

muzeju Slavonije čuvaju se tiskovine (npr. pravila dioničarskog društva konjske željeznice i dr.) te dnevni tisak iz promatranog razdoblja (Die Drau, Hrvatski list i dr.). U radu su korišteni i drugi izvori kao što je pisanje hrvatskog, austrijskog i mađarskog dnevnog tiska kao i stručni časopisi iz Njemačke, Austrije, Mađarske i Hrvatske koji su pisali o željeznici u koje spada i tramvaj. Dobar izvor su i Zapisnici grada Osijeka koje je izdao pokojni dr. Stjepan Sršan u više brojeva za jedno šire vremensko razdoblje. Jezik na kojem su pisani izvori je hrvatski, njemački i mađarski, uglavnom rukopis koji je trebalo transkribirati i prevesti na hrvatski.

Rad sadrži uvod u kojemu se govori o javnom prometu u Osijeku prije izgradnje tramvaja, opisane su prve inicijative za izgradnju tramvaja (Ante Čop, Friedrich Rosenberg, Rechnitz, Ullman, Hoffman i drugovi, François Gärtner iz Antwerpena, D.W. Klein i drug.), državna regulativa za izgradnju tramvaja, kao i neke inicijative za izgradnju tramvaja koji bi Osijek povezao sa susjednim gradovima. U poglavlju »Osječki tramvaj grada Osječani« piše se o osnutku Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice i njegovo funkcioniranje (Utemeljujući odbor, Statut (pravila) Osječkog dioničarskog društva za konjsku željeznicu). Nadalje, opisana je izgradnja konjske željeznice, poteškoće u izgradnji, pritužbe građana prije i za vrijeme izgradnje, postupci vlasti kao što je Tehničko-ređarstveni obhod, a posebno su obrađeni njemački i austrijski uzori u organiziranju i funkcioniranju osječke konjske željeznice i ostali izvori uredbi za organizaciju konjske željeznice u Osijeku, u koje spadaju: Upute za rad konduktera i kočijaša, Vozni i prometni red konjske željeznice u Osijeku itd. Nakon izgradnje i puštanja u promet 1884. godine opisane su još neke inicijative za izgradnju tramvaja i malih željeznica u okolici Osijeka, predstavljen je prvi zakupnik osječkog konjskog tramvaja Schönberger i prikazano je poslovanje osječkog konjskog tramvaja u 1884. i 1885. godini, prikazane su promjene ugovora grad Osijek-Dioničarsko društvo konjske željeznice, inicijative Osječana: Poduzetnik Klein iz Osijeka izgradio je uspinjaču u Zagrebu, inicijativa za izgradnju parnog tramvaja u Beogradu 1886. godine. Opisani su radovi na proširenju tramvajskih pruga u gradu Osijeku i postupci ishoda dozvola za te radove, kao i funkcioniranje osječkog konjskog tramvaja (uprava, nadzorni odbor i sl.), te problemi u funkcioniranju osječkog tramvaja kao što je to bilo prilikom asfaltiranja osječkih ulica 1895. godine.

Posebno poglavlje je »Poslovanje osječke konjske željeznice« u kojem je prikazan broj prevezenih putnika, duljina pruga, ostvarena dobit i sl., za razdoblje od 1891. do 1. svjetskog rata.

Zasebno poglavlje je inicijativa Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice iz 1895. godine za izgradnju tramvaja od Osijeka do Batine koja još nije obrađena u literaturi. U ovom poglavlju opisane su: Najave gradnje tramvaja od Osijeka do Batine, prikazane su dozvole za prethodne radove za izgradnju tramvaja Osijek-Batina i njihova višestruka produljenja, partnerstvo nadvojvode Friedricha od Austrije u tom projektu, prikazan je rad na pripremi izgradnje željeznice Osijek - Kneževi Vinogradi – Batina - Beli Manastir i konačno rezultat: izgrađena je Podravska vicinalna željeznica: Branjin Vrh (Beli Manastir) – Karanac - Kneževi Vinogradi – Suza – Zmajevac - Batina.

U poglavlju »Povijest elektrifikacije konjskog tramvaja u Osijeku« prikazani su naponi Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice i Poglavarstva grada za elektrifikaciju osječkog konjskog tramvaja, problem grada Osijeka i dioničarskog društva s plinarskim društvom Imperial - Continental Gas - Association iz Londona, koje je kočilo elektrifikaciju tramvaja i grada. U ovom poglavlju prikazane su inicijative i aktivnosti više gradonačelnika Osijeka (Graff, Pinterović ...) na elektrifikaciji grada i uvođenja električnog tramvaja od 1890. do 1. Svjetskog rata, prikazana je inicijativa Osječkog dioničarskog društva za konjski tramvaj koje konkuriра i dobiva koncesiju za izgradnju električnog tramvaja

u Novom Sadu. Prikazano je i stanje osječkog tramvaja, nesreće i pokušaji grada da otkupi dionice i preuzme osječki tramvaj kao preduvjet elektrifikaciji. Prikazano je funkcioniranje osječkog konjskog tramvaja za vrijeme trajanja 1. Svjetskog rata kao i štrajk radnika osječkog tramvaja 1918. godine.

Prikazane su i ponude najznačajnijih europskih tvrtki za radove na elektrifikaciji grada i tramvaja koje se zbog 1. Svjetskog rata nisu ostvarile. Posebno je obrađena uspješna izgradnja električne centrale i električnog tramvaja za mandata gradonačelnika Dr. Vjekoslava Hengla. Prikazan je njegov Program rada gradonačelnika, odluke gradskog zastupstva, preko izbora izvoditelja radova Charles B. Mc Daniel Jr., do suradnika - savjetnika na projektu (za električni tramvaj, ravnatelj zagrebačkog električnog tramvaja ing. Košak iz Zagreba, ravnatelj elektrane Karlovcu, ing. Montina). Prikazane su mnogobrojne žalbe, projekt za izgradnju tramvaja (Osnova električnog tramvaja), opisan je tijek izgradnje, te rad gradskog odbora za elektrifikaciju.

Dan je Tehnički opis crveno - žutog osječkog električnog tramvaja te je istraženo i potvrđeno da je električni dio kola tramvaja isporučila tvrtka »Škoda«, a da je karoseriju izradila tvrtka »Ringhoffer« iz Smichova kod Praga, ista koja je izradila carski vlak Franje Josipa s kojim je 1897. godine doputovao u lov na Beljsko vlastelinstvo.

Detaljno su prikazane trase električnog tramvaja, više peticija građana Osijeka (s imenima): kao ona da se izgradi tramvajska linija kroz današnju Divaltovu do Hutlerove pa do Trga bana Jelačića u Donjem gradu, za trasu pruge kroz Cvjetkovu do donjogradskog groblja ili inicijativa građana da tramvajska pruga ide od Strossmayerove ulice preko Rokove prema kolodvoru. U radu su prikazane tramvajske stanice gradskog električnog tramvaja, a i Pravila električnog tramvaja slobodnog i kraljevskog grada Osijeka, dan je Vozni red na gradskom električnom tramvaju u njegovom početku funkcioniranja, koje su bile cijene pretplatnih karata za čak i državne činovnike, prikazana su imena namještenika tramvaja te reakcije građana na elektrifikaciju grada i tramvaja. U radu se spominju i neki događaji sa značajnim ljudima kao što je »tramvajska nesreća« biskupa Strossmayera, opis vožnje omnibusom Vilme Vukelić, ilustracije konjskog i električnog tramvaja Ivana Rocha i karikature o elektrifikaciji grada i tramvaja slikara Vladimira Filakovca u osječkom »Hrvatskom listu«. Autor: *Darko Varga*.

Nakladnička djelatnost

- 1) Znanstveno stručni časopis »Anali« svezak 30, broj časopisa posvećen je 40 obljetnici Zavoda, u pripremi
- 2) Znanstveno stručni časopis »Anali« svezak 31, radovi sa znanstvenog skupa »Kazališna baština Valpova (1809. – 2009.)« održanog u Valpovu 7. siječnja 2010. godine., u pripremi
- 3) Znanstveno stručni časopis »Anali« svezak 32

Znanstveno-stručna predavanja

Predavanje koje će održati prof. dr. sc. Marko Turina, dopisni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Vrijeme održavanja: lipanj 2016

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – POŽEGA

Znanstveni skupovi i predstavljanja

Znanstveni skup radnog naziva »Dječji pisci Požeške kotline«

Okrugli stol o vinogradarstvu i vinarstvu

Radijska emisija »Zagonetno putovanje« koju vode Mladen Kušec i akademik Josip Bratulić – kultura Požeške kotline

Predstavljanje časopisa »Radovi« br. 5 Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi.

Predstavljanje knjige »Vaskularna flora Požeške kotline i okolnog gorja« autora Mirka Tomaševića, prof. (ako se bude tiskala).

Nakladnička djelatnost

- 1) Časopis »Radovi« br. 5 Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi
- 2) Knjiga »Vaskularna flora Požeške kotline i okolnog gorja« autora Mirka Tomaševića, prof.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – SPLIT

Izdavačka djelatnost

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu tiskati će u 2016. broj 22. časopisa »Adrias«, u kojemu će biti objavljeni, među ostalim, članci sa znanstvenog kolokvija na temu »Dr. Ante Trumbić, Londonski ugovor i jadransko pitanje« održanog u splitskom Zavodu, 17. rujna 2015. godine. Autori tekstova su akademik Davorin Rudolf, prof. dr. sc. Aleksandar Jakir, prof. dr. sc. Stjepan Matković, prof. dr. sc. Stjepan Čosić, prof. dr. sc. Josip Vrandečić, prof. dr. sc. Marko Trogrlić, mr. sc. Petar Krolo i Mihaela Kovačić, dipl. knjižničarka.

Manifestacije

»Dani kršćanske kulture« u suradnji s nakladničkom kućom Verbum iz Splita, u trajanju od 10 dana, održat će se krajem mjeseca ožujka. Manifestaciju će obilježiti brojni kulturno javni događaji, koncerti, izložbe, tribine, projekcije filmova, predstave, muzejski programi, predstavljanja knjiga itd. Uz izuzetno bogat program, očekuje se sudjelovanje preko 100 sudionika iz Splita, Šibenika i Dubrovnika.

Znanstveno, književni, izdavački skup »Marulićevi dani« u suradnji s Književnim krugom iz Splita održat će se, u trajanju od 4 dana, tijekom travnja 2016. godine.

Znanstveni skup ili tematska rasprava o djelatnosti Salona Galić iz Splita, uz naglasak na kultnu splitsku izložbu iz 1924. godine, organizirali bi splitski Zavod HAZU u suradnji s HULU-a Split i HDLU-a u rujnu 2016.

Međunarodni znanstveni skup »Knjiga Mediterana« u suradnji s Književnim krugom Split, u trajanju od 7 dana tijekom rujna 2016. Tri znanstvena skupa, brojna predavanja i predstavljanja knjiga okupit će veliki broj znanstvenika i stručnjaka iz područja književnosti, povijesti umjetnosti, arheologije i prava.

Međunarodna konferencija »LHC Days in Split – 2016« u organizaciji Sveučilišta u Splitu (FESB i PMF) ove godine obilježava 10-tu po redu konferenciju fizičara osmišljenu za širenje i daljnje razvijanje High Energy Physics u Hrvatskoj, posebno u vezi LHC projekta. Konferencija će se održati u listopadu 2016.

Obilježiti će se 10. godišnjicu smrti Ivana Martinca 4. rujna, inače rođenog 28. ožujka 1938., u suradnji sa splitskim Društvom hrvatskih književnika i filmskih umjetnika.

Predavanja

Nastavit će se ciklus predavanja »Petkom u Zavodu HAZU« u proljeće i jesen 2016. Izlagat će znanstvenici, političari, kulturni radnici, umjetnici i stručnjaci o aktualnim zbivanjima u Hrvatskoj i o stručnim temama iz područja međunarodnog prava, arheologije, arhitekture i povijesti umjetnosti (predavanja akademika Davorina Rudolfa, Nenada Cambija, Dinka Kovačića, Radoslava Tomića i Jakše Fiamenga, te članova suradnika HAZU koji stalno žive u Splitu, znanstvenika i stručnjaka sa Sveučilišta u Splitu, kulturnih djelatnika, umjetnika i dr.).

Izložbe

Izložbe likovnih umjetnika u organizaciji ovog Zavoda:

Komorna izložba s predavanjem o Hrvoju Šercaru (Zagreb, 14. prosinca 1936. - Zagreb, 17. studenoga 2014.), majstoru hrvatskoga crteža, koji je svojim djelom »Grad moga sina« ovjekovječio i Grad Split. Predavanje i prigodnu izložbu u povodu 80. godišnjice autorova rođenja održao bi Splićanin Igor Zidić, inače autor Šercarove monografije.

Predstavljanje sabranih djela akademika Splićanina Slobodana Novaku uz »Triptih o moru« Vatroslava Kuliša, autora zanimljivog kolorističnog ciklusa o moru. Urednici Novakovih djela i predstavljači slikara su akademik Tonko Maroević i Igor Zidić.

U suradnji s kulturnom ustanovom Galerija Kula u Splitu:

1. od 17. svibnja do 17. lipnja 2016. izložba akademskog slikara Juliao Sarmiento iz Portugala
2. od 14. srpnja do 14. kolovoza 2016. izložba akademskog slikara Đure Sedera
3. od 8. listopada do 8. studenoga 2016. izložba akademskog slikara Dalibora Jelavića

Predstavljanje knjiga

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu organizirat će tradicionalno predstavljanje novoobjavljenih knjiga pretežito autora koji žive i djeluju na području Splitsko – dalmatinske županije.

U veljači 2016. predstavljanje knjige »Sveto i tragično u kiparstvu Ivana Meštrovića«

autorice Dragice Hamer - Tomić. Uz autoricu, knjigu bi predstavili urednik akademik Tonko Maroević i predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademik Zvonko Kusić..

Početkom rujna 2016. višestruko nagrađivana pjesnikinja Gordana Benić splitskoj publici predstaviti će tri knjige iz tetralogije o Dioklecijanovoj palači: »Palača zarobljenih snova«, »Palača nezemaljskih snova« i »Palača svjetla i sjene«.

Želimo napomenuti da će ostvarivanje plana ovisiti o novčanim sredstvima za pokriće troškova koje se planiraju prikupiti od sponzora te gradskih, županijskih i državnih fondova. Pored u planu navedenih manifestacija u prostorijama splitskog Zavoda priredit će se i druge znanstvene i kulturne manifestacije u organizaciji institucija izvan ovoga Zavoda (HAZU-a), uz novčanu naknadu za korištenje Akademijinih prostora, nakon odobrenja Uprave Akademije.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD – VARAŽDIN

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu (dalje Zavod) smješten je u prostorijama palače Keglević, Vladimira Nazora 14, u Varaždinu. Voditelj Zavoda je akademik *Stjepan Damjanović*, a upravitelj dr. sc. *Vladimir Huzjan*. U Zavodu su zaposlene dvije osobe: upravitelj i administrativna tajnica Ljiljana Biškup.

Djelatnost Zavoda obuhvaća: iniciranje, organizaciju, koordinaciju te izvršenje znanstvenih istraživanja u Varaždinu i njegovom gravitacijskom prostoru sa svrhom postanka žarišta znanstvenog rada u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, zatim organiziranje znanstvenih skupova, savjetovanja i rasprava o pojedinim temama važnim za unapređenje znanosti i primjenu znanstvenih rezultata u praksi te objavljivanje rezultata znanstveno-istraživačkog rada u odgovarajućim edicijama, a u skladu s kriterijima Akademije na području nakladničke djelatnosti.

Članovi Znanstvenog vijeća Zavoda su: akademik *Stjepan Damjanović* (predsjednik), mr. sc. *Alen Kišić* (Varaždinska županija), *Goran Habuš*, dipl. ing. šum. (Grad Varaždin) i dr. sc. *Vladimir Huzjan*.

Zavod se kontinuirano bavi znanstveno-istraživačkim radom što je njegova osnovna djelatnost te je jedina takva institucija Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na užem području sjeverozapadne Hrvatske stoga njegov rad obuhvaća interdisciplinarna istraživanja poput gospodarstva, povijesti, književnosti, jezika, glazbe, umjetnosti, tehnike, informatike i drugih područja. Znanstveno-istraživačku i nakladničku djelatnost Zavoda u osnovi financiraju Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Varaždinska županija i Grad Varaždin. Neke projekte dodatno financiraju odgovarajuća ministarstva Republike Hrvatske, gospodarstvenici te druga lokalna uprava i samouprava.

Nakladnička djelatnost

Hrvatska akademija i sjeverozapadna Hrvatska

Za navedenu monografiju do sada su učinjena prva istraživanja - od ukupnog broja

članova Hrvatske akademije od njenog osnutka do danas (u koje ubrajamo počasne, redovne i dopisne članove te članove suradnike) 82 osobe potječu s područja sjeverozapadne Hrvatske, odnosno ukupno 8%. Od navedenog broja - njih 62 su preminuli članovi, a 20 je živih. Također, od ukupnog broja članova Hrvatske akademije s navedenog područja - dvije su žene. Osnovno mjerilo da osoba bude navedena u monografiji jest da je član Akademije i da je rođena u jednoj od županija šireg područja sjeverozapadne Hrvatske. Nastavit će se započeta istraživanja sakupljanjem podataka iz dostupne literature - »Ljetopis Hrvatske akademije«, »Spomenica preminulim akademikima«, zatim enciklopedija i leksikona te drugih izvora. Ovom monografijom želimo istaknuti doprinos akademika s našeg područja ukupnom znanstvenom i umjetničkom razvoju Republike Hrvatske. Planirano vrijeme tiska monografije, ovisno o završetku rada na rukopisu: 2016./ 2017. godine.

Varaždin i vojska u međuratnom razdoblju (1918. – 1941.)

Tema monografije pod radnim nazivom: "Varaždin i vojska u međuratnom razdoblju (1918. – 1941.)" jest prikazati djelovanje i važnost vojske u gradu Varaždinu u razdoblju od završetka Prvoga svjetskog rata i osnutka Države Slovenaca, Hrvata i Srba 29. listopada 1918. do osnutka Nezavisne Države Hrvatske 10. travnja 1941. godine. U monografiji se neće govoriti o složenoj situaciji nastanka i razvoja vojnih snaga na teritoriju nekadašnje Banske Hrvatske, kasnije Kraljevine i Kraljevstva SHS, odnosno Kraljevine Jugoslavije, a o čemu se do sada mnogo pisalo, već o istim procesima, ali na tlu grada Varaždina i njegove bliže okolice.

U monografiji će se dati uvod o društveno – političkim zbivanjima u gradu Varaždinu u navedenom razdoblju radi stvaranja povijesnog okvira. U zasebnim poglavljima kronološki će se obraditi određene teme iz vojne povijesti. Navedena tema za grad Varaždin do sada nije istražena, a s obzirom na to da je grad tek u 21. stoljeću demilitariziran, njegova vojna povijest sigurno može biti doprinos razumijevanju jednog dijela njegove prošlosti tijekom prve polovice 20. stoljeća.

Autor monografije je dr. sc. Vladimir Huzjan, upravitelj Zavoda. Rukopis bi se tiskao u nakladi Hrvatske akademije, a trošak tiska snosili bi Zavod, jedinice lokalne uprave i samouprave te sponzori. Planirano vrijeme tiska monografije, ovisno o završetku rada na rukopisu: 2016./ 2017. godine.

»Poviesni nadpisi grada Varaždina'« Krešimira Filića

Gradski muzej Varaždin u ostavštini Krešimira Filića (1891. – 1972.), prvog kustosa i ravnatelja varaždinskog muzeja, čuva i nekoliko desetaka njegovih neobjavljenih rukopisa. Svojom zanimljivošću ističu se četiri bilježnice s nazivom: '«Poviesni nadpisi grada Varaždina» nastale 1944. i nadopunjavane u kasnijem razdoblju.

Krešimir Filić je u svom radu sakupio 500-tinjak natpisa koji su u rukopisu poredani kronološki – sa svjetovne i crkvene varaždinske arhitekture, nadgrobnih natpisa, različitih predmeta koji se čuvaju u Gradskom muzeju Varaždin i sl. U planiranoj publikaciji, rukopis K. Filića strukturirao bi se u nekoliko cjelina te bi se u svakoj kronološkim slijedom dao pregled sakupljenih natpisa nadopunjenih suvremenim tumačenjem. Značajnije natpise dokumentirali bi fotografijama. Originalni Filićev rukopis različitim bi grafičkim rješenjem odvojili od suvremene interpretacije čime bi se naglasio njegov rad. Na pripremi bi radili dr. sc. Vladimir Huzjan, Spomenka Težak, prof. i Andrej Švoger. Planirano vrijeme tiska monografije, ovisno o završetku rada na rukopisu: 2016./ 2017. godine.

Periculum iam iam iam in mora! (Najveća opasnost je odugovlačenje!) Prve pošte i poštari kontinentalne Hrvatske. Postanak i djelatnost vojnokrajiškog poštanskog sustava na području sjeverozapadne Hrvatske do 1606. godine

Ova monografija, mariborskog povjesničara dr. sc. Andreja Hozjana, zamišljena je kao nastavak tiskane monografije Zavoda: Pošta sjeverozapadne Hrvatske gdje je glavni urednik također bio A. Hozjan. Sunakladnici ove monografije bi bili: Zavod i Zavod za hrvatsku povijest Odjela za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Planirano vrijeme tiska monografije, ovisno o završetku rada na rukopisu: 2016./ 2017. godine.

»Radovi«

U redovitom godišnjem broju znanstvenog časopisa Zavoda pod nazivom »Radovi« Zavoda za znanstveni rad Varaždin br. 27 tiskat će se radovi sa skupova koje je Zavod organizirao tijekom 2015. godine, zajedno s ostalim pristiglim radovima. Časopis Radovi ima najvišu važnost za humanističke znanosti na području sjeverozapadne Hrvatske jer će se njegovim tiskanjem sva nova znanstvena i umjetnička saznanja o Varaždinu, Varaždinskoj županiji te sjeverozapadnoj Hrvatskoj objaviti i sačuvati te biti besplatna za zainteresirane.

Znanstveni projekti

Izvori za povijest Grada Varaždina 1209. - 1850.

Najvažniji izvori za povijest grada Varaždina čuvaju se u Državnom arhivu u Varaždinu, a fond »Poglarstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209. - 1850.)« jedan je od najbolje sačuvanih komunalnih arhiva kontinentalne Hrvatske u kojem se čuva ukupno 1.675 isprava i spisa za razdoblje od 1209. do 1850. godine. S obzirom na izuzetnu povijesnu vrijednost navedenih dokumenata, objavljivanje gradiva ovog fonda otpočelo je već u prvoj polovici 20. stoljeća. U »Poviestnim spomenicima slobodnoga kraljevskoga grada Varaždina« iz 1942., Zlatko Tanodi i Adolf Wissert objavili su dio isprava iz serije »Radikalni arhiv« (njih 226) za razdoblje od 1209. do 1526. godine. Izvori su objavljeni po svim tada važećim mjerilima za objavljivanje izvornog arhivskog gradiva - za svaku ispravu napravljena je kratka regesta na hrvatskom jeziku, transkripcija čitavog dokumenta u latinskom izvorniku te opis fizičkog izgleda isprave uz navođenje ranijih izdanja u kojima je, eventualno, pojedina isprava već objavljena.

S obzirom na izuzetnu povijesnu vrijednost isprava i spisa koji čine tzv. Radikalni arhiv fonda »Poglarstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209.-1850.)«, odlučili smo nastaviti rad na objavljivanju izvora pripremom za tisak i objavljivanjem cjelokupnog Radikalnog arhiva. Posebno se napominje da bi se zbog drugačijeg pristupa objavljivanju izvornika, ponovno objavile isprave iz razdoblja do 1526. godine.

Na osnovu karakteristika samog gradiva i njegovu količinu, a uvažavajući određene povijesne kriterije planirano je objavljivanje isprava i spisa Radikalnog arhiva u tri, vremenski ograničena, sveska: od 1209. do 1525., od 1526. do 1740. te od 1741. do 1850. godine. Treba napomenuti da bi se sadržaj sveska koji je već objavljen 1942. korigirao i ponovno tiskao s prijevodom na hrvatski jezik i fotografijama svih (ili odabranih) isprava. Svaki svezak sastojao bi se od uvodne studije u kojoj se daje osvrt na osnovne diplomatske i paleografske karakteristike objavljenog gradiva, kao i sažeti pregled povijesnih događanja o gradu Varaždinu i varaždinskoj regiji u vremenskom razdoblju na koje se odnosi dotični svezak. Središnji dio svakog sveska donosi latinsku transkripciju isprava i spisa, kao i njihov prijevod na hrvatski jezik. Cilj cjelovitog prevođenja na hrvatski jezik jest učiniti latinske izvornike dostupnijim širem krugu potencijalnih korisnika/ istraživača. Za svaki svezak bit će izrađena kazala mjesta i osoba. Planirano je da se priprema i tisak svakog pojedinog sveska realizira u trogodišnjem razdoblju. Nositelji Projekta su Zavod i Dr-

žavni arhiv u Varaždinu. Vrijeme održavanja prvog dijela: siječanj 2016. – kraj 2017./ početak 2018. godine.

Varaždin i sjeverozapadna Hrvatska u prvom desetljeću jugoslavenske države (1918. – 1928.). Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem u povodu 100. obljetnice završetka Velikog rata i osnutka prve jugoslavenske državne zajednice

Na temelju rezultata projekta »Varaždin i sjeverozapadna Hrvatska u Velikom ratu 1914. - 1918.« (čiji je znanstveni skup uz predstavljanje istoimenog zbornika održan u Varaždinu 3. i 4. srpnja 2014.), Zavod želi obilježiti i 100. godišnjicu završetka Velikog rata skupom »Varaždin i sjeverozapadna Hrvatska u prvom desetljeću jugoslavenske države (1918. – 1928.)«. Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem u povodu 100. obljetnice završetka Velikog rata i osnutka prve jugoslavenske državne zajednice".

Projekt se sastoji od istraživačkog rada prijavljenih autora, organizacije znanstvenog skupa u studenome 2018., organizacije izložbe u suradnji s Gradskim muzejom Varaždin (ako navedena ustanova planira sličan projekt za navedeno razdoblje) te tiskanjem radova u posebnom zborniku do održavanja skupa 2018. godine.

Ciljevi projekta su da se kroz znanstveno - stručne priloge i izložbu obradi i predstavi političko – kulturno – društveno – ekonomska zbivanja u Varaždinu i sjeverozapadnoj Hrvatskoj neposredno nakon završetka Velikog rata te u prvih deset godina postojanja jugoslavenske državne zajednice (do proglašenja diktature kralja Aleksandra 6. siječnja 1929. godine). Geografski se teme odnose na područje Grada Varaždina i Varaždinske županije, a pod širim područjem sjeverozapadne Hrvatske podrazumijeva se i područje Krapinsko – zagorske, Međimurske, Koprivničko – križevačke te Bjelovarsko – bilogorske županije. Projekt ovakvih razmjera još nije pokrenut za navedeno područje i razdoblje, stoga će se po prvi puta dobiti znanstveni uvid u brojne sfere ljudskog djelovanja u Varaždinu i sjeverozapadnoj Hrvatskoj od listopada/ studenoga 1918. do siječnja 1929. godine. Vrijeme održavanja projekta: siječanj 2016. – studeni 2018.

Znanstveno-stručni skupovi i okrugli stolovi

Miljenko Stančić (1926. – 1977.). Okrugli stol u povodu 90. obljetnice rođenja

U povodu 90. obljetnice rođenja jednog od najistaknutijih varaždinskih slikara i grafičara Miljenka Stančića Zavod planira organizirati prigodni okrugli stol na kojem će se govoriti o važnosti ovog umjetnika za grad Varaždin i Republiku Hrvatsku.

Miljenko Stančić (Varaždin, 1. ožujka 1926. – Zagreb, 13. lipnja 1977.) diplomirao je 1949. slikarstvo te je pohađao specijalni tečaj grafike kod T. Krizmana (1949–51.) na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu gdje je kasnije i sam predavao (1961–77.). Stančić je začetnik poetsko-nadrealističkoga smjera u hrvatskom slikarstvu, služio se tehnikom starih majstora i slikao tonskim nijansiranjem. Značajan dio njegova opusa su vedute rodnoga Varaždina - ulice i trgovi, barokne crkve i krovovi grada u prigušenoj svjetlosti. Crtao je ilustracije za novine i časopise, izrađivao zidne slike i sl. O Miljenku Stančiću snimljeno je nekoliko dokumentarnih filmova. Planirano vrijeme održavanja okruglog stola: ožujak 2016. godine.

Ivan Kukuljević Sakcinski (1816.-1889.). U povodu 200. godišnjice rođenja

Zavod, Matica hrvatska ogranak Varaždin i Turistička zajednica Grada Varaždinske Toplice planiraju organizirati okrugli stol pod nazivom »Ivan Kukuljević Sakcinski

(1816.-1889.)«. U povodu 200. godišnjice rođenja na kojem će se govoriti o najvažnijim političko-društvenim detaljima njegova života. Ivan Kukuljević Sakcinski bio je povjesničar, političar i književnik rođen u Varaždinu 29. svibnja 1816., a umro je u Puhakovcu kraj Svetog Križa Začretja 1. kolovoza 1889. godine. Od 1886. bio je počasni član Filozofičko-juridičkog razreda Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Ivan Kukuljević Sakcinski gimnaziju je pohađao u Varaždinu i Zagrebu. Studij filozofije u Zagrebu prekinuo je 1833. i posvetio se vojnoj službi. Od 1837. surađivao je s Ljudevitom Gajem i bio jedna od vodećih osoba narodnog preporoda. Radio je kao začasni sudac u Zagrebačkoj, a od 1845. u Varaždinskoj županiji. Na sjednici Hrvatskog sabora 2. svibnja 1843. održao je znameniti govor, prvi službeni na hrvatskom jeziku. Ban J. Jelačić imenovao ga je voditeljem Odsjeka za obranu i prosvjetu. Nakon 1849. povukao se iz politike, radio je kao arhivar Zemaljskog arhiva i osnovao arhivsku službu. U politiku se uključio 1860. kada je postao članom Banske konferencije te je 1861. imenovan velikim županom Zagrebačke županije. Istodobno je 1850. osnovao Društvo za povjestnicu jugoslavensku (1851–75.). Suosnovao je Samostalnu narodnu stranku 1863. kada se priklonio politici bana Ivana Mažuranića te je predsjedao Maticom ilirskom (1851-58.) i poslije Maticom hrvatskom (1874-89.). Sakupio je opsežnu knjižnu zbirku rijetkih izdanja i rukopisa, današnju osnovu knjižnice naše Akademije. Planirano vrijeme održavanja skupa: svibanj 2016. godine.

Kvaliteta življenja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj

Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu i Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Područni centar Varaždin, planiraju organizirati okrugli stol pod nazivom: »Kvaliteta življenja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj.« Na okruglom stolu govorilo bi se o demografskim obilježjima i socioekonomskom razvoju te pokazateljima kvalitete življenja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, zatim o subjektivnoj dobrobiti stanovnika sjeverozapadne Hrvatske te usporedbama s ostalim dijelovima Republike Hrvatske i nekim zemljama Europske unije. Također, osvrnuli bi se i na subjektivne pokazatelje kvalitete življenja u gradu Varaždinu danas i u prošlosti. Planirano vrijeme održavanja okruglog stola: lipanj 2016. godine.

Akademik Miroslav Šicel (1926. – 2011.). Povjesničar hrvatske književnosti - u povodu 90. obljetnice rođenja

Akademik Miroslav Šicel (Varaždin, 16. kolovoza 1926. – Zagreb, 25. studenoga 2011.) smatra se najistaknutijim poznavateljem povijesti hrvatske književnosti druge polovice XX. stoljeća, odnosno novije, moderne i suvremene književnosti, njezinih pojava i fenomena. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Varaždinu, a studij južnoslavenskih i ruskog jezika na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1950. godine. Od 1957. do umirovljenja 1996. radio je na Katedri za noviju književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Bio je član uredništva časopisa Kaj, Croatica i Filologija te urednik šest knjiga biblioteke Pet stoljeća hrvatske književnosti te glavni urednik časopisa Rad JAZU Razreda za književnost. Dobitnik je brojnih nagrada i počasti. Bio je i voditelj Zavoda od 2003. do 2012. godine. U spomen na 90. obljetnicu rođenja Zavod planira održati prigodni okrugli stol o njegovom životu i radu u suorganizaciji s Maticom hrvatskom Ogranak Varaždin. Planirano vrijeme održavanja okruglog stola: jesen 2016. godine.

Znanstveno-stručna predavanja

Akademik Mirko Bogović (1816. – 1893). Predavanje u povodu 100. obljet. rođenja

Akademik Mirko Bogović (Varaždin, 2. veljače 1816. - Zagreb, 4. svibnja 1893.) bio je hrvatski pjesnik i političar. Završio je pučku školu u Križevcima (1824.) i gimnaziju u Varaždinu (1830.), a studij filozofije u Szombathelyu i Zagrebu koji je prekinuo 1832. zbog službe u vojnom uredu u Varaždinu. U Križevcima je 1841. završio studij prava. U Zagrebu je djelovao u ilirskom pokretu i od 1842. radio kao banski bilježnik i začasni podbilježnik Zagrebačke županije. Imenovan je *aktuarom* Ugarskog komornog inspektorata u Rijeci 1847., a službu je napustio 1848. Bio je banski i državni povjerenik u Turo-polju i Varaždinu (1848-50). Kao urednik časopisa Neven (1852.) objavio je pjesmu Domorodna utjeha Ivana Filipovića i radi toga je osuđen na tamnicu. Kratko je uređivao Gospodarski list. U politiku je ušao kao izabrani zastupnik Zagreba u Hrvatskom saboru (1861., 1865). Izabran je za velikog župana Zagrebačke županije (1867.) i savjetnika ministarstva Hrvatske u Budimpešti (1871-75.). Umirovljen je 1875. kada se vratio u Zagreb i povukao iz politike. Mirko Bogović spada među najistaknutije hrvatske književnike sredine XIX. stoljeća. U spomen na 100. obljetnicu rođenja Zavod će održati prigodno predavanje o njegovom životu i radu. Planirano vrijeme održavanja predavanja: veljača 2016. godine.

Druge aktivnosti

Digitalizacija fotografija knjižnice Zavoda

Sredinom 90-ih godina prošlog stoljeća bivši upravitelji Zavoda mr. sc. Ivan Grabar i mr. sc. Eduard Vargović preuzeli su od Mirka Sveteca 20 albuma koji sadrže fotografije s raznih društvenih događaja u Varaždinu održanih tijekom 70-ih i 80-ih godina 20. stoljeća. Sadržaj (fotografije) svakoga albuma će se digitalizirati i besplatno ustupiti zainteresiranoj javnosti. Digitalizaciju će raditi dr. sc. Vladimir Huzjan i Ljiljana Biškup, a pomoć u interpretaciji sadržaja dat će mr. sc. Eduard Vargović. Svaki album će se sadržajno obraditi: evidentirati rednim brojem, opisati dimenzije i sadržaj, zatim opisati korice te navesti ukupan broj stranica i fotografija. Svaka fotografija bit će skenirana u rezoluciji od 600 dpi. Nakon digitalne obrade fotografija, iste će se snimiti na DVD i besplatno predati Državnom arhivu u Varaždinu, Gradskom muzeju Varaždin te gradskoj knjižnici i čitaonici Metel Ožegović za zavičajnu zbirku. Svim zainteresiranima DVD će biti dostupan za besplatno preuzimanje i u prostorijama Zavoda. Po završetku projekta Zavod će organizirati prigodno predavanje na kojem će javnosti predstaviti rezultate, a mr. sc. Eduard Vargović napisat će o tome stručni rad za časopis Radovi. Vrijeme održavanja projekta: tijekom 2016. godine.

Doniranje naklade Zavoda školskim knjižnicama Varaždinske županije

U trideset godina postojanja Zavod je tiskao 55 naslova na gotovo 16.000 stranica. Danas se u prostoru Zavoda nalazi određena količina starije naklade koja će se tijekom 2016. godine dijelom donirati školskim knjižnicama Varaždinske i Međimurske županije.

Izlučivanje arhivskog gradiva Zavoda

U trideset godina postojanja Zavod je proizveo određenu količinu arhivskog gradiva koje danas zauzima znatnu količinu prostora. Zavod posjeduje ukupno 251 registrator koji poslagani čine 24 dužna metra. U tom smislu Zavod će u suradnji s Arhivom Hrvatske akademije započeti postupak izlučivanja tijekom 2016. i 2017. godine.

Knjižnica

Tijekom 2016. godine Zavod će nastaviti dosadašnji rad na sustavnom uređivanju i zbrinjavanju postojećeg knjižnog fonda te na popunjavanju i nabavi novih izdanja putem

donacija i razmjene s drugim zavodima Hrvatske akademije kao i drugim znanstvenim i kulturnim ustanovama. Planira se nabava novih polica kako bi knjižni fond bio pregledniji i dostupniji, a pri prelagivanju izdvojiti će se duplikati.

Obnova groba baruna Titusa Kargera (Reps 1808. – Varaždin 1860.)

Varaždinska gradska tvrtka Parkovi d. d. obratila se Zavodu molbom za zajedničku komunikaciju prema ustanovama Republike Mađarske radi obnove groba baruna Titusa Kargera (1808. – 1860.) u Varaždinu tijekom 2016. godine. Naime, Mađarski časnik i kasniji barun Titus Karger otkrio je i spasio nekoliko godina nakon revolucionarne 1848. zakopane ugarske kraljevske insignije – krunu sv. Stjepana, žezlo i tzv. zlatnu jabuku bez kojih se nitko ne bi mogao okruniti za Ugarsko-hrvatskog kralja.

Revolucija koja je izbila u Mađarskoj 1848. te vojni poraz 1849. prisilile su Lajosa Kossutha na bijeg, a ministar vanjskih poslova Bartol Szemre dao je u podnožju brda Ali-ona, između Cerne i Orsove, zakopati sanduk s ugarskim kraljevskim insignijama. Budući da je samo on znao točno mjesto, Austrijanci ih dugo nisu mogli naći. No, Szemre je lokaciju opisao Kazimiru Batthyanyu i Ladislavu Telekiju koji su dojavili Austrijancima. Nakon toga krenula je potraga pod vodstvom T. Kargera.

U rujnu 1853. T. Karger je kraj Orsove pronašao u zakopanoj željeznoj škrinji ugarske kraljevske insignije. Zbog toga mu je car i kralj Franjo Josip I. dodijelio mali križ Reda sv. Stjepana, a sljedeće godine i barunsku čast. Karger je umirovljen 1857. u činu potpu-kovnika i tada je došao živjeti k strini Florijani Mariji Karger, glavarici uršulinskog sa-mostana, u Varaždin. Barun T. Karger umro je od raka jetre u Varaždinu 25. ožujka 1860. gdje je i pokopan. Danas je T. Karger jedna od poznatijih osoba mađarske povijesti, a kruna sv. Stjepana izložena je u zgradi Mađarskog parlamenta. Tvrtka Parkovi d. d. obra-tila bi se uz pomoć Zavoda ustanovama Republike Mađarske za financiranje obnove na-vedenog groba. Tijekom 2016. Varaždinska gradska tvrtka Parkovi d. d. izradit će troškovnik i 3D simulaciju obnove groba te svu potrebnu dokumentaciju uskladiti sa zahtje-vima Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture u Varaždinu.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – BJELOVAR

Organizacija Zavoda

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru djeluje na temelju Ugovora o radu Zavoda između Hrvatske aka-demije znanosti i umjetnosti, Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije koji je potpisan 9. svibnja 2005. Prostorije su Zavoda u Ulici A. B. Šimića 1.

Upravitelj Zavoda je prof. dr. sc. *Vladimir Strugar* koji je imenovan 21. studenoga 2005., 3. prosinca 2008. i 25. listopada 2012. Poslove administrativne tajnice obavlja San-dra Kljaić od 1. prosinca 2010. Prof. dr. sc. *Slobodan Kaštela*, član suradnik imenovan je 24. rujna 2008. i ponovno 27. lipnja 2012. za voditelja Zavoda. Znanstveno vijeće Zavoda utemeljeno je 25. ožujka 2009., a njegovi su članovi prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, prof. dr. sc. Vladimir Strugar, mr. sc. Tatjana Badrov i Ilija Pejić, prof.

Izvori financiranja

Znanstvenoistraživačku i umjetničku djelatnost te nakladničku djelatnost Zavoda financiraju: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Bjelovarsko-bilogorska županija i Grad Bjelovar.

PPojedinačne programske zadaće i aktivnosti Zavoda financiraju Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar te druge institucije i organizacije.

Osobni i materijalni rashodi

Osobni i materijalni rashodi, stručno-administrativni te materijalni i drugi troškovi Zavoda podmiruju se na temelju Ugovora o radu Zavoda koji su potpisali Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija 9. svibnja 2005. i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

Znanstvenoistraživačka i umjetnička djelatnost

Znanstveno-stručni skup »Značajne osobe u povijesti Grada Bjelovara: u povodu obilježavanja 260. obljetnice.« Cilj je skupa govoriti o osobama koje su u nekom području društvenog, kulturnog, prosvjetnog, gospodarskog i vjerskog života dali značajan doprinos razvitku grada Bjelovara u njegovoj povijesti, a s posebnim osvrtom na akademike rođene u Bjelovaru.

Znanstveni skup održat će se u rujnu 2016. Suorganizatori skupa bit će Grad Bjelovar, Bjelovarsko-bilogorska županija, Gradski muzej Bjelovar, Držani povijesni arhiv Bjelovar i Narodna knjižnica »Petar Preradović« u Bjelovaru.

Izložbe i manifestacije

Zavod će se aktivno uključiti u manifestaciju »Dani Ede Murtića« koja će se održati u svibnju 2016. u Velikoj Pisanici, rodnom mjestu akademika Murtića.

Predstavljanje izdanja Zavoda

Zavod će predstaviti deveti svezak (2015.) časopisa »Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru«, predstaviti će dvije knjige, i to: »10 godina rada Zavoda u Bjelovaru 2005. - 2015.« čiji su autori prof. dr. sc. Slobodan Kaštela i prof. dr. sc. Vladimir Strugar i »Pregled bjelovarskog tiskarstva do 1940 : bibliografija« čije su autorice mr. sc. Zorka Renić i Tina Gatalica, prof.

Predavanja

U suradnji s Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja bit će održana dva predavanja:

Rezultati učenika na državnoj maturi 2015. s posebnim osvrtom na postignuća učenika Bjelovarsko-bilogorske županije. Predavanje će se održati u svibnju 2016.

Nakladnička djelatnost

Zavod će tiskati:

- 1) Deveti svezak (2015.) časopisa »Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru«, a sadržavat će izlaganja sa znanstvenog skupa »Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija u znanstvenim istraživanjima«.

- 2) Posebna izdanja, 6. knjiga: Slobodan Kaštela; Vladimir Strugar: »10 godina rada Zavoda u Bjelovaru 2005. - 2015.«
- 3) Posebna izdanja, 7. knjiga: Zorka Renić; Tina Gatalica: »Pregled bjelovarskog tiskarstva do 1940 : bibliografija«. Knjigu se planira objaviti u suradnji s Narodnom knjižnicom »Petar Preradović« u Bjelovaru, a u povodu obilježavanja Dana Grada Bjelovara i Dana bjelovarskih branitelja (29. rujna 2016.)
- 4) Tiskanje prigodnog teksta o radu Zavoda od 2005. do 2016. u povodu »Dana otvorenih vrata« Akademije.

Ostale aktivnosti

Zavod će nabavljati znanstvenu i stručnu literaturu te dokumentaciju za knjižnicu i to prije svega razmjenom s drugim zavodima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te će pribavljati izdanja Akademije kao i izdanja drugih znanstvenih i kulturnih institucija.

Ostvarivanje planiranih aktivnosti u velikoj mjeri ovisit će o financijskim sredstvima posebice s obzirom na smanjivanje novčanih sredstava iz proračuna Bjelovarsko-bilogorske županije.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – KRIŽEVCI

Organizacija Zavoda: Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Koprivničko križevačke županije nalazi se u prostorijama pavlinskog samostana, na adresi Ivana Zakmardija Dijankovečkoga 3 u Križevcima. Odlukom Predsjedništva Hrvatske akademije, za voditelja Zavoda imenovan je akademik *Franjo Tomić*, a za upravitelja dr. sc. *Ivan Peklić*.

Članovi Znanstvenog vijeća Zavoda su: akademik *Franjo Tomić*, akademik *Ante Stamać*, prof. dr. sc. *Hrvoje Petrić* (predstavnik Županije Koprivničko-križevačke), mr. sc. *Mladen Tenodi* (predstavnik Grada Križevaca) i dr. sc. *Ivan Peklić*. – upravitelj Zavoda.

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Koprivničko-križevačke županije u Križevcima osnovan je 2013. godine. Premda djeluje na području Koprivničko-križevačke županije, Zavod otvara mogućnosti za djelovanje i na širem području.

Djelatnost Zavoda obuhvaća sljedeće: znanstvena i stručna istraživanja na području biotehničkih znanosti (znanstveno polje: poljoprivreda /agronomija/, šumarstvo, drvena tehnologija, biotehnologija, prehrambena tehnologija, interdisciplinarnе biotehničke znanosti), kao i društvenih te humanističkih znanosti u suradnji s vanjskim znanstvenim i stručnim suradnicima; organiziranje znanstvenih skupova, savjetovanja, radionica i javnih predavanja važnih za razvoj znanosti i primjenu rezultata znanstvenih istraživanja u praksi; organiziranje izložaba i radionica s područja biotehničkih, društvenih i humanističkih znanosti; objavljivanje rezultata znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada u odgovarajućim edicijama, sukladno Akademijinim kriterijima na području izdavačke djelatnosti.

Tijekom 2016. planiraju se sljedeće aktivnosti:

Gospodarske i agronomске teme:

Šume i šumske staze na području Kalnika

Rezultati dvadesetdvođišnjeg motrenja tla na području središnje plinske postaje Molve

Stanje i značaj postojećih voda u svijetu i Hrvatskoj

Priča o ksantohumolu i mogućnostima njegovog korištenja u liječenju nekih bolesti

Rogač (*Ceratonía siliqua* L.) – zaboravljena i marginalizirana biljka velike gospodarske važnosti, neophodna za stabilnost ekosustava i agroekosustava Hrvatskoga priobalja i otoka u suradnji sa Visokim gospodarskim učilištem u Križevcima

»Život i djelo Milislava Demerca« u suradnji sa Visokim gospodarskim učilištem u Križevcima

»Ruralni turizam - pokretač ruralnog razvoja« u suradnji sa Visokim gospodarskim učilištem u Križevcima

Društveno humanističke teme

Mirko Bogović: 200 godina rođenja

Dani posvećeni hrvatskom filozofu Pavlu Vuk-Pavloviću u suradnji s Hrvatskim filozofskim društvom i Muzejem grada Koprivnice

Treći »Dani Franje Markovića«: Okrugli stol i koncert hrvatske glazbe

Nakladništvo

- 1) Ivan Peklić, Đuro Škvorc, Petra Banić: »Općina Sveti Petar Orehovec kroz povijest«
- 2) »Civitas ceisensis: Radovi zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Koprivničko-križevačke županije«, Križevci Volumen 3.
- 3) Julije Šenoa: (ur. Antonija Bogner Šaban) »Kobna cvjetača« s uvodnom studijom Antonije Bogner Šaban
- 4) Renata Husinec, Ivan Peklić (ur.) Zbornik radova znanstvenoga skupa »Križevci u prošlosti i suvremenosti«

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – VUKOVAR

Organizacija

Na inicijativu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Vukovarsko-srijemske županije i Gradskog poglavarstva grada Vukovara, u Vukovaru je 2. travnja 2008. godine osnovana ustrojbeno jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, pod nazivom Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vukovaru. Zavod je smješten u neposrednoj blizini gradskog centra, u ulici Josipa Jurja Strossmayera 25, na I. katu rodne kuće nobelovca Lavoslava Ružičke. Zavod je počeo s radom 15. prosinca 2011. Za voditelja Zavoda je imenovan akademik *Zvonimir Baletić*, upravitelj Zavoda je *Henrik Ivan Damjanović*, lic.lit., a članovi Znanstvenog vijeća su predsjednik vijeća akademik *Zvonimir Baletić* kao voditelj Zavoda, akademkinja *Vlasta Piližota* kao predstavnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, gospodin *Ivan Penava*, prof., gradonačelnik Grada Vukovara, kao predstavnik Vukovarsko-srijemske županije, gospodin *Željko Sabo*, kao predstavnik grada Vukovara i *Henrik Ivan Damjanović*, lic.lit., upravitelj Zavoda. Znanstvenoistraživačku i umjetničku te nakladničku djelatnost financiraju Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Vukovarsko-srijemska županija i grad Vukovar; za pojedine aktivnosti i projekte će se Zavod uključivati u fondove predviđene za pomoću znanstvenoistraživačkoj i umjetničkoj djelatnosti.

Manifestacije

Projekt »Revitalizacija i reindustrijalizacija industrijskih urbanih središta u Vukovarsko-srijemskoj županiji (VSŽ) i širem okruženju s posebnim osvrtom na Grad Vukovar« u suorganizaciji s Ekonomskim institutom, Zagreb (EIZ) i Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar – Područni centar Vukovar.

Znanstvena tribina »Indoeuropljani i Vučedol« u siječanj 2016. godine u suradnji s Muzejom vučedolske kulture u Vukovaru

Znanstveni kolokvij »25 godina pogibije hrvatskih redarstvenika u Borovu Selu« u svibnju 2016. godine u suradnji s Hrvatskim memorijalno dokumentacijskim centrom Domovinskoga rata i Područnim centrom Instituta Ivo Pilar u Vukovaru.

Predavanja

Kroz 2016. godinu Zavod planira predstaviti vukovarskoj javnosti Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti kroz niz predavanja akademika i drugih znanstvenika i stručnjaka kroz aktualne teme u znanosti i društvu. Pored navedenih tema iz znanosti, Zavod će prioriteti kulturne manifestacije.

Izložbe

Izložba »Tipografija i knjigotisak« u suradnji s Državnim arhivom u Vukovaru, listopad 2016.g.

Nakladnička djelatnost

Zavod u okviru svoga djelovanja planira izdavanje znanstveno-stručnog godišnjaka pod nazivom »Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Vukovaru«.

ZNANSTVENA VIJEĆA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI U UMJETNOSTI

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ANTROPOLOGIJSKA ISTRAŽIVANJA

Tijekom 2016. godine *Znanstveno vijeće za antropolojska istraživanja* Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, kojeg su predsjednik *akademik Pavao Rudan*, potpredsjednica *prof. dr. sc. Anita Sujoldžić*, tajnik *prof. dr. sc. Mate Mihanović* uz sudjelovanje ostalih članova Vijeća tijekom 2016. godine organizirat će nekoliko domaćih i međunarodnih znanstvenih i znanstveno-radnih sastanaka i skupova zajedno s Antropološkim centrom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Hrvatskim antropološkim društvom, Hrvatskim društvom za medicinsku antropologiju Hrvatskog liječničkog zbora, Institutom za antropologiju – Zagreb, Hrvatskim društvom za psihoanalitičku psihoterapiju, Hrvatskim društvom za personologiju i poremećaje hranjenja, Hrvatskim društvom za psihoanalizu (u prijelaznom statusu), Centar za unapređenje mentalnog zdravlja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Komisijom za lingvističku antropologiju Međunarodne unije antropoloških i etnoloških znanosti (IUAES) te Međunarodnom istraživačkom platformom LINEE +, (*Languages in the Network of European Excellence - Jezici u mreži europske izvrsnosti*).

Znanstvenoistraživački rad

- 1) Znanstveni skup u sklopu godišnjih skupova »Istraživanja i nove spoznaje unutar psihoanalitičke tradicije« pod radnim nazivom »*Odnosi i njihov značaj za normalni razvoj i psihopatologiju*« u Knjižnici Hrvatske akademije.
- 2) Četvrta LINEE+ simpozij pod naslovom »*The Language of the Privatisation and Privatisation of Language*« u sklopu IUAES Interkongresa u Dubrovniku.
- 3) Tradicionalna po redu 42. škola biološke antropologije »Dr. Hubert Maver« održana u Velikoj dvorani Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.
- 4) Tradicionalni po redu 36. *Znanstveni skup »Antropologija i zdravlje«* u Interuniverzitetском centru (IUC) u Dubrovniku.

Nakladnička djelatnost

Razred za prirodne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kao suizdavač, uz Hrvatsko antropološko društvo, Institut za antropologiju – Zagreb, Hrvatsko društvo za medicinsku antropologiju Hrvatskog liječničkog zbora i Komisijom za medicinsku antropologiju i epidemiologiju Internacionalne unije antropoloških i etnoloških znanosti te Znanstveno vijeće za antropolojska istraživanja Hrvatske akademije tiskati će tijekom 2016. godine časopis »*Collegium Antropologicum*«, i to: volumen 40 brojeve 1 i 2 te u skladu s mogućnostima i dva Supplementa (1 i 2). Glavni i odgovorni suurednici časopisa su *akademik Pavao Rudan* i *prof. dr. sc. Anita Sujoldžić*, a mnogi članovi Znanstvenog vijeća djeluju u Uredničkom odboru ili kao članovi Savjeta časopisa.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DALJINSKA ISTRAŽIVANJA

Izvršni odbor Znanstvenog vijeća za daljinska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sastajat će se prema potrebi za rješavanje tekućih poslova.

Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS (D. Gajski i A. Krtalić)

Katedra za fotogrametriju i daljinska istraživanja, Zavoda za kartografiju i fotogrametriju, Geodetskog fakulteta planira: – redovito će održavati nastavu iz fotogrametrije i daljinskih istraživanja te GIS-a na preddiplomskom i diplomskom studiju Geodetskog fakulteta u Zagrebu; – održavati nastavu iz fotogrametrije na Fakultetu građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu; – održavati nastavu iz fotogrametrije, daljinskih istraživanja i GIS-a na poslijediplomskom specijalističkom studiju Geodetskog fakulteta u Zagrebu; – znanstveno istraživati mogućnosti kalibracija i primjena hiperspektralnog skenera te termalne kamere u izradi relevantne dokumentacije arheološke kulturne baštine (doktorski rad Vanje Miljković, dipl. ing. geod.)

Istraživat će se mogućnosti suvremenih fotogrametrijskih tehnika u izradi fotorealističnih 3D-modela arheoloških artefakata (projekt u suradnji s Arheološkim muzejem grada Zagreba); – istraživati mogućnosti primjene bespilotnih letjelica u svrhu praćenja erozije na flišnim padinama u Istri (u suradnji sa Hrvatskim geološkim institutom); – sudjelovati na ISPRS simpoziju u Pragu s radovima utemeljenim na gore navedenim istraživanjima; – u prva dva mjeseca 2016. bit će analizirani polučeni rezultati i napisano završno izvješće za FP7 projekt Toolbox Implementation for Removal of Anti-personnel Mines, Submunitions and UXO (TIRAMISU) koji je započeo 01. siječnja 2012., a službeno završava 31. prosinca 2015.

U 2015. izvršeno je probno hiperspektralno snimanje vinove loze navodnjavane na različite načine, na poziv kolega s Agronomskog fakulteta u Zagrebu. Analiza snimki nastavit će se i u 2016., a moguć je nastavak suradnje u vidu zajedničkog projekta; – objavljivati radove u domaćim i stranim časopisima o rezultatima istraživanja, FP7 projektu i hiperspektralnom snimanju vinove loze; – nastaviti će se promocija i popularizacija metoda daljinskih istraživanja i fotointerpretacije u smislu približavanja rezultata širem krugu stručnjaka ali i potencijalnim korisnicima.

Sekcija za geologiju i geofiziku (L. Podolszki)

U okviru ove sekcije metode daljinskih istraživanja će se u 2016. primjenjivati sukladno mogućnostima kako na znanstvenom tako i na privrednom planu. U Hrvatskom geološkom institutu težište primjene metoda daljinskih istraživanja bit će u okviru provedbe projekta Detaljna inženjerskogeološka karta Podsljemenske urbanizirane zone M 1:5000 – DIGK Faza II. U sklopu projekta će se za probno pilot područje izvršiti identifikacija klizišta na DEM-u koji je dobijen pomoću LIDAR-a. Na Prirodoslovno-matematičkom i Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu metode daljinskih istraživanja će se koristiti pretežito u edukativne svrhe.

Sekcija za vegetaciju, šumarstvo i poljoprivredu (R. Pernar i A. Selektović)

Za 2016. planira se nabava satelitskih snimaka WorldView 2 i Landsat 8, iz različitih perioda snimanja (arhivske snimke) područja Gorskog kotara, koji je 2014. zadesila prirodna nepogoda (ledolom). Na snimkama će se utvrditi stanje šuma, stupanj oštećenosti, uništenosti, kao i površina zahvaćena ledolomom. Izračunat će se vegetacijski indeksi, te utvrditi odnos između vegetacijskih indeksa i oštećenih površina po pikselu, kao i trend kretanja vegetacijskog indeksa prije i poslije ledoloma. Također će se provesti i usporediti vizualna i digitalna interpretacija – klasifikacija (prije i poslije), kojima će se ustanoviti promjena u klasama pokrovnosti. Rezultat će se usporediti s podacima dobivenim terenskim istraživanjima i na temelju toga će se odrediti greške procjene oštećenosti metodama daljinskih istraživanja. Izradit će se digitalni model reljefa (DMR) i digitalni ortofoto (DOF) područja istraživanja koji omogućuju podatke o površinskoj rasprostranjenosti oštećenosti (razmjer/intenzitet), značajkama terena (nadmorska visina, nagib, ekspozicija) i utvrdit će se njihov eventualni utjecaj na stanje šuma. U kombinaciji s postojećim podacima dobit će se kvalitetni podaci za određivanje i inventarizaciju šteta (kartiranje), a koji su potrebni pri uzgajanju, uređivanju, zaštiti i iskorištavanju šuma. Nadalje, u planu je i fotogrametrijska izmjera strukturnih parametara nizinskih šuma hrasta lužnjaka na digitalnoj fotogrametrijskoj stanici, s ciljem utvrđivanja točnosti i racionalizacije troškova prikupljanja podataka pri uređivanju šuma.

Sekcija za oceanografiju (M. Morović)

Tijekom 2016. planira se prijavljivanje radova na dvije važne konferencije i to: POR-SEC konferenciju u Fortalezi (Pan Ocean Remote Sensing Conference) i Living Planet konferenciju u Pragu organiziranoj od ESA-e. Nastavlja se suradnja s kolegama iz Rusije (P. P. Shirshov Institute of Oceanology, Academy of Sciences) na temi o uljnim mrljama na Jadranu preko SAR satelitskih snimaka, te se planira publikacija rada u Acta Adriatica. Istraživanje će se raditi i tražiti mogućnosti financiranja projekata u okviru tema: – detekcija uljnih mrlja preko SAR satelitskih snimaka s kolegama iz Rusije i firme Geo-sat iz Zagreba – detekcija staništa bentoskih alga putem in-situ i hiperspektralnih (zračnih i satelitskih) snimaka s kolegama iz Građevinskog fakulteta u Splitu.

Sekcija za hidrometeorologiju (N. Strelec Mahović)

U 2016. planiraju se sljedeće aktivnosti: 1. Suradnja s organizacijom EUMETSAT; – sudjelovanje u radu delegatskih tijela EUMETSAT-a (vijeće, grupa za politiku podataka, znanstveno-tehnička grupa, grupa za administraciju i financije); – sudjelovanje u radu savjetodavne grupe za misiju infracrvenog *sounder* instrumenta na trećoj generaciji Meteosat satelita (MTG-IRS Mission Advisory Group); – sudjelovanje na godišnjoj EUMETSAT-ovoj konferenciji koja će se održati u rujnu 2016. u Darmstadtu, Njemačka.

Projekt »EUMeTrain«: Treća faza projekta, kojeg sufinancira EUMETSAT, a na kojem aktivno sudjeluje i DHMZ, započela je u rujnu 2014. Riječ je o trening projektu, posvećenom izradi materijala i tečajeva za obuku korisnika EUMETSAT satelitskih podataka i produkata. Materijal predviđen za učenje putem računala dostupan je na internetskoj stranici *eumetrain.org*. U aktivnosti projekta uključeno je i organiziranje tečajeva putem interneta posvećenih različitim temama iz područja satelitske meteorologije, te redovitog mjesečnog »Weather Briefinga« – analize trenutačne meteorološke situacije u koju se putem interneta mogu uključiti zainteresirani iz cijelog svijeta. U 2016. planirano je održavanje tečaja satelitske meteorologije čiji prvi dio će biti u potpunosti *on-line* i to asinhrono, tako da će polaznici moći u bilo koje vrijeme tijekom tjedna pristupiti sadržaju tečaja

namjenjenom za pojedini tjedan. DHMZ će biti zadužen za organizaciju prvog dijela tečaja. Drugi njegov dio sastojat će se od *on-line* predavanja i praktičnog rada u učionici. Također će se organizirati tematski tjedan *on-line* predavanja na temu »MTG Imager« te tjedan predavanja na temu »Atmospheric composition« ili »Environmental applications of satellite data«. Na projektu je u DHMZ-u zaposlen jedan djelatnik kao tehnička podrška projektu, a u radu sudjeluje još dvoje djelatnika Službe za vremenske analize i prognoze.

SEEMET tečajevi za osposobljavanje: DHMZ će sudjelovati u planiranju i organizaciji prve u nizu radionica za službe jugoistočne Europe kojima se želi odgovoriti na potrebe za osposobljavanje operativnog osoblja službi u regiji u primjeni satelitskih podataka. Prva radionica za temu će imati poplave i hidrološke prognoze i održat će se u Ljubljani, u travnju 2016.

Projekt »OPERA«: U području radarske meteorologije DHMZ nastavlja suradnju u projektu Opera posvećenom standardizaciji radarskih produkata na području Europe i izradi kompozitne radarske slike europskih radara. U rad projekta uključena su tri djelatnika DHMZ-a, i to na definiranju programskih alata, asimilaciji podataka te na održavanju baze podataka.

Znanstveni rad: Znanstvena istraživanja na području satelitske meteorologije usmjerena su na ispitivanje mogućnosti upotrebe podataka s infracrvenih *sounder* instrumenata (koji će letjeti i na trećoj generaciji Meteosat satelita) u vrlo kratkoročnoj prognozi vremena odnosno u procjenama stabilnosti atmosfere. Nastavlja se i proučavanje konvektivne aktivnosti na području srednje Europe pri čemu se osim satelitskih i radarskih podataka koriste i podaci o električnom pražnjenju odnosno munjama. U planu je i nastavak verifikacije NWC SAF satelitskih oborinskih produkata na petogodišnjem nizu podataka s kišomjernih postaja za koju su interes pokazali autori algoritma za izračunavanje tih produkata. U suradnji s Geofizičkim zavodom PMF-a u Zagrebu planira se jedan diplomski rad s temom iz područja satelitske sinoptičke meteorologije.

Sekcija za prostorno planiranje i zaštitu okoliša (J. Pleško)

Planira se i dalje održavanje i dopuna baza prostornih podataka. Državna geodetska uprava planira organizaciju barem dvije NIPP (Nacionalna infrastruktura prostornih podataka) radionice i održavanje skupa Dani IPP-a 2016 (Infrastruktura prostornih podataka).

Sekcija za arheologiju i povijesno nasljeđe (B. Šiljeg)

Plan je raditi na zračnoj arheologiji na prostoru istočne Slavonije i Srijema. Većina rada bi se ostvarila kroz program Ministarstva kulture za 2016. godinu. Pregledavale bi se snimke DGU, mrežne stranice sa zračnim snimkama ARKOD, Geoportal, Informacijski sustav prostornog uređenja (ispu.mgipu.hr), Google Earth i Bingmaps. Proučavanjem geodetskih Vojnih izmjera Habsburškog carstva pokušali bismo pojedine značajke na kartama povezati s arheološkim ostacima. Proučavali bismo korisnost bespilotnih letjelica u arheologiji na područjima istraživanja Instituta za arheologiju (otkrivanje novih lokaliteta, praćenje pojedinih lokaliteta kroz višekratno snimanje). U tijeku su evaluacije dvaju programa kojih je važan dio zračna arheologija. U slučaju odobravanja radilo bi se na prostoru Vinodola (s poljskim suradnicima) i na Hvaru (s njemačkim suradnicima). U planu je i sudjelovanje na nizu kongresa sa temom zračne arheologije.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DRŽAVNU PRAVU, PRAVOSUĐE I VLADAVINU PRAVA

U 2016. Znanstveno vijeće će nastaviti s organiziranjem okruglih stolova o važnim društvenim, prvenstveno pravnim temama ili temama vezanim uz pravo na kojima će sudjelovati znanstvenici i vodeći stručnjaci izvan sastava Vijeća. Time će nastaviti posao koji je na području svog djelovanja započelo pred deset godina.

Prema već ustaljenoj praksi sa svakog će okruglog stola objaviti knjigu u nakladničkom nizu *Modernizacija prava* s uvodnim izlaganjima, raspravom koja je povodom njih vođena i zaključnim razmatranjima. Do sada je održano trideset okruglih stolova i objavljeno dvadeset i osam knjiga, a referati izloženi na znanstvenom sastanku Vijeća objavljeni su u Akademijinom časopisu »Rad« čime je određen standard rada Vijeća po kome će ono, ovisno o aktualnim temama, djelovati i u 2016. godini.

Zasad je sigurno da će u 2016. izdati 29. i 30. knjigu u nakladničkom nizu *Modernizacija prava* naslovi kojih odgovaraju ove godine održanim okruglim stolovima *Zaštita potrošača u Hrvatskoj* i *Pravna zaštita tla*. Uz to 28. siječnja 2016. održat će se Okrugli stol *Pravo na dom* i nakon toga objaviti 31. knjiga u spomenutom nakladničkom nizu. Planira se održati još najmanje tri okrugla stola o aktualnim društvenim temama i objaviti isti toliki broj knjiga u tom nakladničkom nizu.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA I HRVATSKO GOSPODARSTVO

U 2016. godini Znanstveno vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo primarno će se baviti teorijskim istraživanjima ekonomskog razvoja i ekonomske politike Hrvatske. I nakon sedam godina od izbijanja ekonomke krize u svijetu i Hrvatskoj, hrvatska ekonomska politika nije našla pouzdan put oporavka i dugoročno održivog rasta. Ostala su otvorena mnoga pitanja temeljnih faktora razvoja i redosljeda pristupanja pojedinim problemima (reindustrijalizacije, regionalne politike, izvozne, monetarne i fiskalne politike, zaposlenosti i nezaposlenosti, sustava upravljanja poduzetništva).

Vijeće planira organizirati rasprave o pojedinim navedenim pitanjima, ali i inicirati teorijske rasprave o karakteru i smjerovima razvoja Hrvatske u okviru europskih i svjetskih trendova razvoja. Rasprave i zaključci bit će objavljeni u časopisima ili posebnim publikacijama.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ENERGETIKU

Pođe li se od raspoloživih podataka o potrošnji i proizvodnji energije, može se spoznati da je potrošnja energije u Hrvatskoj na razini 1988. godine. Budući da je energija potrebna u svakoj ljudskoj aktivnosti, lako se može zaključiti da od 1988. godine nije bilo značajnijeg razvoja. Do istog zaključka može se doći ako se pogledaju podaci o bruto društvenom proizvodu. Naime, postoji vrlo dobra korelacijska veza između potrošnje energije i bruto društvenog proizvoda, a on je, također, na razini 1988. godine.

Ako krene razvoj, a on će kad-tad krenuti, bit će potrebno učiniti velike napore da se osiguraju potrebne količine svih oblika energije. Tom problemu treba dodati spoznaju da je najveći dio energetske infrastrukture prošao tehničko-tehnološki vijek trajanja, pa će biti teško osigurati sigurnu opskrbu potrošača. Rješavanje navedenih problema u energetici zahtijevat će velika investicijska sredstva, pa ih je potrebno na vrijeme osigurati.

Za čim bezbolnije rješavanje navedenih problema samo po sebi se nameće obveza Znanstvenog vijeća za energetiku da se maksimalno angažira oko njihovih rješenja. Posebno je pri tome važno znanstveno i stručno napraviti redosljed tih rješenja.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA GRADITELJSTVO, OBNOVU I RAZVOJ

Planirane teme Znanstvenog vijeća za graditeljstvo, obnovu i razvoj u 2016. godini su sljedeće:

Analiza Zakona o građenju i prostornom planiranju sa odnosom prema komplementarnim zakonima i propisima

Uređenje rijeke Save od granice sa Slovenijom do Siska

Predavanja

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ISTRAŽIVAČKU INFRASTRUKTURU

Svoj je dugoročiji plan rada Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu zacrtalo na okruglom stolu *Nacionalne istraživačke i inovacijske infrastrukture u Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije* održanom 26. veljače 2015. godine.

U 2016. godini će Znanstveno vijeće raspravama i okruglim stolovima poticati uspostave infrastrukture na način da budu organizacijski i funkcijski prepoznatljive u okviru Europskog istraživačkog prostora i usklađene s postavkama europskih i hrvatskih strateških dokumenata. Pritom, će se raspraviti i uloga pojedinih infrastrukture u istraživačko i inovacijskom ekosustavu Hrvatske (infrastrukture za vrhunska istraživanja; infrastrukture

za istraživanja usmjerena na povećanje industrijske kompetitivnosti i razrješavanje društvenih izazova; e-infrastrukturu koja ima istaknuto mjesto jer s jedne strane omogućuje funkcijsko povezivanje svih komponenti sustava i s druge strane mora osigurati dovoljno računalne snage i systemske programske podrške za zahtjevna računanja i druge primjene u modernoj e-znanosti).

Za početak godine 2016. planira se u suradnji s Vijećem za tehnološki razvoj organizirati okrugli stol posvećen razradi postavki za planiranje izgradnje istraživačke i inovacijske infrastrukture usklađene sa Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije i Strategijom inovacija te odrednicama pametne specijalizacije Republike Hrvatske. Pritom će se posebice obraditi načine vrednovanja infrastrukturnih projekata koje bi se moralo uključiti sljedećih pet dimenzija: stratešku uklopljenost, istraživački potencijal korisnika, način uporabe i korisnička baza, relevantnost za Hrvatsku, ostvarivost i održivost.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA KRISTALOGRAFIJU HAZU – HRVATSKA KRISTALOGRAFSKA ZAJEDNICA

Osnovna djelatnost Znanstvenoga vijeća za kristalografiju HAZU – Hrvatske kristalografske zajednice (HKZ) bit će usmjerena na pripreme 24th Croatian Slovenian Crystallographic Meeting (CSCM24), Bol, rujan 2016. Hrvatsko-slovenski kristalografski sastanci održavaju se od 1992. naizmjenice u Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji, a priređuju ih HKZ i Slovensko kristalografsko društvo. Program CSCM24 sadržavat će pozvana predavanja istaknutih znanstvenika iz Hrvatske, Slovenije i trećih država, te pedesetak kratkih usmenih znanstvenih priopćenja sudionika iz Hrvatske, Slovenije te iz ostalih, posebice srednjoeuropskih, država. Teme pozvanih predavanja i kratkih priopćenja odnosit će se na suvremeni razvoj kristalografije i bliskih znanstvenih područja. Objavit će se Knjiga sažetaka priopćenja. Zamolit će se Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti za pokroviteljstvo CSCM24. Ti znanstveni skupovi su postali prepoznatljiviji u međunarodnoj kristalografskoj zajednici na osnovi svojega kontinuiteta i visoke razine te se referiraju u međunarodnim glasilima. Neposredno nakon CSCM24, u Bolu će se održati i 3rd European Crystallographic School, u organizaciji Hrvatske udruge kristalografa.

Priredit će se detaljan osvrt na aktivnosti kojima je u Hrvatskoj obilježena Međunarodna godina kristalografije 2014. te na 29th European Crystallographic Meeting koji je održan u Rovinju od 23. do 28. kolovoza 2015. uz sudjelovanje preko tisuću znanstvenika.

HKZ potiče i promiče kristalografska istraživanja u Hrvatskoj te suradnju s međunarodnim kristalografskim središtima. Članovi HKZ nastavit će svoja istraživanja u okviru znanstvenih projekata pojedinih zavoda, fakulteta i instituta ugovorenih s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske ili u okviru postojećih međunarodnih projekata i raznolike suradnje. HKZ je punopravna i aktivna članica Europske kristalografske zajednice (European Crystallographic Association, ECA) i Međunarodne unije za kristalografiju (International Union of Crystallography, IUCr), pa će i nadalje sudjelovati u djelatnostima tih udruga. O djelatnostima HKZ redovito se objavljuju prikazi u glasilima međunarodnih udruga (IUCr Newsletter, ECA e-Newsletter). Pojednosti o djelatnostima, povijesti, članstvu i Odboru HKZ nalaze se na mrežnoj stranici: www.hazu.hr/kristalografija.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA MIR I LJUDSKA PRAVA

Znanstveno vijeće za mir i ljudska prava HAZU čiji su članovi istaknuti znanstvenici koji se bave raznolikom problematikom i aspektima održavanja svjetskog mira i ostvarivanja ljudskih prava i pravnih okvira za njihovu učinkovitu zaštitu - u sljedećoj će godini nastaviti razmatrati raznovrsne teme iz područja očuvanja mira i zaštite ljudskih prava.

Tijekom iduće godine održat će se predvidivo četiri tematske sjednice uz uvodna predavanja i raspravu: »Mir i sigurnost u svijetu - revizija Povelje Ujedinjenih naroda, posebice odredbi o sastavu Vijeća sigurnosti UN; »Status i zaštita Roma u Republici Hrvatskoj« i »Ustavnopravni i zakonski položaj i zaštita nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj« i »Uloga Ustavnoga suda Republike Hrvatske u zaštiti ljudskih prava«.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA NAFTU I PLIN

Plan rada ZVNP tijekom 2016. godine prije svega temelji se na planovima rada svojih pet sekcija, pri čemu će ZVNP koordinirati realizaciju tih planova.

Uz to, planiraju se sljedeće aktivnosti u 2016. godini:

Priprema i organizacija sa drugim udrugama i tvrtkama koje se bave energentima i energetikom u cjelini okruglog stola ili znanstveno – stručnog skupa na temu: "Strategija energetskeg razvoja Republike Hrvatske".

Priprema, organizacija i aktivno sudjelovanje na okruglim stolovima ili s predavanjima sa sljedećim temama:

- a) »Novi regulatorni okviri EU i RH pri obavljanju naftno-plinske djelatnosti na Jadranu«.
- b) »Tehnologija utiskivanja CO₂ u naftna ležišta i njen doprinos u povećanju konačnog iscrpka i zaštite okoliša u RH«.
- c) »Uloga cijena nafte na istraživanje i otkrivanje novih rezervi ugljikovodika u svijetu i u RH«.
- d) »Nekonvencionalna ležišta u RH i izbor optimalne tehnologije raskrivanja i frakturiranja istih«.
- e) »Uloga i razvoj obnovljivih izvora energije u RH te njihov doprinos energetskej stabilnosti«.
- f) »Budućnost rafinerijskih postrojenja u RH«.
- g) »Analiza uvjeta za razvoj petrokemijske industrije u RH«.

U nastavku su navedeni planovi rada pojedinih sekcija ZVNP – HAZU.

I. Sekcija za geologiju, geofiziku i geokemiju

Održavanje *predavanja* znanstvenika i stručnjaka u Zagrebu:

Mr. sc. Slobodan Kolbah i Mladen Škrlec: »Temelj energetskog potencijala Republike Hrvatske i održivog razvoja u gospodarenju dubokim vodonosnicima s geotermalnim, preostalim bilančnim ugljikovodicima i njihovim nekonvencionim dijelom resursa na osnovi spoznaja istraživanja i proizvodnje ugljikovodika« (veljača 2016.)

Organizacija ekskurzija:

Istarski rudnici (21. travanj 2016.);

Geologija srednjeg Jadrana (lipanj 2016.);

Kreševo (5. - 7. listopada 2016.) posjet XIII. Sajmu minerala, ruda i fosila, te obilazak doline rijeke Neretve.

Rad na Monografiji ZVNP HAZU.

Sudjelovanje u pripremi i organizaciji 9. Međunarodne konferencije i izložbe o naftno-plinskom gospodarstvu u središnjoj i istočnoj Europi.

Suradnja s European Association of Geoscientists and Engineers (EAGE). (Houtenu, Nizozemska) i ZVNP HAZU. Postignuta je zalaganjem Sekcije za geologiju, geofiziku i geokemiju prije više od dvadeset godina, pa će se ta suradnja nastaviti i dalje. Nekoliko članova 1. Sekcije su članovi EAGE-a. Suradnja se ostvaruje izmjenom informacija i redovitim sudjelovanjem na godišnjim skupovima EAGE od 1997. god (19 godina).

Sudjelovanje na 78. godišnjem skupu EAGE-a u Beču (1.- 4. lipanj 2016.). Tom prilikom predstaviti će se djelatnost Znanstvenog vijeća za naftu i plin, prvenstveno geološki, naftno - geologijski časopisi u Hrvatskoj (izdanja ZVNP HAZU, INA, Hrvatski geološki institut, Hrvatski prirodoslovni muzej, Rudarsko-geološko-naftni fakultet i Prirodoslovno-matematički fakultet. Sudjelovati u radu konferencije.

Suradnja s drugim znanstvenim i stručnim udruženjima i organizacijama u zemlji i inozemstvu.

Sekcija za geologiju, geofiziku i geokemiju Znanstvenog vijeća za naftu i plin HAZU broji 169 članova (42 u radnom odnosu, 1 počasni, 6 inozemnih, 120 umirovljenika). Članovi obavezuju na pripremanje češćih predavanja, a po mogućnosti što više pristupnih, te organiziranje stručnih ekskurzija sa kvalitetnim vođenjem.

II. Sekcija za naftno rudarstvo

- 1) Angažiranost članova u prijavi znanstvenih projekata Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ);
- 2) Sudjelovanje članova u organizaciji i radu XXXI. Međunarodnog znanstveno-stručnog susreta stručnjaka za plin u Opatiji u svibnju 2016. godine;
- 3) Sudjelovanje članova u organizaciji i radu »Ljetne škole naftnog rudarstva« u Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku u lipnju 2016. godine;
- 4) Sudjelovanje članova u organiziranju DANA PLINA, 2016. god.;
- 5) Sudjelovanje članova u radu IGU (International Gas Union)
- 6) Recenzije elaborata o rezervama nafte i plina;
- 7) Recenzije rudarskih projekata;
- 8) Izrade studija o utjecaju na okoliš rudarskih zahvata;
- 9) Angažiranost dijela članstva na izvođenju nastave i mentorstvu doktorskih radova na RGN fakultetu Sveučilišta u Zagrebu;

- 10) Sudjelovanje članova u radu raznih domaćih i inozemnih znanstveno-stručnih skupova;
- 11) Sudjelovanje članova u uredničkom odboru stručnog časopisa Hrvatske udruge naftnih inženjera i geologa Nafta i plin;
- 12) Objavljivanje radova i sudjelovanje članova u Uredničkom odboru znanstvenog časopisa »Rudarsko-geološko-naftni zbornik«;
- 13) Sudjelovanje članova u uredničkom odboru RGN Zbornika, Rudarsko-geološkog-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu;
- 14) Sudjelovanje članova u uredničkom odboru stručnog časopisa »PLIN«, Hrvatske stručne udruge za plin;
- 15) Angažiranost dijela članstva u pripremi i izradi Monografije ZVNP
- 16) Organizacija Okruglih stolova ZVN HAZU i HUNIG, Zagreb, 2016. god.;
- 17) Organizacija Okruglih stolova HSUP-a, Zagreb, 2016. god.

III. Sekcija za preradu nafte

Organiziranje predavanja i moderiranje rasprava iz područja:

- Svjetsko, europsko, regionalno i domaće stanje i trendovi proizvodnje, uvoza, izvoza i potrošnje nafte i naftnih proizvoda (goriva).
- Svjetsko, europsko, regionalno i domaće stanje i trendovi zahtjeva kvalitete goriva.
- Utjecaj promjena cijena nafte i naftnih proizvoda na BDP te akumulaciju i potencijal razvoja naftne industrije (prerade nafte) te akumulaciju kapitala u zemlji, regiji i svijetu.
- Stanje, potencijal i ekonomičnost transportiranja i skladištenja nafte i naftnih proizvoda u zemlji i regiji.
- Obnovljivi (dopunski) izvori energije; proizvodnja, nabava, uvođenje i primjena obnovljivih energenata u RH i svijetu.
- Implementacija normi, standarda kvalitete, specifikacija kvalitete goriva i ekoloških direktiva EU u zakonodavni sustav RH.
- Upoznavanje s novim tehnologijama u rafinerijskoj preradi i proizvodnji obnovljivih energenata te njihova komercijalna dostupnost i ekonomska isplativost.
- Opskrbljenost domaćeg tržišta naftnim i obnovljivim energentima (gorivima), racionalnost njihove proizvodnje u zemlji te raspoloživost, dostupnost i opravdanost njihovog uvoza.

Povezivanje s drugim sekcijama ZVNP, kako bi se definirale i obradile moguće zajedničke teme (pridobivanje, prerada, potrošnja i ekonomika).

Sudjelovanje na znanstveno - stručnom simpoziju GORIVA 2016. Članovi Sekcije će sudjelovati u organizaciji skupa, a sudjelovat će i u radu prezentiranjem svojih znanstvenih i stručnih radova.

Sudjelovanje članova Sekcije u radu stručnih i znanstvenih skupova i publiciranje radova u stručnim i znanstvenim časopisima.

Organizacija kratkih prezentacija i upoznavanje novih doktorskih, magistarskih i diplomskih radova iz područja vezanih uz proizvodnju naftnih i obnovljivih energenata.

Ažurno praćenje stanja i razvoja proizvodnje naftnih i obnovljivih energenata u svijetu te trajno preispitivanje prihvatljivosti njihove primjene u RH (literatura, Internet, izravna razmjena podataka).

Pozivanje uvažanih vanjskih stručnjaka iz područja rada Sekcije u cilju prezentiranja i/ili doprinosa u diskusijama u radu Sekcije.

Aktivnosti vezane uz operativni rad Sekcije (organizacija, revizija članstva, primanje novih članova, prikupljanje financijskih sredstava, informiranje članova o aktivnostima itd.).

IV. Sekcija za petrokemiju

Tijekom 2016. godine Sekcija za petrokemiju planira sljedeće aktivnosti:

- Prikaz kompetentnih stručnjaka iz Petrokemije d.d., Kutina o aktualno stanju te rasprava o budućem razvoju Petrokemije d.d.
- Održavanje predavanja poznatih domaćih i stranih stručnjaka s općom tematikom interesantnom za Sekciju.
- Suradnju s ostalim Sekcijama Znanstvenog vijeća za naftu.
- Suradnju s Društvom za plastiku i gumu.
- Suradnja i zajednička predavanja s Hrvatskim društvom kemijskih inženjera i tehnologa i s Hrvatskim kemijskim društvom.
- Organizacija zajedničkih predavanja s Fakultetom kemijskog inženjerstva i tehnologije.
- Suradnja sa stručnjacima i stručnim društvima iz inozemstva.
- Rad na prijevodu IUPAC-ovih dokumenata iz područja terminologije i nomenklature makromolekula.
- Sudjelovanje članova Sekcije u radu stručnih komisija u području normizacije, kvalitete proizvoda, zaštite okoliša i sl.
- Sudjelovanje članova Sekcije na znanstvenim i stručnim skupovima.
- Pristupna predavanja kandidata i prijam novih članova Sekcije.

V. Sekcija za ekonomiku naftnog gospodarstva

Stanje gospodarstva i energetike općenito, su načelan okvir djelovanja Sekcije, bilo kao predavanja bilo kao prilozi na stručnim skupovima i zavisno o okolnostima prilagođavati će se aktivnosti u drugim sekcijama kroz direktno sudjelovanje ili tehničku pomoć.

Plan rada za 2016. predviđa predavanja i sudjelovanje u stručnim skupovima i to :

- Dopunjavati program unapređenja povećanja atraktivnosti članstvu,
- 2 do 4 predavanja sa sljedećim temama:

Razmatranje opće gospodarske situacije teorija i praksa cijena naftno-plinsko-energetskog gospodarstva u suradnji sa ostalim sekcijama pokušati osiguravati bolju suradnju sa organizacijama i institucijama iz energetskog gospodarstva (izvori relevantnih podataka)

Gospodarsko koncesioniranje energetskih izvora i ili energenata

Alternativni izvori – smještaj u prostoru – osvrt/dileme prilagodbe

Suradnja sa časopisom »Nafta« sa stručnim priložima iz ekonomike naftnog gospodarstva

- Sudjelovanje na stručnim skupovima.
- Suradnja s ostalim sekcijama u području ekonomike nafte i plina (energetike općenito).

Zavisno o okolnostima Sekcija će prilagoditi svoje aktivnosti, aktivnostima drugih sekcija kako bi Znanstveno vijeće postiglo što interesantnije i primjenjivije stručne radove u praksi.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

Izvršni odbor Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo sastajat će se prema potrebi za rješavanje tekućih poslova. Uspješnost rada Vijeća ovisit će o angažmanu svakog člana, odnosno o rezultatima i uspjehu koji ostvari svaka sekcija.

Sekcija za biljnu proizvodnju

Početak 2016. godine Sekcija za biljnu proizvodnju Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti revitalizirat će svoj rad formiranjem jedinstvene baze podataka o članovima sekcije na način da se znanstvenici svih hrvatskih znanstveno obrazovnih i istraživačkih institucija kao i oni koji djeluju izvan njih, a područje istraživačkog rada im je biljna poljoprivredna proizvodnja, ponaosob pozovu za aktivno sudjelovanje u radu sekcije popunjavanjem prijavnice za članstvo. Nakon toga organizirat će se zajednički sastanak svih članova sekcije na kojem će se proanalizirati dosadašnje i usuglasiti predstojeće aktivnosti.

Krajem ožujka 2016. godine Sekcija za biljnu proizvodnju nastojat će organizirati okrugli stol s tematikom: Poljoprivredna biljna proizvodnja Republike Hrvatske po ulasku u Europsku uniju.

Naime provedba donesenih operativnih programa za razvoj pojedinih sektora poljoprivredne biljne proizvodnje nije dala zadovoljavajuće rezultate koji su do ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije trebali podići razinu domaće biljne proizvodnje i stvoriti je konkurentnom otvorenom europskom tržištu. Članovi akademske zajednice koji se bave pojedinim područjima biljne proizvodnje za okrugli stol bi napravili detaljnu analizu pojedinog područja biljne proizvodnje dok bi rasprava za okruglim stolom trebala dati realnu viziju položaja hrvatskog poljoprivrednog proizvođača i stanja ruralnog prostora prvih nekoliko godina punopravnog članstva.

Početak lipnja sekcija za biljnu proizvodnju planira također organizirati okrugli stol s temom: Biljni genetski resursima Republike Hrvatske, njihova ugroženost, očuvanje i održivo korištenje u poljoprivredi.

Članovi sekcije koji se bave tim područjem uvodno bi informirali o dosada provedenim aktivnostima, istaknuli bi probleme vezane za očuvanje i održivo korištenje starih domaćih i udomaćenih tradicijskih sorti i ekopopulacija poljoprivrednog bilja te naznačili smjernice budućih aktivnosti u svrhu očuvanja biološke raznolikosti, krajobraza te održivog gospodarenja ruralnim prostorom.

Sekcija za stočarstvo

Članovi sekcije za stočarstvo bit će angažirani u organizaciji 51. »Simpozija agronoma« koje će se održati od 16. do 20. veljače 2016. godine u Opatiji i prof. dr. sc. Boro Mioč je osobno u funkciji Predsjednika znanstvenog odbora. Znanstveni radovi iz područja animalnih znanosti bit će prezentirani unutar zasebne sekcije Stočarstvo. Članovi sekcije Stočarstvo godinama su vrlo aktivni ne samo u organizaciji navedenog simpozija nego i prezentaciji najnovijih znanstvenih i stručnih spoznaja iz područja uzgoja stoke i

stočarske proizvodnje. Članovi sekcije stočarstvo aktivni su i u organizaciji znanstvenog simpozija »Krmiva« koji će se održati od 1. do 4. lipnja 2016. godine u Opatiji. Po drugi put u povijesti sekciji je pripala čast biti organizatorima znanstvenog simpozija »Annual meeting of the European Association for Animal Production« (EAAP) kojega će Republika Hrvatska, točnije Ministarstvo poljoprivrede te Ministarstvo obrazovanja, znanosti i sporta, uz relevantne znanstvene institucije, a koji će se održati 2018. godine u Dubrovniku, a za što će nam biti potreban veliki angažman svih članica i članova Sekcije za stočarstvo, a tražit će se da i HAZU bude u organizaciji tog iznimno važnog znanstvenog skupa iz područja stočarstva. I upravo je u 2016. godini predviđen niz aktivnosti članova Sekcije za stočarstvo u organizaciji navedenog simpozija. Zadaća članova sekcije u 2016. godini je maksimalno doprinijeti te sudjelovati u izradama specifikacija za zaštitu različitih stočarskih proizvoda te se nadamo da će uz dosad zaštićene Meso zagorskog purana, Baranjski kulen, Pašku janjetinu, Istarski pršut i Dalmatinski pršut biti ubrzo još stočarskih proizvoda s dobivenom oznakom izvornosti.

Sekcija za stočarstvo i dalje će poticati prijavljivanje i rad svojih članova na interdisciplinarnim domaćim i međunarodnim projektima, stalnom razmjenom informacija o aktivnim domaćim i međunarodnim natjecajima za znanstvene i stručne projekte. Također će se poticati objavljivanje znanstvenih knjiga i udžbenika članova Sekcije te razvoja mladih i perspektivnih znanstvenika kroz fond Stipendija HAZU. Uz to, sudjelovat će se i u organizaciji stručnih putovanja, »okruglih stolova« tribina i dr. a u svrhu pravodobnog prijenosa znanja i informacija. U 2016. godini organizirat će se stručno putovanje u Grčku čija je svrha upoznavanje s uzgojem i sustavima uzgoja autohtonih pasmina te proizvodnje autohtonih proizvoda (mesa, mlijeka, sira), kao i drugih stručnih i znanstvenih simpozija iz područja stočarstva. U sklopu navedenoga stručnog putovanja planira se i boravak na jednom Agronomskom fakultetu i /ili poljoprivrednom institutu. Uz to, članovi sekcije za stočarstvo neizostavni su u radu Povjerenstava za ocjenjivanje stoke na različitim domaćim i međunarodnim izložbama, a navedene aktivnosti predviđene su i u 2016. godini.

Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju

U suradnji sa Hrvatskom agencijom za hranu, članovi Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda Znanstvenoga vijeća za poljoprivredu i šumarstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti organizirali su i aktivno sudjeluju u radu »1. hrvatske konferencije o procjeni rizika porijeklom iz hrane«, koja se održala 6. – 7. listopada 2015., u Osijeku, uz potporu Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) i Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO). Glavni cilj ove konferencije s međunarodnim sudjelovanjem bio je prikazati najnovije rezultate iz područja procjene rizika, komunikacije o riziku, prehrane i prehrambenih navika potrošača. Članovi Sekcije će rezultate svojih istraživanja iz područja uzgoja i prerade žitarica (Oplemenjivanje i kvaliteta žitarica; Skladištenje i tehnologija mljevenja; Analitičke i reološke metode u kontroli kvalitete; Primjena novih tehnologija i razvoj novih proizvoda; Prehrambena vrijednost i sigurnost proizvoda od žitarica; Funkcionalni proizvodi i Žitarice kao obnovljivi izvor energije) predstavili na međunarodnom kongresu »Brašno-Kruh '15.«, koji se održao 29. - 30. listopada, 2015. u Opatiji.

Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju planira organizirati Okrugli stol na temu »Nusproizvodi prehrambene industrije, kao izvor visokovrijednih sirovina« koji će se održati u lipnju 2016. godine u prostorima HAZU u Zagrebu.

Sekcija će nastaviti poticati prijavljivanje i rad na interdisciplinarnim domaćim i me-

đunarodnim projektima svojih članova, stalnom razmjenom informacija o aktivnim domaćim i međunarodnim natječajima za znanstvene i stručne projekte. Također će se poticati objavljivanje znanstvenih knjiga i udžbenika članova Sekcije, te razvoja mladih i perspektivnih znanstvenika kroz fond Stipendija HAZU.

U 2016. godini planira se održati dva sastanka: ožujak i rujan, na kojima će se dogovoriti detalji oko pripreme i provedbe svih planiranih aktivnosti.

Sekcija za gospodarenje poljoprivredom

U 2016. Sekcija za gospodarenje poljoprivredom održat će okrugli stol »Stanje poljoprivrednih gospodarstava i njihov razvoj nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju«.

Sekcija za šumarstvo

Tijekom 2016. godine Sekcija za šumarstvo planira ostvariti sljedeće aktivnosti:

- a) promovirati zbornik radova znanstvenoga skupa »Proizvodnja hrane i šumarstvo – temelj razvoja istočne Hrvatske«
- b) sudjelovati u proslavi 170. obljetnice osnutka Hrvatskog šumarskog društva
- c) sudjelovati u radu asocijacije Pro Silva koja promiče očuvanje i gospodarenje prirodnim šumama
- d) surađivati s Akademijom šumarskih znanosti i Hrvatskim šumarskim društvom u aktivnostima promicanja šuma i šumarstva.

Sekcija za uporabu šuma

U 2016. Sekcija će organizirati sljedeće aktivnosti:

Drvnotehnoška konferencija (naziv, mjesto i datum bit će naknadno određeni)

»Ambienta« listopad 2016. 27. Međunarodno savjetovanje »Trendovi razvoja sektora prerade drv«

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POMORSTVO

Predsjednik akademik *Ivo Senjanović*

Djelatnost Znanstvenog vijeća za pomorstvo odvija se kroz rad četiri sekcije:

- Sekcija za morsko brodarstvo,
- Sekcija za morsku brodogradnju,
- Sekcija za morske luke,
- Sekcija za morsku tehnologiju.

Sekcija za morsko brodarstvo

Pročelnik prof. dr. sc. *Damir Zec*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Tijekom 2016. godine, osim pojedinačnog sudjelovanja u znanstvenim i stručnim projektima podržanim od nadležnih ministarstava ili gospodarstva te nastupa članova Sekcije na savjetovanjima u zemlji i inozemstvu kao i javljanjima u znanstvenim i stručnim časopisima, predviđaju se skupne aktivnosti na sljedećim temama:

- Energetski učinkovito brodarstvo – standardni postupci, pravni okvir, tehnološke mogućnosti, utjecaj na poslovnu sposobnost i učinkovitost brodarstva
- Balastne vode – primjena u zatvorenim morima, postupci uzorkovanja, mogućnosti uvođenja olakšica u plovidbi između jadranskih luka
- LNG – primjena u obalnom prometu, obalna infrastruktura, utjecaj na gospodarstvo Republike Hrvatske.

Sekcija za morsku brodogradnju

Pročelnik prof. dr. sc. *Vedran Žanić*, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

A) Na razini Sekcije kao cjeline (trajni zadaci):

Pokretanje rada na zajedničkom projektu svih sekcija Znanstvenog vijeća za pomorstvo pod nazivom »Integralni razvoj pomorskoga gospodarstva RH«;

2. FAZA – Istraživanje (Izvršitelji su članovi Konzorcija, početak tijekom 2015. kao priprema za 3. FAZU) - Implemetacija (Izvršitelji su članovi Klastera i Konzorcija USCS-Uljanik-FER-FSB-BI).

Pokretanje rada na zajedničkom projektu svih sekcija Znanstvenog vijeća za pomorstvo pod nazivom »Integralni razvoj pomorskoga gospodarstva RH«;

Sudjelovanje svih članova sekcije u procesu transformacije Brodarskog instituta u vodeću hrvatsku instituciju na području morske tehnologije. Članovi Sekcije bi prema svojim iskazanim interesima (Grupa za osnivanje plovnih objekata, konstrukciju, hidromehaniku, gradnju, itd.) participirali kao članovi Znanstvenog savjeta BI;

Rad na prijedlogu Kolaborativnog projekta (Makroprojekta) za razvoj proizvoda »Hrvatska brodogradnja« s ciljem podizanja projektantske razine HB, radi povećanja izvoza kroz brodogradnju svih tehničkih orijentiranih industrija u RH uz koordinaciju rada s udrugom Hrvatski klaster konkurentnosti pomorske industrije;

Sudjelovanje u istraživačkom radu u EU kroz samostalne ili zajedničke projekte znanstvenih, istraživačkih i obrazovnih institucija u našoj zemlji;

Rad na projektu »Matematički modeli brodova za promet Jadranskim morem« sa sadržajem: Izraditi i održavati višekriterijske matematičke modele brodova namijenjenih Jadranu. Ovi modeli omogućavaju optimiziranje pojedinih brodova, flote brodova ili cijeloga transportnog sustava u višekriterijskoj okolini za donošenje odluka i optimizaciju. Ovo je trajni zadatak jer održavanje matematičkih modela navedenih vrsta brodova mora uzimati u obzir sve aktualne promjene u opremi, pogonu, konstrukciji, itd., kako bi sustav odlučivanja stalno bio primjenjiv u realnoj situaciji;

Rad na projektu reorganizacije poslovnog sustava Brodosplita d.d.;

Rad na projektu osnivanja i organizacije DIV akademije cjeloživotnog obrazovanja;

Sudjelovanje u projektom timu za analizu preinake postojećih pogona na diesel gorivo u pogon na ukapljeni prirodni plin,

Sudjelovanje u radu i vođenju Hrvatskog klastera konkurentnosti pomorske industrije, Sudjelovanje u osnivanju centara kompetencije;

Sudjelovanje u istraživačkom radu kroz EU FP7 projekte: Throughlife, GRIP, AdaM4Eve;

Pokretanje među sektorske rasprave o mogućem zajedničkom djelovanju/radu npr. o temama »Višenačinski (multimodalni) transport u nas« ili »Brodovi za prijevoz tekućega tereta – problem plovidbe Jadranom« ili »Brodovi hrvatske jadranske obale – problem brzih brodova na našoj obali – veza kopno-otoci – dužobalna brodska veza« ili »Upravljanje kvalitetom u pomorskim tvrtkama – razmjena iskustava« ili »Mogućnosti gospodarskog opstanka RH / pravci industrijskog razvitka u slučaju gašenja hrvatske brodogradnje« i sl.;

Sudjelovanje u radu Međunarodnog kongresa za brodske konstrukcije (ISSC) u okviru 7 komiteta;

Razvoj projektnih metoda uključivanjem u projekte EU;

Komisija za istraživanje i očuvanje pomorske baštine u Hrvatskoj suradivat će na srodnim međunarodnim projektima istraživanja mediteranske brodograđevne i pomorske baštine;

Rad na međunarodnom projektu »Structure Analyses of Ships and Offshore Floating Units«, koji su 2001. godine oformili Bureau Veritas, Marine Division - Pariz i Centar za transfer tehnologije Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu – u svrhu analize sigurnosti brodskih i pomorskih konstrukcija za potrebe odobrenja tehničke dokumentacije za gradnju objekata u klasi Bureau Veritasa;

Suradnja s Bureau Veritasom u istraživanju hidroelastičnoga problema njihanja, valnog opterećenja, čvrstoće, vibracija, zamora materijala, te pouzdanosti i sigurnosti velikih kontejnerskih brodova;

Suradnja s Norwegian University of Science and Technology, Center of Ships and Ocean Structures, Norwegian Center of Excellence, Trondheim na problemima procjene pada brzine brodova i emisije ugljičnog dioksida na ekstremnim stajanjima mora;

Nastavak suradnje s Instituto Superior Tecnico iz Lisabona i Università di Trieste na problemima dodatnog otpora i parametrijskog ljuljanja broda;

Nastavak suradnje s Lloyd Register of Shipping na problemima udara pramca o valove;

Razvoj metodologija za ultrabrzi proračun odziva i pouzdanosti tankostijene konstrukcije i projektnih kriterija (projektnih atributa i projektnih ograničenja) te generiranje hiperplohe nedominiranih (Pareto optimalnih) projekata korištenjem graničnih ploha za potrebe višekriterijskog projektnog postupka (dugogodišnja suradnja sa SAD);

Organizacija i projektiranje softverskih sustava CREST II, DeMak, OCTOPUS, TRIDENT FEM modeler te DeView;

Unaprjeđivanje organizacijskog djelovanja Udruge »International Maritime Association of the Mediterranean« (IMAM) preko predstavnika članova seniora (FSB-Zagreb, BI-Zagreb i TF-Rijeka);

Rad na pripremi osnivanja Udruge brodograditelja Mediterana (SNAMED) u okviru IMAM-a radi podizanja konkurentnosti Mediteranske regije u projektima Horizon 2020;

Sudjelovanje u znanstvenim, stručnim i staleskim međunarodnim i domaćim institucijama i skupovima kao što su ISSC, SNAME, ISOPE, IACS, ISO, IMO, DNV-Oslo, BV-Pariz, IST-Lisabon, HZN, HAA, HDOI, HRB, CROSSIM, SORTA, WINKLER, »INAUTICA«, Rijeka Nautic Show, Pula Boat Fair, European Journal of Operational Research, Strojarstvo;

Sudjelovanje u uređivanju i izdavanju časopisa »Brodogradnja«;

Suradnja u časopisima »Naše more«, »Ukorak s vremenom« i »Kapetanov glasnik«;

Sudjelovanje u radu organizacijskog i znanstvenog te uredničkog odbora Zbornika ra-

dova savjetovanja o morskoj tehnologiji – in memoriam akademiku Zlatku Winkleru;
Sudjelovanje na izradi HRB Pravila za klasifikaciju pomorskih brodova;
Sudjelovanje u članstvu Upravnog odbora Hrvatskog strojarskog i brodogradavnog inženjerskog saveza (HSBIS), Zagreb;
Stručna vještačenja za Županijski sud u Splitu;
Rad na problematici utjecaja zračnosti među zubima reduktora na torzijske vibracije osovinskog voda.

B) Rad na perspektivnim tipovima brodova:

Razrada projekata novih konkurentnih tipova brodova u okvirima Cekom-a kao nastavak rada Sekcije (uz identifikaciju opreme koja se može proizvesti u RH);
Rad na stalnim aktivnostima male brodogradnje i preinake;
Diseminacija projekta GRIP (Green Retrofit through Improved Propulsion);
Diseminacija projekta ThroughLife;
Diseminacija projekta AdaM4Eve (Adaptive Materials For Effective Vessels).

C) Kontinuirana prijava/reprijava europskih HORIZON 2020 Framework projekata:

Advanced Real-Time Emergency Response (WRECK) s 9 EU partnera;
2 nova projekta vezano uz sigurnost plovidbe;
Projekt nove valnovjetrene plivajuće elektrane s talijanskim, grčkim i španjolskim partnerima;
Radni zadaci u Konzorciju privatno-javnog partnerstva (vodeća EU brodogradilišta, prateća industrija, sveučilišta, klasifikacijska društva) udruge Sea Europe na prijedlogu znanstveno/razvojnog projekta: »Vessels of the future«.

Sekcija za morske luke

Pročelnik prof. dr. sc. *Čedomir Dundović*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Planom rada Sekcije za morske luke za 2016. godinu obuhvaćene su brojne aktivnosti članova koje će se realizirati kroz izradu znanstvenih i stručnih projekata, znanstvenih radova te kroz sudjelovanje na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima.

I u sljedećoj godini, najvažniji zadatak članova Sekcije za morske luke bit će aktivnosti na promicanju razvitka i unaprjeđenja hrvatskih morskih luka. Članovi Sekcije sudjelovat će i u izradi stručnih i razvojnih projekata hrvatskih morskih i riječnih luka i Lučkih uprava te u izradi elaborata i studija razvitka luka nautičkog turizma.

Pored navedenog, planom su predviđene i sljedeće aktivnosti:

- 1) suradnja s ostalim Sekcijama u Znanstvenom vijeću za pomorstvo HAZU,
- 2) provedba zaključaka i smjernica sa zajedničke sjednice svih Sekcija Znanstvenog vijeća za pomorstvo HAZU,
- 3) sudjelovanje u organizaciji VI. savjetovanja o morskoj tehnologiji - in memoriam akademiku Zlatku Winkleru kojeg organiziraju Tehnički fakultet u Rijeci i Udruga za proučavanje i razvoj pomorstva čiji članovi su ujedno i članovi Sekcije za morske luke,
- 4) sudjelovanje na projektu Razvoj Kvalifikacija i Inovativnih metoda stjecanja Kompetencija u Logistici i Pomorskom prometu (KIKLOP),
- 5) sudjelovanje u izradi strategija razvoja hrvatskih morskih luka.

Sekcija za morsku tehnologiju

Pročelnik prof. dr. sc. *Julijan Dobrinčić*, Tehnički fakultet Sveučilišta u Rijeci

Prema karakteru Sekcije program Sekcije je skup pojedinačnih programa rada njezinih članova i njihovih suradnika u znanstvenim područjima od interesa za Sekciju.

A) Na razini sekcije kao cjeline

Članovi Sekcije radit će na pripremama i realizaciji izrade Zbornika radova 6. Savjetovanja o morskoj tehnologiji – in memoriam akademiku Zlatku Winkleru, koje se održava u studenom 2015. godine na Tehničkom fakultetu u Rijeci. U tom smislu članovi Organizacijskog odbora i Izvršnog odbora obaviti će sve potrebne pripreme te biti u kontaktu s autorima priopćenja.

B) Na razini pojedinačnog ili združenog djelovanja članova Sekcije

Igor Rožanić će u skladu s mogućnostima sudjelovati na organiziranju provođenja recenzija za radove 6. savjetovanja o morskoj tehnologiji – in memoriam akademiku Zlatku Winkleru, u svojstvu počasnog predsjednika Organizacijskog odbora. Koordinirat će i nadalje kontakte sa sponzorima te tijekom Znanstvenog vijeća za pomorstvo Akademije.

Julijan Dobrinčić, voditelj Katedre za fiziku i zaštitu okoliša na Zavodu za matematiku, fiziku, strane jezike i kineziologiju Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, nastavit će istraživanja postupaka smanjenja onečišćenja mora od strane objekata morske tehnologije korištenjem optičkih spektroskopijskih metoda i spektroskopije x-zračenja. Nastavit će suradnju s Institutom za fiziku u Zagrebu na unaprijeđenu primjenu optičkih metoda. U obrazovnom dijelu će kao voditelj smjera Ekološko inženjerstvo i zaštita okoliša na Poslijediplomskom doktorskom studiju nastaviti raditi s doktorandima na području morske tehnologije. Kao predsjednik Organizacijskog odbora 6. Savjetovanja o morskoj tehnologiji – in memoriam akademiku Zlatku Winkleru vodit će poslove organiziranja izdavanja Zbornika radova, te koordinirati pojedina tijela i kontaktirati s autorima priopćenja.

Albert Zamarin, s Tehničkog fakulteta u Rijeci, sudjelovat će u radu: ISSC-a International Ship and Offshore Structure Congress, odbor Committee V.2 (Experimental Methods), jedan godišnji sastanak u inozemstvu; HAZU, Znanstveno vijeće za pomorstvo, Sekcija za morsku tehnologiju, prisustvovanje sastancima i sudjelovanje u radu sekcije; Uredničkog odbora časopisa *Brodogradnja*. Recenzirat će nacionalne projekte u okviru Hrvatske zaklade za znanost. Radit će na prijavi znanstveno-istraživačkih projekata, nacionalnih i međunarodnih. Bit će mentorom više diplomskih i završnih radova na diplomskom, preddiplomskom i stručnom studiju brodogradnje. Nastavit će rad na razvoju Laboratorija za računarsko inženjerstvo u brodogradnji u okviru Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

Tomislav Mrakovčić, s Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, u okviru rada Sekcije namjerava objaviti članke, od toga barem jedan u časopisima koji su citirani u bazama CC, SCI ili SCI Expanded. Nastavit će rad na znanstvenoistraživačkom projektu Hrvatske zaklade za znanost i rad na stručnim projektima vezanim uz pomorske konstrukcije i termotehničke sustave. Sudjelovat će u radu Organizacijskog i Izvršnog odbora VI. savjetovanja o morskoj tehnologiji - in memoriam akademiku Zlatku Winkleru.

Jasminka Bonato, s Pomorskog fakulteta u Rijeci, sudjelovat će u uređenju Zborniku radova 6. savjetovanja o morskoj tehnologiji. Nastavit će istraživanja u primjeni FUZZY-logike. Teorija neizrazite (fuzzy) logike koristi se u brojnim primjerima koji se odnose na tehničke sustave, ali i u drugim područjima istraživanja, pa tako i u onima u brodogradnji i pomorstvu općenito. Metode neizrazite logike predstavljaju novi pristup pro-

blemima upravljanja složenim sustavima, koje je vrlo teško opisati određenim matematičkim modelom, te kod sustava s većim brojem ulaza i izlaza kod kojih dolazi do nejasnih međudjelovanja.

Lidija Runko Luttenberger, iz komunalnog poduzeća »Komunalac« u Opatiji radit će na promicanju pomorstva i morske tehnologije prihvatljive za okoliš, te zaštite morskog i obalnog ekosustava u svakodnevnom životu, na radnom mjestu, kao znanstvenik i kroz sudjelovanje u domaćim i međunarodnim građanskim inicijativama, interesnim i stručnim organizacijama. Rad se sastoji u pisanju znanstvenih radova za znanstvene časopise, te domaće i međunarodne konferencije o integralnoj zaštiti mora od onečišćenja, zakiseljavanja i eutrofikacije, prostornom planiranju prihvatljivom za okoliš, morskome prostornom planiranju, uvođenju brodova čiji pogon manje utječe na okoliš, zaštiti i obnavljanju morskih plaža, ekologiji u turizmu, očuvanju voda, zaštiti obalnog krša, smanjenju onečišćenja obale iz industrijskih i komunalnih izvora, korištenju obnovljivih i decentraliziranih izvora energije, očuvanju resursa, te o ulozi javne nabave u zaštiti okoliša. Također poticati će svijest o važnosti ekologije u planovima i programima Fakulteta tehničkih znanosti. Radit će na popularizaciji znanosti u području zaštite morskog okoliša i prisustvovati sastancima te sudjelovati u radu Sekcije.

Olga Šarc Lahodny, voditeljica Zavoda za istraživanje korozije i desalinaciju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku u 2016. godini će nastaviti rad sa suradnicima na istraživanju korozije i zaštite metala i legura izloženih djelovanju morske vode i klime. Ispitivat će se mehanizmi korozije ugljičnog čelika, legiranih čelika i Cu/Ni legura i njihova zaštita novim, ekološki prihvatljivim inhibitorima, uglavnom organskim spojevima, neotrovnim za okolinu. Definirat će se uvjeti uspješne zaštite, tj. koncentracija zaštitnog sredstva u ovisnosti od čimbenika koji utječu na korozijski proces, a to je temperatura, sadržaj kisika, pH, sadržaj klorida i drugih kationa i aniona u morskoj vodi, u mirujućim i protočnim uvjetima za izloženu metalnu konstrukciju, te djelovanje mikro bio specija u morskoj vodi, uglavnom fitoplanktona, u dubrovačkom akvatoriju. Nastavit će vrlo uspješnu suradnju s Fakultetom kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, s kojim su ostvareni i objavljeni rezultati dosadašnjeg trogodišnjeg rada, u prestižnim znanstvenim časopisima, na zajedničkom israživačkom projektu HRZZ: Ekološki prihvatljiva zaštita metalnih konstrukcija izloženih agresivnom djelovanju mora. Namjerava se također nastaviti dosadašnju uspješnu suradnju na koroziji i zaštiti materijala, s djelatnicima Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu.

Bosiljka Mustać, sa Sveučilišta u Zadru će u 2016. godini nastaviti sudjelovati na međunarodnom IPA projektu »ECOSEA-Protection, Improvement and Integrated Management of the Sea Environment and Cross-border Natural Resources«, u sklopu kojeg radi biokemijske analize na uzorcima sitne plave ribe iz različitih dijelova Jadrana. Dio analiza će obaviti u suradnji s kolegama iz IMI-a (Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada), dio s Institutom za more i priobalje u Dubrovniku a dio sa Zavodom za javno zdravstvo u Zadru.

Završetkom ovog projekta planira objavljivanje članaka s kolegama iz spomenutih institucija te prezentiranje rezultata na kongresima. Kao mentorica na znanstvenom projektu koji je nedavno započeo: Istraživanje kvalitete i promidžba NOVlgradske DAgnje-INOVaDA (Istraživačke stipendije za profesionalni razvoj mladih istraživača i posljedoktoranada) u trajanju od 15 mjeseci sudjelovat će u svim fazama projekta. Planira posjet Sveučilištu u Amsterdamu s kojim su početi razgovori o zajedničkom diplomskom studiju iz područja Upravljanja obalnim sustavima. Nastavit će sudjelovati u nastavi iz kolegija: Balastne vode, Ribarstvo, Pomorska meteorologija i oceanologija, Uvod u oceanologiju te Ekologija obalnog pojasa, mora i podmorja.

ZNA NSTVENO VIJEĆE ZA PRIRODOZNA NSTVENA ISTRAŽIVANJA JADRANA

Vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana će u 2016. godini nastaviti s organizacijom, istraživanjima i objavljivanjem radova u skladu sa Strategijom zaštite okoliša i održivog razvitka u jadranskom području Hrvatske (HAZU, 1996.), te Strategijom i akcijskim planom biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (1999.):

- a) oceanološka (fizikalna, kemijska, biološka, geološka) istraživanja jadranskog prostora,
- b) istraživanja biološke raznolikosti i zaštitu organizama u Jadranu, što je obveza države prema potpisanoj
- c) međunarodnoj konvenciji o zaštiti biološke raznolikosti,
- d) koordinirano djelovanje u području urbanizma, građevinarstva, vodoprivrede, turizma, prometa, šumarstva, prava u priobalju,
- e) zaštitu od zagađenja krških voda i mora,
- f) javno pozicioniranje Vijeća - sprega između prirodoznanstvenih spoznaja i privrednih aktivnosti na Jadranu,
- g) Izrada promotivnog i informativnog materijala o stranim vrstama (alohtonim) riba i rakova u Jadranskom moru za potrebe državnih struktura (Ministarstvo obrazovanja, znanosti i sporta RH, Ministarstvo poljoprivrede RH,
- h) Izrada promotivnog i informativnog materijala o stranim vrstama (alohtonim) riba i rakova u Jadranskom moru za potrebe državnih struktura (Ministarstvo obrazovanja, znanosti i sporta RH, Ministarstvo poljoprivrede RH,
- i) organiziranje znanstvenih i stručnih predavanja te skupova u skladu s aktualnim potrebama ili pojavom kriznih situacija vezanih uz Jadran.

Kvaliteti rada Vijeća doprinijet će i aktivnost pojedinih članova koji u 2016. godini nastavljaju ranije započete ili nove, odobrene projekte i inicijative. Isto tako očekuje se publiciranje znanstvenih i stručnih radova u kvalitetnim znanstvenim časopisima sa visokim IF za svaku pojedino znanstveno polje i znanstvenu granu. Tijekom nadolazeće godine mogao bi se očekivati i izlazak ili završetak rada na drugim znanstvenim i stručnim publikacijama (monografijama, knjigama....).

Nastavit će se i s ostalim aktivnostima koje se mogu vezati uz rad Vijeća:

- 1) Sudjelovanje u radu poslijediplomskog doktorskog studija iz Oceanologije (PMF-IOR-IRB-Sveučilište u Dubrovniku), doktorskog studija Zaštite prirode i okoliša na Sveučilištu u Osijeku, te poslijediplomskog studija »Primijenjene znanosti o moru« (IOR-Split, Sveučilište u Splitu i Dubrovniku,
- 2) Sudjelovanje na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim skupovima i kongresima (e.g. 41. CIESM kongres, rujan 2016. Kiel, Njemačka; The 7th World Fisheries Congress, 2016., Busan, Južna Koreja)

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA PROMET

Prema ustroju Znanstveno vijeće za promet u svom sastavu ima deset sekcija: Sekciju za cestovni i gradski promet, Sekciju za željeznički i intermodalni promet, Sekciju za zračni promet, Sekciju za informacijsko-komunikacijski i poštanski promet, Sekciju za vodni promet, Sekciju za međunarodnu suradnju, Sekciju za prometnu infrastrukturu i prostorno planiranje, Sekciju za ekologiju u prometu, Sekciju za medicinu i sigurnost u prometu i Sekciju za ekonomiku i pravo u prometu.

Višegodišnje razdoblje inercije hrvatske državne politike u postavljanju nacionalnih strateških prioriteta prometnog razvoja, susjedne su države iskoristile za afirmaciju konkurentskih pravaca u svojim zemljama, provode intenzivnu modernizaciju postojećih željezničkih pruga te iniciraju nove investicije u prometnu infrastrukturu.

U kontekstu redefinirane mreže transeuropskih koridora TEN-T, Hrvatska priključenjem u Europsku uniju nije dostatno pozicionirala svoj geoprometni položaj međuspoja Dunavske i Jadransko-jonske makroregije te nema konekciju na Baltičko-jadranski koridor, kao ni na Sjevernomorsko-Istočnomediterranski koridor. Na taj način su razvojno zanemareni potencijali jadranskih luka Rijeka i Ploče. Također, rubna područja Hrvatske i Europske unije – istočna i južna Hrvatska – regije Slavonije i srednje Dalmacije ostale su prometno izolirane i strateški marginalizirane.

Recentno su na Bečkom samitu usvojeni planovi koridorskih ekstenzija transeuropske prometne mreže u jugoistočnoj Europi pri čemu je u projekciji razvoja sveobuhvatne infrastrukturne mreže do 2050. godine isključen paneuropski koridor Vc (Ploče-BiH-Osijek-Budimpešta), a samo je dionica te koridorske grane Ploče-Sarajevo predviđena kao ekstenzija Mediteranskog koridora. Mađarska i Slovenija jasno potvrđuju intenciju zaobilaznja Hrvatske u svojim nacionalnim strateškim planovima prometnog razvoja.

Navedena problematika predodređuje fokus istraživačkog interesa Znanstvenog vijeća za promet u predstojećem razdoblju.

Stoga se u organizaciji granskih Sekcija planira održavanje tematskih savjetovanja i okupljanje predstavnika regulatora, industrije i akademske zajednice kao podrške u rješavanju prometnih problema i postavkama daljnjeg razvoja.

U suradnji s Konzorcijem Neretva, Znanstveno vijeće za promet organizirat će u Zagrebu, u proljeće 2016., znanstveni skup Valorizacija intermodalnoga logističkoga koridora Vukovar-Sarajevo-Mostar-Ploče (Podunavlje – Srednji Jadran).

Europska unija favorizira razvoj multimodalnih prometnih opcija uz prioritarno korištenje prirodnih resursa unutarnjih plovnih sustava, pomorskog i željezničkog prometa. Stoga je nužno uklopiti prioritarnu nacionalnu prometnu pravcu kao integralne dijelove ili ekstenzije TEN-T koridora, poglavito Baltičko-jadranskog i Sjevernomorsko-Istočnomediterranskog koridora.

U tom smislu, uspostaviti će se kontakti s partnerskim ustanovama zemalja Višegradske skupine, poglavito Poljskom, koja predvodi inicijativu Srednjoeuropskog prometnog koridora EGTC-CETC s ciljem njegova uključivanja u TEN-T mrežu.

Osim toga, Hrvatska kao punopravna članica Europske unije ima i zadaću da pridonese koheziji i stabilizaciji u regiji jugoistočne Europe, prvenstveno u susjednoj Bosni i Hercegovini, koju geoprometno okružuje i u kojoj ima nacionalne interese.

Valorizacijom intermodalnoga koridora srednji Jadran – Podunavlje sagledali bi se višestruki učinci i na razvoj prometa i na policentrični razvoj gospodarskog sektora u Hrvatskoj i BiH u kontekstu funkcionalne regionalne integracije i nove kohezijske politike Europske unije. Koridor od Ploča do Vukovara preko BiH omogućuje skraćenje puta iz Azije do luke Mannheim u Njemačkoj za 2 800 kilometara, odnosno do Luke Rotterdam za 1 900 kilometara te znatno smanjenje operativnih troškova prijevoznicima, kao i ekološki prihvatljiviji način transporta u odnosu na alternativne europske prometne pravce.

Znanstveno vijeće za promet će putem Sekcije za međunarodnu suradnju aktivno sudjelovati u radu tematskih skupova o prometu i istraživanju u Dunavskoj i Jadransko-jonskoj regiji.

Potencijali regionalnog razvoja u ključnim sektorima koji koreliraju s prioritetima prometnog razvoja – energetici, ekoindustriji, poljoprivredi i vodnom gospodarstvu, transportu i logistici, teme su od znanstvenog interesa za razradu i daljnje aktivnosti.

Vezano za postavljeni plan rada u 2016. godini članovi Znanstvenog vijeća za promet angažirat će se u pripremi znanstvenih studija i radova te uz nastavak stručne djelatnosti – održavanja gostujućih predavanja, radom u uredničkim odborima znanstvenih časopisa i u organizacijskim i programskim odborima znanstvenih skupova, aktivno sudjelovati u seminaciji rezultata tematskih istraživanja.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Općim planom rada Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti predviđeno je promišljanje i predlaganje odgovarajućih aktivnosti za vođenje tehnološke politike na nacionalnoj razini, poglavito onih koji imaju neposredni utjecaj na industrijsku proizvodnju, te povećanje proizvodnjom dodane vrijednosti i izvoza i to organizacijom javnih rasprava za okruglim stolovima, savjetovanja i/ili predavanja eminentnih znanstvenika.

Vijeće ove godine, u suradnji s s Vijećem za znanstvenu infrastrukturu, planira održati okrugli stol o infrastrukturi za industrijski razvoj, jer je slijedeći dosada utvrđene stavove svjesno značaja transdisciplinarnog objedinjavanja obrazovnog, istraživačkog i proizvodnog okruženja, te spoznaje o uspostavi najprikladnijih organizacijskih oblika njihova povezivanja.

U organizaciji istih vijeća predlaže se održavanje okruglog stola Inovativnost, istraživačko sveučilište i poduzeće zasnovano na znanju – kako dalje? Temeljne postavke na tu temu raspravljene su na Okruglom stolu održanom 6. prosinca 2007. i obuhvaćene dokumentom »Inovativnost, istraživačko sveučilište i poduzeće zasnovano na znanju« podržanim od Predsjedništva Akademije.

Nadalje, znajući da će se industrijski razvoj godinama morati oslanjati i na uporabu

europskih fondova, te da će se sredstva iz tih fondova moći koristiti samo za projekte koji se uklapaju u strategiju pametne/mudre specijalizacije nastaviti će s raspravama, utemeljenim na kvantitativnim pregledima o trendovima u svijetu, te vlastitim tržišnim, ljudskim i financijskim potencijalima. Nastojat će se ispuniti uvjet da među sudionicima analize budu istraživačke institucije, mladi poduzetnici, mala i srednja poduzeća, velika poduzeća s jakim istraživanjem i razvojem te neprofitne udruge.

Prateći industrijski razvoj u svijetu, jednodnevnim savjetovanjem »Izazovi 4. industrijske revolucije i aktualna industrijska proizvodnja u Hrvatskoj« želi se informirati, prvenstveno voditelje i stručnjake iz proizvodnih organizacija o materijalima, metodama, tehnologijama i sustavima, koji mogu bitno utjecati na brže usvajanje novih proizvoda i povećanje konkurentnosti hrvatske industrije. Naglasak je na proizvodnim tehnologijama (s temama po izboru uvodničara), kako slijedi:

- Digitalizacija objekata za/i u proizvodnji (sustavi za 3-D skeniranje),
- Primjena 3-D aditivnih tehnologija,
- Integrirano matematičko modeliranje materijala i procesa u proizvodnji,
- Specijalne laserske obrade (Laser Micromaschining),
- Nanotehnologije – izazovi za nove procese i proizvode,
- Mehatronika i industrijska robotika, te
- Upotreba prahova i novih materijala.

Planira se organizirati savjetovanje iz područja u kojima Hrvatska ima potencijale (kao što je npr. drvna industrija), a teme bi mogle obuhvatiti: razvoj proizvoda više dodane vrijednosti, suvremene tehnologije, opremu i organizaciju, korištenje otpada, te ljudske resurse i obrazovanje.

Zaključno, očekuje se da u realizaciji ovog prijedloga prvenstveno učestvuju mladi članovi Vijeća, a da ih stariji podržavaju savjetima, kontaktima i sl.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ZAŠTITU PRIRODE

Znanstveno vijeće ulazi u 2016. godinu u novom sastavu čelništva izabranom na izbornoj skupštini održanoj 18. rujna 2015.: predsjednik – akademik *Ferdo Bašić*; zamjenici predsjednika: prof. dr. sc. Slavko Perica, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša, Split; dr. sc. Josip Kovačević, Poljoprivredni institut Osijek; tajnik – prof. dr. sc. Goran Durn, Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Zagreb.

Sekcije: za tlo – pročelnik prof. dr. sc. Ivica Kisić, Agronomski fakultet – Zagreb; za vode – pročelnik prof. dr. sc. Gabrijel Ondrašek, Agronomski fakultet - Zagreb; za klimu – pročelnik dr. sc. Krešimir Pandžić, Državni hidrometeorološki zavod-Zagreb; za šume – pročelnik prof. dr. sc. Ivica Tikvić, Šumarski fakultet Zagreb; za otpad – pročelnica dr. sc. Sanja Kalambura, Veleučilište Velika Gorica, Velika Gorica; za zaštitu bioraznolikosti – pročelnica izv. prof. dr. sc. Sanja Gottstein PMF – treba biti potvrđena.

Članovi Izvršnog odbora: akademik Željko Kučan, akademik Slavko Matić, prof. dr. sc. Neven Voća, prof. dr. sc. Vlado Guberac, Poljoprivredni fakultet Osijek, prof. dr. sc. Davor Romić, Agronomski fakultet, Zagreb.

Znanstveno vijeće za zaštitu prirode u 2016. godini planira sljedeće djelovanja:

- 1) Sekcije Znanstvenog vijeća održat će predavanja, odnosno okrugle stolove, radionice, na teme aktualne u djelokrugu pojedinih sekcija,
- 2) U suradnji sa Znanstvenim vijećem za poljoprivredu i šumarstvo i Zavodom za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Križevcima, organizirat će predavanje o šumama Kalnika i obnovit će poučnu stazu na Kalniku.
- 3) Kao neizvršenu obvezu iz protekle godine, Znanstveno vijeće za zaštitu prirode, zajedno s Znanstvenim vijećem za poljoprivredu i šumarstvo, tiskat će Zbornik znanstvenih radova prezentirani na znanstvenom skupu »Proizvodnja hrane i šumarstvo - temelj razvoja istočne Hrvatske«, kojega su 2013. organizirala ova Vijeća u Osijeku.

Dakako, kao i uvijek, članovi našega vijeća kao javni djelatnici imat će nastupe po pozivu akademskih i drugih javnih ustanova i nositelja javne djelatnosti, čiji broj, vrsta i teme nisu predvidljivi.

MUZEJSKO–GALERIJSKE JEDINICE

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

GLIPTOTEKA

Gliptoteka je muzejsko galerijska jedinica u sastavu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 1950. godine. Ustanova je osnovana 1937. godine pod nazivom Gipsoteka privatnom donacijom dr. Antuna Bauera gradu Zagrebu, a 1940. godine je smještena u objektu nekadašnje tvornice kože čiji se kompleks nalazi u Medvedgradskoj ulici u Zagrebu, gdje se i danas nalazi.

U muzejskom fondusu Gliptoteke se nalazi sveukupno 11.472 muzejska predmeta; od kojih je 8086 u statusu vlasništva i 3386 u statusu pohrane.

Muzejski predmeti su podijeljeni u zbirke:

A) 10 zbirki u vlasništvu: Zbirka hrvatskoga kiparstva od XIX. do XXI. st.; Zbirka medalja i plaketa; Zbirka medalja i plaketa negativi; Zbirka sadrenih odljeva antičkog kiparstva od V. st. pr. Krista do I. st. pr. Krista; Zbirka sadrenih odljeva fragmenata nepokretnih spomenika hrvatske kulturne baštine od IX. do XV. st.; Zbirka sadrenih odljeva fragmenata nepokretnih spomenika hrvatske kulturne baštine od IX. do XV. st.; Zbirka sadrenih odljeva Jurja Matejeva Dalmatinca; Zbirka sadrenih odljeva zavjetnih pločica pomoraca iz Perasta, Boka Kotorska; Zbirka sadrenih odljeva stečaka od XIII. do XVI. st.; Zbirka kopija fresaka.

B) 5 zbirki u pohrani: Zbirka sadrenih odljeva antičkog kiparstva od V. st. pr. Krista do I. st. pr. Krista – pohrana; Zbirka medalja, plaketa i negativa – pohrana; Zbirka hrvatskog kiparstva od XIX. do XXI. stoljeća – pohrana; Zbirka crteža pohrana; Zbirka fresaka, grobnih ploča, arhitektonskih fragmenata – pohrana.

Najvrjedniji predmeti zbirke izloženi su u stalnom postavu dok su preostali radovi u 27 čuvaonica. Unutar Gliptoteke se realiziraju i samostalne, retrospektivne te tematske izložbe u četiri galerijska prostora /Galerija I., Galerija II., Galerija III., Galerija IV./ te u Parku skulptura. Posebni značaj ima manifestacija »Trijenale hrvatskoga kiparstva« koja je u Gliptoteci osnovana 1982. godine. Sveukupna površina stalnog postava, galerijskih prostora, čuvaonica, uredskih prostorija, tehničke radionice kao i Parka skulpture iznosi 12.000 m².

Struktura Gliptoteke

Muzejski odbor: akademik Đuro Seder, akademik Šime Vulas, akademkinja Marija Ujević Galetović, voditelj Gliptoteke je akademik *Đuro Seder* a v.d. upraviteljice: *Vesna Mažuran Subotić*, muzejska savjetnica. Zaposleno je osam djelatnika: v.d. upraviteljice muzejska savjetnica Vesna Mažuran Subotić; muzejska savjetnica Lida Roje Depolo; muzejska dokumentaristica Magdalena Getaldić, viši muzejski tehničar Milena Rumiha Ka-

nižaj; preparatori Dražen Sokolić i Josip Halić; čistačica/dostavljačica Marija Sabol, domar Luka Grgić.

Programi izložaba, digitalizacije, informatizacije i investicije se apliciraju redovito za financijsku potporu na natječajne programe u kulturi Ministarstva kulture RH i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport grada Zagreba.

Djelatnost Gliptoteke može se pratiti i na stranicama www.hazu.hr, gliptoteka.mdc.hr i na facebook stranicama Gliptoteke.

Planirani program

Izložbe prebačene iz 2015. godine

- 1) Izložba Roberta Šimraka »Umjetna inteligencija«
- 2) Izložba Nenada Fabijanića »Loca rediviva-tartistički principij u Rijeci, zagrebačka sinagoga, Paški magazini solirekonstrukcija i adaptacija«
- 3) Izložba Bijenale kinesko-hrvatskog slikarstva »Green Box 2«

Aplikacija na natječaje za 2016. godinu Ministarstva kulture RH i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport:

1) Izložba Amele Frankl; 2) Izložba Branka Lepena; 3) Izložba Dalibora Stošića; 4) Izložba u povodu Međunarodnog dana muzeja; 5) Izložba Gordane Bakić; 6) Izložba Luke Petrinjaka; 7) Izložba Ljube Ivančića; 8) Izložba Marijana Molnara; 9) Izložba Marijane Petrin; 10) Izložba Marijane V. Pende; 11) Izložba Marine Peran Lekić; 12) Izložba Nade Orel, pripremni radovi; 13) Izložba u povodu Noći muzeja 2016.; 14) Izložba Odjeci antike od sadrenih odljeva 19. st. do suvremene umjetničke prakse; 15) Izložba Stanka Abadžića, pripremni radovi; 16) Izložba Stjepana Divkovića, pripremni radovi; 17) Izložba Stjepana Gračana; 18) Izložba Zorana Filipovića

Nakladništvo

Znanstveno umjetnička edicija ARTIS HISTORIA knjiga II., akademika Vladimir-Markovića »Prošlost i promjene – crkve 17. i 18. st. u Dalmaciji«

Ostalo

Donacija Zlatka Zlatića Gradu Zagrebu

Preventivna zaštita negativa Gliptoteke HAZU

Informatizacija – nabava novog računala

HRVATSKI MUZEJ ARHITEKTURE

Hrvatski muzej arhitekture je muzejsko galerijska jedinica HAZU. Voditelj jedinice je akademik *Andrija Mutnjaković*. Upraviteljica i voditeljica središnjeg odjela i zbirke Muzeja je mr. sc. *Dubravka Kisić* dipl. ing. arh. U stručnom zvanju kustosice od 1. siječnja 2015. godine u Muzeju je na neodređeno vrijeme zaposlena dr. sc. Iva Ceraj dipl. dizajnerica, a na radnom mjestu kandidatkinje za stručno zvanje arhivistice od 1. veljače 2015. godine Marina Smokvina dipl. ing. arh. U razdoblju od 1. siječnja 2015. do 31. srpnja 2015. godine u Muzeju je na radnom mjestu kandidatice za stručno zvanje kustosice bila zaposlena dr. sc. Tamara Bjažić Klarin dipl. ing. arh. U sklopu znanstvenog rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u sustavu financiranja Ministarstva znanosti obrazovanja i športa Republike Hrvatske i nadalje je na rad u Muzeju na određeno vrijeme u suradničkom zvanju asistentice raspoređena znanstvena novakinja Ana Kršinić Lozica dipl. pov. umj i knjiž. komparatistica.

Planira se ponovno popunjavanje radnog mjesta kustosa koje je ispražnjeno nakon sporazumnog prekida radnog odnosa s dr. sc. Tamarom Bjažić Klarin dipl. ing. arh. u srpnju 2015. godine. Također se planira, u sklopu programa za stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa na vrijeme od godinu dana, zaposliti jednog kandidata koji će se osposobljavati za stručno zvanje kustosa. Postupci za popunjavanje ovih radnih mjesta su pokrenuti, a njihova realizacija se očekuje u tijeku 2016. godine.

Skupljanje građe

U sklopu temeljne i redovne djelatnosti nastavlja se rad na prikupljanju i preuzimanju ponuđenih osobnih arhivskih fondova arhitekata čiji su opusi obilježili arhitekturu dvadesetog stoljeća u Hrvatskoj kao i svih ostalih primarnih i sekundarnih izvora relevantnih za arhitektonsku kulturu. Muzejsko gradivo prikupljat će se putem donacija ili otkupom u skladu s financijskim mogućnostima. U suradnji Hrvatskim društvom arhitekata i Hrvatskom komorom arhitekata prikupljat će se gradivo koje nastaje kroz važna recentna događanja u organizaciji ovih strukovnih organizacija kao što su arhitektonsko-urbanistički natječaji, godišnje izložbe arhitekata, simpoziji te izložbe Zagrebačkog salona i Salona mladih.

Zaštita građe

Nastavit će se rad na nadzoru nad fundusom Muzeja, nabavi opreme za čuvanje, obradi i prezentaciji prikupljenog gradiva te digitalizaciji svih vrsta zapisa pohranjenih u zbirci radi njihove zaštite i poboljšanja komunikacije s korisnicima.

Također će se nastaviti rad na uređivanju i redovnom održavanju prostorija čuvaonica. Nakon preseljenja gradiva dokumentacijske cjeline projektnog poduzeća »Rijeka-projekt« te maketa i ostalih muzejskih predmeta iz tavnanskih prostorija u prostorije podruma, potrebno je hitno pristupiti osiguravanju standardnih uvjeta temperature i vlage u tim prostorijama kako ne bi došlo do oštećenja gradiva.

Nakon dovršetka revizije gradiva koja je u tijeku, do sada obrađeno gradivo bit će premještene u čuvaonicu u prostoru planoteke Kabineta za arhitekturu i urbanizam u Hebranogvoj 1.

Obim izvršenja poslova vezanih za zaštitu gradiva, poboljšanje uvjeta njegove pohrane te digitalizaciji i optimalizaciji komunikacije s korisnicima ovisit će o prilivu namjenskih sredstava koja smo na osnovu investicijskih programa zatražili od mjerodavnih fondova financiranja.

Dokumentacija

U godini 2016. nastavit će se rad na razvrstavanju, klasificiranju, inventiranju i signiranju zbirki grafičkih zapisa, tekstovnih zapisa, foto zapisa i digitalnih zapisa te izradi odgovarajućih informatičkih pomagala za korisnike zbirke. Također će se raditi na upisu postojeće sekundarne dokumentacije u digitalnu bazu M+ i S+ i selektivnoj prezentaciji digitaliziranog gradiva na digitalnom repozitoriju Akademije DIZBI. Na ovim poslovima radit će Iva Ceraj i Ana Kršinić Lozica.

Nastavit će se rad na projektu »Dosjei arhitekata« - registru umrlih i živućih arhitekata u sustavu evidencijskih kartica s unificiranim izbornikom osobnih i profesionalnih podataka o pojedinim autorima. Planira se popunjavanje registra s podacima o autorima čiji su arhivski fondovi prikupljeni u tijeku protekle godine kao i živućim autorima koji se odazovu na poziv za ispunjavanje našeg obrasca.

Knjižnica

Planiramo daljnje popunjavanje specijalizirane studijske biblioteke za arhitekturu s nakladama Muzeja, donacijama i otkupima starih izdanja, razmjenom s muzejima i institucijama kao i nabavom suvremenih izdanja. Upis podataka u K+ sustav za inventarizaciju knjižnog fonda kao i započetu konverziju podataka iz dosadašnjeg sustava unosa podataka preuzet će Ana Kršinić Lozica.

Stručni rad

Težište stručnog rada u 2016. godini bit će na započetom poslu revizije svih muzejskih zbirki koju smo pokrenuli 2015. godine. U radu na reviziji bit će uključeni svi zaposlenici u skladu s potrebama dosad prikupljenog gradiva kao i prihvata novog gradiva.

U jubilarnoj 2015. godini Muzeju je darovano petnaest novih osobnih arhivskih fondova. Rad na popisivanju i obradi prinova nastavit će se redosljedom njihovog zaprimanja: Zdenko Kolacio, Igor Emili, Mirko Maretić, Andrija Čičin-Šain, Budimir Pervan (drugi dio), Zvonimir Franjo Tišina (drugi dio), Radovan Delalle, Sonja Jurković, Dragan Boltar, Ante Marinović-Uzelac, Nikola Filipović, Dominik Kunkera, Dinko Kovačić i Andrija Mutnjaković i Branko Kincl. U radu na stručnoj obradi prinova Muzeja bit će uključeni svi zaposlenici, a u 2016. godini planiramo završiti preliminarno popisivanje svih dokumentacijskih cjelina zaprimljenih u 2015. godini te finalizirati Analitičke kataloge zbirki Zdenka Kolacija, Zvonimira Tišine i Budimira Pervana.

U sklopu stručnog rada u 2016. godini također se planira nastavak započetog rada na popisivanju, stručnoj i bibliografskoj obradi fonda arhitektice Branke Kaminski. Na ovim poslovima uz zaposlenike Muzeje bit će angažirani kao neprofitni vanjski suradnici Višnja Peleš (suradnica Branke Kaminski) i Zlatko Rebernjak (jedan od darovatelja njezinog arhivskog fonda).

U sklopu pripreme izložbenog programa »Poslijeratna obnova Zadra« autorica projekta mr. sc. Dubravka Kisić, u suradnji s vanjskim partnerima na projektu dr. sc. Antonijom Mlikota (Odjel za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zadru) dr. sc.

Antom Gverić (Državni arhiv u Zadru), Vladimirom Alavanja (Narodni muzej Zadar, Muzej grada Zadra), Nevenom Štokić (Narodni muzej Zadar, Galerija umjetnina), sakupit će, obraditi i pripremiti za izlaganje projektne, filmsku i fotografsku dokumentaciju vezanu za temu ove izložbe, a koje je pohranjena u Muzeju te u Državnom arhivu u Zadru, Narodnom muzeju u Zadru i drugim institucijama.

U sklopu manifestacije »Noć Muzeja« planiramo iz fundusa muzeja pripremiti program »Karikature arhitekta Zdenka Kolacija«. U tu svrhu Dubravka Kisić, Marina Smokvina i Ana Kršinić Lozica stručno će obraditi gradivo predviđeno za izlaganje.

Stručnu pripremu gradiva za planiranu izložbu iz fundusa Muzeja »Zvonimir Franjo Tišina – arhiv arhitekta« izvršit će Dubravka Kisić i Marina Smokvina u suradnji s Tamarom Tišinom, darovateljicom osobnog arhivskog fonda arhitekta Z. F. Tišine.

Iva Ceraj u suradnji s autorom arhitektom Vladom Petričevićem pripremit će za izlaganje izbor gradiva iz njegovog opusa za predstavljanje u sklopu izložbenog programa Muzeja.

Nastavit će se rad na stručnoj pripremi i finalizaciji projekta izložbe i publikacije »Arhitekti članovi HAZU«.

U sklopu stručnih aktivnosti planira se upućivanje stručnih i znanstvenih suradnika Muzeja na stručno usavršavanje na radionicama i seminarima koje organizira MDC ili druge mjerodavne institucije. Također se planira da će nova zaposlenica Marina Smokvina u zvanju arhivist biti upućena na polaganje stručnog ispita.

Muzej će nastaviti surađivati sa strukovnim organizacijama i ustanovama kao što su Muzejski dokumentacijski centar, Hrvatsko muzejsko društvo, Udruženje hrvatskih arhitekata, Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske, Institut za povijest umjetnosti u Zagrebu, Hrvatski Državni arhiv, Međunarodna konfederacija muzeja arhitekture ICAM i Međunarodno udruženje arhiva arhitekture ICAA.

Znanstveni rad

Rad na temama projekta »Modernizam i prostorni identitet hrvatske u dvadesetom stoljeću«, koji predstavlja trajnu dogradnju stručnog rada Muzeja, nastavit će se uz sudjelovanje raspoloživih sudionika u znanstvenom zvanju.

Znanstvena novakinja *Ana Kršinić Lozica*, uz tekuće obaveze na poslijediplomskom studiju, nastavit će rad na finalizaciji doktorske disertacije »Spomen domovi u Hrvatskoj u razdoblju socijalizma« u kojoj prati razvoj ove tipologije u vremenskom rasponu od 1945. do 1980-tih. Do kraja ovog jednogodišnjeg razdoblja planira se predaja i obrana rada.

Marina Smokvina, koja je do sklapanja ugovora o stalnom radnom odnosu u Muzeju radila kao neprofitna suradnica na znanstvenom projektu, uz tekuće obaveze na poslijediplomskom studiju nastavit će rad na doktorskoj disertaciji s temom poslijeratne internacionalizacije urbanističkog znanja na primjeru rada Vlade Antolića u Burmi, Maleziji i Indoneziji kao stručnjaka Ujedinjenih naroda koju izrađuje u sklopu dokorskog studija na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Prijavit će obranu sinopsisa te dalje obrađivati i prikupljati arhivsku i ostalu dokumentaciju vezanu za temu što će u 2016. godini uključiti i terensko istraživanje. Rad je tematski uključen u treću programsko kronološku cjelinu projekta »Procesi rekonceptualizacije moderne (do 1980.)«.

Dr. sc. Iva Ceraj, također u sklopu treće kronološko-programске cjeline projekta, za-počet će rad na temi uloge i doprinosa arhitekata (čiji se osobni arhivski fondovi čuvaju u Muzeju), a koji su značajno doprinijeli inicijalnom organiziranju, profiliranju i razvoju područja dizajna u Hrvatskoj.

Mr. sc. Dubravka Kisić, u suradnji s vanjskom suradnicom dr. sc. Antonijom Mliko-tom također će raditi na trećoj programsko kronološkoj cjelini u kojoj će biti obrađena tema poslijeratne obnove Zadra s posebnim naglaskom na ulozi i doprinosu Hrvatske aka-demije znanosti i umjetnosti u tom značajnom zadatku urbanističko-arhitektonske disci-pline u vrijeme poraća. U sklopu druge programsko kronološke cjeline Moderna – među-narodni poticaji i tradicija (1918. – 1945.), mr. sc. Dubravka Kisić finalizirat će rad na znanstvenoj temi »Arhitekt Milovan Kovačević i pionirska generacija internacionalnog modernizma u Hrvatskoj«.

Izložbena djelatnost

U 2016. godini planira se realizirati sljedeće izložbene programe:

»*Zvonimir Franjo Tišina – Arhiv arhitekta*«, izložba iz fundusa Muzeja.

Odabrani segmenti opusa arhitekta F. Z. Tišine bit će predstavljeni izborom original-nih skica, crteža, nacrti i fotografija te hemerotečnog gradiva koji su pohranjeni u njego-vom osobnom arhivskom fondu. Cjeloviti opus prezentirat će se putem, za tu priliku di-zajniranog, digitalnog sučelja koje će po završetku izložbe biti postavljeno na digitalni re-pozitorij HAZU (www.dizbi.hr). Također će se prikazivati filmski dokumentarni materijal prikupljen iz arhiva Hrvatske radio televizije. Za potrebe izložbe, gradivu iz fundusa pri-družiti će se i primjerci originalnog namještaja prikupljenog od obitelji i drugih vlasnika. Autorice izložbe bit će Dubravka Kisić i Marina Smokvina. Izložbu će pratiti katalog u kojem će biti objavljeni: katalog radova, analitički katalog zbirke popraćen ilustracijama i kritički tekstovi o radu autora.

»*Karikature arhitekta Zdenka Kolacija*«, izložba iz fundusa Muzeja.

Ovom izložbom prezentirat će se neuobičajen, u hrvatskim razmjerima i jedinstven, dio opusa jednog arhitekta. U fundusu Muzeja nalazi se oko 150 karikatura koje su više od pukog registriranja fizičkih karakteristika te izražavaju duh i karakter portretiranih oso-ba. Izložit će se odabir originalnih karikatura autora, tematski i vremenski grupiran. Oda-bir će prikazati velik broj karikatura osoba iz svijeta kulture, umjetnosti i znanosti hrvat-ske i inozemne scene koje su se autora na poseban način dojmile i upućuju na njegove in-telektualne izazove i interese. Izložbu karikatura pratit će virtualna prezentacija čitavog zaprimljenog fonda koja će kroz crtački i slikarski segment dodatno rasvijetliti druge as-pekte autorovog opusa. S obzirom da je program zanimljiv i najširoj kulturnoj javnosti, bit će prikazan u sklopu manifestacije Noć Muzeja. Autorice izložbe bit će Dubravka Kisić i Ana Kršinić Lozica. Izložbu će pratiti deplijan.

»*Poslijeratna obnova Zadra*«, izložba u suradnji s Državnim arhivom Zadar, Narod-nim Muzejom Zadar (Muzejom grada Zadra i Galerijom umjetnina) i Odjelom za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zadru.

Cilj izložbe je upoznati najširu kulturnu javnost s povijesnim okolnostima, motivacija-ma, stručnim naporima i rezultatima rada na obnovi Zadra uništenog u ratnim razaranja-ma Drugog svjetskog rata u razdoblju od 1945. do 1953. godine. Kao jedan od najkompleks-nijih zadataka i izazova naše poslijeratne urbanističko-arhitektonske i konzervatorske stru-

ke koji se odvijao u vremenu opterećenom brojnim problemima, ovaj po mnogo čemu kontroverzni društveni i stručni napor uvjerljivo svjedoči o statusu i dosezima naše arhitektonske kulture toga vremena. Autorice izložbe bit će Dubravka Kisić i Antonija Mlikota. Izložbu će pratiti katalog u kojem će biti objavljena prikupljena slikovna dokumentacija i tekstovi s povijesnim pregledom događaja i kritičkom interpretacijom teme.

Realizacija do sada navedenog planiranog izložbenog programa ovisit će o dodjeli sredstava koju smo zatražili od mjerodavnih fondova za financiranje programa u kulturi za 2016. godinu.

Izvan sustava financiranja fondova planira se realizacija izložbenog programa »Arhitekt Vlado Petričević« koju će u suradnji s autorom koncipirati Iva Ceraj. Opus arhitekta Vlade Petričevića (Nova Gradiška, 21. srpnja 1944.) obuhvaća niz arhitektonskih realizacija, projekata zaštite spomenika kulture kao i prošireno polje interesa koji iskazuje na području unutrašnjeg uređenja, industrijskog dizajna te postava izložbi i publicistike. Kao djelatnik Centra za industrijsko oblikovanje u Zagrebu, polovicom 70-ih godina osvaja više nagrada za namještaj u proizvodnji tvornice *Oriolik*. Od 1992. djeluje samostalno te realizira niz obiteljskih kuća. Autorica izložbe bit će Iva Ceraj. Izložbu će pratiti deplijan. Financijску potporu ovom programu osigurat će autor.

Izdavačka djelatnost

U 2016. godini u sklopu izdavačke djelatnosti planiran je rad na sljedećim projektima:

U sklopu edicije *Architectonica*, glavnog urednika akademika Andrije Mutnjakovića, Muzej priprema objavljivanje iznimno vrijedne knjige arhitekta Domenica Fontane: »Della transportatione dell'obelisco Vaticano et delle fabbriche di nostro signore papa Sisto V«, s obimnim grafičkim priložima autora Natalis Bonifacius Sibenicensis Dalmaticus / Šibenčanin Natalije Bonifacije. (Format: 24x30 cm, opseg: oko 300 stranica, naklada: 500 kom.). Djelo je prvi puta objavljeno u Rimu 1590. godine, te se planira objaviti u obliku faksimila izvornog izdanja s prijevodom sa starotalijanskog na hrvatski i engleski jezik, uz popratni analitički tekst razjašnjenja. S obzirom na činjenicu da djelo, prema istraženim podacima, do danas nije prevedeno ni na jedan jezik, te je dostupno samo u digitalnom obliku, objavljivanje će predstavljati značajan prilog poznavanju hrvatskog doprinosa oblikovanju grada u proširenom kontekstu europske arhitektonske baštine. (S obzirom na značaj izdavačkog projekta, u narednom planskom razdoblju predloženi program planira se predstaviti i usporednom studijskom izložbom koja se također planira održati u Ljubljani, u prostoru Slovenske akademije znanosti in umetnosti, s obzirom da je u okviru ove suradnje Muzej već ostvario tri uspješna izložbena projekta.) Financiranje troškova projekta zatraženo je od mjerodavnih fondova za financiranje programa u kulturi za 2016. godinu.

Nastavit će se rad na prikupljanju sredstava i finalizaciji projekta monografije »Arhitekti članovi HAZU« koja je koncipirana kao zbir pojedinačnih i individualiziranih doprinosa arhitekata članova HAZU kreativnim, znanstvenim, pedagoškim i društvenim aspektima arhitektonske discipline. Posebno će biti predstavljena njihova uloga i doprinos u sklopu cjelovitog umjetničko-znanstvenog ambijenta HAZU. Za svakog autora priredit će se iscrpna radna biografija s cjelovitom bibliografijom. U likovnom prilogu svaki od autora bit će predstavljen s tri relevantna rada. Do sada su obrađeni svi redovni i izvanredni članovi, a u tijeku je rad na obradi dopisnih članova i članova suradnika.

Nastavit će se rad na realizaciji izdavačkog projekta »Studije« u kojima će se objavljuj-

vati problemski tekstovi s područja povijesti, teorije te kritike arhitekture i urbanizma. Format niza iznosi 14,8x21 cm (A5), opsega do 16 kartica autorskoga teksta na hrvatskom jeziku s usporednim prijevodom na engleski te ilustracijama i kratkim životopisom autora. Pojedinačna publikacija u finalnom, tiskanom obliku iznosi do 48 stranica. Osim u tiskanom, predviđena je i u elektronskom obliku. Do sada su pripremljene tri publikacije niza autorica Ane Kršinić Lozica (1. i 3.) i Ive Ceraj (2.). Tisak će ovisiti o prilivu sredstava koja ćemo prikupiti za njegovu realizaciju.

Finalizirat će se rad na izdavanju publikacije »Vladimir Turina - arhitektonske izložbe« autorice mr. sc. Dubravke Kisić (format 24X30, opseg 80 stranica, tekst na hrvatskom i engleskom, naklada 300 kom.) i interaktivnog CD-a »Neven Šegvić o arhitekturi« autorice mr. sc. Dubravke Kisić (format 15X30, CD s digitaliziranim objavljenim tekstovima arhitekta Nevena Šegvića + 12 stranica knjižnog bloka s uvodnim tekstom na hrvatskom i engleskom, naklada 300 kom.).

Izvršit će se pripremni radovi za tiskanje monografije »Arhitekt Milovan Kovačević i pionirska generacija internacionalnog modernizma u hrvatskoj arhitekturi« autorice Dubravka Kisić.

Također, za potrebe izložbenih i drugih programa za koje će biti prikupljena financijska sredstva i koji će biti realizirani, tiskat će se prateći katalozi, deplijani i plakati.

HRVATSKI MUZEJ MEDICINE I FARMACIJE

Hrvatski muzej medicine i farmacije osnovan je s ciljem prikupljanja, čuvanja, stručne obrade i prezentiranja hrvatske medicinske i farmaceutske baštine, a počeo je s radom od ožujka 2015. godine kada je nastupila na dužnost upraviteljica Muzeja *Silvija Brkić Midžić*, viša kustosica, za sada jedina djelatnica Muzeja.

Muzejski odbor djeluje u sastavu: akademik *Marko Pećina*, tajnik Razreda za medicinske znanosti, voditelj Muzeja i predsjednik Muzejskog odbora; akademik *Vjekoslav Jerolimov*; akademik *Slobodan Vukičević*; prof. dr. sc. *Nikola Kujundžić*; prof. dr. sc. *Stella Fatović-Ferenčić*, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU; *Marina Štancl*, dipl. iur., tajnik HAZU; *Silvija Brkić Midžić*, prof., upraviteljica Muzeja.

Muzej je upisan u Očevidnik muzeja pri Ministarstvu kulture RH i u Registar hrvatskih muzeja, galerija i zbirki pri MDC-u.

Inicijalni fundus Muzeja čini Zbirka za povijest medicine i farmacije Odsjeka za povijest medicinskih znanosti. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti namijenila je za Muzej prostor površine oko 300 m³ u prizemlju zgrade Gundulićeva 24 te su započete pripreme za projekt adaptacije prostora za muzejsku djelatnost.

Prikupljanje građe

Planira se uspostavljanje suradnje s muzejskim, zdravstvenim i znanstvenim ustanova-

ma zbog evidentiranja, vrjednovanja i odabira predmeta medicinske i farmaceutske baštine, tj. građe koja se nalazi u vlasništvu institucija i pojedinaca. Predmete za budući stalni postav Muzeja nabavljat ćemo putem donacija ili trajne posudbe. Muzej ima namjeru započeti pregovore s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu o preuzimanju u skrb dijela Zbirke ORL klinike iz ostavštine prof. dr. sc. Ante Šercera.

Dokumentacija

Planira se nastavak rada na reviziji Zbirke za povijest medicine i farmacije o kojoj je do sada vodio brigu Odsjek za povijest medicinskih znanosti. Tijekom revizije zatečeni predmet će biti fotografirani. Izdvajat će se oštećena građa te će se izraditi popis građe za restauraciju (po prioritetu) i prijedlog građe za otpis.

Nastavit će se rad na računalnoj inventarizaciji građe. U 2016. godini planira se dovršetak inventarizacije zbirke diploma i povelja i zbirke narodne medicine kako bismo ih prijavili za upis u Registar pokretnih kulturnih dobara RH pri Ministarstvu kulture. Također se planira uključivanje tih zbirki u digitalne zbirke HAZU – DIZBI.

Preventivna zaštita muzejske građe

Nastavit će se rad na opremanju i uređenju privremenih čuvaonica za muzejsku građu (u prostorijama Odsjeka za povijest medicinskih znanosti u Gundulićevoj 24/III i u prizemlju Gundulićeve 24). Planiramo nabavu još jednog arhivskog ladičara za papirnatu građu te dva mjerača vlage i temperature za čuvaonice – dataloggera, za čuvaonicu i karantenu.

Papirnatu muzejsku građu opremat će se bezkiselinskim papirom i spremati u ladičar. Predmeti od stakla, keramike i drva malih i srednje velikih dimenzija, koji su do sada bili smješteni u privremeno spremište u metalnim sanducima i u kartonskim kutijama, pohranit će se u metalne arhivske ormare uz oblaganje zaštitnim materijalima.

Restauriranje muzejske građe

U skladu sa smjernicama i uputama koje su dobivene od stručnih savjetnika konzervatora i restauratora, izrađen je plan konzervatorsko-restauratorskih zahvata na muzejskoj građi.

Zbog osjetljivosti materijala, stupnja i vrste oštećenja izvršit će se najprije konzervatorsko-restauratorski zahvati na diplomama i poveljama koje su najugroženije.

Prva faza tog plana izvršit će se u 2016. godini: restauriranje diploma i povelja na papiru (4 predmeta), te konzervatorsko-restauratorski zahvati na knjižnoj građi predviđenoj za izlaganje na izložbi u 2016. godini (3 predmeta). Prema restauratorskim smjernicama i pregledu s troškovnikom Hrvatskog restauratorskog zavoda planira se restauriranje najugroženijih slika, namještaja i apotekarske vage iz muzejskog fundusa (odabrano je 9 predmeta koji će biti uključeni u stalni postav Muzeja).

Stručni i znanstveni rad

Upraviteljica Muzeja Silvija Brkić Midžić nastavit će s pripremnim radovima za stalni

postav Muzeja, u suradnji s autoricom preliminarnog projekta prof. dr. sc. Stelom Fatović-Ferenčić, upraviteljicom Odsjeka za povijest medicinskih znanosti, i vanjskim suradnikom Želimirom Laszлом, konzervatorom savjetnikom. Pripremni radovi za stalni postav obuhvaćaju: istraživanje fundusa HMMF te relevantne arhivske i knjižnične građe Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU; istraživanje izvora i građe na terenu; definiranje sadržaja i forme prezentiranja saznanja o povijesti hrvatske medicine i farmacije; selekciju, valorizaciju i stručnu obradu muzejske građe; izradu prijedloga muzeološke koncepcije; sudjelovanje u pripremi arhitektonskog projektnog zadatka; fotografiranje građe za stalni postav; pribavljanje dviju stručnih recenzija muzeološke koncepcije; predstavljanje projekta javnosti.

Silvija Brkić Midžić nastavit će također i s aktivnim sudjelovanjem u programima Hrvatskoga muzejskog društva i kao pomoćnica urednice stručnog glasila »Vijesti muzealaca i konzervatora«. Sudjelovat će s izlaganjima na muzejskim stručnim skupovima, radionicama i manifestacijama te surađivati s prof. dr. sc. Stelom Fatović-Ferenčić na stručnim člancima vezanim za povijest zbirke i muzejsku građu.

Izložbena djelatnost

Planira se studijska izložba iz fundusa na temu: »Oglašavanje i ambalaža lijekova tvornice "Kaštel" u Zagrebu 1940-ih«. Autorice: Silvija Brkić Midžić, viša kustosica (koncepcija izložbe i kataloška obrada), prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić (uvodni tekstovi za izložbu i katalog). Izložba će se održati u Knjižnici HAZU od studenoga 2016. do siječnja 2017. godine.

Na izložbi i u katalogu bit će predstavljen niz od 34 farmaceutske reklame autora Pavla Gavrančića, koje su tiskane u bojama na kartonu u formatu razglednica za propagandu proizvođa farmaceutске tvrtke »Kaštel« (preteče »Plive«) u Zagrebu 1940. godine, liječnički dnevnički zagrebačkog liječnika dr. Luje Naletilića s popisom proizvođa tvornice »Kaštel«, primjeri objava reklama u onodobnom tisku i odabrani primjerci ambalaže lijekova (sveukupno oko 100 ekspanata).

Riječ je o vrijednoj građi koja do sada nije bila prezentirana javnosti, a za povijest hrvatske farmacije važna je kao svjedočanstvo o visokoj razini promotivnih aktivnosti jedne od prvih hrvatskih tvornica lijekova, koja je kasnije preimenovana u »Plivu«. Dioničarsko društvo i tvornica »Kaštel« osnovani su u Karlovcu 1921. godine. Tim entuzijasta vođen vrijednostima i strašću prema znanosti ubrzo je nakon osnutka tvrtke „Kaštel“ počeo s istraživanjem i razvojem novih lijekova. Godine 1927. proizvodnja seli na današnju lokaciju u Zagrebu, gdje se zapošljava oko 60 radnika, od kojih 10 s visokom stručnom spremom. Organizirani istraživački rad počeo je 1936., u suradnji s profesorom Vladimirom Prelogom sa Sveučilišta u Zagrebu, kasnijim dobitnikom Nobelove nagrade za kemiju. Već 1936. »Kaštel« je na tržište plasirao sulfanilamid, aktivnu ljekovitu supstanciju bakteriostatskog djelovanja, pod imenom »Streptazol«, koji je patentno zaštitio. »Kaštel« postaje jedan od prvih proizvođača sulfonamida u svijetu. Godine 1941. tvornica dobiva naziv Državni zavod za proizvodnju lijekova i vakcina, iz kojega je izvedena kratica »Pliva« – naziv pod kojim posluje od 1945. do danas.

Uz ovu studijsku izložbu planira se tisak pozivnice, plakata i kataloga na hrvatskom jeziku s pedesetak ilustracija u bojama.

Promotivne aktivnosti

Muzej će nastaviti s marketinškim aktivnostima u cilju okupljanja potencijalnih donatora i sponzora od kojih očekujemo financijsku potporu za realizaciju muzejskih programa, osobito stalnog postava. Osim pismene korespondencije sa suradnicima i poslovnim partnerima, povremeno ćemo organizirati sastanke i prezentacije u svrhu predstavljanja historijata, dosadašnjeg rada, ciljeva i planova Muzeja.

U svrhu informiranja šire javnosti o svojim prvim koracima u okviru muzejske djelatnosti, Muzej planira otvoriti svoj profil na Facebooku i urediti vlastitu mrežnu stranicu. Zbog prevelikog opsega poslova za jednu osobu, to će biti moguće tek kad bude primljen kustos pripravnik

KABINET GRAFIKE

U skladu s prijavljenim planom i programom, na natječaje Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Gradskoga ureda za obrazovanje, kulturu i sport i Turističke zajednice grada Zagreba, za 2016. godinu (računajući i s vlastitim prihodima) Kabinet grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (ovisno o prilivu novca i odobrenju Uprave) tijekom 2016. godine realizirat će:

- 1) Zadatke iz područja čuvanja i zaštite muzejske građe
  - a) restauriranje grafičkih matrica
  - b) opremanje umjetnina u trajnu muzejsku opremu (ovici, pasparti, mape)
- 2) Pripremiti registraciju kulturnih dobara: Zbirke matrica i Zbirke 20. i 21. st.
- 3) Izložbene aktivnosti
  - a) 7. hrvatski trijenale grafike s pratećim izložbama
  - b) Retrospektivna izložba Ivice Šiška
- 4) Izdavačke aktivnosti
  - a) izdavanje kataloga izložbi
  - b) izdavanje grafičkih mapa izabranih autora u ediciji Argola
  - c) pokretanje nove edicije: Crtači dnevnicu hrvatskih autora: 1. Nives Kavurić Kurtović
- 5) Pedagoške aktivnosti: organiziranje grafičkih radionica u Kalkografiji Kabineta grafike

Program rada realizirat će kolektiv Kabineta grafike: upraviteljica, muzejska savjetnica, mr. sc. *Slavica Marković* (kreator i izvršitelj programa) viša kustosica Vesna Kedmenec Križić, viša kustosica Ružica Pepelko, kustosica Ana Petković –Basletić, viša muzejska tehničarka Tanja Lisec, viši preparator Stanislav Novak i vanjski suradnici, pod nadzorom voditelja, akademika *Igora Fiskovića*.

Čuvanje i zaštita muzejske građe

Uz podršku i novac Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport grada Zagreba, nastavlja se proces restauracije i preventivne zaštite fundusa Kabineta grafike. Polako, ali temeljito opremaju se umjetnine u skladu sa

suvremenim europskim standardima čuvanja i zaštite muzejske građe. Posao se obavlja u skladu s planom, a u 2016. godini očekuju se sredstva za nastavak radova. Projekt čišćenja opremanja i arhiviranja 1000 grafičkih listova, zamišljen je kao suradnja unutar Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (Laboratorija za restauriranje rukopisa i Kabineta grafike). Nastavak čišćenja restauriranja i zaštite grafičkih matrica (oko 400 kom) realiziralo bi se u suradnji s umjetnicom grafičarkom Renatom Ladović Meštrović i Vesnom Kedmenec Križić, kustosicom Zbirke. Restaurirane i zaštićene grafičke matrice odlagali bismo u specijalne arhivske ormare, koje su posebno izradili u firmi Matmetal prema nacrtu upraviteljice Kabineta grafike mr. sc. Slavice Marković, 2013. godine. Ormari su kupljeni u svrhu čuvanja i zaštite muzejske građe, namjenskim sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Registracija kulturnih dobara Zbirke grafičkih matrica i Zbirke 20 i 21. stoljeća

Glavne aktivnosti svih kustosa Kabineta grafike bit će priprema registracije kulturnoga dobra: 1. Zbirke grafičkih matrica i 2. Zbirke 20. i 21. stoljeća. Taj posao podrazumijeva fotografiranje građe, dopunu i korekcije obrade već unešenih podataka u program M++ i postupak prijave registracije kulturnoga dobra.

Izložbena djelatnost

Tijekom 2016. planiraju se izložbe

- Ivica Šiško / pola stoljeća grafičkoga stvaralaštva - izbor iz donacije grafika
- 7. hrvatski trijenale grafike / s pratećim izložbama uz Trijenale

Ivica Šiško / pola stoljeća grafičkoga stvaralaštva - izbor iz donacije grafika

Ivica Šiško suvremeni je hrvatski slikar i grafičar. Rođen je u Livnu 24. siječnja 1946. godine. Završio je Školu primijenjene umjetnosti 1965. godine u Sarajevu, u klasi profesorice Mice Todorović. Upisao je Akademiju likovne umjetnosti u Zagrebu 1969. godine i diplomirao 1974. godine u klasi prof. Frane Baće. Bio je suradnik Majstorske radionice prof. Krste Hegedušića i prof. Ljube Ivančića od 1974. do 1978. godine. Završio je poslijediplomski studij grafike na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu.

Tijekom pola stoljeća kontinuiranoga grafičkoga stvaralaštva objavio je deset grafičkih mapa (koautor je na četiri) i tri bibliofilske knjige. Održao je pedesetak samostalnih izložbi, a sudjelovao je i na mnogobrojnim skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu. Djela mu se nalaze u prestižnim muzejima i galerijama u domovini i inozemstvu.

Dobitnik je brojnih domaćih i međunarodnih nagrada i Odlikovanja predsjednika Republike Hrvatske, dr. Franje Tuđmana Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića, za osobite zasluge u kulturi. Profesor je na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu, gdje živi i stvara.

Grafika zauzima važno mjesto u Šiškovu opusu, jer baš kroz grafiku linijom uobličava fantazmagoričnu viziju svijeta oblikovanu elementima realiteta koji nisu podređeni njenim zakonitostima. Šiškov svijet nastaje na vizualnim spoznajama okruženja i transformacijama koje proizlaze iz njegova doživljavanja dobra i zla, moralnih vrijednosti na jednoj strani i izobličenja najviših vrednota na drugoj. Širok registar znakova i slojevitost znače-

nja isprepliće se u nemiru arabeske. Duboko subjektivan, znalački educiran u mediju dubokoga tiska, svoj vrhunac ostvaruje tehnikom mezzotinte koju znalački rabi desetljećima.

Samostalna izložba u Kabinetu grafike prezentirat će izbor iz donacije Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, koja obuhvaća najvrijednije radove nastale tijekom pola stoljeća kontinuiranoga bavljenja grafičkom umjetnošću. Prigoda je to za prezentaciju i valorizaciju impresivnoga opusa realiziranog iznimno zahtjevnim tehnikama dubokoga tiska, osobito mezzotinte, koju profesor Šiško znalački primjenjuje, a u svom izrazu koriste danas samo rijetki umjetnici.

Izložbom grafika u Kabinetu grafike prezentirat ćemo izbor iz vrijedne donacije Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, obilježiti ćemo 50. obljetnicu umjetničkog rada ovoga istaknutog hrvatskog umjetnika i 70. obljetnicu njegova rođenja.

7. hrvatski trijenale grafike

Aktualne poetike hrvatskih grafičara

Hrvatski trijenale grafike kompleksna je manifestacije grafičke umjetnosti koja kroz središnju manifestaciju prikazuje djela pozvanih i posredovanjem žirija odabranih autora, a pratećim dionicama trijenala prezentira aktualne pojave i otklone od matice medija u vidu tematskih, problemskih ili autorskih izložbi koje rasvjetljavaju i valoriziraju specifične pojave ili promoviraju nove dosege u području grafičke umjetnosti.

7. hrvatski trijenale grafike koncepcijski će biti složen od četiri dionice, odnosno četiri komplementarne izložbe. Poziv za trijenale uputit će, temeljem osobnoga izbora radova u atelijerima autora upraviteljica Kabineta grafike mr. sc. Slavica Marković, dok će žiri sastavljen od istaknutih likovnih kritičara likovnih umjetnika i akademika izabrati radove nakon provedenoga javnog natječaja.

U povodu 50. obljetnice od pojave zagrebačke serigrafije (zagrebačka škola serigrafije), u sklopu Trijenala prezentirat ćemo odabrane radove dvanaestorice autora koji sedamdesetih godina intenzivno rabe medij serigrafije u realizaciji svojih uglavnom geometrijskih kompozicija (Ivan Picelj, Miroslav Šutej, Eugen Feller Juraj Dobrović, Aleksandar Smec, Vjenceslav Richter, Julije Knifer, Mladen Galić, Ljerka Šibenik, Branka Košković, Ante i Ivan Kuduz). Rekapitulirat ćemo i aktualizirati njihovu osobitost, kompleksnost, važnost u kontekstu hrvatske grafičke umjetnosti druge polovine 20. stoljeća. Ovako učestala primjena serigrafije u realizaciji grafičkih opusa značajnoga broja umjetnika, specifična je za Zagreb sredinom sedamdesetih godina. Taj je interes za serigrafiju jenjavao je koncem osamdesetih. Spomenuti autori rabe serigrafiju u komponiranju svojih originalnih grafika, a samo iznimno pomoću serigrafije reproduciraju svoja slikarska ostvarenja. Ta je praksa devedesetih godina poprimila šire razmjere na štetu originalne grafike.

Aktualne poetike hrvatskih autora bit će prezentirane mapiranim grafikama iz edicije Agola jer su nastale kao autentičan projekt u razdoblju između dvaju trijenala (Franković, Arbanas, Sladović, Marijanović, Čabraja, Vivoda, Vodopija, Krasić, Šiško).

Kontinuiranim praćenjem grafičkih aktivnosti hrvatskih autora mogli smo jednostavno zaključiti da je svaki autor zaokupljen sebi svojstvenom, odabranom tematikom i likovnom problematikom koju elaborira kroz nizove, cikluse ili pojedinačne kompozicije, pa kad se i pojavi neka opća tema trijenala nastoje te iste radove uklopiti unutar zadanog okvira. Stoga je ova otvorenost, široka vrata za ulaz na trijenale samo prividna. Kriterij izvrsnosti, ranolikosti poetika i likovnih tehnika osnovno su pravilo izbora autora za sudjelovanje na 7. hrvatskom trijenalu grafike.

Kustosi Kabineta grafike izabrat će (iz generacije studenata ALU) grafike mladih autora koji će biti nova perspektiva i kvalitativna dopuna Trijenala. Uz prethodnicu, jedinstvenu obljetničku izložbu iz donacije grafika Kabinetu grafike, svojevrsnu retrospektivu grafike profesora Ivica Šiška, ova će manifestacija biti cjelovita slika stanja i dosega hrvatske grafičke umjetnosti. Izložbe će se održavati u prostorima Kabineta grafike i Glipoteke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, tijekom lipnja i srpnja 2016. godine.

Izdavačka djelatnost

/ katalozi, monografije, pozivnice, DVD, grafičke mape, crtači dnevnik (urednica svih izdanja mr.sc. Slavica Marković)

- 1) Ivica Šiško / pola stoljeća grafičkoga stvaralaštva - izbor iz donacije grafika, katalog, pozivnica, plakat
- 2) 7. hrvatski trijenale grafike, katalog, pozivnica, plakat, DVD / video
- 3) Grafička mapa Ines Krasić / grafike, pozivnica
- 4) Grafička mapa Ivica Šiško / mezzotinte, pozivnica
- 5) Grafička mapa Zdenka Pozaić / drvorez, pozivnica
- 6) Edicija: »Crtači dnevnici hrvatskih autora« / Nives Kavurić Kurtović, crtači dnevnik, pozivnica
- 7) »Noć muzeja«, reklamne publikacije, ulaznice, reprodukcije
- 8) 10. »Dan muzeja«, DVD / video

Grafička mapa Ines Krasić / grafike

Umjetnička mapa edicije Argola Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Prezentirat ćemo recente grafike Ines Krasić (rođena je 1969. u Mostaru) izvanredne profesorice na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Ines Krasić neizostavno je ime suvremene hrvatske likovne scene, a brojni pozivi na sudjelovanje na međunarodnim izložbama samo su potvrdila njezina visoka umjetničkog plasmana.

Posljednjih godina kontinuirano izlaže na Hrvatskim trijenalima grafike/cртеža u organizaciji Kabineta grafike, na kojima je osvojila Posebno priznanje Odbora za dodjelu nagrada na 3. hrvatskom trijenalu grafike i Nagradu Ministarstva kulture RH na 4. hrvatskom trijenalu crteža. Suradnja s umjetnicom produbljena je 2004. godine kada je nakon 3. hrvatskog trijenala grafike, upraviteljica Kabineta grafike mr. sc. Slavica Marković, koncipirala mapu «Bijela struja u hrvatskoj grafici» u koju je uvrstila i još četiri istaknute autorice: Ivanu Franke, Mirjanu Vodopiju, Meju Mujičić, Anu Kadoić. Mapa je u cijelosti realizirana u Kalkografskoj radionici Kabineta grafike. Za tu mapu autorica je izradila dvije jetkanice nazvane *Oh Boys* i *FatGirls.com*, na kojima je uočljiva eliminacija boje te umjetničin angažirani i kritički odnos prema diktatima suvremenog doba.

Grafička mapa Ivica Šiško / mezzotinte

Umjetnička mapa edicije »Argola«, Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Ivica Šiško rođen je 1946. godine u Livnu. Diplomirao je na Grafičkom odsjeku Akademije likovnih umjetnosti 1974. godine, a od 1974. do 1978. godine bio je suradnik Majstorske radionice Krste Hegeđušića i Ljube Ivančića. Poslijediplomski studij grafike završio je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi profesora Frane Baće. Pedagoški djeluje na Nastavničkom odsjeku Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, danas u zvanju redovnog profesora. Tijekom dosadašnjeg plodnog grafičkog stvaralaštva objavljeno mu je deset grafičkih mapa (koautor je na četiri) i tri bibliofilске knjige. Održao je pedesetak samostalnih izložbi, a sudjelovao je i na mnogobrojnim skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu. Djela mu se nalaze u renomiranim muzejima i galerijama u domovini i inozemstvu.

U godini obilježavanja jubileja pedesetgodišnjeg grafičkog stvaralaštva i sedamdeset godina života ovog suvremenog hrvatskog slikara i grafičara starije generacije, namjera je valorizirati njegovo iznimno i bogato dugogodišnje slikarsko i grafičko stvaralaštvo ovjenčano s jedanaest domaćih i međunarodnih nagrada. Pet je to desetljeća ustrajnog i predanog njegovanja raznovrsnosti grafičkog metierstva, uz poštivanje postulata tradicionalnih grafičkih tehnika, posebice dubokog tiska.

Od ekspresivnih linijskih raščlambi pokreta, u prostoru ispunjenu organskim oblicima i figurativnim pojedinostima, preko ornamentalnih, arabesknih preobrazbi i sugestivnih amalgama florealno – faunskih motiva kojima se približava novoj secesiji, pa do reminiscencija na Botticellija, Cranacha i El Greca u mitološkim prizorima, Šiškovе grafike živo pulsiraju u očitovanjima jedne osebujne imaginativnosti, koja linijom na materiji ploče uobličava fantazmagoričnu viziju dihotomičnog i nerijetko košmarnog svijeta. U rastvaranju bića i stvari, krećući se od patološkog i morbidnog ka poetskom, ona uvijek iznova izmiče očevidnosti i opire se zakonitostima realiteta. Šiškova djela mišljena u grafičkom mediju, intencionalnim govorom znakovlja, uobličuju, izriču i sublimiraju njegov spoznajno – doživljajni svijet zagledan u atlas prirode kao izvorište njegova likovnog jezika. Njegova je linija stasala u osebujan plastički grafem i razvila se u rukopis najosobnijih značajki, kadar oblikovati autentičnu likovnu paradigmu te povesti promatrača u srce elementarnosti.

Grafička mapa Zdenka Pozaić / drvorez

Umjetnička mapa edicije »Argola« Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Zdenka Pozaić rođena je 1940. u Čazmi. Po završetku Škole primijenjenih umjetnosti u Zagrebu (1960.) upisuje Akademiju likovnih umjetnosti, gdje je diplomirala 1966. godine u klasi prof. Alberta Kinerta. Završila je Specijalku za grafiku kod profesora Marijana Detonija (1968.).

Prvi put izlaže na skupnoj izložbi »Detoni i učenici« 1967. godine; prva samostalna izložba održana je u Cavtatu 1971. godine. Od tada do danas Zdenka Pozaić broji preko sedamdeset samostalnih i više od tristo skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu. Dobitnica je više nagrada za grafiku, crtež i ex-libris, među kojima su i Nagrada agencije za komercijalnu djelatnost na 18. zagrebačkoj izložbi grafike (1994.) te Nagrada Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport grada Zagreba na 5. hrvatskom trijenalu grafike (2009.). Objavila je šest pjesničko-grafičkih mapa i trideset i osam naslova u bibliofilskoj ediciji »Riječ i slika«. Pokrenula je biblioteke: Dub, Pjesnici, Pjesnik i Kajdanka. Početkom devedesetih počinje raditi reljefe u drvu i keramici, a okušala se i u slikanju na emajlu.

Radovi joj se nalaze u muzejima i galerijama, te privatnim zbirkama u zemlji i ino-

zemstvu. Boravila je na studijskim putovanjima u Engleskoj, Irskoj, Francuskoj, Njemačkoj, Belgiji, Švicarskoj, Austriji, Italiji, Češkoj, Slovačkoj, Mađarskoj, Španjolskoj, Egiptu i Nizozemskoj. Godine 2012. objavljena joj je monografija (autori Iva Körbler i akademik Tonko Maroević) u nakladi Art magazina Kontura.

Tihom ali prodornom prisutnošću te metierskim djelovanjem, Zdenka Pozaić nezaobilazna je ličnost i neizostavna vertikalna suvremene hrvatske grafičke scene, čiji umjetnički opus odlikuje poštovanje i njegovanje postulata tradicionalnih grafičkih tehnika - posebice tehnika visokog tiska, te dosljednost i koherentnost likovnog izraza. Zahvaljujući istančanom senzibilitetu, duhovnosti te intimističkom doživljaj svijeta, kao i ljubavi prema glazbi i poeziji Zdenka Pozaić osluškuje eho umjetničkih vrsta, sublimirajući ih u odmjerene grafičke rezonance intenzivnog kolorizma, čistog izraza te složene kompozicije. Kao ključni promicatelj i zaslužni predstavnik tehnike drvoreza Zdenka Pozaić zavrijedila je važno mjesto u ediciji Argola.

Edicija: »Crtači dnevnici hrvatskih autora / Nives Kavurić Kurtović«

Prva u ovoj, novoj ediciji Kabineta grafike, bit će izabranim crtačim dnevnikom predstavljena akademkinja Nives Kavurić Kurtović.

Nives Kavurić Kurtović slikarica je i grafičarka rođena je 1938. godine u Zagrebu. Diplomirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1962. godine. Bila je suradnik Majstorske radionice Krste Hegeđušića od 1962. do 1967. godine. Do 1983. godine profesorica je na zagrebačkoj Akademiji likovnih umjetnosti, a od 1997. godine redovita je članica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Njezina djela nalaze se u brojnim privatnim i javnim zbirkama u zemlji inozemstvu.

Tijekom cijeloga radnoga vijeka Nives kontinuirano crta na velikim i malim površinama papira. Prvu samostalnu izložbu crteža organizao je Kabinet grafike JAZU 1963. godine i od tada ona izlaže diljem Hrvatske i svijeta. Dobitnica je brojnih nagrada i priznanja među kojima se ističe: prva nagrada na 5. bijenalu mladih u Parizu (1967.), prva nagrada na 2. Internationale Malerwochen u Grazu (1968.), godišnja nagrada »Josip Račić« (1973.), Grand prix na 8. međunarodnoj izložbi originalnog crteža u Rijeci (1982.), prva nagrada za slikarstvo na 25. zagrebačkom salonu (1990.) i nagrada »Vladimir Nazor« za životno djelo (2004.). Od svojih likovnih početaka pa sve do najnovijih radova Nives Kavurić Kurtović ostaje vjerna nadasve prepoznatljivu figurativnom izričaju. U središtu njezina likovnog interesa ljudski su likovi, često na iznimno ekspresivan – u nekim primjerima čak i naturalističan način – prikazani kao osamljene, otuđene i tjeskobom ispunjene individue. Kolorit joj je uvijek profinjen i odmjeren, a linije sugestivne i virtuosno vođene. Svoje likove smješta u uglavnom nedefinirane prostore, što snažno pridonosi njihovu dodatnom isticanju. Motiv majčinstva i ženstvenosti nerijetko je prisutan u stvaralaštvu Nives Kavurić Kurtović, a nisu joj strane ni groteska i erotičnost. U prizore svojih slika, crteža i grafika katkad ugrađuje riječi, pa i cijele rečenice čime snažno utječe na niz mladih umjetnika. Crtači dnevnici osebujna su umjetnička vrsta u njezinu opusu i dragocjen prinos hrvatskoj suvremenoj umjetnosti. Stoga upravo njezinim crtačim dnevnikom započijemo novu ediciju.

Manifestacije i pedagoške aktivnosti

Noć muzeja uz Izložbu plakata Nade Falout

»Noć muzeja« najuspješnija je muzejska manifestacija koju je prihvatila široka publi-

ka, veliki broj građana Republike Hrvatske, svih društvenih slojeva, različite dobi i širokoga raspona obrazovanja. Za »Noć muzeja« 2016. planira se niz aktivnosti koje će obogatiti tu po mnogočemu jedinstvenu muzejsku večer. Uz izložbu »Nada Falout – kazališni plakati« organizirala bi se prodaju po pristupačnim cijenama izdanja Kabineta grafike (katalozi, monografije, grafički listovi i grafičke mape, elektronička izdanja) i glazbeni program.

Dan muzeja

Kabinet grafike specijalistička je muzejska institucija koja u svom sastavu ima Kalkografsku radionicu u kojoj se održavaju grafičke radionice s ciljem podučavanja učenika osnovnih i srednjih škola te zainteresiranih građana grafičkim tehnikama. Pod temom »Muzeji i kulturni krajolici« u povodu Dana muzeja u prostoru Kalkografije namjera je Kabineta grafike organizirati nekoliko grafičkih radionica namijenjenih djeci školske dobi pod vodstvom umjetnice grafičarke Renate Ladović Meštrović. Učenici bi se teoretski upoznali s tehnikom dubokog tiska te usvojili praktična znanja o tehnici mezzotinte. Djeca bi naučila kako se pripremaju ploče i boja za tisak, kojim se alatom koriste umjetnici grafičari, isprobali sami raditi u tehnici mezzotinte te otisnuli svoje radove na velikoj tiskarskoj preši koje bi kasnije mogli izložiti u svojoj školi.

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA

Redovita djelatnost

Stalni postav

Djelatnici Strossmayerove galerije obavljat će stručna vodstva u Galeriji za visoke goste Akademije, stručnjake srodnih institucija iz zemlje i inozemstva, studente visokoškolskih institucija s područja umjetnosti.

Inventura

Predviđena je revizija muzejske građe iz fundusa Strossmayerove galerije s kojom bi se započelo u prosincu 2015. godine, a trajala bi do ožujka 2016. godine.

Restauriranje i zaštita

Slike

Opetovano upozoravamo da je potrebno dati na novi uvez-restauraciju u Hrvatski državni arhiv časoslov Liber Beate Marie Virginis iz XV. stoljeća, jer je stanje uveza, zbog učestalosti baratanja prilikom pripreme oko izdavanja njegova faksimila, prilično alarmantno.

Uz suglasnost voditelja Galerije, akademika *Vladimira Markovića*, a u suradnji sa stručnjacima iz Restauratorskog zavoda Hrvatske, tijekom godine restaurirat će se prema planu prioriteta umjetnine iz stalnog postava Galerije. Radovi su planirani na pet slika: 1. C. Maratta, Papa Leo I. Veliki (inv. br. SG-2), 2. Robert Lefèvre, Portret Marie Paoline Borghese (SG-39), 3. Radionica: Pier Francesco Fiorentino, Bog otac blagoslivlja Bogo-

rodiću s Djetetom i sv. Ivanom (SG-51), 4. F. Vecelli, Sv. Nikola iz Barija (SG-222), 5. Cavaliere d'Arpino, Sv. Juraj ubija zmaja (SG-103).

Bilo bi potrebno restaurirati dvije slike iz zbirke Vanka na Korčuli, »Igrači biljara« i »Portret Emericha«, za koje je napravljen troškovnik glede potrebnih restauratorskih zahvata, a koje već nekoliko godina čekaju na restauraciju u Restauratorskom zavodu Hrvatske.

Galerija

Uređenje galerijskog prostora

Prijeko je potrebno u suradnji s Zavodom za zaštitu spomenika kulture RH te Restauratorskim zavodom Hrvatske izraditi projekt za adaptaciju Galerije. Ovaj bi arhitektonski zahvat uključivao zamjenu zidnih draperija adekvatnim vatro-otpornim materijalom, te instalaciju novog alarmnog sustava, jer dosadašnji ograničava pomicanje i razmještaj slika, što dakako utječe i na samu koncepciju stalnog postava. Istom bi trebalo riješiti mikroklimatske uvjete u Galeriji instalacijom jedinstvenog klima uređaja, te riješiti problem rasvjete.

Projekt uređenja Galerije podrazumijeva i nabavku adekvatnih vitrina za slike manjeg formata koje su uklonjene iz stalnog postava zbog neprimjerenog smještaja ponad izvora topline. Kako se već niz godina ukazuje, postojeće garniture za sjedenje potrebno je obnoviti te presvući novim. Po definiranju arhitektonskih zahvata upravitelj Galerije u suradnji sa stručnjacima iste izradio bi elaborat stalnog postava Galerije.

Znanstvena, stručna i redovna djelatnost

Znanstveni i stručni djelatnici Galerije radit će na kritičkom katalogu Strossmayerove galerije uz suradnju akademika Radoslava Tomića, prof. dr. sc. Sanje Cvetnić, dr. sc. Višnje Bralić, i dr. sc. Zoraida Demori-Staničić. Rad na katalogu predviđen je u Nacrtu strateškog plana Galerije koji je predan Ministarstvu kulture RH.

Ljerka Dulibić, Iva Pasini Tržec i Borivoj Popovčak nastavit će rad na katalogu umjetnina u zbirnom fondu Galerije.

U trajanju od 9. studenoga 2015. do 31. siječnja 2016. održat će se umjetničko-dokumentarna izložba autorica Ljerke Dulibić, Ive Pasini Tržec i kustosa izložbe Filipa Turkovića Krnjaka Biskup »Josip Juraj Strossmayer kao sakupljač slika starih majstora«, na kojoj će biti predstavljeni ogledni primjeri znanstveno-istraživačkih napora za utvrđivanje okolnosti nabave i provenijencije pojedinih umjetnina iz Strossmayerove zbirke te rekonstruiranje procesa formiranja današnje Strossmayerove galerije starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Uz prezentiranje originalnih djela iz stalnoga postava odnosno fundusa Strossmayerove galerije izložbom će biti obuhvaćena raznolika dokumentarna odnosno arhivska građa (dokumenti iz arhiva prodavatelja i/ili umjetnika i znanstvenika, iz korespondencije prodavatelja i/ili kupca, iz različitih inventarnih popisa i raznih oblika muzejske dokumentacije) te slikovni izvori (reprodukcije komparativnog materijala, arhivskih fotografija, oznaka prisutnih na umjetninama poput grbova, monograma ili inventarnih oznaka). Planira se izdavanje kataloga uz izložbu.

U trajanju od 25. rujna do 31. prosinca 2016. planira se izložba »Mrtve prirode iz fundusa Strossmayerove galerije starih majstora« autora Borivoja Popovčaka, Ljerke Dulibić

i Ive Pasini Tržec na kojoj će biti predstavljeno tridesetak radova nastalih u rasponu od 17. do 20. stoljeća, iz različitih europskih slikarskih škola. Cilj izložbe je prikazati raspon žanra mrtve prirode u svojoj raznolikosti pristupa unutar istovjetne tematike.

Dulibić i Pasini Tržec završit će pripremne radove za publiciranje knjige »Strossmayerova zbirka starih majstora« te uputiti rukopis na recenzentski postupak, nakon čega će započeti priprema za tisak.

Dulibić i Pasini Tržec planiraju englesko izdanje knjige »Slike Muke i Uskršnuća u Strossmayerovoj galeriji«.

Dulibić će u suradnji s dr. sc. Višnjom Bralić iz Hrvatskog restauratorskog zavoda u travnju 2016. godine provesti istraživački projekt »Kopije Rafaelovih vatikanskih fresaka u Strossmayerovoj galeriji« - istraživanje podrijetla i (re)valorizacija atribucije Carlu Maratti, uz potporu Zaklade HAZU, koja je za taj projekt dodijelila sredstva na natječaju 2015. godine.

Ovisno o ishodu natječaja koji su još uvijek u tijeku, u drugoj će polovici godine biti realizirani, odnosno bit će započeta realizacija prijavljenih projekata čiji se rezultati očekuju do proljeća 2016.; u slučaju da ti projekti neće biti prihvaćeni za financiranje Dulibić i Pasini Tržec u drugoj će polovici 2016. godine pripremati nove prijedloge znanstvenih projekata za nacionalne i europske natječaje.

Dulibić i Pasini Tržec nastavit će s redovitim objavljivanjem stručnih i znanstvenih radova o pojedinim slikama iz zbirke i/ili istraživačkim temama vezanim uz fundus Galerije te sudjelovati na znanstvenim i stručnim skupovima čiji će se program podudarati s planom rada Galerije odnosno područjem kojeg obuhvaća fundus i djelatnost Galerije.

Dulibić i Pasini Tržec očekuju objavljivanje nekoliko ranije priređenih i za tisak prihvaćenih znanstvenih radova.

Dulibić i Pasini Tržec planiraju do 15. siječnja 2016. godine predati tekst »Scambi culturali tra idee e immagini – gli artisti romani e la formazione della collezione Strossmayer« za zbornik skupa »Corrispondenze d'artista: Roma e l'Europa (XVIII-XIX secolo)/Artistic Correspondences: Rome and Europe in the 18th and 19th centuries« (Rim, 15.-16. lipnja 2015.).

Dulibić i Pasini Tržec planiraju do kraja siječnja 2016. godine predati tekst »The Strossmayer Gallery in Zagreb in the interwar period – from a utopian project to the renowned institution« za tematski broj časopisa »Il Capitale Culturale. Studies on the Value of Cultural Heritage: "Museums and exhibitions between WWI and WWII" «(14, 2016).

Dulibić i Pasini Tržec planiraju do 15. veljače 2016. godine predati tekst »Building the Cultural Capital of the New Nation - Zagreb's Museum Buildings at the Turn of the 19th to the 20th Century« za zbornik skupa »Museum Envisioned. Architectural Competitions 1851-1914. Museumsvisionen. Architekturwettbewerbe 1851-1914.« (Berlin, 2.-4. srpnja 2015.).

Dulibić i Pasini Tržec planiraju do kraja veljače 2016. prirediti tekst o nabavkama umjetnina za zbirku biskupa Strossmayer na firentinskom tržištu umjetnina.

Dulibić će sudjelovati na međunarodnoj konferenciji 62nd »Annual Meeting of the Renaissance Society of America« (Boston, 31. ožujka - 2. travnja 2016.) s izlaganjem »Christ Dead or Alive On the Edge of Christendom«, u sesiji Divinely Human: Representing the Body of Christ I.

Pasini Tržec će u zimskome semestru 2015./2016. izvoditi nastavu na obaveznom kolegiju Flamansko i nizozemsko slikarstvo u 15., 16. i 17. stoljeću na katedri za nederlandistiku pri Odseku za germanistiku Filozofškoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Dulibić će u ljetnome semestru 2015./2016. izvoditi nastavu iz kolegija Ikonografija umjetnosti zapadnoga kruga na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Borivoj Popovčak će u prvom redu obavljati poslove navedene u opisu radnog mjesta upravitelja Galerije, a što uključuje pripremu izvještaja o radu i planove rada za Upravu Hrvatske akademije, Muzejsko dokumentacijski centar, natječaja za sredstva Ministarstva kulture RH, očevidnike muzeja, te ugovora za posudbu umjetnina, itd. Prema potrebi sudjelovat će u radu Akademijinih komisija i tijela.

Davat će stručna mišljenja i informacije o likovnim djelima u posjedu privatnih osoba ili zbirki izvan ustanove. Stručni rad poglavito će se ticati zbirke francuskih majstora koja mu je povjerena te će glede toga kontinuirati rad na istoj, što podrazumijeva praćenje recentne i relevantne literature i periodike koje se odnose na to području. Istom će glede informacija u svrhu atribucijskih potvrda kontaktirati relevantne muzejske ustanove i stručnjake u inozemstvu. Sljedeće godine izdat će publikaciju »Marquis de Piennes – Donator Strossmayerove galerije«.

U stručnoj periodici namjerava objaviti članak o tapiseriji »Mirenje Sabinjanki« iz fundusa Strossmayerove galerije.

Za Strossmayerove dane u Đakovu u svibnju mjesecu pripremit će izložbu Unutrašnjost đakovačke katedrale te napisati predgovor u katalogu izložbe.

U mjesecu studenome zajedno sa Ljerkom Dulibić i Ivom Pasini Tržec pripremit će izložbu »Mrtve prirode iz fundusa Strossmayerove galerije starih majstora«.

Asistirat će pri postavljanju izložbi od strane Razreda za likovne umjetnosti HAZU u prostoru X. dvorane Strossmayerove galerije.

Nadgledat će, i sudjelovati u pratnji umjetnina, u odlasku ili dolasku, određenih za posudbu u inozemstvo.

Kustosica *Ivana Gržina* nastavit će postupak sređivanja, obrade i preventivne zaštite fotografske i fotomehaničke građe iz dijela dokumentacijskih fondova Strossmayerove galerije. U sklopu redovne skrbi o povjerenim umjetničkim zbirkama posebice će se posvetiti stručnoj obradi radova Maksimilijana Vanke.

Kao članica Radne grupe muzejskih djelatnika Ivana Gržina nastavit će sa sudjelovanjem u posljednjoj dionici projekta izrade Nacionalnog pravilnika za katalogizaciju – izrada, objavljivanje i održavanje, započetog 2013. godine, u koji je uključen cjelokupan baštinski sektor te uza nj vezan dio akademske zajednice.

Realizirat će objavljivanje članka o rodoslovlju Bele Csikosa Sesije kao i opsežne publikacije »Obiteljske fotografije iz ostavštine Bele Csikosa Sesije u Strossmayerovoj galeriji starih majstora HAZU«, planirano za proteklu, 2015., godinu, što je međutim prolongirano zbog roditeljnog dopusta.

Kustosica Ivana Gržina pozvana je da sudjeluje u pripremi izložbe o životu i djelovanju Julija Csikosa Sesije. Nositelj projekta je Gradski muzej Križevci, koji posjeduje najveću zbirku umjetničkih radova Julija Csikosa te opsežnu dokumentarnu građu. Izložba je planirana za jesen 2016. godine, u prostoru likovne galerije Gradskog muzeja Križevci.

S kolegama Indirom Šamec Flaschar i Filipom Turkovićem-Krnjakom I. Gržina surađivat će u osmišljavanju tematskih dionica postava, pripremi te konačnoj realizaciji izložbe pod radnim nazivom »Schneiderov fotografski arhiv jučer, danas, sutra«. Planirano je

izdavanje popratnog kataloga i deplijana izložbe te obavljanje stručnih vodstava kroz postav.

Nakon što je krajem travnja zatvorena njihova, u atriju Akademijine palače postavljena, izložba »Svečanost otvorenja Strossmayerove galerije 1884. godine – Povodom dvjestote godišnjice rođenja biskupa Josipa Jurja Strossmayera«, kolegice Indira Šamec Flaschar i Ivana Gržina realizirat će i njeno virtualno izdanje, za što je financijsku potporu osigurala Zaklada Akademije.

Kolegica Gržina će i nadalje redovito obavljati stručna vodstva za visoke goste Akademije te za grupe građana, učenika i studenata. Indiri Šamec Flaschar pomagat će u vodstvima i obilascima Bašćanske ploče i kopije Rake sv. Šimuna. U sklopu godišnje akcije Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju Hrvatskog muzejskog društva, koja će održava između sredine travnja i sredine svibnja, I. Gržina priprema seriju poučnih radionica prilagođenih različitim skupinama korisnika, popraćenih edukativnom publikacijom tematski usklađenom sa središnjom idejom nacionalne kampanje. Planirane su znatne promjene izgleda i sadržaja publikacije u odnosu na dosadašnju praksu. Novost će predstavljati i uvođenje muzejske igre u tipu tzv. memory cards, koja za cilj ima razvijanje vizualnog pamćenja u posjetitelja.

Indira Šamec Flaschar će i nadalje, u okviru redovnog poslovanja Knjižnice Strossmayerove galerije, provoditi postupke inventarizacije, katalogizacije prinovljenih monografskih i serijskih publikacija te dijela neobrađene stare knjižne građe matičnoga fonda. Nastavit će poslove računalne obrade knjižničkoga fonda: katalogizacija monografskih i serijskih publikacija, klasifikacija te analitička obrada pojedinih časopisa. Izgradnja stručnoga knjižničkoga fonda ostvarivat će se nabavom recentnih izdanja publikacija (knjiga i časopisa) kupnjom (ovisno o raspoloživim financijskim sredstvima), razmjenom sa srodnim muzejsko-galerijskim ustanovama u zemlji i inozemstvu te poklonima. Nastavit će i uređivanje postojećih te unos novih bibliografskih jedinica u računalnu analitičku bibliografsku bazu »Bibliografija Strossmayerove galerije od 1842. do danas« (knjige, studije, članci, novinske vijesti i ostalo) o povijesti nastanka galerijske zbirke, sakupljanju umjetničkih djela te povijesti njihova istraživanja i izlaganja.

Pružat će informacije o fondu korisnicima Knjižnice (osobno, telefonom i elektroničkom poštom) te usluge pretraživanja knjižničkoga online kataloga te prema zahtjevima stručnoga galerijskoga osoblja i vanjskih korisnika osiguravati online pristup novim elektroničkim bazama te posudbu knjiga i časopisa studentima, postdiplomantima za potrebe studijskog obrazovanja te ostalim korisnicima.

Nadalje, ugovarat će termine posjeta Akademiji (telefonom, elektroničkom poštom) te izvoditi program stručnih vodstava u atriju palače Akademije namijenjenog djeci i mladima svih uzrasta (od starije predškolske dobi do viših razreda srednje škole), odraslima te korisnicima s posebnim potrebama.

Indira Šamec Flaschar planira objavljivanje članka temeljenog na posterskom izlaganju o brojnim zadacima koji ulaze u domenu djelovanja muzejskog knjižničara pod naslovom »Djelatnost knjižničara u Strossmayerovoj galeriji: od bibliografije do izložbe, od obrade specijalne knjižnične građe do digitalne prezentacije«, održanom na 14. Danima specijalnih i visokoškolskih knjižnica u Lovranu, 13. do 16. svibnja 2015. godine.

Planira održati prezentacije rezultata netom završenog projekta digitalizacije opsežne fotodokumentacijske cjeline »Schneiderovog fotografskog arhiva« na stručnim skupovima: Festivalu hrvatskih digitalizacijskih projekata u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, Seminaru Arhivi, Knjižnici, Muzeji u Rovinju.

Suradivati će s kustosima Ivanom Gržina i Filipom Turkovićem-Krnjakom na osmišljavanju tematskih dionica postava, pripremi te konačnoj realizaciji izložbe u mjesecu rujnu 2016. godine, u prostoru X. dvorane Strossmayerove galerije starih majstora pod radnim nazivom »Schneiderov fotografski arhiv jučer, danas, sutra«. Planirano je izdavanje popratnog kataloga te deplijana izložbe te obavljanje stručnih vodstava po postavu.

Obzirom na osiguranu financijsku potporu projektu od strane Zaklade Akademije, naredne će godine zajedno s kolegicom Ivanom Gržina upriličiti istoimeno virtualno izdanje izložbe »Svečanost otvorenja Strossmayerove galerije 1884. godine – Povodom dvjestote godišnjice rođenja biskupa Josipa Jurja Strossmayera« koja je bila otvorena na manifestaciji »Noć muzeja 2015.« i još uvijek se može razgledati u prostoru Knjižnice Akademije.

Tijekom godine planira objaviti nove digitalne objekte na portalu Digitalna zbirka HAZU (<http://dizbi.hazu.hr>) u okviru sljedećih digitalnih zbirki:

a) dopuniti postojeću digitalnu »Zbirku starih majstora«, objavljivanjem preostalih digitalnih objekata – fotografskih reprodukcija umjetničkih djela europskih slikarskih škola od 14. do 19. stoljeća, zastupljenih u stalnom Galerijskom postavu

b) digitalnu zbirku »Hemeroteka i katalozi Strossmayerove galerije« obogatiti novim digitalnim preslikama članaka, novinskih vijesti i sl. koje problematiziraju povijest nastanka Strossmayerove galerije

c) novoformiranu digitalnu zbirku »Schneiderov fotografski arhiv« nadopunjavati digitalnim preslikama fotografskih reprodukcija objekata hrvatske spomeničke baštine

Indira Šamec Flaschar će i nadalje redovito obavljati tekuće administrativne poslove vođenja urudžbenoga zapisnika, odlaganja arhive, otpreme pošte, dopisa, prijepisa, vođenja priručne blagajne za potrošni materijal, skladišta publikacija i ulaznica, vođenja i obračuna galerijske blagajne te svakodnevne kontrole sredstava za rad.

Muzejski tehničar *Antonio Blaži* će u 2016. godini nastaviti prikupljati i organizirati te digitalizirati materijale za hemeroteku i fototeku, raditi na pripremi i unosu ostalih podataka i materijala u bazu S++, pomagati kod unosa podataka u bazu M++.

Bit će zadužen za suključarstvo depoa i po potrebi angažiran kao pratnja Guarneri »King« violini prilikom izlaska iz spremišta, kao i na poslovima vezanim uz tehničku podršku na skupovima u organizaciji razreda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Vršit će potrebne popravke u galeriji i uredu galerije, sudjelovat će u inventurama kao i reviziji fundusa Strossmayerove galerije, uključujući i dislocirane zbirke – zbirka Vanka na Korčuli, zbirka Šulentić, itd.

Nastavit će s kontrolom, evidentiranjem i održavanjem mikroklimatskih uvjeta (temperatura, vlaga, svjetlost...) u galeriji, radnom prostoru i prostorijama oba depoa, s prijedlozima poboljšanja kvalitete istih. Prema potrebi vršit će izmjene u stalnom postavu galerije, nastavit će s kontrolom i organizacijom rada studenata – čuvara/vodiča stalnog postava.

Radit će na suorganizaciji manifestacija i akcija unutar galerije: hrvatske »Noći muzeja«, europske »Noći muzeja«, »Dana otvorenih vrata HAZU« te »Dana Gradske četvrti Donji grad«. Nadzirat će i predlagati rješenja za kvalitetnije tehničko osiguranje stalnog postava, organizirat će smještaj i pohranu slika u obje spremnice. Vršit će pripremu prostora i biti tehnička podrška u izvedbi predstojećih povremenih izložbi u

dvorani X galerije. Redovito će obavljati kontrolu rada protuprovalnog i protupožarnog sustava galerije i pomagati kustosima u administrativnim i ostalim poslovima. Organizirat će izdavanja slika iz fundusa galerije te dostave i otpremanje umjetnina za povremene izložbe i druge posudbe.

Voditelju knjižnice galerije pomagat će pri zaprimanju, organizaciji i inventarizaciji knjižničke građe te obavljati daljnje poslove prema utvrđenom planu digitalizacije i prezentacije Schneiderovog fotografskog arhiva.

Nastavit će upisivati i pohađati tečejeve, edukacije te stručne skupove i kongrese u organizaciji Muzejskog dokumentacijskog centra, Hrvatskog državnog arhiva, Hrvatskog muzejskog društva i drugih sličnih ustanova radi daljnjeg stručnog osposobljavanja te realizirati moguć posjet jednom od specijaliziranih sajmova muzejske opreme u inozemstvu.

Filip Turković-Krnjak kustos na zamjeni tijekom porodiljnog dopusta kustosice Ivane Gržine bit će uključen u izložbene projekte Galerije poput »Biskup Strossmayer kao sakupljač slika starih majstora«, te Prezentaciji nedavno digitaliziranog arhiva Artura Schneidera.

Također će raditi na obradi sekundarne dokumentacije Strossmayerove galerije starih majstora HAZU: digitalizacija i obrada fonda hemeroteke i ostalih fondova sekundarne dokumentacije te unos u digitalnu bazu S++.

Galerijske aktivnosti

U povodu međunarodnog »Dana muzeja« u svibnju mjesecu 2016. godine Galerija će sudjelovati u akciji svih zagrebačkih muzeja i galerija, s prigodnom radnom bilježnicom za polaznike osnovnih škola.

U povodu »Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije« Galerija će organizirati prigodan program.

Galerija će također sudjelovati u akciji »Noć muzeja« u siječnju 2016. koju organizira Hrvatsko muzejsko društvo, te u akciji »Zagrebački Donji grad!«.

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

ARHIV ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Organizacija jedinica

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

Kabinet za arhitekturu i urbanizam istražuje kulturno povijesno naslijeđe iz područja arhitekture, čuva i obrađuje gradivo o našim arhitektima (posebice u planoteci), i kao takav čini referentno mjesto za djelovanje arhitekata članova Razreda za likovne umjetnosti pri realizaciji njihovih znanstvenih projekata i istraživačkih studija. U sklopu Kabineta djeluje Arhiv za likovne umjetnosti, u kojem se prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o domaćim likovnim umjetnicima (slikarima, kiparima, arhitektima) XIX. - XXI. st.. Voditelj Kabineta je akademik *Velimir Neidhardt*.

ARHIV ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Popis zaposlenih u Arhivu za likovne umjetnosti: viši stručni suradnici: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević; administrator: Nives Kuvačić.

Stručni rad

U 2016. Arhiv će nastaviti s obradom dnevnog tiska i stručne periodike, a u cilju kontinuiranog praćenja i evidentiranja izložaba (likovnih i arhitektonskih) u zemlji i inozemstvu, uz izradu bibliografije (upis u informatičku bazu): Andreja Der-

Znanstvenoistraživački rad

Jasenka Ferber Bogdan nastavit će suradnju s dr. sc. Jasminom Mužinić, sa Zavoda za ornitologiju HAZU, na projektu »Rajska ptica od Magellana do Klovića i Romana«, a u suradnji s dr. sc. Stelom Fatović-Ferenčić, dr. med. s Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU, planira se nastavak istraživanja vezan uz ljekarništvo na tlu Hrvatske s posebnim osvrtom na ljekarne u Zagrebu.

Nastavit će prikupljanje i inventiranje kataloga izložaba (recentni i naknadno prikupljeni): Nives Kuvačić.

Planira se nastavak prijenosa podataka iz kartoteke autora u informatičku bazu podataka, uz dodatni unos podataka iz Zbirke fototeke i korespondencije: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Nastavit će se s unosom Zbirke kataloga u informatičku bazu: Nives Kuvačić. Upis izložaba i kataloga u kartone autora: Nives Kuvačić.

Redovito održavanje i dopunjavanje Zbirke dokumentacije autora: Nives Kuvačić. Rad s korisnicima: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević. Priprema dokumentacije i posudba materijala za izložbe: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Arhiv za likovne umjetnosti nastavit će suradnju s galerijskim i muzejskim ustanovama, kako stručnom podrškom njihovih izložbenih projekata, tako i prikupljanjem popratnog materijala. Nastavit će se reinventarizacija svih zbirki u svrhu standardizacije upisa u računalnu bazu: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Nastavlja se sa procesom digitalizacije građe, trenutno iz Zbirke fotografija te njezine pripreme za pohranu na Digitalnu zbirku Hrvatske akademije (DIZBI) koja uključuje obradu digitaliziranih datoteka upisom pripadajućih metapodataka, kako bi njihova pretraživost bila što potpunija. U slučaju da se odobre tražena sredstva od strane Ministarstva kulture RH i Grada Zagreba nabavit će se nova informatička oprema, a započet će se i s digitalizacijom Arhiva Salon Ulrich, vrijednom i raznolikom građom koja ujedno čini najveći osobni fond u Arhivu za likovne umjetnosti. Nastavit će se s provođenjem projekta usmene povijesti (*oral history*).

Znanstvenoistraživački rad

Jasenka Ferber Bogdan nastavit će suradnju s dr. sc. Jasminom Mužinić, sa Zavoda za ornitologiju HAZU, na projektima »Novi prilozi istraživanju biografije Julija Klovića« i »Rajske ptice na tlu Europe«, za koje su osigurana sredstva iz Zaklade Hrvatske akademije. Nastavit će i istraživanja vezana uz rad pojedinih ljekarni na području Zagreba. U suradnji s dr.sc. Stellom Fatović-Ferenčić s Odsjeka za povijest medicine i farmacije HAZU i farmaceutkinjom Majom Jakševac Mikša radit će na pripremi publikacije »Od privatnog do staleškog: osnutak i oblikovanje Hrvatskog ljekarničkog doma u instituciju staleškog identiteta«. Sa dr.sc. Stellom Fatović-Ferenčić radit će također na publikaciji posvećenoj proizvodnji i izvozu ljekovitog Elsa-fluid preparata ljekarnika Eugena Viktora Feller, te njezinom utjecaju na gospodarstvo i graditeljstvo, Zagreba i šire okolice. Planira se i postavljanje izložbe »Od Elsa-fluida do Elsa-fluid doma: Eugen Viktor Feller u javnom i kulturnom životu Donje Stubice i Zagreba« u »Galeriji Milan i Ivo Steiner«. Židovske općine Zagreb (autorice izložbe: Stella Fatović-Ferenčić i Jasenka Ferber Bogdan).

Darija Alujević surađivat će sa Leksikografskim zavodom »Miroslav Krleža« na izradi članaka za Hrvatski biografski leksikon.

JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ARBORETUM TRSTENO

Organizacija jedinice

Arboretum Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Trstenom kraj Dubrovnika na svojoj površini od 28 ha objedinjuje više različitih sadržaja: renesansni perivoj s ljetnikovcem Gučetić-Gozze, romantičarski perivoj na Drvarici, zbirku kultiviranog drveća i gmlja, stari maslinik, rasadnik i staklenik, te površine pod prirodnom vegetacijom, što određuje i različite vrste djelatnosti Arboretuma. Zbirka od 470 kultiviranih vrsta drveća i gmlja smještena je najvećim dijelom na površinama renesansnog i romantičarskog perivoja.

Rad u Arboretumu odvija se u okviru Razreda za prirodne znanosti, voditelj Arboretuma je akademik *Igor Anić*, upravitelj je dipl. inž. *Ivan Šimić*, a ukupno je zaposleno 15 zaposlenika.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavit će se praćenje (monitoring) promjena biljne raznolikosti na cjelokupnoj površini Arboretuma s posebnim obzirom praćenja biljnih sukcesija prirodne obnove opožarenog dijela Arboretuma.

Također će se nastaviti rad na istraživanju i praćenju invazivnih i subspontanih vrsta u Arboretumu, te iskušavanju odgovarajućeg načina iskorjenjivanja i kontrole nad njima.

Nastavit će se istraživanja povijesnog razvoja perivoja, te praćenje uloge ishrane bilja na revitalizaciju određenih biljnih vrsta.

Stručna i edukacijska djelatnost

Nastavit će se rad na stvaranju zbirke samoniklih ljekovitih i aromatičnih biljnih vrsta Dubrovačkog primorja čiji su prirodni lokaliteti većinom uništeni i oštećeni u mnogim uzastopnim požarima. Stvaranjem navedene zbirke u Arboretumu se provodi zaštita *ex-situ*, kao mjera za očuvanje komponenata biološke raznolikosti izvan prirodnih staništa uz etnobotanički i edukacijski smisao zbirke.

Edukacijska će se djelatnost provoditi kroz predavanja za vrijeme vođenja specijalnih učeničkih, studentskih i posebno organiziranih grupa posjetitelja, a obuhvaća područje kulturno-povijesne i prirodne baštine Arboretuma.

U sklopu predstojećeg 6. Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma na nivou cijele Hrvat-

ske, u Arboretumu će se organizirati razne radionice osnovnih i srednjih škola, te održati stručna vođenja učeničkih i grupa za građane od strane stručnih djelatnika Arboretuma.

U sklopu predstojećih »Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti« planirana je izložba starih razglednica Arboretuma, te organizacija stručnih vođenja za zainteresirane posjetitelje.

Planirana je izrada stotinjak tablica za označavanje biljaka od eloksiranog aluminija. Novoizrađene tablice će biti usklađene s popisanim i numeriranim biljakama u dovršenoj Studiji postojećeg stanja.

Rad na obnovi i održavanju površina i građevina Arboretuma

Rad u renesansnom perivoju odvijat će se kroz redovne poslove vrtlarskog i tehničkog održavanja kultiviranih površina. Posebni i povremeni poslovi obuhvatit će odstranjivanje i kontrolu invazivnih biljaka, čišćenje i njegu pojedinih starih stabala, te uređivanje lovova gaja čišćenjem i kultivacijom.

Rad u romantičarskom perivoju na Drvarici odvijat će se kroz poslove uzgoja i održavanja mladih nasada.

Poslovi obnove starog maslinika provodit će se primjenom odgovarajućih agrotehničkih mjera.

Planira se dodatno proširenje prostornog obuhvata povijesnog maslinika. Na navedenoj površini opožarenoj 2000. godine, prirodno se obnovio velik broj starih maslina, zbog čega se planira čišćenje terena od spontane vegetacije te njega i uzgoj maslina.

Na rasadnicima se nastavlja uzgoj sadnica biljaka potrebnih za redovitu obnovu postojećih starih nasada.

Sve travnate površine Arboretuma održavat će se košnjom, a putovi i šetnice nasipanjem, čišćenjem i redovnim održavanjem.

Nastavit će se istraživanje i obnova ljetnikovca Gučetić-Gozze.

Planiran je početak sanacije istočnog ogradnog zida koji je u lošem stanju prema izrađenom i ovjerenom projektu obnove.

Planira se završetak obnove građevine (pojate) zapadno od renesansnog perivoja, te obnova krovšta mlinice.

Nakon provedenih konzervatorsko-restauratorskih istraživanja kapelice sv. Jerolima s izrađenim elaboratom i troškovnikom planirani su radovi obnove.

Sukladno izrađenom glavnom projekta rekonstrukcije i prenamjene mlinice planira se početak radova na obnovi mlinice.

Planirani su radovi uređenja prostora između mlinice i gospodarske zgrade prema izrađenom idejnom rješenju i glavnom projektu uređenja.

Planira se obnova mlina i preša za masline i grožđe u mlinici prema izrađenoj studiji obnove.

Planiran je početak izrade projektne dokumentacije za obnovu Gučetićevo perivoja na Drvarici, te projektne dokumentacije za obnovu povijesnog maslinika.

Nastavit će se obnova perivoja na Drvarici prorijeđivanjem gustog sklopa čempresa.

Nastavit će se obnova odjela 30b i 31b (vrtnih terasa s istočne i zapadne strane paviljona).

Ispred Neptunove fontane planirana je daljnja obnova vrtne površine i vraćanje izvorne perivojne kompozicije i atmosfere.

Nastavit će se obnova odrine ispred ljetnikovca Gučetić.

Tijekom godine je planirano izvršiti u više navrata preventivnu zaštitu stotinjak visokih stabala kanarske datulje (*Phoenix canariensis*) protiv štetnika crvene palmine pipe, te zaštitu starih živica šimšira (*Buxus sempervirens*) od šimširovog moljca.

Čuvarska i protupožarna zaštita

Prema izrađenom glavnom projektu sustava video nadzora protupožarne zaštite cjelokupne površine Arboretuma, planiran je početak prve faze izvođenja radova.

Arboretum će biti otvoren za posjetitelje tijekom cijele godine.

Protupožarno dežurstvo obavljat će se danonoćno tijekom cijele godine, a posebno pojačano u razdoblju požarno opasne sezone.

Uz redovne poslove protupožarne zaštite, na protupožarno važnim zonama vršit će se radovi čišćenja i održavanja protupožarnih putova i pomoćnih prosjeka.

ARHIV

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Rad Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti odvija se u skladu s odredbama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima, Pravilnika o organizaciji i radu Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Pravilnika o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Arhiv stručno skrbi o arhivskom gradivu:

1. Središnje zbirke koja sadrži: rukopise i isprave, privatne ostavštine, arhiv Jugoslavenskog odbora, administrativnu pismohranu HAZU, filigranološku zbirku, zbirku zemljopisnih karata, diploma, svećanih adresa, sigilografski materijal i druge manje cjeline.
2. Orijentalne zbirke koja sadrži arabičke rukopise pisane na arapskom, perzijskom i turskom jeziku i osmanske isprave i isprave pisane arapskim pismom.
3. Raznim zbirkama koje na temelju odluke Predsjedništva Akademije mogu imati Akademijine jedinice u Zagrebu i izvan njega.

U sastavu Arhiva djeluju laboratorij za restauraciju i konzervaciju, fotolaboratorij i knjigovežnica.

Trenutno je u Arhivu HAZU zaposleno 8 djelatnika i to: jedan viši arhivist, jedan arhivist, jedan arhivist vježbenik, jedna arhivska tehničarka, viša znanstvena suradnica u Orijentalnoj zbirci, restaurator, knjigoveža i fotograf.

Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje u Zagrebu na adresi Strossmayerov trg 2.

Uredovno vrijeme za stranke je svakog radnog dana od 9-15. Brojevi telefona: +385 14 895 106, +385 14 895 107 za korisnike Orijentalne zbirke +385 14 895 161 i E-mail: arhiv@hazu.hr .

Preuzimanje arhivskog gradiva i nadzor nad zbirkama

U 2016. godini preuzet će se arhivsko gradivo koje bude ponuđeno Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti od strane akademika ili drugih istaknutih osoba iz znanosti i kulture o čemu će odluku donijeti Uprava Akademije. (M. Vuković)

Jedinicama HAZU, ako to zatraže, pomagat će se stručnim savjetima u odabiranju trajnog arhivskog gradiva od registraturnog i izlučivanju registraturnog gradiva s ograničenim rokom čuvanja na način kako je to propisano Pravilnikom o zaštiti i obradi arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Posebnim popisom dokumenata s rokovima čuvanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koji je sastavni dio Pravilnika. (M. Vuković).

Nastavit će se svakodnevni nadzor nad arhivskim gradivom pohranjenim u spremištima Arhiva što obuhvaća praćenje i evidentiranje fizikalno-kemijekih i drugih uvijeta sigurnog čuvanja te poduzimanje potrebnih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti. (T. Paić-Vukić, M. Vuković, E. Marojević, S. Gonzi i N. Kangler)

Arhivističko sređivanje fondova i zbirki i opis gradiva

1. Obavit će se arhivističko sređivanje osobnog arhivskog fonda Aleksandra Nestorov Mažuranić (1878-1971); 1908/2003: kut. 1, 0,05 d/m.

Nakon obavljenog sređivanja i izrade analitičkog inventara popunit će se matični list fonda i unijeti podaci u dosje fonda. (M. Vuković)

2. Nastavit će se arhivistički sređivati osobni arhivski fond Ante Šonje (1917-1981); 1917-1981: kut. 33, 3,30 d/m.

Nakon obavljenog sređivanja i izrade sumarnog inventara popunit će se matični list fonda i unijeti podaci u dosje fonda. (I. Burnać)

3. U postupku priređivanja za objavljivanje »Kataloga arapskih djela iz rukopisa Orijentalne zbirke«, koji je sastavio M. Ždralović, a čiji je računalni unos završen 2015, usporedit će se svaki kataložni opis s odgovarajućim rukopisom i dodat će se podaci koji nedostaju. Bit će napisan i »Uvod o povijesti i fondu Orijentalne zbirke«. (T. Paić-Vukić)

Revizija arhivskih fondova i zbirki i prekartoniranje

U 2016. godini nastavit će se revizija i prekartoniranje gradiva osobnih fondova iz običnih kutija u beskiselinske arhivske kutije. Po završetku revizije gradivo će se preseliti iz radnih prostorija u arhivska spremišta.

1. Nastavit će se pregled i prekartoniranje zbirke znanstvenih rukopisa, disertacija, biografija i povijesno-književnih djela, signatura HR AHAZU – 38 (stara signatura XVI – Naučna građa 20. stoljeće (1-35):

- Andrej Iv. Pavlovič; - dio rukopisa o tursko-ruskom ratu ; - Franjo Milašinović, Barišec, Pavao Pavlić; - Nicolo Tommaseo; - Josip Kozarac; - Grga Martić; - Aleksandar Vukmanović; - A. K. Miošić; - Ivan Evetović; - Faksimil svjedodžbe smrti Gjiva Frana Gundulića, Pismo Pave Pavlića; - Lazar Lazarević; - Rudolf Strohal; - iz ostavštine Petra Pretradovića; - anonimni spisi protiv Gajeve reforme pravopisa; - četiri prigodne pjesme banu Josipu Jelačiću; - Vladislav Cvitanović; - Bilješke iz A. Teuffenbach; - Polonio Bernardin; - Pavao Rakoš; - Fran Barbalić; - iz zapisnika Veprinačke općine (F. Mavar); - Fran Gundrum; - V. Bačić; - Juraj Čuk; - Josip A. Kraljić; - Naučne bilješke i prijepisi Vinka Premude; - Kamilo Dočkal – pavlinski samostani; - Karlić dr. Petar; - Andrea da Barberino; - Milovan Grba; - Ivo Morović; - R. F. Mader; - Emilij Laszowski; - V. Cvitanović, A.R. Filipi, P. Vlasanović, A. Strgačić; - Završnik – prijepis Joseph Schrottl.

Po završetku revizije navedenih fondova i zbirki iste će se preseliti u trezor. (N. Kangler)

2. Revizija će se provesti na osobnom fondu Matko Laginja, signatura HR AHAZU - 38 (stara signatura XV – 53) (1852-1930); 1880-1930, kut. 4, 0,40 d/m. (N. Kangler)

Rad s korisnicima

Rad s korisnicima obuhvaća poslove kao što su korespondencija s korisnicima, pružanje stručnih usluga i informacija o građi i načinu njenog korištenja kako je to regulirano u Pravilniku o korištenju arhivskog i registraturnog gradiva Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Pravilnika o radu čitaonice Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U 2016. godine planira se da će oko 300 korisnika koristiti arhivsko gradivo u čitaonici Arhiva i da će se za njih pripremiti od 1500 do 2000 jedinica arhivskog gradiva.

Primat će se zahtjevi za skeniranje gradiva, restauraciju i uvezivanje i o tome će se voditi propisane evidencije. (N. Kangler, T. Paić-Vukić, I. Burnać)

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Planira se objavljivanje znanstvene monografije o osmanskim privatnim bilježnicama iz fonda Orijentalne zbirke i drugih zbirki. (T. Paić-Vukić)

Priredit će se i objaviti zbirka poezije sirijsko-libanonskog pjesnika Adonisa u prijevodu s arapskoga na hrvatski (T. Paić-Vukić)

Nastavit će se započeta suradnja s Odsjekom za etnologiju HAZU na objavi rukopisne ostavštine Luke Lukića »Klakarje – narodni život«. (M. Vuković)

U planu je tiskanje kataloga Zbirke hrvatskih glagoljičkih isprava »Acta Croatica (1309.-1819.)«. (M. Jašo)

Stručni i znanstveni djelatnici Arhiva sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima.

Kulturno-prosvjetna djelatnost Arhiva

Djelatnici arhiva uključit će se kao stručni suradnici i u ostale izložbe koje budu organizirali pojedinci, institucije, ustanove ili udruge, na kojima će biti prezentirano arhivsko gradivo iz fondova i zbirki Arhiva HAZU.

Za manifestaciju »Dani otvorenih vrata« planira se održavanje više javnih predavanja o arhivskoj djelatnosti i radu Arhiva s naglaskom na neprocjenjivom bogatstvu arhivalija koje se čuvaju u Arhivu HAZU. Pojedini primjerci, koji su više poznati široj javnosti, bit će prezentirani na adekvatan način. (M. Vuković, T. Paić-Vukić, I. Burnać)

Izvodit će se nastava arapskog jezika na Katedri za turkologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (T. Paić-Vukić)

Izvodit će se nastava na kolegiju Hrvatska etnologija na Katedri za kroatologiju Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. (M. Vuković)

Laboratorij za restauraciju i konzervaciju

U 2016. godini planira se restauriranje sljedećeg arhivskog gradiva:

- Nastavit će se restauracija arhivskog fonda Brački arhiv, kutija 89, oko 1226 listova. (S. Gonzi)
- Restaurirat će se arhivsko gradivo signatura: II b 179 - 22 lista; II b 169 – 22 lista; II b 162 - 167 listova (S. Gonzi)
- Za potrebe Kabineta grafike nastavljaju se radovi na preventivnom opremanju i restauriranju grafika, oko 600 listova. (S. Gonzi)
- Restaurirat će se i ostalo gradivo koje će biti posuđivano za razne izložbe. (S. Gonzi, E. Marojević)

Knjigovežnica

Za potrebe Arhiva HAZU planira se uvezivanje knjiga i brošura, konzerviranje i manje zahtjevno restauriranje, izrada mapa, fascikala i kutija, kaširanje fotografija i plakata. Isti radovi bit će obavljeni i za potrebe Uprave Akademije, njenih odjela i zavoda, muzejskih i drugih ustanova za njihove izložbene projekte i za potrebe stranaka, po njihovom zahtjevu. (E. Marojević)

Za Odsjek za povijest hrvatskog kazališta HAZU u tvrdi uvez bit će uvezani operetni repertoari. (E. Marojević)

Fotolaboratorij

Fotousluge (fotosnimanje, obrada snimaka, izrada fotografija, skeniranje i digitalno snimanje:

- Planira se fotografiranje svih događanja koja će organizirati Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, oko 100 različitih događaja. (G. Kos)
- Nastavit će se digitalizacija arhivske zbirke HR AHAZU- 94 Zbirka grbovnica (Armales). (G. Kos)
- Digitalizacija i umnožavanje snimaka prema zahtjevu korisnika, oko 1200 kom. (G. Kos)
- Izrada fotografija prema zahtjevu korisnika i Uprave HAZU. (G. Kos)
- Skeniranje i digitalno snimanje oko 1000 kom. (G. Kos)

KNJIŽNICA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Organizacija rada i osoblje

Uz 12 stalno zaposlenih djelatnika (1 radi skraćeno radno vrijeme) planira se zaposliti dva magistra knjižničarstva u svojstvu jednogodišnjeg stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa. Do 1. veljače 2016. u istom svojstvu radit će magistra knjižničarstva Željka Čaldarević.

Tijekom 2016. sudjelovat će se u radu Hrvatskoga knjižničarskog društva te će se pratiti rad Udruženja europskih znanstvenih knjižnica - LIBER te po potrebi davati stručne savjete. Planira se izlaganje o Digitalnoj zbirci HAZU (DiZbi.HAZU) na skupu Arhivi, knjižnice, muzeji u studenom 2016. u Rovinju. Prisustvovat će se uglavnom domaćim i to prvenstveno zagrebačkim stručnim i znanstvenim skupovima i seminarima iz knjižničarstva te završnom sastanku suradnika na projektu Europeana Cloud u Den Haagu.

Popisi Akademijinih izdanja

Nastavit će se prikupljanje i analitička obrada Akademijinih izdanja objavljenih tijekom 2016. godine. Koncem godine će se izraditi popis Akademijinih izdanja objavljenih u 2016. godini, koji će biti tiskan naredne godine kao prilog u Ljetopisu.

Prema raspoloživom vremenu jedinog predmetnog stručnjaka u Knjižnici koji obavlja sadržajnu obradu za sve knjige u Knjižnici te gotovo sva nova Akademijina periodička izdanja nastavit će se sadržajna obrada Akademijinih izdanja koji su iz Popisa izdanja Jugoslavenske akademije 1867-1985 (1986.) od 2006. do 2012. upisani u računalnu bazu podataka.

Očekuje se da bi arhiviranje digitalnih zapisa novih Akademijinih izdanja sustavno obavljao Odjel za izdavačku djelatnost u repozitoriju DiZbi.HAZU, u kojemu će Knjižnica obaviti kataložnu obradbu te objaviti izdanje na internet, sukladno autorskopravnom statusu.

Izgradnja knjižničkog fonda i razmjena publikacija

Plan nabave knjiga kupnjom izradit će se u prvom tromjesečju 2016. kada budu poznata sredstva za popunjavanje knjižnog fonda. Očekuje se da će se fond knjiga i časopisa i na dalje popunjavati uglavnom razmjenom i darovima. Posebna pažnja posvetit će se prikupljanju radova naših akademika, uglavnom iz darovanih izvora i razmjenom. Dio prino-va i nadalje će sačinjavati darovane knjige, koje Knjižnica dobiva na dar od Uprave Akademije te znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva.

Prema raspoloživim sredstvima za nabavu novih izdanja prvenstvo će se dati kupnji novih svezaka dviju enciklopedija za čitaonicu Akademijine Knjižnice: Allgemeines

Künstlerlexikon (sv. 86 i 87) i Enzyklopädie der Kirchenmusik (sv. 3).

Knjižnica očekuje da će pretplatu časopisa zadržati na razini prethodne godine: 6 domaćih časopisa (Bug, Mreža, Latina & Graeca, Zadarska smotra, Historijski zbornik, Vjesnik bibliotekara Hrvatske), 1 novine (Glas koncila) te ni jedna elektronička baza podataka.

Razmjena Akademijinih izdanja nastojat će se odvijati djelomično u e-okruženju, a na osnovi pohranjenih primjeraka u repozitoriju DiZbi.HAZU i prema mogućnostima njegovog softvera koji se treba doraditi za tu svrhu te sredstvima koja će biti na raspolaganju.

Planira se organizirati e-razmjenu samo za periodička izdanja, dok bi se monografije i na dalje distribuirale zemaljskom poštom. Očekuje se da će se na taj način zaustaviti trend smanjivanja broja institucija za razmjenu knjiga i časopisa, koji je zamjetan posljednjih godina zbog nedostatka sredstava za plaćanje visoke cijene poštarine.

Obrada knjižničkog fonda

Svakodnevno će se raditi na formalnoj i sadržajnoj obradi novih knjiga i časopisa, te retrospektivnoj konverziji kartičnoga kataloga tj. prijenosu kartičnog kataloga u računalnu bazu podataka. U 2016. godini se planira rekatalogizirati oko 8.000 naslova koji su za sada obrađeni samo u kartičnom katalogu. Na tom poslu će raditi jedan trajno zaposleni dipl. knjižničar te očekujemo dva dipl. knjižničara zaposlena na jednu godinu na knjižničarskom radnom mjestu bez zasnivanja radnog odnosa. Redovito će se obrađivati darovane knjige i one koje pristižu razmjenom.

Ukoliko se financijska situacija popravi, obaviti će se pripreme za testiranje softverske platforme ArhivX za obradu novih Akademijinih izdanja.

Trezor

Nastavit će se katalogizacija neobrađenih starih knjiga te rekatalogizacija odnosno retrospektivna konverzija zapisa iz kartičnog kataloga u računalnu bazu. Vršiti će se kontrola zapisa knjiga koje su prilikom selidbe knjižnice iz općeg knjižnog fonda premještene na trajnu pohranu u trezor.

Sredstvima Ministarstva kulture dovršiti će se restauriranje knjige »Missale Zagrabien-se« (Venecija, 1511., sign.: R-905b), što je odobreno u trogodišnjem programu restauriranja 2013. godine. Sredstvima grada Zagreba predviđa se restauriranje jedne knjige: Divković, Matija. Besiede Divkovi[đ]a svarhu Evan[đ]elija nedie[đ]lnieh, Venecija, 1616. (Sign.: R-643b).

Uobičajene mjere zaštite grade provodit će se svakodnevno.

Digitalizacija Akademijinih izdanja

Zbog nedostatka sredstava ne predviđa se digitalizacija ranijih godišta Akademijinih izdanja. Ministarstvo kulture RH i Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba već nekoliko godina ne financira programe digitalizacije Akademijinih izdanja te se takvi programi nisu prijavili za 2016. godinu. Stoga će se u repozitoriju DiZbi.HAZU po-

hranjivati samo tekuća izdanja iz 2016. godine, koja se iz Odjela za izdavačku djelatnost dobivaju u PDF zapisu.

Ministarstvu kulture RH predane su tri prijave na natječaj za program inovativnih umjetničkih i kulturnih praksi (ad 1 i 2) i arhivske djelatnosti (ad 3), a za razvoj softvera za repozitorij DiZbi.HAZU i to:

- 1) »Tematski portal Znameniti i zaslužni Hrvati« - u povodu 200. godišnjice rođenja Ivana Kukuljevića Sakcinskoga (u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom, Knjižnicama grada Zagreba te Državnim arhivom u Varaždinu)
- 2) »Digitalni video arhiv HAZU« (za razvoj modula za pohranu Akademijinih video sadržaja u repozitorij DiZbi.HAZU)
- 3) »Mobilna aplikacija DiZbi« (za korištenje sadržaja iz repozitorija DiZbi.HAZU na pametnim telefonima i tablet uređajima)

Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba predložen je isti program ad 2 i 3.

Knjižnica će koordinirati radom 15 Akademijinih jedinica uključenih u DIZBI i održavati jednom na mjesec sastanke tima. Planira se organizirati jednom tjedno jednosatna pomoć za sve djelatnike Akademije koji budu imali upite o korištenju repozitorija DiZbi.HAZU i web kataloga Knjižnice.

Također se planira daljnji razvoj repozitorija DiZbi.HAZU, posebno u dijelu normiranih metapodataka te tehničke osnove sustava za preuzimanje sadržaja. O financijskim sredstvima ovisit će realizacija personaliziranih sučelja za prikaz Akademijinih jedinica i članova Akademije te istraživača, kako bi se omogućio pregled svih fondova u nekoj Akademijinoj jedinici odnosno pregled i pristup svim radovima članova Akademije u punom tekstu.

Projekt eCloud bit će dovršen krajem siječnja 2016. godine kada će se koordinatoru u Den Haagu predati završni izvještaj. Planira se nastaviti suradnju s kolegama u The European Library i suradnicima u Europeani.

Revizija posudbe, pohrana i zaštita fonda

Trajno će se poticati vraćanje dugovanja knjiga iz stare kartoteke posudbe, koja nakon revizije u 2015. godini i na dalje sadrži oko 500 nevraćenih reversa (oko 600 knjiga), iz razdoblja do 2009. godine. Redovito će se slati opomene za nevraćenu građu, koja je od trenutka uvođenja računalne evidencije posudbe svedena na minimum.

U dogovoru s Akademijinim Arhivom i knjigovežnicom planira se uvezati samo 10 knjiga, zbog ograničenih kapaciteta knjigovežnice.

Klimatski uvjeti u spremišnim prostorima redovito će se kontrolirati, posebno u trezoru gdje temperatura povremeno prelazi preporučene vrijednosti, osobito ljeti.

Izložbe i manifestacije u Knjižnici

U Knjižnici će se prirediti kvartalne izložbe knjiga te ad hoc kraće prigodne izložbe na pokretnim stalcima, a u izložbenoj vitrini za staru knjigu bit će izlagani primjerci knjiga iz trezora. U atriju Akademijine Palače na Zrinskom trgu 11 u siječnju 2016. priredit će se izložba Akademijinih izdanja objavljenih u 2015.

Sljedeće 4 izložbe bit će priređene u ulaznom hodniku Knjižnice:

- 1) »Izložba o tiskarstvu« (uz »Noć muzeja« 2016. i temu »Gutenberg u HAZU«)
- 2) »Ivan Kukuljević Sakcinski« u povodu 200. obljetnice rođenja (uz suradnju Knjižnice i Akademijinog Arhiva)
- 3) gostujuća izložba Hrvatskog muzeja medicine i farmacije pod radnim naslovom »Lijekovi tvornice "Kaštel" u *Diariumu medici* i predlošcima za reklamne plakate dizajnera Pavla Gavranića«
- 4) na poziv Knjižnice gostujuća izložba Odsjeka za povijest hrvatske književnosti pod radnim naslovom »Ljetopis Društva hrvatskih književnika 1900.-1969.«, koji se čuva u arhivu Odsjeka.

Nastavit će se promovirati rad Knjižnice na svim razinama, od usmenog kontakta, obavijesti elektroničkom poštom te obavijestima na web stranici Knjižnice i Facebooku.

Knjižnica će sudjelovati u manifestacijama Noć muzeja 2016. programom pod radnim naslovom »Gutenberg u HAZU« (29. siječnja 2016.) i »Noć knjige« (23. travnja 2016.) programom koji će pratiti izložba Kukuljevićevih knjiga te prigodno predavanje na istu temu.

ODBORI I DRUGA TIJELA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

EDICIJA »HRVATSKA I EUROPA«

Engleski prijevod IV. sveska edicije »Hrvatska i Europa« i njegova lektura obavljani su još u 2010., ali je tek prošle 2014. godine sklopljen ugovor s akademikom Tuksarom kao urednikom engleskoga izdanja toga sveska. On radi na priređivanju toga sveska za tisak. No tek treba objaviti III. svezak na engleskome koji je akademik Tuksar prije preuzimanja IV. sveska predao u tisak, i koji već duže čeka kod nakladnika posve spreman za tisak.

Francuski prijevod IV. sveska i njegova lektura dovršeni su do jeseni 2011., a još se radi na uredničkom poslu. Intenzivno se surađuje sa Presses universitaires de Rennes, koje su sunakladnik četvrtoga sveska na francuskome uz HAZU i ŠK. Svi su članci uređeni i poslani u Francusku na slaganje. Kako još pravna procedura nije dovršena, planira se francusko izdanje IV. sveska u 2016. g..

U 2016. urednički se rad nastavlja i na petome svesku edicije »Hrvatska i Europa. XX. stoljeće« (od XIX st. do 1918.) na hrvatskome. Još se snimaju i pripremaju ilustracije za svezak i pišu legende, na čem surađuju likovni urednik, fotograf, tehnički urednik i glavni urednik, pa se objavljivanje mora planirati za 2016. godinu. O tijeku uredničkoga rada i teškoćama koje iskrsavaju Uprava je izviještena i aktivno ulaže napore da se posao na V. svesku dovrši.

HRVATSKO POVJERENSTVO

ZA GEODEZIJU I GEOFIZIKU

Plan rada Hrvatskog povjerenstva za geodeziju i geofiziku (HPGG) Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2016. godinu slijedi iz njegovih prethodnih aktivnosti.

Godine 2011. uspješno je riješen problem dugogodišnjeg neplaćanja hrvatske članarine u Međunarodnoj uniji za geodeziju i geofiziku (International Union of Geodesy and Geophysics – IUGG), čime je sačuvano hrvatsko članstvo u toj međunarodnoj organizaciji. Godine 2012. učinjen je napor da se poveća broj članica HPGG-a i da se uvođenjem skromne članarine omogući organiziranje jednodnevnih radionica kao i redovito uplaćivanje hrvatske članarine IUGG-u. Tijekom 2013. godine pojedini su članovi Izvršnog odbora HPGG-a i njihovi suradnici bili intenzivno uključeni u aktivnosti Međuvladinog povjerenstva za klimatske promjene, pa je krajem godine u Knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti organizirana radionica na temu klimatskih promjena. Godine 2014. odr-

žana je veza s članicama HPGG-a te je osigurana podrška Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za uplatu članarine IUGG-u. Godine 2015. hrvatski su znanstvenici pribivali Generalnoj skupštini IUGG-a koja se pod naslovom »Earth and Environmental Sciences for Future Generations« održala od 22. lipnja do 2. srpnja u Pragu (Republika Češka), predsjednik HPGG-a sudjelovao je u zasjedanjima Vijeća IUGG-a, te je pripremljeno i objavljeno izvješće o djelovanju hrvatskih geodeta i geofizičara u četverogodišnjem razdoblju koje je prethodilo skupštini.

Za 2016. godinu predviđeno je održavanje veze s članicama HPGG-a s jedne strane te s IUGG-om s druge strane. S ovim posljednjim u vezi valja napomenuti da je tijekom zasjedanja u Pragu dopunjen Statut IUGG-a tako da je uveden status delegata pri Vijeću IUGG-a. Poziv za imenovanje takvog delegata upućen je Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, s time da delegat stječe pravo glasovanja u razdoblju od 1. prosinca 2015. do sljedećeg zasjedanja Vijeća IUGG-a u srpnju 2019. Također se u 2016. godini očekuje angažman novih članova Izvršnog odbora HPGG-a u organiziranju radionice posvećene nekom aktualnom problemu hrvatske geodezije i geofizike. Temu će odabrati novi članovi Izvršnog odbora HPGG-a kad stupe na dužnost, a izbor predavača ovisit će o sredstvima koja se prikupe članarinom. Uz uvjet da financijski uvjeti budu na razini dosadašnjih, može se očekivati da će pozvani inozemni predavač prikazati temu s globalnog stanovišta, da će domaći predavač obraditi temu u njenom regionalnom, ponajprije hrvatskom kontekstu, te da će skup završiti diskusijom svih sudionika radionice.

NACIONALNI ODBOR INQUA

Sukladno osnovnoj djelatnosti Odbora planira se daljnje upoznavanje s rezultatima istraživanja geologije kvartara na području Hrvatske, s ciljem razvijanja i osnaživanja suradnje domaćih istraživača i znanstvenika, i poticanja multidisciplinarnosti. Redovito će se pratiti aktivnosti i postignuća krovne asocijacije INQUA – Međunarodne unije za istraživanje kvartara.

Organizirat će se četvrta međunarodna terenska radionica o oledbi Dinarida u Starigradu-Paklenici.

Započet će organizacijske pripreme 5. regionalnog znanstvenog skupa o geologiji kvartara, predviđenoga za 2017. godinu.

I dalje će se raditi na jačanju interesa studenata diplomskih studija za istraživanjem kvartara, pa je sukladno tome u planu niz stručnih i znanstvenih predavanja koja će održati članovi Odbora i suradnici s različitih institucija.

U siječnju 2016. godine u planu je održavanje redovite godišnje skupštine.

ODBOR ZA KOORDINACIJU RADA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKIH I UMJETNIČKOGALERIJSKIH JEDINICA

Odbor će nastaviti rad na koordinaciji rada znanstvenoumjetničkih i muzejskogalerijskih jedinica Akademije u skladu s potrebama i zahtjevima Uprave kao i jedinica.

ODBOR ZA MEĐUNARODNU SURADNJU

Tijekom 2016. godine Odbor za međunarodnu suradnju djelovat će u proširenijem sastavu od 2015., budući da je dodatnim članom Odbora imenovan akademik Dario Vretenar. Članovi Odbora za međunarodnu suradnju i drugi članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti aktivno će sudjelovati u radu raznih međunarodnih organizacija i odbora.

Predsjednica Odbora za međunarodnu suradnju, akademkinja *Milena Žic Fuchs* u 2016. godini nastavit će djelovati u svojstvu članice Savjetodavnog odbora NET4SOCIETY (Transational Cooperation among National Contact Points for Socioeconomic Sciences and Humanities), Znanstvenog vijeća za prosudbu francuskih instituta izvrsnosti (Conseil Scientifique de Réseau Français des Instituts d'Études Avancées - RFIEA), Znanstvenog savjetodavnog odbora CLARIN - ERIC-a (Common Language Resources and Technology Infrastructures), Znanstvenog savjetodavnog odbora za društvene i humanističke znanosti (ALLEA), Upravnog odbora za ESOF 2016 (European Science Open Forum), Radne skupine HERCULES (Higher Education Research and Culture in European Society) Academie Europee te će u 2016. godini započeti s radom u Savjetodavnom odboru »Europeanae«.

Akademik *Ivo Šlaus* nadalje će nastaviti raditi kao član Vijeća EASAC-a (European Academies Science Advisory Council), a akademik Dario Vretenar sudjelovat će u radu Upravnog vijeća Science Europe, budući da je Hrvatska zaklada za znanost članica te organizacije.

Vežano uz program HERA (Humanities in the European Research Area), koji Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti koordinira za Republiku Hrvatsku, u veljači 2016. godine očekuje se konačna odluka o odabiru kolaborativnih projekta, prijavljenih na natječaju u travnju 2015., a koji će biti financirani u razdoblju 2016. - 2019. godina.

U 2016. posebno će se intenzivirati suradnja s ALLEA-om i EASAC-om zbog sudjelovanja u pripremi prijave na natječaj program Obzor 2020, koji je planiran u radnom programu za 2016. – 2017. godinu pod nazivom »Coordinating scientific advice for policy making provided by the European networks of Academies«.

I s drugim međunarodnim znanstvenim organizacijama, u kojima je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti članica – Euro-mediteranska akademska mreža (EMAN), Međunarodna unija akademija (International Union of Academies - UAI) i Inter-Academy Panel (IAP) nastavit će se suradnja iduće godine. Završava se suradnja s Europskom znanstvenom zakladom (ESF) krajem 2015. godine, budući da ESF prestaje postojati.

Akademik *Pavao Rudan* aktivno će sudjelovati u radu Euro-mediteranske akademske mreže, posebno u svojstvu potpredsjednika te organizacije.

Akademik *Nenad Cambi*, imenovani predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, sudjelovat će u radu Međunarodne unije akademija.

U 2016. godini poseban naglasak bit će na potpori prijavama na europske projekte, kako one programa Obzor 2020, tako i na sve druge, te pomoć u provođenju dobivenih projekata (H2020 Twinning-2015: Smart Integration of Genetics with Sciences of the Past in Croatia: Minding and Mending the Gap).

Odbor za međunarodnu suradnju podupirat će suradnju sa sličnim odborima u drugim institucijama te posebno s Hrvatskom zakladom za znanost, hrvatskim sveučilištima, kao i s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta RH.

Sva ostala međunarodna i bilateralna suradnja nastojat će se održati na razini kao i protekle godine, a sve u skladu s odobrenim financijskim sredstvima.

ODBOR ZA NAGRADE

Po raspisanom natječaju (u studenome 2015.) za dodjelu nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Odbor za nagrade u ožujku 2016. utvrdit će prijedloge (nakon što će oni biti razmatrani u Razredima) za dodjelu nagrada za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj u 2015. i uputiti ih Predsjedništvu Akademije radi donošenja odluke.

U studenom 2016. Odbor za nagrade raspisat će i objaviti u dnevnom tisku natječaj za dodjelu nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2015. godinu.

Odbor za nagrade od 25. veljače 2015. radi u sastavu: predsjednica Odbora akademkinja *Alica Wertheimer Baletić*, akademkinja Koraljka Kos, akademkinja Anica Nazor, akademik Marko Tadić, akademik Slavko Matić, akademik Josip Madić, akademik Zvonimir Mrkonjić, akademik Igor Fisković i akademik Božo Udovičić. Tajništvo Odbora vodi Alenka Smrečki, dipl. iur. Mandat Odbora istječe 25. veljače 2019. godine.

ODBOR ZA OBNOVU I RAZVITAK ARBORETUMA TRSTENO

Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno nastavit će s provođenjem sustavne obnove povijesnih zgrada i parkovnih površina u Arboretumu. Sredstvima koja će se tražiti od Ministarstva kulture RH nastavit će se konzervatorsko-restauratorska istraživanja kapelice i Neptunove fontane te će se na temelju rezultata istraživanja i smjernica za njihovu obnovu izraditi potrebna dokumentacija. Odbor je također predložio da se nastave radovi na dovršenju Pojate te da se izradi dokumentacija za obnovu perivoja na Drvarici i povijesnog maslinika.

Odbor je pozitivno ocijenio arhitektonski snimak Glorijeta koji je potreban da bi se moglo pristupiti izradi projekta za njegovu statičku sanaciju. Odlučio je također da se nastavi s traženjem sredstava od nadležnih ministarstava i fondova potrebnih za realizaciju predviđenih radova. Navedena dokumentacija potrebna je radi prijave na međunarodne fondove EU namijenjene obnovi i revitalizaciji povijesnih građevina.

ODBOR ZA STATUT

Odbor za statut Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje na sjednicama i sastaje se po potrebi na zahtjev Predsjedništva ili Uprave Hrvatske akademije.

U 2016. Odbor ne planira održavanje sjednica osim kada to od njega zatraži neko od spomenutih tijela Akademije.

ODBOR ZA SURADNJU S HRVATSKIM SVEUČILIŠTIMA

Odbor će nastaviti suradnju s hrvatskim sveučilištima, znanstvenim institutima i nacionalnim tijelima zaduženim za visoko obrazovanje i znanost u sljedećim područjima i tematskim zadacima: 1) Revizija Bolonjskog procesa: obzirom da je Hrvatska jedina zemlja EU koja nije provela reviziju Bolonjskog procesa potrebno je potaknuti suradnju sveukupne hrvatske sveučilišne akademske zajednice na tom prevažnom pitanju i uključiti prema potrebi i subjekte tržišta rada. 2) Temeljem Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije počela je kurikularna reforma. Odbor će pratiti taj proces i usklađenost djelovanja visokoškolskog i znanstvenog sustava sa sustavom srednjeg i osnovnog obrazovanja. U tom području bitna je suradnja sa svim Razredima HAZU. 3) U tijeku je prihvaćanje konačnog teksta »Strategije pametne specijalizacije«. Odbor će razmotriti taj dokument i njegovo značenje za sveukupni znanstveno-tehnološki razvoj Hrvatske, kao i uključivanje u europski znanstveni prostor.

Načini djelovanja Odbora: 1) Svoje inicijative usmjerene prema akademskim i državnim institucijama izvan akademije provodit će putem Predsjedništva i Uprave HAZU u skladu s njenim Statutom. 2) U radu Odbora bit će posebno značajna suradnja s Odborom za međunarodnu suradnju HAZU. 3) Na način utvrđen Statutom HAZU Odbor će inicirati i sudjelovati u organizaciji javnih akademskih rasprava putem okruglih stolova, konferencija i sl.

ODJEL ZA ZAŠTITU I ODRŽAVANJE IMOVINE I KULTURNIH DOBARA HAZU

U 2016. godini, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti predviđa kao i prethodnih godina, iz zasebne stavke Državnog proračuna RH – tekuće i investicijsko održavanje - obavljati manje, nužne građevinske, obrtničke i instalaterske zahvate, sanacije nastalih građevinskih oštećenja na zgradama i kvarova na instalacijama uslijed upotrebe zgrada. Međutim s obzirom na ponovljeno, i u puno većoj mjeri nego prošlih godina, izraženo ograničenje godišnjih predviđenih sredstava iz Državnog proračuna, sve će se aktivnosti odvijati u smanjenom obimu u odnosu na protekle godine. Građevine u vlasništvu Akademije pretežno su zaštićene građevine kulturne graditeljske baštine, te će se takvo reducirano održavanje nužno znatno odraziti i na kvalitetu održavanja zgrada, što smatramo krajnje negativnom okolnošću obzirom na vrijednost, značaj, te vijek trajanja građevina o kojima vodimo brigu s naslova tekućeg održavanja. U okviru navedenog tekućeg održavanja Akademijinih zgrada, biti će obuhvaćeno kao i svih prethodnih godina, kontinuirano tehnološko održavanje svih sistema instalacija kao i njihovo servisiranje i periodične kontrole, u skladu sa zakonskim propisima.

Kako se već spomenuto značajno ograničenje sredstava Državnog proračuna odnosi i na kapitalne projekte, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti bila je prisiljena u 2012., 2013., 2014. i 2015. godini obustaviti realizaciju već započetog višegodišnjeg planiranog kapitalnog projekta, nastavak kojeg će biti eventualno moguće utvrditi tek po donošenju Državnog proračuna za 2016. godinu.

Navod se prvenstveno odnosi na sanaciju i adaptaciju krovništva po ishodenj dozvoli za izvođenje radova Zavoda za zaštitu spomenika i kulturne baštine na zgradi HAZU, Hebrangova 1 u Zagrebu. .

U 2016. godini nastavit će se Projekt ishodenja energetskih certifikata za građevine HAZU u suradnji sa Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

POVJERESTVO ZA PROMICANJE ZNANOSTI OD NACIONALNOG ZNAČAJA

U nastavku ankete provedene unutar HAZU, potaknut će se rasprava u razredima Akademije o znanstvenim domenama koja su od posebne nacionalne važnosti u pojedinim znanstvenim područjima i poljima.

Predložiti će se održavanje tematske skupštine Akademije na kojoj bi se raspravili re-

zultati ankete i mišljenja razreda. Na osnovu navedenih rasprava izradit će se prijedlog temeljnog dokumenta o znanstvenim domenama koja su od posebne nacionalne važnosti

Utvrđit će se takve domene u pojedinim znanstvenim područjima i poljima, koje obuhvaćaju istraživanja od prvorazredne nacionalne važnosti, a za međunarodnu znanstvenu javnost nisu od značajnog interesa i teško se mogu publicirati u međunarodnim časopisima. Za takva istraživanja predložiti će se kriteriji prisposobivi međunarodnoj razini vrsnoće.

Potaknut će se preporuke o redovitom financiranju istraživanja od posebne nacionalne važnosti kao i redovito dostatno financiranje odgovarajućih časopisa i drugih publikacija.

Potaknut će se izrada dugoročne strategije znanstvenih istraživanja u Republici Hrvatskoj i prioriteta unutar pojedinih znanstvenih domena u kojima će biti istaknuta istraživanja od posebne nacionalne važnosti.

ZAKLADA HAZU

Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2016. godini radit će i dalje u skladu sa Statutom Zaklade, u cilju unapređivanja kulture, odgoja, obrazovanja, umjetnosti znanosti kao bitnih čimbenika duhovnog, gospodarskog, političkog i sveopćeg napretka Republike Hrvatske.

U 2016. godini odlukom Upravnog odbora Zaklade raspisat će se 18. javni natječaj za dodjelu sredstava Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Raspodjela sredstava po javnom Natječaju (koji se objavljuje u prosincu 2015. godine i završava početkom 2016.) očekuje se tijekom rujna 2016. godine obzirom na okolnost da će se sastanak Upravnog odbora Zaklade održati u lipnju 2016.

Ukupan iznos predviđenih sredstava za 18. natječaj očekuje se da će biti barem na razini realnih prihoda od kamata na oročenu glavnici. Natječaju će se kao i prethodnih godina iz posebnog fonda Nagrade Dragutina Tadijanovića dodijeliti i pjesnička nagrada i dvije studentske stipendije.

Tijekom prvih mjeseci 2016. godine očekuje se i donošenje Pravilnika o dodjeli »Književne nagrade Stipan Bilić-Prčić«, koja do sada s razloga nedostatka Pravilnika nije dodjeljivana te će se u javnom natječaju za dodjelu sredstava raspisati i taj dio koji se isplaćuje iz sredstava darovatelja Stipana Bilića-Prčića zajedno s raspisom natječaja za druge potpore najboljim učenicima Gimnazije u Imotskom.

U 2016. godini, obzirom na okolnost većih pomaka u predmetu ostavštine dr. Fedora i dr. Margite Verbič, očekuje se mogućnost reakcije obveze iz Ugovora o darovanju.

Isto tako, u 2016. godini Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, odnosno članovi Upravnog odbora Zaklade kao i prijatelji Zaklade, nastojat će osigurati nove izvore priliva sredstva Zakladi, na način da se pokuša iznaći mogućnost većeg iznosa sredstava od strane Državnog proračuna RH, kao i naći eventualne nove utemeljitelje Zaklade.

SADRŽAJ

UVOD

Akademik Zvonko Kusić, predsjednik HAZU.....	3
RAZREDI	9
Razred za društvene znanosti.....	9
Odbor za povijesne znanosti.....	9
Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić«.....	9
Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti.....	16
Matematičke znanosti.....	16
Fizičke znanosti.....	16
Kemijske znanosti.....	18
Odbor za nuklearnu, atomsku i molekularnu fiziku	20
Odbor za biološku fiziku i bioinformatiku	20
Razred za prirodne znanosti.....	20
Odbor za geokemiju.....	25
Odbor za primijenjenu genomiku.....	25
Razred za medicinske znanosti.....	26
Odbor za alergologiju i kliničku imunologiju i biološke preparate.....	32
Odbor za animalnu i komparativnu patologiju.....	33
Odbor za aterosklerozu.....	33
Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji.....	33
Odbor za kardiovaskularne bolesti	34
Odbor za medicinsku leksikografiju.....	34
Odbor za medicinu rada, športa i zdravstvenu ekologiju	34
Odbor za orofacijalne bolesti.....	34
Odbor za tumore.....	34
Razred za filološke znanosti.....	35
Odbor za dijalektologiju.....	35
Odbor za onomastiku.....	35
Odbor za etimologiju.....	35
Odbor za leksikografiju	35
Odbor za hrvatski latinitet.....	35

Odbor za orijentalistiku.....	36
Razred za književnost.....	42
Razred za likovne umjetnosti.....	44
Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju.....	47
Razred za tehničke znanosti.....	49
ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE.....	56
Antropološki centar	56
Centar za znanstveni rad – Vinkovci	58
Jadranski zavod.....	61
Zavod za imunologiju i genetiku tumora.....	65
Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju – Dubrovnik	65
Zavod za kliničku transplatacijsku imunologiju i molekularnu medicinu – Rijeka.....	67
Zavod za lingvistička istraživanja.....	68
Zavod za ornitologiju.....	71
Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara	74
Zavod za povijesne i društvene znanosti – Rijeka s područnom jedinicom u Puli	77
Zavod za povijesne i društvene znanosti	81
Odsjek za povijesne znanosti	81
Odsjek za arheologiju.....	87
Odsjek za etnologiju.....	90
Odsjek za ekonomska istraživanja.....	91
Zavod za povijesne znanosti – Dubrovnik.....	92
Muzej i zbirka Balda Bogišića u Cavtatu	95
Zavod za povijesne znanosti – Zadar	96
Zavod za povijest i filozofiju znanosti	98
Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.....	98
Odsjek za povijest medicinskih znanosti	100
Odsjek za filozofiju znanosti	102
Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe	103
Odsjek za povijest hrvatske književnosti	103
Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta.....	106
Odsjek za povijest hrvatske glazbe.....	109
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Osijek.....	112
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Požega	118

Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Split.....	118
Zavod za znanstveni rad – Varaždin.....	120
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Bjelovar.....	126
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Križevci.....	128
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Vukovar.....	130
ZNANSTVENA VIJEĆA.....	131
Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja.....	131
Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja.....	132
Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS.....	132
Sekcija za geologiju i geofiziku.....	132
Sekcija za vegetaciju, šumarstvo i poljoprivredu.....	133
Sekcija za oceanografiju.....	133
Sekcija za hidrometeorologiju.....	133
Sekcija za prostorno planiranje i zaštitu okoliša.....	134
Sekcija za arheologiju i povijesno nasljeđe.....	134
Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava..	135
Znanstveno vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo.....	135
Znanstveno vijeće za energetiku.....	136
Znanstveno vijeće za graditeljstvo, obnovu i razvoj.....	136
Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu	136
Znanstveno vijeće za kristalogafiju – Hrvatska kristalografska zajednica.....	137
Znanstveno vijeće za mir i ljudska prava.....	138
Znanstveno vijeće za naftu i plin.....	138
Sekcija za geologiju, geofiziku i geokemiju.....	139
Sekcija za naftno rudarstvo.....	139
Sekcija za preradu nafte.....	140
Sekcija za petrokemiju.....	141
Sekcija za ekonomiku naftnoga gospodarstva.....	141
Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo	142
Sekcija za biljnu proizvodnju.....	142
Sekcija za stočarstvo.....	143
Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju.....	143
Sekcija za gospodarenje poljoprivredom.....	144

Sekcija za šumarstvo.....	144
Sekcija za uporabu šuma.....	144
Znanstveno vijeće za pomorstvo.....	144
Sekcija za morsko brodarstvo	145
Sekcija za morskou brodogradnju.....	145
Sekcija za morske luke.....	147
Sekcija za morskou tehnologiju.....	148
Znanstveno vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana	150
Znanstveno vijeće za promet.....	151
Znanstveno vijeće za tehnološki razvoj.....	152
Znanstveno vijeće za zaštitu prirode.....	153
 MUZEJSKO–GALERIJSKE JEDINICE.....	155
Gliptoteka.....	156
Hrvatski muzej arhitekture.....	157
Hrvatski muzej medicine i farmacije.....	162
Kabinet grafike.....	165
Strossmayerova galerija starih majstora.....	171
 KABINETI.....	178
Kabinet za arhitekturu i urbanizam.....	178
Arhiv za likovne umjetnosti.....	178
 JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI.....	180
Arboretum Trsteno.....	182
Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	182
Knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	186
 ODBORI I DRUGA TIJELA.....	190
Edicija »Hrvatska i Europa«.....	190
Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku.....	190
Nacionalni odbor INQUA.....	191
Odbor za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i muzejsko–galerijskih jedinica.....	191
Odbor za međunarodnu suradnju.....	192
Odbor za nagrade.....	193
Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno.....	194

Odbor za statut.....	194
Odbor za suradnju s hrvatskim sveučilištima.....	194
Odjel za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara.....	195
Povjerenstvo za promicanje znanosti od nacionalnog značaja.....	195
Zaklada HAZU.....	196

